MAREA CĂLĂTORIE

VIAȚA ȘI MOARTEA INGINERULUI GHEORGHE URSU

Coperta: Iosif Oprescu

Redactor: Victor Bârsan

Tehnoredactare computerizată: PYTHAGORA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:
BÂRSAN, VICTOR
Marea călătorie: viața și moartea inginerului Gheorghe Ursu /
Victor Bârsan. - București : Editura Pythagora, 1998 (Crater)
372 p. ; 20 cm.
ISBN 973-98258-2-6

62 (497) Ursu, Gh.
929 Ursu, Gh.

© Editura PYTHAGORA

MAREA CĂLĂTORIE

Viața și moartea inginerului Gheorghe Ursn

Lucrare elaborată în cadrul proiectului „Gheorghe Ursu, contemporanul nostru[11], finanțat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Editori Victor Bârsan

București, 1998

Pe lângă fragmente din opera lui

GHEORGHE URSU

lucrarea mai conține contribuții semnate de:

Gabriela Adameșteanu • Camil Baciu • Victor Bârsan
Georgeta Berdan • Nicolae Ceaușescu • Dan Deșliu
Ștefan Augustin Doinaș * Lidia Ilieșiu • Nicolae Manolescu
H.-R. Patapievici • Irina Stănescu • Andrei Ursu • Sorin Vieru
Dan Voinea

Motto:

- ***Viața e frumusețe (sau adevăr, sau bine, sau dreptate).***
- ***Chiar privită de sus, din Sirius, rămîne frumusețe.***
- ***Dar accidentul, abnorma?***
- ***Face și el parte din frumusețea lumii!***

Gheorghe Ursu,
Comentarii la Simfonia 39 în mi bemol major de Mozart

IN LOC DE INTRODUCERE

VICTOR BÂRSAN:

CAZUL GHEORGHE URSU

După 13 ani de la începerea anchetării lui Gheorghe Ursii - Babu, pentru cei apropiați - de către Securitate, înțelegerea „cazului llrsu[u] rămâne deopotrivă clară și confuză. Clară, deoarece se poate deslușI destul de limpede strategia urmată de Securitate pentru a-1 lichida fizic și se pot identifica relativ precis, în urma investigațiilor făcute de procuratura militară imediat după ianuarie 1990, grupul celor direct vinovați de moartea sa. Confuză, deoarece mai multe documente esențiale rămân ascunse, mai mulți actori esențiali rămân neanchetați (unii dintre ei au murit deja), astfel că asasinii rămân prezumtivi și, în consecință, nepedepsiți.

Cu toată această marjă de eroare - sau aură de mister - cazul Ursu concentrează o triplă reprezentativitate: (1) a intelectualului exemplar condamnat să-și ducă viața într-un regim totalitar, (2) a mecanismului represiv al comunismului ceaușisl, (3) a carențelor instituțiilor „statului de drept,, actual, care mimează funcționarea democratică asigurând, îti fond, impunitatea criminalilor.

Vom încerca să urmărim, ghidați de documentele existente, povestea antumă și postumă a inginerului Gheorghe Ursu și să tragem concluziile care rezultă din stadiul actual al cunoștințelor.

Descoperirea jurnalului

Inginerul Gheorghe Ursu lucra la Institutul de Gercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală de 35 de ani. In decembrie

1984, într-o zi în care Gh. Ursu tiu era la institut, cu motivul (sau pretextul) că ar căuta unele documente de serviciu necesare în acel moment, câțiva dintre subalterni i-au deschis biroul și au descoperit mai multe caiete cu însemnări, pe care au început să le citească. Au fost anunțați securistul institutului și direcția. Directorul Alecsandrescu a înaintat Ministerului de Interne o adresă prin care informa găsirea materialelor respective; este gestul care a declanșat drama lui Gh. Ursu. Din chiar acest moment - inițial - se pune o întrebare esențială:

Biroul lui Gh. l/rsu. a fost violai întâmplător sau tinerele proiectante urmaseră indicația Securității?

Gh. L)rsu se afla, probabil, de mai mult timp în atenția Securității. Scrisorile trimise „Europei libere", unde se critica modul în care Ceaușescu eludase părerea specialiștilor în consolidarea clădirilor, constituiau un subiect de interes maxim. Deși scrisorile nu fuseseră semnale, era evident că ele aparțineau unui specialist în domeniu, și este greu de crezut că Gh. Ursu, care persifla deschis regimul comunist de la apariția acestuia, nu era unul dintre suspecți. De altfel, Ursu adresase, de-a lungul anilor, scrisori (semnate) cu critici, sugestii sau ironii unor publicații centrale (inclusiv ,,Scînteia“). Este foarte probabil ca, din cauza nenumăratelor fronde ale lui Gli. Ursu, acesta să fi fost pus pe lista neagi'ă a Securității și să fi venit timpul execuției. Prezentul volum conține transcrierea unei conversații cu câțiva prieteni din Paris, în care Ursu se întreabă cum va fi arătând dosarul său de cadre; era în 1978! De aceea, nu este exclus ca acțiunea tinerelor proiectante să fi fost provocată. Aceastii ipoteză nu se sprijină, însă, pe nici o probă. Nu vom ști adevărul înainte de deschiderea dosarelor Securității. Martorii nu declară că ar fi fost puși de cineva să umble în biroul lui Gh. Ursu, deși aceasta i-ar discupla într-o anumită măsură.

Relațiile dintre Gh. Ursu și unii dintre subalternii lui erau proaste. El le cerea să muncească și le închidea difuzorul, care îl împiedica să se concentreze. Erau păcate grele pentru un șef. Intr-unui din fragmentele rămase (o scrisoare trimisă fiicei sale, în America), Babu

descrie episodul „ciclonului Gigei", a cărei protagonistă este, între alții, Pârguța, cea mai cinică dintre descoperitorii jurnalului. Fragmentul este relevant pentru antipatia pe care tânăra proiectantă o nutr ea față de harnicul ei șef.

Intre subalterni - în general proiectanți cu studii medii - și Gh. Ursu era o mare distanță culturală, etică, comportamentală. 8

Subalternii Iui observaseră, cu siguranță, că Ursu scrie, asiduu, în caiete pe care le ferește de priviri indiscrete; nu puteau fi doar chestiuni legate de serviciu. Erau, foarte probabil, chestiuni compromițătoare, desigur compromițătoare politic; de ce ar fi ele ținute ascunse, dacă nu din acest rnoliv? Totodată, Pârguța declară, cu seninătate, că voia „să-l dea în gâl“ pe Ursu, din cauza difuzorului. Nu voia probabil chiar să-l omoare (deși, la regretele altei colege privind moartea lui Ursu, răspunde prin „Dă-1 dracii’[1]'), dar voia „să scape de el". Chiar dacă descoperirea caietelor de către Pârguța și ceilalți nu a fost premeditată (ceea ce nu este exclus), se ivise astfel o ocazie binevenită pentru a-1 înlătura pe Gh. Ursu. De acum înainte, difuzorul putea funcționa în voie.

Accident de destin sau crimă cu premeditare? Aceasta este prima ambiguitate din misterul care învăluie cazul Ursu, și care se instalează încă din momentul inițial.

Din documentele pe care le avem, rezultă că direcția institutului nu a încercat sâ mușamalizeze lucrurile. Ar fi fost un gest de bunăvoință pe care nu puțini conducători de unități socialiste sau nomenclaturiști l-au făcut, salvând astfel lot atâtea destine. Refuzându-și acest risc, directorul institutului, ing. Alecsandrescu, devine complice la crimă. împreună cu Pârguța, unul dintre complicii nepedepsiți.

Anchetarea în stare de libertate

După ce Ministerul de Interne este informat asupra

capturii, urmează (imediat) confiscarea pașaportului și (după o săptămână) percheziții la domiciliul lui Gh. Ursu, în zilele de 7 și 17 ianuarie 1985. Percheziții sunt efectuate de trei ofițeri ai Securității: maiorul Pârvulescu și locotenentul major Hodiș din Direcția a VI-a și căpitanul Dumitraciuc, securistul institutului, „specialist" din Direcția IV.

In percheziția din 7 ianuarie este ridicată prada cea mare: jurnalul. In percheziția din 17 ianuarie sunt ridicate câteva cărți și reviste cu conținut „necorespunzător", alte „înscrisuri" și așa-zisa valută. Confiscarea manuscriselor ținute la serviciu se face în urina unei percheziții separate.

Este interesant că procesele verbale de constatare urmează două căi distincte. Pe de o parte, se consemnează existenta jurnalului, a unor reviste și cărți cu conținut „necorespunzălor". Pe de altă parte, se consemnează existența unor sume (infime) de valută. Faptul că niciodată nu se amestecă „problema jurnalului[11] cu „problema valutei[11] - în fond erau corpuri delicte găsite la aceeași percheziție - ne face să ne întrebăm dacă nu cumva strategia lichidării lui Gh. Ursii nu era pusă la punct încă de la început. Este un alt element pe care nu îl vom putea înțelege înainte de publicarea dosarelor Securității.

La doar două săptămâni după ultima percheziție domiciliară, Securitatea elaborează un „Raport privind pe Ursii Gheorghe- Emil", semnal de șelul Direcției a II-a, general maior Macri Emil, și de șeful Direcției a VI, colonel Vasile Gheorghe, așadar de cadre situate în conducerea supremă a instituției. Raportul incriminează atitudinile anticomuniste ale lui Ursii. Ordinea în care ele sunt înșiruite reflectă, desigur, ordinea gravității lor, din perspectiva Securității: (1) ține un jurnal în care apar „grave manifestări de calomniere și defăimare a conducerii de partid și de stat[11] (2) „legături cu... emigrația reacționară... comentatori ai postului... Europa liberă[1]"; (3) „a furnizat postului... „Europa liberă[11] 2 materiale în care a comentat pe poziție dușmănoasă măsurile luate de partid în domeniul construcțiilor civile...[11]. De-abia la punctul 6 sunt

menționate deținerea de valută și „operații interzise cu ea“. Concluziile raportului merită citate:

Avînd în vedere că URSU GHEORGHE-EMIL a dus o intensă activitate de propagandă dușmănoasă prin acțiunile sale sau prin intermediul unor oficine de propagandă reacționară din străinătate, că a încălcat normele legale privind regimul mijloacelor de plată străine, împotriva acestuia urmează a se institui urmărirea penală, contin uarea cercetărilor sub stare de libertate, trimiterea în judecată pentru săvîrșirea infracțiunilor arătate de art. 166 al.2 God penal și art.37 alin.l și 3 din Decretul nr. 210/1960.

Intrucît cel în cauză întreține legături apropiate cu unii scriitori care se află în atenția organelor de securitate pentru concepțiile lor dușmănoase, urmează ca în cercetări să se clarifice și natura relațiilor cu aceștia.

Acest mod de finalizare a cazului a fost stabilit în urma analizei efectuată în cadrul prevăzut de ordinele în vigoare și cu acordul 10

Direcției Procuraturilor Militare.

Din acest raport rezultă câteva concluzii importante.

1. Securitatea identificase autorul mesajelor către „Europa liberă[11] - probabil, cu mult timp înainte de redactarea raportului. Acest fapt întărește bănuiala că Ursu era vânat de multă vreme și că confiscarea jurnalului fusese premeditată, nu accidentală.

2. Acuzațiile de la punctul 3) nu au legătură cu percheziția. Sursa lor nu poate fi decât în informații mai vechi, ceea ce arată că Ursu se afla de mai multă vreme în atenția Securității.

3. Raportul precizează că Ursu va fi trimis în judecată pentru propagandă împotriva orânduirii socialiste (ari. 166 al. 2 Cod penal) și pentru operații interzise cu valută (art. 37 alin. 1 și 3 din Decretul nr. 210/1960). Se menține așadar paralelismul acuzațiilor.

4. Raportul apreciază că „Ursu Gheorghe-Emil a dus o intensă activitate de propagandă dușmănoasă” și că soarta lui a fost decisă de conducerea Securității și a Parchetelor Militare. Este clar că „dosarul Ursu” a fost

obiectul unei atenții speciale, că nu a fost unul de rutină (însăși prezența semnăturilor lui Maori Emil .și Vasile Gheorghe certifică acest lucru) și că aceia care l-au instrumental în 1985 nu îl puteau uita până în 1990, așa cum se afirmă în mai multe declarații.

Urmează anchetarea lui Gh. Ursu în stare de libertate, efectuată de ofițerii de cercetare penală maior Pîrvulescu Marin și locotenent major Hodiș Vasile din Direcția a Vl-a (de cercetări penale). După circa trei luni de anchetă, la 3 mai 1985, se redactează un alt raport, semnat de mr. Pîrvulescu, de cpl. Dumitraciuc, de col. Angliei Corneliu, șef serviciu din Direcția a Vl-a, și de It.-col. Turcitu Adrian, din Direcția a II, aprobat de Macri Emil și Vasile Gheorghe, tare, după cum se vede, continuau să supervizeze cazul. Raportul preia practic fără modificări incriminările conținute în raportul din 31 ianuarie - ceea ce arată că cele trei luni de anchetă nu au adus nici o noutate importantă în principalele capete de acuzație, așadar jocurile erau deja făcute - dar modifică concluziile. „Faptele de încălcare a regimului mijloacelor de plată străine[11] trec pe primul loc; în legătură cu ele vor fi sesizate „organele de miliție în vederea luării măsurilor legale[11]. „Manifestările dușmănoase[1]' stau în plan secund;

11 pedepsirea lor se va face prin „dezbaterea colectivului de muncă".

Această inversate dintre gradația acuzațiilor și gradația pedepselor s-ar putea explica prin nota lui Iulian Vlad (plicul poartă numărul dosarului 0290247): „Ce rămîne efectiv pentru instanță, dacă piesele din jurnal, dat fiind caracterul lor, nu pot fi folosite?[14] D-l Petre Mihai Băcanu (în articolul „Asasinii printre noi"', publicat în 1992) sugerează că aceasta a fost fraza prin care Iulian Vlad a transmis lui Vasile Gheorghe și Macri Emil să-l încadreze pe Gh. Ursu într-o infracțiune de drept comun și apoi să-l ucidă. In plus, manevra permite statului ceaușist păstrarea aparențelor: infracțiunile de drept comun sunt pedepsite - ca în orice orânduire sănătoasă - în timp ce manifestările politice, chiar cele deosebit de ostile, sunt sancționate doar moral, prin

mustrare din partea colegilor de serviciu. Lichidarea lui Gh. Ursu se putea face cu costuri politice minime.

Este interesantă (după cum a observat Andrei Ursu) o însemnare olografă a lui Dumitraciuc, făcută pe pagina a doua a raportului, în ziua de 20.06.1985:

Exemplarul II a fost preluat, de Direcția a Il-a ind. (indicativ? n.m.) 271 cpt. Dumitraciuc Ion pl. a fi anexat la Dos. (lectură incertă, n.m.) „UDREA" care privește pe cel în cauză.

Semnat: Dumitraciuc Ion

Să fie oare dosarul „UDREA" (nume de cod pentru URSU?) dosarul în care vor fi trecute, cu nume conspirative și în limbaj cifrat, acțiunile prin care Securitatea l-a lichidat fizic pe Gh. Ursu? Va fi acesta dosarul care, o dată consultat, ne va dezvălui numele asasinilor? Sunt întrebări la care nu vom putea răspunde înainte de a avea acces la arhivele Securității. Iar câtă vreme Hodiș Vasile, fost securist anchetator și posibil torționar al lui Gh. Ursu este cadru activ (mai precis colonel) în SRI - instituție care gestionează arhiva fostei Securități - este posibil ca dosarul, dacă va apărea, să apară „cosmetizat". Acest fapt ar fi totuși puțin probabil în cazul dosarului de urmărire informativă de la Securitate, care a putut fi văzut și consultat de mai mulți reprezentanți ai societății civile în februarie 1990.

Merită subliniat că Dumitraciuc nu a fost nici măcar audiat și că rechizitoriul întocmii de gen. magistrat Samoilă Joarză nu face nici o referire la această notă, cu atât mai puțin nu aduce în discuție dosarul „UDREA". Cât despre Hodiș, deși depune o 12
mărturie evident contradictorie, deși este un martor esențial, el nu este deranjat de d-1 Joarză cu nici o întrebare incomodă.

In mai 1985, anchetarea lui Gh. Ursu se încheie. După ce acesta este mustrat la locul de muncă (august 1985), Ursu trăiește cu iluzia că „a scăpat". Iluzie care este spulberată peste puțin timp. Dosarul său fusese transferai miliției, care sub pretextul deținerii de valută, trece la arestarea sa, pe 21 septembrie 1985.

Detenția

După 21 septembrie 1985, Gh. Ursu este închis în arestul Inspectoratului General al Miliției din București. Este anchetat pentru „încălcarea regimului mijloacelor de plată străine"; ancheta miliției decurge (ară probleme, Ursu recunoaște totul. In aceeași perioadă, este scos „la anchetă" de ofițeri de Securitate și este bătut cu sălbăticie. Este clar că subiectul principal legal de Gh. Ursu îl constituie jurnalul și conexiunile sale. Declarațiile pe care le dă Gh. Ursu în această perioadă - reproduse în prezentul volum - se referă la jurnal, nu la valută. Este dovada cea mai clară a faptului că ancheta Securității a continuat (vezi și mărturia Georgetei Berdan, care descrie implicarea nedisimulată a maiorului Pîrvulescu în anchetarea din perioada detenției). Declarația lui Tudor Stanică, în care acesta, afirmă că Securitatea nu a intervenit în perioada în care Ursu era arestat, se dovedește mincinoasă.

Mărturiile foștilor colegi de celulă arată și ele, cu claritate, că Gh. Ursu a fost anchetat și molestat de securiști. Caracoslea Stere declară că Ursu a fost bătut la anchetă de ofițeri de securitate, mai precis de „un maior care îl mai cercetase <'u ceva timp în urmă, îl lăsase și acum îl reancheta". Nu e greu să bănuim că numele acelui maior este Marin Pîrvulescu. Cimpoieru Vasile declară că Ursu a fost anchetat de Securitate: Manda Gh. își amintește că Ursu a fost bătut la palme și în burtă, la anchetă; Casapii Mitruș declară că, după o anchetă, Ursu a fost adus în celulă cu pătura, că acuza dureri abdominale, că într-o duminică dimineață a fost dus la spital și că nu s-a mai întors. Nici unul dintre foștii colegi de celulă (cu excepția imaginativului Clită) nu a declarat că ar (Î

13 existat acte de violență între deținuți. Popescu Gheorghe și Radu Vasile declară în mod expres că nu au fost asemenea conflicte. Casapu Mitruș declară că Radu Gheorghe îl șicana pe Gh. Ursu (îi cerea să joace și să cânte), dai' nu amintește de vreo violență. Aceste declarații par credibile. Doar Clită și trei milițieni vorbesc despre violențe, dar declarațiile lor trebuie

privite cu simț critic. Clită și-a schimbat tot timpul declarațiile; dintre milițieni, unul este pensionat, iar ceilalți doi au fost trecuți în rezervă cu gradul de sergent major, unul dintre aceștia fiind șomer.

Așadar putem reține din declarațiile foștilor deținuți care au stat în celulă cu Ursu că acesta a fost bătut în timpul anchetelor de ofițerii anchetatori, unii dintre ei de la Securitate, în special în burtă, și că în m ina acestor bătăi a fost dus la spitalul penitenciar.

Din cercetările ll. col. magistrat Dan Voinea (februarie - martie 1990) rezultă că autorii cei mai probabili ai bătăilor sunt ofițerii Marin Pîrvulescu, Florea Popescu, Vasile Gheorghe și Tudor Stanică. De altfel, Tudor Stănică, în acea perioadă vicepreședinte al Federației Române de Box, era cunoscut pentru plăcerea sadică cu care batea deținuții. Ofițerul de securitate Marin Pîrvulescu și- a confirmat cruzimea cu ocazia reprimării manifestațiilor din București, din 21-22 decembrie 1989.

Moartea

Gh. Ursu este adus în dimineața zilei de duminică 17 noiembrie 1985 la spitalul penitenciar Jilava. (Relatăm evenimentele așa cum rezultă din declarațiile date de medicii de aici și de la 1ML, consemnate în Dosarul Ursu.) Aici - printr-un joc al destinului care merită toată atenția celor ce cred că ființa umană este mai mult decât un ansamblu de atomi și molecule - Gh. Ursu este consultat de o doctoriță onestă - dr. Sorana Marinescu, de specialitate oftalmolog - și de un medic deținut (pentru avorturi ilegale), fost coleg de școală cu Gh. Ursu - Dr. Ioan Costandache. Un medic cu o excelentă pregătire profesională, notează d-na dr. Sorana Marinescu într-una dintre declarațiile dânșii. Ursu și Costandache se născuseră amândoi la Soroca, fuseseră colegi de școală; părinții lor fuseseră amândoi medici la spitalul din oraș. Gh. Ursu și 1. Costandache se

 despărțiseră în 1940; familia Ursu se refugiase la Galați, iar familia Costandache, la Iași. Cei doi prieteni

din copilărie se reîntâlnesc, după 45 de ani, în detenție - unul ca bolnav, altul ca medic.

Gh. Ursu este examinai de medicul de gardă, Sorana Marinescu, care constată prezența mai multor echimoze, în regiunea abdominală și pe flancuri. Cum specialitatea sa nu îi permitea să îl diagnosticheze, este solicitat medicul deținut Costandache. Acesta stabilește imediat (înainte de a-și recunoaște prielennl) diagnosticul: pcrilonită generalizată. După ce medicul și pacientul se recunosc (atunci când Ursu își spune numele, data și locul nașterii), Gh. Ursu îi spune doctorului Costandache că fusese bălul cu șpițul pantofului în burtă. Desigur că numai un ofițer (nu și un deținui) putea să aibă o asemenea încălțăminte.

Deși cazul putea fi rezolvat chirurgical de dr. Costandache, este convocată o echipă de medici care îl include chiar pe directorul spitalului, col. Gliiță Gh. Când bolnavul este deschis, se confirmă diagnosticul pus imediat de dr. Costandache, ca și de doctorul radiolog, în urma radiografiei: intestinul subțire era fisurat pe o porțiune de circa Icm. Deși fisurarea se produsese cu aproximativ două zile înainte, operația părea să nu ridice probleme, deoarece Ursu era perfect sănătos. După ce intervenția chirurgicală s-a încheiat,. bolnavul a fost transportat la reanimare, însoțit de doctorul anestezist lonetec. Conform declarației dale în martie 1990 de dr. Costandache, bolnavului nu i s-a pus tub de drenaj. La 40 de minute după terminarea operației, dr. Costandache, intrând în secția de reanimare, a constatat că Ursu murise. Dr. lonetec se afla lângă defunct. In declarația amintită mai sus, dr. Costandache își exprimă temerea că dr. lonetec nu i-a făcut lui Gh. Ursu o injecție post-operatorie, obligatorie pentru reactivarea funcțiilor vitale ale organismului. Această suspiciune trebuie să cântărească greu, deoarece, după cum am arătat, dr. Costandache este un foarte bun profesionist. Este straniu că dr. lonetec este singurul medic implicat (și încă într-un mod esențial) în operația lui Gh. Ursu. care nu a fost audiat niciodată. Faptul devine și mai straniu dacă adăugăm alte două elemente. Primul: dr. Costandache a arătat în scris, în mai multe rânduri, că

audierea doctorului lonetec este esențială. Al doilea: dr. lonetec însuși s-a adresat în scris procuraturii militare; el a afirmai că asupra lui s-a

(acut de mai multe ori tentativa de otrăvire, a exprimat bănuiala că aceste tentative sunt legate de implicarea sa în operația lui Gh. Ursu și a cerut protecție. Scrisoarea sa către Procuratura Militară, datată 30 ianuarie 1 992, a rămas fără ecou.

Intervenția autorităților americane

Când au aflat că Gh. Ursu este anchetat de Securitate, prietenii și rudele sale din Occident au alertat mai multe organizații pentru apărarea drepturilor omului și, ulterior, autoritățile americane. Camil Baciu, prietenul său din adolescență, i-a garantat că nimeni nu i se va atinge măcar de un fir de păr. Democrațiile occidentale nu vor permite...

Corespondența dintre Olga Șlefan-Ursu (fiica lui Gh. Ursu, domiciliată în Chicago) și autoritățile americane, cea dintre autoritățile americane (cabinetul vice-președinlelui, congresmeni, Ambasada Atnericii la București), cea dintre autoritățile americane și cele române, în fine, cea dintre Ministerul de Interne și cel de Externe sunt prezentate în carte. Dezolant nu este doar faptul că demersurile primei super-puteri nu au putut duce la salvarea lui Gh. Ursu, ci mai ales faptul că autoritățile americane nu au înțeles nimic din drama acestuia, deși sinceritatea angajării lor nu poate 1Î pusă la îndoială.

Scrisoarea adresată d-nei Olga Ursu Ștefan la 16 decembrie 1985, ca răspuns la scrisoarea adresată de fiica lui Gh. Ursu președintelui SUA la 15 noiembrie, sintetizează percepția autorităților Statelor Unite a „cazului Ursu‘“.

Scrisoarea oficialilor americani nu sesizează esența problemei: faptul că Ursu era un contestalar, vânat de regimul comunist pentru jurnal și pentru alte răzvrătiri.

Jurnalul este amintit în treacăt, doar ca probă incontestabilă pentru acuzația de tranzacții cu valută. Nici măcar sensul acestei sintagme nu este înțeles, de vreme ce scrisoarea ia în serios prejudiciul fictiv de 25 000 de lei (2 200 dolari), în loc să vadă că ceea ce declanșase scandalul, în aspectul său financiar, au fost câteva hârtii de mică valoare, ori câteva monede, în total echivalentul a 16 dolari, găsite acasă la Ursu. Se înțelege mai curând că autoritățile americane consideră că, prin diferite înșelătorii, Ursu procurase o sumă egală cu vreo

16 zece salarii medii, ceea ce, în fond, nu esle chiar un păcat de moarte. „Practica tranzacțiilor ilegale cu valută este desigur foarte răspândită", strecoară indulgent scrisoarea, consolând-o pe Olga pentru faptul că tatăl său nu a fost singurul speculant de pe planetă.

Blocajul de înțelegere a autorităților americane se dovedește lamentabil la cel mai elementar nivel faptic. Vechimea în muncă - de 35 de ani - este confundată cu vechimea în partidul comunist, iar conflictul cu instituția (confiscarea jurnalului, apoi mustrarea în fața colectivului) sunt confundate cu o inventată excludere din partid. După ce fabrică excluderea din partid a lui Ursu în ianuarie 1985, autoritățile americane fabrică și două explicații: tranzacțiile ilegale cu valută și emigrarea Olgăi. Flalanlă imagine a defunctului părinte, consolatoare cuvinte adresate îndureratei fiice!

Moartea lui Ursu este pur și simplu inexplicabilă pentru autoritățile americane. Ambasada pare să ia în serios afirmațiile mincinoase ale avocatului lui Ursi» (Ion Pora), care a declarat că l-a găsit ,,bine“ și care consideră fiă nu are nici un motiv de a suspecta că moartea s-ar fi produs în urma exercitării unor violențe (a se compara cu declarația avocatei Ulmeanu). Acestea nu și-ar avea rostul, se afirmă, deoarece Ursu și-a recunoscut vina. Componenta politică, intenția de lichidare fizică a disidentului sunt complet absente.

Exemplar în viață, exemplar în moarte, Gheorghe Ursu se menține exemplar și pentru singurătatea conteslatarului din Est, a cărui dramă rămâne de neînțeles pentru occidental.

Investigațiile făcute după Revoluție

Încă din ianuarie 1990, Georgela Berdan, sora lui Gh. Ursu, se adresează noilor autorități, cerându-le să elucideze împrejurările inerții fratelui ei. Era timpul tuturor speranțelor. Ancheta, încredințată procuraturii militare, esle condusă de magistratul It. col. Dan Voinea. Desfășurată sistematic și rapid, ancheta ajunge la câteva concluzii clare. Securitatea a transformat cazul politic al opozantului Ursu într-unul penal, invocând deținerea ilegală de valută. Arestat sub acest pretext, Gh. Ursu a

17 fost bătut cu bestialitate de anchetatori. Bătaia decisivă s-a produs după instrumentarea dosarului penal, probabil pe 15 noiembrie. Loviturile cu bocancul sau cu șpițul pantofului în abdomen au produs fisurarea intestinului subțire. Instalarea abdomenului acut cerea efectuarea, urgentă, a unei intervenții chirurgicale. Ursu a fost trimis la operație cu întârziere - evident intenționată - iar unii dintre medici au desăvârșit, poate, crima.

In momentul în care se strânge cercul în jurul prezumaților vinovați - moment care coincide aproximativ cu înființarea SR1- ului - ritmul anchetei încetinește brusc. Cazul îi este luai lui Dan Voinea și încredințat, în cele din urmă, generalului magistral Samoilă Joarză. Cercetările sunt continuate cu o lenloare exasperantă, în ciuda faptului că presa independentă medializase intens numele lui Gheorghe Ursu, devenit un simbol al sălbaticei represiuni a Securității.

Cercetările d-lui general Samoilă Joarză se încheie cu o concluzie ciudată. De moartea lui Gh. Ursu este vinovat un deținut de drept comun, Marian Clită. Acesta îl lovește pe Ursu în abdomen, o singură dată, cu piciorul gol, probabil în ziua de 15 noiembrie. Ursu este transportat cu întârziere la spitalul penitenciar, se intervine chirurgical, dar bolnavul moare în urma operației.

Vom analiza în continuare declarațiile lui Marian Clită, cât și alte declarații din dosarul Ursu, încercând să arătăm că, deși adevărul nu este greu de găsit, el nu

se află în nici un caz în direcția în care ne trimite d-1 Joarză.

Analiza critică a declarațiilor lui Marian Clită

Marian Clită este un infractor de drept comun, specializat în spargeri de case. Figură cunoscută în lumea interlopă, Clită este folosit de unii ofițeri ca informator sau ca „prestator de servicii[1]'' dubioase în relația cu deținuții. Relația ambiguă pe care Clită o are cu ofițerii anchetatori sau cu mai-marii arresturilor poliției continuă și după decembrie 1989. Cu câțiva ani în urmă, în perioada în care Clită era deținut în arestul Rahova, lui Clită i s-a permis (în mod absolut ilegal, desigur) să părăsească arestul. Clită se recomanda drept „colonel în Ministerul de Interne, specialist în

18 probleme penitenciare[11] și își făcuse și o carte de vizită cu această prezentare. Intr-una dintre aceste ieșiri, Clită a jefuit câțiva cetățeni străini, producând un incident despre care s-a scris și în presă. Ar fi interesant de văzut cu a cui aprobare și cu ce misiune Clită iese din arest, sau de ce este ținut într-o închisoare de triaj, cum este arestul poliției din Rahova, în plin centru al Capitalei, și nu într-o închisoare de executare a pedepsei. Un articol despre isprăvile lui Clită și a ale colegilor săi de breaslă a apărut recent în presa de mare tiraj.

Marian Clită a făcut mai multe declarații, din martie 1 990 până în vara lui 1996. Declarația pe care se bazează în mod esențial rechizitoriul d-lui general magistrat Joarză este în esență următoarea.

Din însărcinarea ofițerilor Mihail Creangă și Tudor Stanică, Marian Clită și un alt deținut de drept comun, Radu Gheorghe „zis Gicuță[11] se ocupă cu torturarea lui Gh. Ursu, drept pedeapsă pentru faptul că acesta ținuse un jurnal în care își bătuse joc de „clanul Ceaușescu[11]; am citat din declarația lui Clită, care citează cuvintele lui Mihail Creangă. Ciudată exprimare pentru un ofițer de miliție!

Conform declarațiilor sale, Clită și Radu Gheorghe îl

bat pe Gh. Ursu prin metode „care nu lasă urme[11]. Aceste bătăi sunt aplicate suplimentar celor administrate de ofițerii anchetatori. De aceste bătăi știau subofițerii de pază, Roșu, Ungureanu, Cuzic, Burcea și alții, pe care Clită i-ar fi menționat într-un „material scris[11], înaintat lui Joarză. Scopul bătăilor nu era uciderea lui Ursu, ci înfricoșarea lui.

In ziua de 15 noiembrie, conform declarației sale, Marian Clită citea romanul „Cel mai iubit dintre pământeni[11], împrumutat de plutonierul Anghel „pentru a efectua o lectură rapidă[11]. Clită era culcat pe patul de jos, iar Ursu stătea în picioare, cu coatele sprijinite pe patul de deasupra, efectuând de asemenea o lectură, mai puțin rapidă... Se poate înțelege că Ursu citea o carte așezată undeva pe patul de sus, în mod normal la mijloc (altfel Ursu n-ar fi putut să-și țină coatele sprijinite pe patul de sus). In această poziție, Ursu îi lua din lumină lui Clită, astfel că pasionatul cititor îi cere să se dea la o parte. Ursu nu se conformează imediat și Clită îl lovește cu piciorul în abdomen. Clită era descălțat, în picioare avea doar ciorapii. De observat că, așa cum sunt dispuse

19 personajele, este relativ greu pentru cel așezat pe patul de jos să îl lovească pe cel din picioare în abdomen. Conform relatării lui Clită, Ursu se încovoaie de durere, iar agresorul, copleșit de regrete, constată că victima are simptome de abdomen acut, „senzație de scaune repetate, nematerializate în materii fecale, simptome de vomă[11]. Clită și Gicuță anunță subofițerul de pază, lui Ursu i se administrază o injecție, cei doi cer să fie dus la spital, milițienii tergiversează - așa era ordinul, comentează Clită - în cele din urină, duminică dimineață, bolnavul este transportat la spital.

Ce putem observa în legătură cu declarația lui Clită?

1. Din capul locului, Clită este un martor puțin credibil, astfel că orice afirmație a sa trebuie luată cu multă prudență.

2. Din punct de vedere medical, faptele relatate de Clită sunt imposibile. Intestinul subțire este unul dintre organele cel mai bine protejate. El nu poate fi fisurat

printr-o lovitură cu piciorul gol, ci doar prin loviri repetate, puternice, cu corpuri dure. In urma perforării intestinului subțire, masa fluidă din interior se scurge lent în cavitatea abdominală, iar simptomele de abdomen acut se instalează după circa 12-24 ore. Este absolut imposibilă instalarea simptomelor de abdomen acut imediat după lovire. Clită pare a reda nesatislacător o lecție învățată în grabă.

3. Pretinsul complice al lui Clită, Radu Gheorghe, infirmă total spusele acestuia. El nu își amintește să fi stal în celulă cu Gh. Ursu. Nu a avut conflicte decât cu doi arestați, pe care îi numește. Nu i s-a cerut vreodată din partea vreunui lucrător de miliție să provoace ceartă între deținuți sau să bată vreun deținut. I s-a cerut uneori să dea informații despre deținuți, dar „a evitat să dea curs acestor solicitări[11].

4. Subofițerii despre care Clită declară că știau de faptul că îl batea pe Ursu neagă acest lucru. Cuzic Ioan nu știe dacă Ursu a avut altercații cu deținuții (23.02.90, reînoită în 26.02.94). Burcea Ștefan nu își amintește de Ursu ca persoană (26.02.90); menține declarația la 20.01.94, când adaugă că nu știe ca între Ursu și colegii de cameră să fi fost incidente.

Subofițerul Roșu nu este audiat, și nici loniță, cel care l-ar fi alimentat pe Clită cu romane „pentru a efectua lecturi rapide[11].

Lt. col. Ungureanu nu știe ca între Ursu, pe de o parte, și Marian Clită și Radu Gheorghe, pe de alta, să fi avut loc incidente.

5. Colonelul Mihail Creangă infirmă declarațiile lui Clită, în special faptul că l-ar fi pus să îl terorizeze pe Ursu. De asemenea, afirmă că nu are cunoștință de existența unor incidente între deținuti.

6. In declarațiile date de Clită în 1990 nu se pomenește nimic de bătăile[1] pe care i le-ar fi administrat lui Ursu, nici despre febrilele lecturi din Marin Preda. Terorizarea lui Ursu este un element care apare, abrupt, în faza târzie; a anchetei, în „perioada J- *ii* oarza .

7. Nu numai Mihai Creangă, dar și Tudor Stanică neagă vehement afirmațiile lui Clită; doar lipsa de

posibilități materiale (??) îi împiedică pe neprihănirii ofițeri să îl dea în judecată pe Clită pentru calomnie. Faptul că dosarul Ursu este; articulat din piese; care; se contrazic flagrant nu pare; să îl deranjeze pe; d-1 Joarză.

8. Lui Clită nu i s-a făcut proba detectorului ele minciuni, care este; obligatorie în caz de' omor.

In aceste condiții, pare paradoxal faptul că un jurist cu experiența d-lui Joarză acordă atâta credit lui Clită și preia afirmațiile acestuia fără cea mai mică ezitare, ignorând numeroasele indicii care le arată inconsistența. Opțiunea d-lui Joarză este cu atât mai stranie cu cât un mare număr de articole apărute în presă au pus în evidență absurditatea declarațiilor lui Clită.

Declarațiile subofițerilor de pază din arestul IGP

Este izbitoare diferența dintre declarațiile pe care subofițerii le dau d-lui procuror Dan Voinea, în general la începutul lui 1990, și cele pe care le dau d-lui procuror Joarză, 3-4 ani mai târziu. In timp ce declarațiile din februarie-marlie 1990 sunt scrise înlr-un limbaj natural și nu seamănă între ele, cele din 1994-95 conțin pasaje întregi identice, ca și cum ar reproduce aceeași declarație, învățată dinainte. Majoritatea declarațiilor conțin, aproape identică, formula: „Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc să fi auzit de un arestat cu acest nume.[11] Spre deosebire de colegii lor anchetați în februarie-martie 1990, cei anchetați 3-4 ani mai târziu par loviți de o stranie amnezie, deși

21 despre cazul Ursu se vorbise mult, inclusiv în presa de mare tiraj, ba chiar se realizase un reportaj de televiziune, difuzat prin februarie 1990 pe postul național. Ne-am fi așteptat ca subiectul Ursu să fie unul dintre cele mai discutate printre foștii săi gardieni.

Spre deosebire de majoritatea covârșitoare a colegilor lor, doi subofițeri sunt înzestrați cu o memorie prodigioasă, care: funcționează surprinzător. Udrea

Marian declară și el, ca aproape toți gardienii anchetați de d-1 Joarză: „numele de Ursu Gh. Emil nu îmi spune nimic“. Și, mai departe:

„îmi sunt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare... pe baza acestor elemente îmi amintesc de cel în cauză, fără să fi știut la vremea respectivă că se numește Gh. Ursu. (...) ...despre Gh. Ursu s-a vorbit; personal arn discutat cu unii colegi, dar nu mai reține cu cine anume. (...) în acest fel am aflat că respectivul - precizez că în discuții nu era indicat numele, ci se lacea referire la cameră - fusese plecat în străinătate de mai multe ori...“

Cum se vor fi desfășurat discuțiile despre Ursu, fără ca el să fie numit Ursu? Deținuții pot fi eventual identificați prin referire la cameră (ceea ce este greoi dacă sunt mai mulți în cameră) atâta timp cât rămân în arest, dar după aceea? Despre Ursu se va fi vorbit mai mult după ce a fost scos din arest și s-a aflat că a murit. Să nu fi fost pronunțat niciodată numele lui, în discuțiile d-lui Udrea cu colegii, din 1985 până în 1994? Să fi fost numit mereu „deținutul care stătuse în camera numărul... și care... (Gh. Ursu nu fusese niciodată singur în celulă)[1]''? In treacăt fie spus, gardienii indică de mai multe ori în mod eronat numărul camerei în care se aflau deținuții.

Deși nu i-a reținut numele, d-1 Udrea reține în schimb, după 9 ani, replică cu replică, o discuție dintre deținuți. „... într-o zi ... trecând pe la ușa camerei în care se găseau cei trei (arestatul mai în vârstă și cei doi despre care se vorbea că ar fi fost informatori de cameră), am auzit discuții în interior. M-am oprit și am ascultat (deci nu a privit, n.m.); am auzit cum unul dintre cei doi arestați îl întreba pe cel în vârstă în ce țări a fost (se înțelege că d-i Udrea îi putea identifica pe arestați după voce, n.m.); respectivul a enumerat mai multe - parcă Franța, SUA, Germania (atunci existau RFC și RDG, nu Germania, n.m.); celălalt i-a reproșat că în timp ce el nu a ajuns nici până la Timișoara, alții au văzut atâtea 22
țări; apoi, l-a întrebai ce meserie are; arestatul în vârstă

a spus că este inginer constructor (din câte reținn); atunci, cel care îl întrebase i-a reproșat că din cauza lui au căzut atâtea blocuri la cutremur; după acest răspuns au urmat câteva înjurături de mamă adresate arestatului mai în vârstă.[1]''

O asemenea temă de discuție nu se potrivește de loc cu ceea ce reiat cază Clilă. Acesta povestește că l-a întrebat imediat ce l-a văzut cine este, unde locuiește, ce profesie are, ceea ce pare credibil. S-ar părea că Marian Clită improvizează cu mai mult talent decât d-1 Udrea...

Popa Gheorge, în declarația din 1.02.94, își amintește de o celulă în care doi arestați mai tineri îl maltratau pe al treilea, mai vârstnic, dar nu își amintește numele lor! Deși Clilă și Gicuță sunt veritabile celebrități în lumea interlopă, d-1 Popa nu îi cunoaște și nu știe cine sunt deținuții „mai tineri[1]'', după cum nu știe nici dacă „arestatul mai vârstnic[1]'' mai trăiește sau nu. Anchetatorul (d-1 Joarză) nu îl întreabă dacă numele de Ursu, Clită și Radu îi sunt cunoscute, întrebări care sunt puse practic la toți ceilalți subofițeri anchetați.

A treia și ultima persoană care a dat declarații nebanale este pit. adj. Munteanu Ion, poreclit de deținuți „soacra", pentru limbuția lui. D-1 Munteanu declară că nu știe ca Ursu să fi fost bătut de colegii de cameră, de anchetatori sau de subofițeri. După moartea sa, i-a auzit pe Clită și pe Radu Gheorghe declarând că „l-au rezolvat și pe ăsta cu valuta[1]'', referindu-se la Ursu. Afirmațiile au fost făcute în prezența subofițerilor Ghehnez Gheorghe și Roman Viorel. Aceștia nu au fost confruntați, de către procuror, cu delarațiile d-lui Ion Munteanu.

D-1 Munteanu declară că Ursu era scos la anchetă de ofițeri de securitate, indicând de două ori numele lui Dalu Ion. Este o afirmație cu totul singulară, astfel că, dacă am pune la îndoială sinceritatea martorului (ceea ce nu facem), ne-ain putea gândi că acesta încearcă să pună investigația pe o pistă falsă.

In duminica în care Ursu a fost dus la spital - declară d-1 Munteanu - „spre seară (între orele 17 și 19), a sunat telefonul la cabinetul medical - ușa fiind

întredeschisă, pentru aerisire, am auzit acest lucru ... la telefon a răspuns It. col. Damian... acesta... a ieșit din birou și a venit la camera șefului de schimb, unde mă aflam. Era agitat; a spus că Ursu Gh. Emil a murit și că avea

 intestinele zdrobite în el. Auzind aceasta, m-am gândit că Ursu Gh. Emil fusese bătut în cameră de cei doi arestați.[1] Uimitoare concluzie, de vreme ce d-1 Munteanu știa că Ursu nu fusese supus violențelor.

In declarațiile lor, subofițerii Gbelmez și Roman infirmă spusele d-lui Munteanu. Nici unul dintre ei nu are habar nici de Ursu, nici de- Radu Gheorghe. Subofițerii arestului au stranii fluctuații de memorie: în timp ce d-1 Munteanu își amintește poziția ușii cabinetului medical, și rostul ei („întredeschisă, pentru aerisire[11]), d-nii Ghelmez și Roman nu-și amintesc nici numele deținuților celor mai celebri...

Declarația It. col. Damian consemnează însă o versiune' diferită a modului în care s-a aflai, în arest, despre moartea lui Ursu. „In după-amiaza zilei de 17 noiembrie 1985 am telefonat la spital și am aflat că Ursu Gh. Emil a fost operat. Din câte îmi amintesc, despre moartea acestuia am aflat în ziua următoare. îmi amintesc că mi s-a spus că Gh. Ursu a avut intestin perforat... nu reținca în arest areslații sau lucrătorii de miliție să fi vorbit despre moartea lui Ursu Gh. Emil.[11] Așadar, nu a sunat telefonul, ci s-a telefonat din arest; nu a aflat în seara respectivă, ci în următoarea; despre acest subiect nu s-a discutat...

Nici una dintre aceste inadvertențe nu a reușit să îl abată pe magistralul Joarză din drumul lui. Scenariul Clită este susținut, cu tot ridicolul său, în ciuda tuturor evidențelor.

Declarația avocatei Uhueanu Doina

Ultima persoană care l-a văzut pe Ursu și care a dat o declarație credibilă este avocata Doina Ulmeanu. întâlnirea cu clientul său s-a desfășurat vineri 15

noiembrie, ora 14.15 și a durat circa o oră. Avocata a citit dosarul și a avut cu Gh. Ursu o discuție strict profesională. Acesta părea „înlr-o stare generală de epuizare fizică și de deprimare[11]. Atunci când a semnal procesul verbal, avocata a văzul că „încheieturile mâinilor aveau pronunțate urme de cătușe[11]. Altfel, nu a constatat urme de lovituri pe față. In felul acesta, un martor credibil putea confirma comunității internaționale că în ziua de 15 noiembrie Ursu arăta „bine[11], că își recunoscuse vina și că nu existau, în consecință, motive pentru a

24 se exercita presiuni asupra lui.

Marea Călătorie

Probabil că după plecarea avocatei s-a declanșai bătaia sălbatică, în care Ursu a fost lovit „cu șpițit][1]', în care a contractat echimozele și rănile care vor rămâne vizibile pe corpul său până în momentul autopsierii. După acea bătaie cruntă, aducătoare de moarte, va fi lost transportai cu pătura în celulă, cum își amintește unul dinin' colegii de detenție.

Intervalul de timp scurs de la bătaia ucigătoare până în momentul operației a fost apreciat de dr. Costandache la circa 36 de ore; cam atât va li trecut de vineri seara până duminică dimineață[11]. A urmat

1 în legătură cu starea fostului sau prieten clin copilărie, dr. Costandache a dat mai multe declarații. în parte contradictorii. In prima - și cea mai credibila, cea din martie 1900 - se vorbește despre lovituri cu șpițul în abdomen, dar nu se spune cine le aplică. Nu puteau fi decât anchetatorii, sau bătăușii de profesie. Mai târziu, dr. Costandache declară ea bătăușii au fost colegii de celulă. In cercuri neoficiale, dr. Costandache a mărturisit că a fost vizitat de persoane care i-au cerut sa schimbe declarația inițială. I Iterior. a negat și acest lucru. Poale că dr. Costandache. excelent profesionist, care a cunoscut la bătrânețe încltisoarea pentru practicarea clandestină a avortului, părinte (și bunic) al unei familii numeroase și fericite, care a începui să profeseze, după 1990. la un cabinei medical propriu (amenințat, ca atâtea altele, de inopinate controale de la Sanepid sau Circa financiară), va fi voit să-și simplifice existența și să nu persevereze în vitejii inutile. în fond, prima sa declarație era suficient de clară.

operația, făcută foarte târziu, și strania evoluții' post-operatorie. Doctorul lonetec, medicul anestezist, care a fost alături de Babu când și-a dat sufletul, nu a fost niciodată audiat.

Acestea au fost întâmplările cu care Babu și-a împlinit ullima sa călătorie, Marea Călătorie. Deși păzită cu strășnicie, taina trecerii sale în lumea de dincolo a lăsat câteva porți de-abia întredeschise. Prin ele se poate totuși strecura, cu aripile strânse, îngerul adevărului.

De ce a fost ucis Babu? Pentru că a fost un om exemplar, un om complet, un om total, în care scânteia divină nu putea fi suprimată decât prin lichidare fizică. Moartea sa a fost un deicid al puterii satanice care a stăpânii România atâtea decenii; un deicid al Faraonului, cum îl numea Babu, cel care, atât de departe de orice misticisme, se găsea aici pe același filon onomaturgic cu profetul Vechiului Testament. E greu de crezut că, într-un caz care era în atenția Departamentului de Stat și al Congresului american, altcineva decât Ceușescu însuși ar fi decis condamnarea la moarte. Poate că dosarul Udrea ne va confirma ipoteza, când va fi deschis.

Pentru că era un om exemplar, pentru că superbia lui nu putea fi tolerată - nu pentru a da un exemplu celor care, pe ascuns, își laceati modestele, și lăudabilele, exerciții de libertate. A existai încercarea de a explica moartea lui Babu prin ricoșeu - tribut plătit nemăsuratului orgoliu al poeților. Ca și dărâmarea Văcărești lilor, uciderea lui Babu nu a fost un avertisment pentru alții, ci un deicid.

Moartea lui Babu îi aparține, inconfundabil, ca și viața. Și la fel de mult, dacă nu mai mult decât viața, îi clădește statura, tot mai puternică, tot mai solidă, cu care va înfrunta timpurile. Ce ar fi fost Socrate fără paharul de cucută, ce ar fi fost Christos fără moartea pe cruce? Moartea lui Babu este ultimul cadou, cel mai

straniu, cel mai crud și cel mai prețios pe care i l-a făcut destinul său exemplar. Ea l-a transformat într-un simbol, al întregii țări, al întregii Europe de Est, al întregii lumi oprimate de totalitarism.

CAPITOLUL 1

REPERE ÎN TRAIECTORIA LUI GH. URSU

CAMIL BACIU:

AMINTIRI DIN ADOLESCENȚĂ

Cum l-ați cunoscut pe Gh. Ursu?

L-am cunoscut pe Gh. Ursu, pe Babu, cînd a venii la Galați, din Soroca. L-am cunoscut imediat. Am începui să mă duc pe la el pe-acasă, avea o bibliotecă grozavă, o soră foarte drăguță, și era o atmosferă moldovenească, de cultură foarte rară. După aceea am plecat împreună la ȘCOALA POLITEHNICĂ, el la construcții, eu la mecanică. Dar, bineînțeles, între timp, deci deja prin anii ‘46, ‘47, ‘48, Babu devenise secretarul Tineretului Progresist din Galați și tatăl lui fusese numit prefectul

regiunii Galați, „prefectul roșu“. Era un medic foarte cultivat care-și închipuia socialismul ca un fel de utopie franțuzească din anii ‘40, sau din secolul 19. Purta lavalieră și credea în socialismul cu față omenească. Babu la fel. A crescut într-o utopie dulce, rozã, omenească, cultă, și cînd a ieșit din utopie a dat peste Securitate.

Ați fost membru, de partid? Și dumneavoastră, și el?

Am fost amîndoi membri de partid. Noi am cerut, din entuziasm. Asta s-a întîmplat în anii... nu știu. La Politehnică, cîndva.

Credeați?

Credeam absolut că se va face cum scrie. Și cînd am început să ne dăm seama că nu e cum scrie, și-am început să ne punem întrebări, întîi ne-au calmat, ne-au sancționat, Babu avea mereu sancțiuni de partid. Eu la fel. Eu mai mult fiindcă povesteam anecdote pe contul Uniunii Sovietice și al comuniștilor; Babu fiindcă spunea tot ce-i trecea prin cap. Cît timp tatăl lui a fost

 prefectul regiunii Galați, l-au inai iertai. Cu toate c-am ajuns o dată în închisoare cu cătușe prea mari, pe care trebuia să le ținem în inînă, că erau date pe inventar, și poliția (miliția) ne-a atras atenția că fiind membri de partid nu puteam să pierdem bunul poporului, așa că am adus cătușele înapoi și am fost scoși din închisoare. în sfîrșil judecați, iertați. Cu țoale că 32 de polițiști (milițieni) au declarat că i-ain bătut de moarte. Amîndoi împreună aveam atunci vreo 108 kile... rnîncam prost, la cantină...

Puteți să-ini faceți un /lortret al lui Baba, tîiiăr?

Babu era foarte sportiv, loți făceam sport, eram nebuni după Dunăre. Primul lucru pe care-1 făceam cînd veneam în vacanță era un ritual sacru să mergem la Dunăre. Și primul lucru pe care-] făceam, fiindcă toți citeam, tuturor ne plăcea poezia, loți eram romantici, deci primul lucru pe care-1 făceam era să scuipăm în apă, ne uitam cum curge scuipatul, să ne dăm seama care-i viteza Dunării. Pentru noi era destul de poetic și

de nostalgic, și după aia Ireceam Dunărea înot. In fiecare duminică murea un băiat. Cam de vîrsta noastră. Erau valuri, erau vapoare. Și era o performanță, un act de eroism. Babu avea un coip foarte proporțional. Nu era înalt. Cred că avea 1,74 și visa să aibă 75, era puternic, neobosit, bun înotător... și-avea o memorie monstruoasă, care ne-a izbit de la început. Nu uita nimic. Citea o dată și-și amintea tot. Muzică, pictură, literatură. Unde nu-și amintea, improviza. Insă în general cunoștea o cantitate enormă de informații cu caracter cultural, care se organizau foarte bine în mintea lui, în structuri. Adică nu le știa pe de rost. Le gîndea, vedea continuarea ideilor, influențele reciproce între literaturi. Avea o memorie așa de nemaipomenită, îneît alunei cînd mergeam să dansăm undeva și ne plictiseam îl sunam acasă, îi rugam pe cei de față să puie 10 întrebări, și îi dădeam telefon, el răspundea, îi surprindea pe loți. Și-rni amintesc o dală, cînd prezentam eu poezia modernă suprarealistă la căminul de studenți unde eram responsabili: în timp ce vorbeam, Babu a intrat pe ușă, și eu eram într-o pană de amintiri, că nu-mi scrisesem, și-n clipa în care a intrat pe ușă l-am arătat cu degetul și-a început să recite poemul despre care vorbeam. Toată lumea a fost convinsă că ne-nțelesesem. Nici gînd! De cîte ori ridicam degetul, spunea poemul care trebuia. Oricine din sală putea să facă același lucru. Nu știau că au în fața lor un monstru de 28
memorie și de cultură. De-aia, m-am gîndit de multe ori, cînd l-au ucis pe Babu, cînd l-au ucis lovindu-1 în burtă cu vîrful pantofului, imaginea asta m-a urmărit și mă urmărește. Și m-am gîndil: cum s-a putut (sau ăsta era chiar simbolul, asta era esența) ca omul cavernelor, care-și îmbrăcase niște pantofi în ziua aia, cu bot ascuțit, l-a găsit pe Prospero, Caliban l-a găsit pe Prospero, el era un Caliban roșu, un Caliban cu uniformă, și l-a bătut de moarte. De ură. Nu numai de ura lungă care se așterne în timpul anchetei, ci de ură. Fiindcă era Caliban, era gorila, era dintr-ăla ridicat de jos, care face revoluția, și fascistă, și comunistă, cînd

trebuie, și trebuia să-l ucidă pe intelectual. Și l-a ucis...

... Deci avea o memorie grozavă, îi plăceau fetele. Erau puțini tineri pe atunci în România cărora să nu le placă fetch*, acuma am impresia că s-a cam ameliorat. Și le făcea o curte ullrapoelică. Cum se îndrăgostea, și, slavă Domnului, se îndrăgostea, le făcea poezii. Cu cît dragostea era mai intensă, cu atît poezia era mai abstractă. Cînd era foarte pasional, nu se mai înțelegea nimic. Era foarte frumos. Începea cu ritmuri de genul: „Sînt un băiat de viață, Ești o fală de moarte, tata ta ta ta carte.“ Cred că așa l-a cunoscut și Nina Cassian, făcînd poeme. Se-ndrăgoslise și de Nina Cassian. Și nu făcea alte sporturi, nu-1 interesa decît înotul. Juca șah, mergea la filme, niciodată de două ori, fiindcă își amintea filmul cu toate detaliile, ... scria. Scria fără încetare. Își făcea jurnalul.

PRIMA ȘI ULTIMA MEA CAMPANIE ELECTORALĂ

Prima și ultima mea campanie electorală s-a desfășurat în noiembrie ‘46. In preajma a ceea ce presa noastră comunistă a numit și a continuat și mai tîrziu să numească primele alegeri cu adevărat democratice din istoria României. Fuseseră fixate pentru 19 noiembrie, deschiderea cursurilor pentru facultate fusese amînată pentru mai tîrziu. Probabil pentru că guvernul nostru de largă concentrare democratică nu voia să vadă adunate la București, Iași, Cluj, Timișoara, mase de studenti, în timpul alegerilor, cunoscut fiind faptul că studențimea a fost întotdeauna și în toate țările o categorie socială turbulentă și nonconformistă. Sau, în cazul nostru, în proporție de 90% ostilă „forțelor democratice[1]' și faute de mieux, partizană a partidelor istorice, țărănist și liberal. Deci, pe 1 noiembrie, la Galați, ne cheamă partidul pe noi, comuniștii, la sediul din...

Plec, cu o valijoară cu material electoral. Remarcînd că bunii mei tovarăși, cu excepția sus-numitului Aizic nu prea plecau în Campania Electorală la Sate. Regăsindu-mi în inimă încă un ghimpe cu privire la importanța reală a misiunii mele.

A doua zi ^iipineața plecam la țară, în campanie electorală.

Era un început de noiembrie, rece, cred că pămîntul era cam înghețat, căci nu-mi amintesc să mă fi încleiat în celebrele noastre noroaie țărănești. Instructorul ne spusese să lucrăm 3-4 zile, dacă va fi nevoie chiar o săptămînă. Eu aveam misiune electorală în 4 sate, din vestul Galaților, Bărboși (parcă) și nu mai știu care. Să facem propagandă electorală la țară, pentru Blocul Partidelor Democratice, avînd drept simbol electoral Soarele.

Și spre a anihila propaganda electorală a „banditilor" (istoricii).

Dintre care țărăniștii, cei mai mari ticăloși, avuseseră nerușinarea de a-și alege (poate nu chiar benevol) drept simbol electoral ochiul.

Numai bine ca să-i pulem lua la fix că „ăștia-ți fac cu ochiul“, „banul e ochiul Dracului[11], „le face cu ochiul dolarul american[11] și alte ochiade, ochioase. Instructorul fusese scurt și cam vag, vădind din partea Tovarășului alît o lipsă de experiență în acest domeniu, cît și, cum atunci abia am effleurat cu gîndul, iar mai tîrziu am înțeles în întregime, nu prea marea importanță pe care o acorda Guvernul și Partidul efectelor salutare ale propagandei noastre electorale. La ieșirea din sediu, Aizic Rabinovici, fosta mea legătură superioară din uteceul legalist - azi medic la New York - mă întreabă dacă mi-au dat revolver. „Cum o să-mi dea?“ „Vezi că mie mi-au dat, cere și Iu, dar nu le spune că știi de la mine[11].

Mă întorc și cer. Instructorul mă refuză, mimînd uimirea: „Ce-ți veni-? De unde ai mai scos-o și pe asta, tovarășe?[11].

Am luat-o voinicește la picior, pe drum dar mai ales peste arătură. Era un cer jos, cenușiu, mohorît, de noiembrie.

Mergeam pe jos și nici prin cap nu-mi trecea să fi solicitat Partidului un jeep, astea erau destinate Tovarășilor cu munci de răspundere, sau un autocamion destinat aducerii maselor la manifestația de masă.

Pe arătură s-a întîmplat de două, trei ori, în timpul acelui marș al meu, voios (cum ar zice Radu Cosașu), să-mi încrucișez traiectoria cu cea a vreunui țăran care-mi zicea bună ziua, deși nu mă cunoștea, iar eu îi răspundeam tot bună ziua, cu gîndul electoral de captalio benevolentiae.

Mai tîrziu, aflînd din literatură că acest bună ziua e adresat de țărani oricărui necunoscut.

E o chestie mioritică, ancestrală, cu profunzimi filosofico- antropologice, probabil abisale.

Dar eu răspundeam electoral.

In primul sal n-am dat de sediul BPD, nici de Frontul Plugarilor al lui Petru Groza, cu atît mai puțin de al Partidului, care (fusesem avertizați de instructor) nu prea are sedii la sate: comuniștii lucrează pe linie de Frontul Plugarilor și BPD. Nu era ușor să te descurci pe vremea aceea la țară (nici mai tîrziu), așa cum rezultă și din Moromeții lui Marin Preda. Nu era ușor pentru că

mai întîi nu dădeai de oameni pe ulițele satului, apoi fiindcă nu prea știau unde-o fi sediul respectiv, sau îți răspundeau într-o frază în care abundau amănunte nesemnificative, dai' din care lipseau referințe topografice precise: a doua la dreapta, prima casă cu

gardu' vopsit, de pildă.

Și iar pe arătură (poale miriște) spre satul următor, unde am dat de sediu, dar sediul era încuiat, și nimeni nu știa deloc pe unde ar putea fi cei doi sau trei responsabili. In fine. alți 4-5 kilometri, de dala asta pe drum căruțabil, pînă ia satul cel marc, Independenta.

Aici am început să simt febra electorală și inima să-mi bală-n picpl a luptă; pe garduri și pe copaci Ochiul manist veghea perfid. Aveau deci și istoricii fluturași, cu lipici pe dos, și-și desfășurau neslinglieriți nerușinata lor propagandă stipendiată de occidentali, dc planul Marshall. Am ajuns la Sediu și, după bună ziua și prezentarea misiunii mele, îi zic interlocutorului cu o mînie pe jumătate simulată și pe sfert reală, celălalt sfert (deși lerlium non datur) pierzîndu-se în negura acelui noiembrie '46. Țăranul în fața căruia ridicasem lom 1, a răspuns prea calm și prea înțclepțește: „Și ce dae-au lipii ochiul lor? Noi să lipim soarili noslru![4']

La care i-am zis, nu prea sigur de justețea poziției mele, dar pe un ton ferm, cum mă prelucrase Tovarășul: „Să rupem toți ochii![4']

„Dar dacă ne rup, după așeia, și ei Soarili?[4']

„Soarele n-au cum să-l rupă, punem jandarmul sau plutonierul să-l păzească și dacă prindem vreun manist rupînd sau punînd sprîncene soarelui, îl arestează imediat![44].

Apoi, pour la bonne bouche, am desfăcut valijoara, le-am dat vreo sută de fluturași cu soarele și lipici pe dos și cîle 20-30 foi volante din cele 4 sortimente de material electoral.

Se făcuse cam cinci seara, începuse să se întunece. Dar eu, cu sentimente foarte divergente, o adîncă jenă și culpabilitate pe de o parte, și o ușurare, „ufff, bine c-am terminal[44] pe de alia, am constatat că într-o singură zi am isprăvit misiunea mea electorală și ar fi fost un act

de eroism gratuit să încerc să caut un alt pal de dormit în Independența - să fac dacă nu o săptămînă, măcar 2 zile de Campanie Electorală, în loc să plec la Galați și să dorm la noaple-n patul meu. Zis și făcut.

La zece ani după aceste evenimente citeam săplămînal în Gazeta Literară roinanul-fluviu al lui Zaharia Slancu - Rădăcinile sînt amare, care se petrecea în acest istoric noiembrie [4]46. Și-n care campania electorală era plină de cavalcadele nebune ale frații lor Gînji, comuniști aspri ca Darius, de crimele bestiale ale chiaburilor maniști care-n vremea burgbezo-moșierimii violaseră 32
pe mania și surorile Gînjilor, acum asasinau perfid pe activiștii de partid de la sale, dar frații Gînji, mai dihai ca cei 7 samurai sau cei 7 magnifici răzbunau în goană crimele și violurile chiaburo- manisle, îinpușcînd, decapilînd, Irăgînd de coada cailor bestiile perfide, singurul erou comunist cu o orgine etnică incertă era unul cu nume de familie nepătat, Vărzaru, să zicem, dar cu numele cel mic Marcel parcă. încolo, doar Gînji.

Pe la noi, prin județul Covurlui. nu dădusem, vai!, de nici un Gînj, ba da, erau frații Jora. încolo numai Aizic, Charlie, Harry, loji.

*
* *

In ajunul Zilei celei mari, tatăl meu, președintele Uniunii Palrioților din județul Covurlui, și președinte al unei secții de voi centrale, în loc să se culce, ca loală lumea, la 10 noaptea, ne-a zis, cu tonul său slîngaci cînd, o dală la doi ani, se voia autoritar: „Voi culcați-vă, eu am ceva treabă[1]'. Și pe la 1 noaptea, lumina din camera unde „avea treabă[1]' tot mai era aprinsă. De dimineață ne-ain prezentat la Partid, să asigurăm desfășurarea în ordine a Primelor Alegeri cu Adevărat Democratice din istoria României. Am colindat de dimineață pînă seara cu prinzu - hrană rece dală de Județeană de Partid - sediile electorale, dar în majoritatea cazurilor cum ajungeam la un Sediu, ne luau în primire tovarășii noștri: - aici e-n ordine, tovarăși, stă Mandea, vedeți poate în altă parte e nevoie de voi...

Seara, în preajma închiderii urnelor - eu votasem la sediul unde președinte era tata - ne-am adunat cîțiva prieteni, întîmplător, și l-am auzit pe Jackie Katz, un atlet cu 100 de kilograme de mușchi pe el, lăudîndu-se că a voiai de vreo 4 ori, la care Jora, fratele viitorului Erou al clasei muncitoare i-a atras atenția lui Jeclii să nu se mai laude în gura mare, o fi vreun bandit manist prin apropiere, n-avem nevoie.

Mie nu prea mi-a plăcut că Gechi a votat de 4 ori, asta urma să ducă la o oarecare falsificare a realității, la nereflectarea adevăratelor raporturi de forțe în rezultatele scrutinului, dar alții, fără a se lăuda ca Gechi, zîtnbeau atoateșliulori, lăsîndu-mă să înțeleg - cu o oarecare anxietate - că Gechi nu fusese singurul. Seara tîrziu, acasă, lata tocmai povestea mamei și sorămii cum fusese acea zi grea, dar dusă la bun sfîrșil. N-am prins toată

33 relatarea, nici tata nu spussese totul, dar acest fragment din relatarea lui o să-l țin ininte pînă la moarte:

- Arn fost la Centrul de vot dimineața la șapte și jumătate înaintea lor (adică a delegaților partidelor istorice). Am încuiat și sigilat urna... La opt, conform orarului, sosesc și ăia.
- la să vedem urna, doinim' doctor.
- Nu mai e nevoie, am văzul-o eu, am închis-o. am sigilal-o eu.
- Noi vă credem, domnii doctor, dar trebuia să faceți asta la ora opt, acum vă rugăm să puneți să o deschidă.
- Cum, ne relatează tata, cu mînia orgoliului rănit în glas, puneți la îndoială cuvînlul doctorului Ursu'.''

Aia, cu politețe, au zis că nu. dar... și pînă la urmă tovarășii delegați ai PCR, Frontul Plugarilor ele. i-au împins deoparte pe impertinența de istorici și au începui volarea.

Am ascultai relatarea lui lain, indignai și eu împotriva istoricilor cari' an cutezai să-i pună la îndoială ciivîntul, dar mirat și neliniștit totodată de ce cercetase, încuiase și sigilase urna înaintea sosirii delegaților istorici. Aveam s-o aflu, din sferturi de vorbe și aluzii curînd: în noaptea din ajun, lata, în biroul sau luminai, își

îndeplinise sarcina de Partid. Ștampilase cîleva sule, poale chiar peste o mie de buletine de voi cu Soarele. Apoi, la 7 și jumătate dimineața, băgase în urnă, ajutat de delegații PCR, FP etc. buletinele gala votale, încuiase și sigilase urna.

Celor care nu l-au cunoscut, trebuie să le furnizez informația că tatăl meu a fost - ceea ce nu prea cutezam să afirm pînă acum 5-6 ani, dar acum, adoptînd și eu termeni de oarecare circulație superlativ etică - un sfînt.

Și spun asta, nu din pietate filială, ci ca un rezumat al părerii sulelor de oameni care l-au cunoscut, în cei peste 90 de ani de viață și a zecilor de mii de pacienți pe care i-a tratat și operat.

Primul postscriptum. După acel de neuitat 19 noiembrie 1946, după comunicatul cu rezultatele alegerilor (cam 66% BPD, cam 22% țărăniștii, vreo 8% liberalii) am avut multe discuții în contradictoriu cu colegi reacționari sau chiar bandiți, privind rezultatele alegerilor. Eu, știind ce știam, susțineam că n-ar fi fost ele 66% bepediste, dar 50% au fost sigur, și chiar de n-au fost decît 45%, oricum am fi avut mai multe voturi decîl cel mai puternic partid reacționar - țărăniștii.

Iar reacționarii sau bandiții susțineau - în măsura în care mizau că n-am să-i torn - că în realitate BPD-ul n-a avut nici 20% din voturi.

De vreo două decenii înclin să cred că procentajele dale de ei ('iau mult mai apropiate de realitate.

.1/ *doilea postscript tun.* La cîțiva ani după aceste evenimente, după (e a fost exclus din partid - tal-su avusese un mic magazin de stofe cu un vînzător exploatat - Aizic Rabinovici, ('are rămăsese de la alegeri cu revolverul, un nouă lung cum îi ziceam noi, nepieașliind ce-i aia, dar mimînd familiaritatea cu terminologia pistolarilor, mi-a oferit revolverul, iar eu, luîndu-l cu dezinvoltură, înlr-o inepuizabilă încă sete de aventură și risc, l-am ținut ascuns printre jurnalele mele și volumele Ini Lucrețiu l’ălrășcanu, undeva într-un fund de sertar bine mascat pînă în ‘54 cred, cînd am auzit că

amicul INclu I Irislea, dramaturg al vremilor noi, fusese arestat pentru port ilegal de armă, deși rămăsese Membru de Partid, și revolverul lot de la Partid îi rămăsese.

Atunci, cu mare regret în suflet, am cedat presiunii soției și celor 3-4 prieteni care știau de compromițătorul nouă lung și l-am lichidat: l-am desfăcut, pe cît m-am priceput, în părțile componente, le-am băgat într-o servietă ponosită, și am pornit înlr-o plimbare „sentimentală", două perechi tinere, pe cheiul Dîmboviței, în plină înserare, de la podul Isvor, spre SIîntu Elefterie, aruncînd, din douăzeci în douăzeci de metri cîte o piesă pe taluzul Dîmboviței pînă n-a mai rămas nimic din revolver, dar nu și din amintirea acelui inubliabil noiembrie 1946.

„Și toiul era atît de frumos, atît de pur", ar zice, cu un sarcasm însingurai, (ieo Bogza.

Al treilea poslscriptum. Cînd tala a povestii „cum, cuvîntul doctorului Ursu nu ajunge?", nu l-a lovii trăsnetul divin, așa cum se în- tîmpla într-o poveste morală și moralizatoare pe care ini-o spunea mama cînd eram mic - s-ar putea să fie din Vechiul Testament.

Deci aveam o dovadă peremptorie - încă una - că Dumnezeu nu există.

Al patrulea poslscriptum. Dar nici pe Sfîntul apostol Petre nu La lovii trăsnetul cînd s-a lepădat de Domnul a treia oară într-o

35 singură noapte.

Dovadă că lotuși Dumnezeu poate există, dar că, dacă există, el e mai puțin intransigent decît lehova din Vechiul Testament, mai apropiat de cel milostiv al legii celei noi.

Declarație

București, 1 martie 1985

... Amintirea autobiografică, intitulată „Campania

electorală[1'], scrisă pe 9 file albe, am scris-o cu trei ani în urmă, înlr-un moment cînd ini-am amintit de campania electorală, din anul 194'6, la care am participat eu și tatăl meu. Inlrucîl în jurnalul meu nu făcusem referire la acel moment din biografia mea, considennd-o ca o descărcare a unei poveri sufletești, am scris-o pe hîrlie, ca o completare la jurnalul meu intim.

Gheorghe Ursu

GHEORGHE URSU:

SĂRBĂTORIREA LUI TUDOR ARGHEZI ’>

21 nuii 1960

Dragii mei,

Gu optsprezece ani în urmă, pe vremea cînd începuse pasiunea mea pentru statistici și sc ivea dragostea mea pentru poezie, am început să citesc cu atenție «Antologia poeților de azi» a lui Filial și Perpessicius. Atunci am aliat că Tudor Argezi s-a născut la 20 mai 1880 și am memorat această dată, odată cu înalta apreciere a criticilor „versuri de o izbitoare noutate" și de regretul lor, exprimat în prefacă, de a nu fi putut publica în antologie decît trei poezii, poetul refuzînd să dea mai multe.

In acei ani, 1942-1944, cînd mi-am cristalizat preferințele, pasiunile și repulsiile artistice, am început să înțeleg de ce Arghezi, pe care, în copilărie, îl crezusem doar un foarte inteligent și grațios scriitor pentru copii, este cel mai mare poet al nostru de la Eminescu, așa cum scriau criticii inleligenți la lumina cărora îmi formam seara mea de valori, așa cum îmi amintesc că mi-a spus, prin 1938, papa: „Arghezi e în primul rînd un poet mare, poale cel mai mare poet contemporan[11].

Încă de atunci, dar mai ales după 23 august, am început să aștept 20 mai 1950, 1955, 1960, 1980, date la care Arghezi urma să împlinească 70 de ani, 75 de ani, 80 de ani, 100 de ani. Și așteptam nu data însăși, ci sărbătoarea națională care trebuia să fie acea dată, așa cum în 1882 Franța l-a sărbătorit pe octogenarul Victor Hugo, „marele poet al Franței", căruia pînă și Andre Gide, antipodul raționalist, sceptic, lucid și cinic al marelui romantic, i-a adus un involuntar omagiu, în celebra butadă-răspuns la întrebarea „care e cel mai mare poet al Franței?" - „Helas! Victor Hugo".

Au (ost apoi acei triști ani 1948-1954, cînd stupiditatea

---

*) Titlul editorului

 interesată și invidia, înfășurate în steagul partidului, l-au alungai pe Arghezi din actualitatea scriitoricească. Anul 1950 a trecui astfel fără ca vreun rînd să fi apărut în presa noastră, fără ca mi cuvînl să fi fost rostii de la vreo tribună oficială, care să pomenească faptul că Tudor Aigliezi împlinește 70 de ani. „Nenorociți?', a spus

Geo Bogza, ieri la Ateneu, despre potentații culturii și presei românești din 1925-194.4, care urziseră și menținеau în jurul numelui lui Tudor Arghezi cel mai perseverent și drastic complot de calomnie, insultă și rea credință lîmpă pe cart; o cunoaște istoria culturii românești. ICu nu mă pol ridica Ia nivelul olimpian al disprețului bogzian, și exclam, gîndindu-mă la Sorin Toma și ceilalți dictatori ai culturii noastre din anii 1948-1954: „Canaliile![11].

Ilar în mai 1955 Stalin era mort, A. Toma era mort, cerul sumbru care ne acoperise 7 ani începuse a fi destrămat de o timidă geană de lumină, și presa noastră literară a consemnat faptul că Tudor Argbezi împlinea 75 de ani, publicîndu-i și cîteva poezii vechi și inedite.

Am fost întotdeauna, și o spun cu mîndrie, cu un pas sau mai inulți pași înaintea contemporaneității oficiale. Și atunci cînd, din 1956, în perioada revoluționară care a urmat congresului al XX-lea al PC al US, tot mai mulți și într-un ritm impetuos - cutezau să-i dea cezarului ee-i al cezarului și lui Arghezi locul cuvenit în poezia românească și în poezia lumii, cîl de mare a lost bucuria mea, și cît de entuziast i-am adus omagiul meu în concursul „Cine știe, cîșligâ[11], din decembrie 1957, și cîl de nerăbdător am așteptat ziua de 20 mai 1 960, și cîlă neliniște m-a sugrumat, gîndindu-mă uneori că s-ar putea ca, înaintea acestei sărbători, presa noastră să consemneze un doliu mai inoportun și odios decît oricare altul, căci l-ar fi lipsit pe bălrinul și mull încercatul nostru Tudor Arghezi de acea clipă de apoteoză care ne dă iluzia că toată suferința a fost răsplătită, că viața e totuși frumoasă, că pînă la urmă adevărul trebuie să învingă minciuna, aici, pe pămînt.

Am avut fericirea să fiu de față la sărbătorirea lui Arghezi. Fericire, șchioapă, desigur, căci n-am participat cu o invitație pe numele scriitorului Gheorghe Ursu, ci cu una pe numele lui Mirodan, prietenul meu pe care-1 slînjenesc adunările oficiale și care mi-a cedat-o fără rezerve, știind cîl țineam la ea.

38

Ain fost întîi, la 18 rnai, la seara de poezie, muzică și euritmie de la Uniunea Scriitorilor, închinată lui Tudor Argliezi. Adori tineri și talenlați au recitat poezii ale

marelui nostru poet, Constantin Stroescu a cîntal cu mare înțelegere și sensibilitate, dar vai, (ară voce, adică nu, greșesc - fără voce, dar cu o mare înțelegere și sensibilitate, lieduri de Mihai Jora pe versuri de Tudor Argliezi, iar Miriam Răducaim a dansat poeziile Creion și Duduia, recitate de Corina Marcovici. A vorbit A. Saviţki, traducător al lui Argliezi în rusește, și surpriza mea a lost mare, nu alîl față de curata limbă românească în care se exprima acest moscovit (pentru care miilți Nicovici și Morari l-ar 11 pulul invidia, dacă stalul i-ar li dotai cu bun-simț) cîl mai ales pentru dragostea cu lotul spontană și necircumslanțială a moscovitului față de maestru.

Sprijinit de Baruțu ca de o scundă și îndesată coloană dorică, s-a urcat pe estradă Tudor Argliezi și ne-a îmbrățișai în cîlcva cuvinte (publicate în chenar la Contemporanul). Am uitat să vă spun că între cei care au recital, a lost și Mițura Argliezi cu Cînlec de adormit Mițura și Zdreanță; nu e talentată, dar e drăguță, spontană, luminoasă și... Mițura, astfel îneît s-a încadrat în linia generală a serii.

Iar ieri, la Ateneul Republicii Populare Române, a avut loc sărbătorirea unanimă, la care asista I. Ch. Maurer, toată Academia RPR, scriitorii, compozitorii, artiștii plastici, generalii și patriarhul Justinian.

Urau în prezidiu, de la slînga spre dreapta, Tudor Vianu, Al. Philippide, G. Călinescu, Mihai Beniuc, lorgu Iordan, Atanase Joja, Zaharia Stâncii, Geo Bogza, Perpessicius și Eiisebiu Camilar Priveam la acești academicieni și am înțeles brusc subtila frază a lui Aragon: „După 4'0 de ani omul e responsabil de figura sa[1]''. Da, aici nu mai era vorba, ca la 20 de ani, de oameni buni dar mâți sau frumoși, dar dobitoci (vai!). Aici, oamenii, „trecuți" fiind de 50 de ani, arătau ceea ce sînl înlr-adevăr. Pe chipul lui Zaharia Stâncii se citea imensa sa urîțenie morală (în tinerețe se putea spune: ce bărbat frumos e Zaharia Stâncii!), crispai, înrăit, disprețuitor, pozînd scîrbit cînd operatorii îl filmau, plictisit de ceremonia care, vădit, îl supăra, gîndindu-se că, chiar dacă va atinge 80 de ani, nu va fi niciodată aplaudat ca Tudor Argliezi și apoi, încleșlîndu-și fălcile mussoliiiiene: „Nu-i nimic, n-am puterea

39 aceasta a dragostei și respectului unanim, dar am o altfel de putere, mult mai palpabilă: aceea a multiplelor mele funcții înalte oficiale și pe cea a banilor pe care-i scot din orice scrise, bani care mi se plătesc, pe care sînt obligați să mi-i dea, chiar dacă vreun Cromhălniceanu are îndrăzneala să scrie că «Rădăcincle sînl amare» e o monstruozitate literală, iar un oarecare' ingineraș (dieorglie Ursu scrie Contemporanului o misivă, semnată cu pseudonim, în care mă latră, sarcastic și neputincios[1]'. Astfel de gînduri treceau ieri prin capul academicianului Zaliarai Stâncii și se citeau pe chipul său crispat, care-mi amintea de îngrozitoarea privire vidă și cinică a lui Coring, în boxa acuzaților de la INiircnberg, sau poale de cea vidă și dementă a lui Rudolf Hess.

I'e alte chipuri de academicieni se puteau ceti alte lucruri, mult mai puțin interesante, dar din fericire, mai luminoase. Două chipuri însă m-au fascinat, la fel ca acela al lui Zaliaria Stâncii.

Unul era Cco Bogza, despre care știam din revista «Unu» și din fotografiile lui recente că e unt, deși înalt și zvelt, și ideea aceasta că Geo Bogza e unt m-a insultat întotdeauna, ca o dovadă că hazardul absurd guvernează lumea. Dar după 40 de ani omul e responsabil de figura sa: și Geo Bogza era ieri frumos, în calmul și noblețea privirii, în generozitatea și relaxarea trăsăturilor, în care totuși fulgera din cînd în cînd o încordare ce lăsa să se vadă că se gîndește la ce va spune, că e tulburat și mîndru de ce va face. Și, după discursurile lui Atanase Joja (mult mai puțin interesant decîl l-am așteptat), al lui Mihai Beniuc (cu căznite imagini omagiale care subliniau, mai acul decîl o proză curentă, cîl de pedestru e Mihai Beniuc, privit alături de Arghezi) și al lui Tudor Vianu (științific, ex catedra, lung, rece și analist, astfel că surpriza a fost enormă cînd *a* încheiat cu 2-3 fraze sintetice, cu atît mai emoționante cu cît erau spuse în același stil neutru de referat: „Privind tabloul poeziei lumii la mijlocul acesta de veac, nu vedem un poet de talia lui Arghezi[1]', iar apoi: „Putem afirma cu mîndrie că cel mai marc poet al lumii trăiește în țara noastră, între noi, e Tudor Arghezi"), zic deci, după aceste discursuri a vorbit Geo Bogza.

Desigur că Geo Bogza nu-și mai păstrează, în fiecare articol sau cuvînt, uriașa putere de incantație care se exercita asupra mea ca hașișul, cînd îi citeam Țările de piatră, de foc și de pămînt, Cartea Oltului și Cîntecele de revoltă, de dragoste și moarte. Sînl unele 40
diluări în ceea ce am cetit, în ultima vreme, deasupra semnăturii Geo Bogza. Dar înalta sa exigență etică, puritatea pasiunilor și urii sale, marea lecție de umanism pe care mi-a dat-o întotdeauna scrisul său, se păstrează nealterale, chiar dacă cuvintele nu mai au întotdeauna densitatea și sudul de odinioară.

Astfel a vorbit Geo Bogza. Despre cum Argliezi a (ost, pentru generația sa (și la fel și pentru generația mea, care însă i-a alăturat lui Argliezi pe Geo Bogza - și pe Gălincscu, înlr-o mare măsură dar pe plan doar statistic, nu și etic -) un steag de luptă împotriva „INENOROCIȚILOR!". Și cum în lebruarie 1933, la 7 ani după ce apăruseră «Cuvinte potrivite», cînd sirena de la Grivița i-a destupat urechile către vuietul grav și uneori sinistru al isterici contemporane, «îl, Geo Bogza, a simțit - în această împrejurare care părea eu lotul nelegală de dragostea pentru Argliezi - ajutorul lui Argliezi, simțea cum lupta pentru Argliezi continua și se amplifica firesc în lupta contra fascismului.

Am semnalat deci, că două chipuri m-aii fascinat, la lei ca cel al lui Zaharia Stâncii. Unul era Geo Bogza. Celălalt nu l-am recunoscut, dar m-a uluit prin tinerețea și frumusețea profilului. Trebuie să fie, îmi ziceam, un lînăr savant ale cărui mari merite științifice i-au deschis, la 40 de ani, porțile Academiei. Dar cum nu cunosc nici un român care să fi descoperit vreo nouă particulă nucleară, nelămurirea mea rămînca întreagă. Tîrziu mi-am dat seama că tînărul e ... Călinescu, cu profilul la fel de frumos și romantic ca cel din Ist./oria/Lit./eraturii/ române desemnat, mi se pare, chiar de el. Faptul că apoi l-am văzul în picioare, cu ceva burtă și adus din spate, n-a anulat șocul emoțional ce l-am simțit cînd am înțeles cine era „tînărul[1-].

Geo Bogza a încheiat astfel (regret că nu-i reproduc fidel frazele):

„La 15 ani visam să cutreier țoale mările și oceanele

globului. Alunei l-am cunoscut pe Eminescu, și am găsit în el mai multă hrană pentru foamea mea decîl mi-ar fi putut da marile călătorii."

„La 19 ani, cînd l-am cunoscut pe Argliezi, cutreierasem multe mări ale globului, dar zguduirea la care am fost supus a întrecut tot ceea ce pînă atunci mă înfiorase și-mi violentase spiritul".

„Față de marii oameni care m-au format, am simțit întotdeauna dorința de a le săruta mîna. Dacă Eminescu ar trăi, in-aș duce pînă la capătul pămîntului și i-aș săruta mîna. Ce anecdotă de

41 eircumslanță, ce lașă pudoare m-ar pulea împiedica acum, cînd Tudor Argliezi este aici, aproape de mine, să mă duc și să-i sărut mîna?[1'] Și Geo Bogza a coborît de pe scenă, a străbătui sala care amuțise înfiorată, a urcat pînă la loja în care stătea Tudor Argliezi. și în ciuda opoziției bătrinului sărbătorii, i-a sărutat mîna.

Apoi emoția auiîndurora s-a convertit înlr-o lungă și calda și bărbătească îmbrățișare, iar a mea - în lacrimi.

A urcai apoi pe scenă Tudor Argliezi, a vorbii, cu vocea lui subțire și Ionul lui linear și uluitoarea prospețime a cuvînlului și frazei sale unice. Și Alene d a tremurai de cele mai îndelimgale aplauze pe care mi-a lost dai să le aud sub cupola lui. nu aplauzele frenetice care cheamă bis-ul unui Oislrach sau Menuhin, ci aplauzele egale, neîntrerupte, fără culmi și scăderi, ale muritorilor... Ave, Ciesar...

Am vrui să mă duc să-i sănii mîna lui Geo Bogza. Dar, nefiind academician, am înțe.es că gestul meu ar II pulul părea cabotin și lipsii de modestie. M-ain gîndil apoi că, în schimb, exisla un all gesl la care mi-ar fi dat dreptul situația mea de neacademician și intrus în această solemnă adunare și în acel solemn moment: să mă duc și să-i trag două palme lui Zaliaria Slancu, gesl nu mai puțin etic decît cel pe care l-am gîndil ințial, căci, ne învață Argliezi:

Toi una-i ce faci:

De-i culci pe bogați oii scoli pe săraci.

Dar am renunțat și la acest gesl, deocamdată. Sper ca lotuși, odată și odată, să-l lac.

Vă pup, și mă bucur că scrisoarea mea va avea cel

puțin două merite: faptul că m-a eliberat de povara unor emoții, în fața celor mai indicați să le înțeleagă, și faptul că, probabil, v-a plăcut.

Babu

42

GHEORGHE URSII:

SALUT ADRESAT CONGRESULUI SCRIITORILOR DIN R.S.R.

Dragi tovarăși,

Meseria mea de bază fiinil ingineria, voi încerca să-mi exprim gîndurile pe calea cifrelor, cale evident mult mai aridă, lipsită de vegetația cuvintelor, dar - .■ți acesta e avantajul ei - lipsită implicit ți de spini.

în 1948, tovarăși, am aliat cu topi că 2x2 = 100. Acest adevăr insolit pentru cei cate abia alunei veneau în contact cu Comunismul și mărci pentru comuniștii mai vechi, ne-a lost relevat de un învățător, părinte și conducător genial, dar nu genial pur și simplu, ci cel mai mare geniu al omenirii și al tuturor timpurilor.

In 1 953, la moartea genialului învălător, cînd ochii noștri nu se uscaseră încă de lacrimi, am aflat, unii cu dezolare, alții cu ușurare că 2x2 = 84.

Au urmat trei ani de scădere lentă a rezultatului înmullirii, pentru ca în 1956 să asistăm Ia o cădere dramatică, caracteristică vremurilor de criză. Pentru întîia oară însă în istoria comunismului, rezultatul avea

valori diferite în fiecare stat: 2x2 = 54 în R.P. Chineză, 2x2 = 53 în Albania, 2 x 2 = 46 în România, spre a atinge 35 și 32 în Polonia și, respectiv, în Ungaria.

Anii care au urmat lui 1956 s-au caracterizat prinlr-o scădere lentă, ezitantă, uneori oscilantă a rezultatului înmullirii lui 2 cu 2. împotriva tendințelor slilmice, defetiste și capitularde, care încercau să afirme că 2 x 2 = 7, conducerile partidelor comuniste și muncitorești au luat cele mai înțelepte măsuri menite să asigure o descreștere treptată, organizată, străină oricărui aventurism, a produsului 2x2.

în 1968, cînd rezultatul înmulțirii ajunsese la o oarecare echilibrare, în jurul lui 25, evenimente dramatice au rupt din nou acest echilibru, ducîndu-1, în patria noastră, la 12, iar în Cehoslovacia la 5.

Astăzi, cînd sîntem atît de aproape de acele vremuri de seisme, tragedii și eroism, sîntem încă lipsiți de reculul, în timp necesar, justei situări a evenimentelor quorum pars magna fuerimus. Din fericire, instrumentul matematic ne permite, în graiul său arid (dar lipsit de spini) să ne situăm în timp și spațiu.

Astăzi, tovarăși, în patria noastră, Republica Socialistă România, 2x2 = 15,3.

îmi permiteți să închei acest salut, exprimîndu-mi speranța că, prin eforturile dumneavoastră rodnice, prin opiniile constructive care se vor afirma de la această tribună, prin dorința Dv. unanimă de a contribui la înflorirea patriei noastre, la sfîrșitul acestei conferințe, rezultatul înmulțirii lui 2 cu 2 să coboare, pentru întîia oară din 1948, sub 10!

înainte, tovarăși, pentru 2x2 = 9!

(scrisă în aprilie 1972, în perioada pregătirii

Congresului Uniunii Scriitorilor din România)

44

GHEORGHE URSU:

CEAUȘESCU ESTE SINGURUL COMPUTER

Fragmente din discuția dintre Gh. Ursu, Sorana Ursu ți Sergiu Huzum dusă în timpul călătoriei cu mașina de la Paris la Chartres, 1978

SERGIU - Trebuie să iau niște țigări, trebuie să mergem undeva să scoatem bani.

BABU - Să scoatem bani?! De ce?

SERGIU - Păi n-am bani!

BABU - Am eu bani!... Și tu unde-i ții? Pe CEC pe chestii de-astea?

SERGIU - La bancă.

SORANA - Noi sîntem pe CEC.

BABU - La ei se folosesc... Ei au și hîrtiile astea, nu știu ce dracu... E o chestie care...

SERGIU - Carte de credit...

BABU - Care s-a introdus mi se pare și la noi și n-o folosește nimeni că oamenii nu-s obișnuiți. Dar la orice cutie?

SERGIU - La orice cutie.

BABU - Extraordinar!

SERGIU - Da' tre' să fie o cutie specială, nu una de poștă.

BABU - Am înțeles, da, sigur că da! Și nici una de mandarine. Măi, formidabil! Aici într-adevăr electronica a pătruns în... La noi știi ceva? E absurd. Se lucrează intens pentru informatică, electronică, micro-nu-știu-ce chestii socoteli și nu se folosește aproape nicăieri. Am încercat noi în domeniul urbanismului să folosim mașinile, computerele, ca să ia ele niște decizii în problemele foarte complexe. Urbanismul știi și tu că e unul din cele mai complexe domenii, adică sînt o sută de parametrii diferiți care decid chestiunea: numărul populației, vîrsta, sexul, apropierea de surse... în fine, o problemă imensă. Adică să iei decizia unde implantezi o industrie nouă sau nu-știu-ce-dracu. Și-am încercat să băgăm la mașină. Am făcut niște calcule, au ieșit

45 niște chestiuni și pînă la urmă am constatat că toată chestia este complet... fiindcă Ceaușescu decide fiecare lucru la noi, fiecare. EI este singurul computer. Atunci ce folos că tu vii cu niște chestii cînd el trece pe-acolo într-o vizită de lucru, aclamai de 7.000 de oameni și spune ..Aicea de ce-afi făcui chestia asta...[1]'

SERGIU - Fii atent ce spui de Ceaușescu că eu le-nregistrez.

(V ocilerări)

CUTREMURUL DIN 1977

SERGII I - Dar spune-mi, din casele laie la cutremur n-a căzui nimica, nu?

BABU - Nimic!

SORANA - Da Iu .știi că l-a pupai unu ? L-a strigai în plina slradă!

BABU - A fosl o clieslie senzațională! Eram în piața la. în piața Kogălniceanu și lăceam expertiza miei clădiri care acum e Hole] Veneția, la mansarda căreia a Irăil 5 ani Iordan Glumei cînd murea de foame și cînd avea o singură cămașa pe el - și cînd și-o spăla stălea o zi în casă că n-avea cu ce sa iasă și acuma-i transformată înlr-un liotei care se clieamă \ cncția. Și lăceam expertiza lui. și mă cățăram așa pe-alară, pe balcoane ca să văd fisurile de pe fațadă. Și eram undeva pe la clajul 3 și aud un slrigăl de jos. „Domnii' Ursu, doimi' inginer! Domnii inginer, domnii inginer![1]'' Nu-i vorba de mine! Pînă la urmă m-am lămurii. Mă striga așa un om care m-a recunoscui acolo sus. Nici nu știu cum m-a putut recunoaște. M-a văzut de două ori în viață. „Domnii' inginer, îți mulțumesc! Casa în care locuiesc e perfectă, n-are nimic![1]'' Iți dai seama ce moment e ăsta pentru un constructor, nu? Dar efectiv din 39.000 de apartamente cîte am proiectat cu în viața mea, și cred că nu există în România cineva care să fi proiectat așa mult...

BABU - ... S-a declanșat mai puternic mișcarea, Sorana a avut un moment în care a lost mai rapidă decîl de obicei și mi-a spus „Și-acu', ce fac?[1]'', și i-ain spus „Ieși afară![1]''. M-a-ntrebal: „Tu nu ieși?[1]''. „Eu nu ies." Ea a ieșit afară în slradă, eu am stal acolo lol cutremurul. De ce? Fiindcă 80% din opera mea de inginer sînl clădiri pe parter și patru etaje. Deci, am zis: „dacă această casă în care stau eu se prăbușește, înseamnă că în Țara Românească vor muri 30.000 de oameni sau 40.000 de oameni, în case proiectate de mine! Deci, n-are să se prăbușească![1]''.

SERGIU - Da' era casă făcută de line, aia, în care

stăteai tu?

BABU - Nu, nu! Dar era făculă de un coleg de-a] meu, la fel de deștept, la fel de competent ca mine, cu aceleași sisteme constructive.

SERGIU - Și-ai stal numai ca să verifici asta? Ești nebun complet!

BABU - Nu, nu ca să verific! Avînd convingerea că nu are voie să se prăbușească! Și nu s-a prăbușii. După ce ini-ain mai venii în fire, după ce-ain aflai că Andrei c viu și nevătămat, a venit acasă după nu știu cîle ore. ni s-a defectai lotul: lumina, telefoane, clieslii, socoteli, după aia, brusc m-a pălii: ce s-a înlîmplal la Galați? Galațiul e o zonă seismică mai mare decîl Bucureșliul. că e mai aproape de Focșani... Marea operă a vieții melc s-a produs la Galați. Am numai la Galați făcute 16.000 de apartamente. ... M-am sculai de dimineață cu noaplea-n cap, am fugit la Inslilul să văd ce e, cum e, și-n primul rînd m-am poslal la telefon să prind Galațiul. După o oră de chinuri, am reușii să prind. 0 funcționară de la instituția asta care răspunde de întreținerea caselor. Inlreb: „Ei? Care-i situația? Cîle blocuri s-au prăbușit?" Zice că nu s-a prăbușit nimic. .,Nici un bloc?" Nu, nici un bloc! „Și nu, nu, nu sînt rnorți?" Nu, Iov. inginer. Alunei m-am prăbușit eu, am începui, așa, ca o... și-am spus „Domne, e bine, totul în regulă, acuma să ne-apucăm de muncă!" Și-a început campania aia. Și-ntr-adevăr, nitrtic din ce am proiectat eu nu s-a prăbușii. Pentru prima dată în viața mea m-am simții inginer. Eu loală viața am spus tuturor, și probabil asta era și realitatea: „Eu sînt un poel care din păcate face ingineria".

SERGIU - Iar eu așa le-am cunoscut!

BABU - Așa m-ai cunoscut, și-așa mă știa majoritatea oamenilor. Chiar și colegii mei din institui. Da, sigur, Babu face meserie, e un om serios, muncește, face chiar și ore suplimentare, da' e poet! Insă, în momentul ăla, am căpătat conștiința faptului că sînt inginer constructor și că am o meserie nobilă...

NICOLAE CEAUȘESCU:

CE-I ASTA PROFESORII?

Note luate de Ch. I'rsu la una dini re întâlnirile lui Nicolae Ceaușescu cu specialiștii din construcții. după cutremurul din 3 martie 1977

Tov. seer. g-ral Ce.mșescu

(Urmările cutremurului)

Să se pună capal acii\ilății comisiilor, care au creai o psihoză. Nici un bloc nu poale li demolai fără aprobare specială. S-a dai dispoziție să nu se închidă nici un magazin.

Comisiile centrale au făcui acțiuni iresponsabile. Scoaterea din funcțiune a zeci de imobile care n-aveau nici o avarie. Clădirile puse înlr-o situație care depășește cu mult ceea ce cutremurul a distrus.

Nu există nici o justificare, ci pur și simplu o concepție greșită a proiectanților.

Am văzut 5-6 imobili[1], n-am văzul decîl doi stîlpi fisurați. ARO a funcționat. Barul. E un stîlp fisurai în capătul celălalt. SCALA a funcțional de o săptămînă. Cică s-au găsit clădiri Iară fundații. Nu ne apucăm să facem ce nu s-a făcut cu 40 de ani sau 50 de ani în urmă!

Tot felul de lucruri de domeniul romanelor de aventuri, cu expertize, încercări, echipe de specialiști... V-a pus pe voi careva să măsurați cum s-a construit acum 50 de ani?

Numai niște oameni iresponsabili . Ce-i asta profesorii? Ni lor le-am dat ordinul să punem ordine în Capitală. Voi, activul de pailid, răspundeți de fiecare zid distrus. Întreaga gîndire trebuie revizuită. Trebuie să-i tragem la răspundere pe proieclanți. S-au apucat să ciocănească să vedem fisuri ascunse. Am fost de acord, dar nu să demolați Capitala. Se oprește orice echipă de verificare, am dat ordine la Miliție și Procuratură să-i bage la închisoare. Cine le dă voie să intre în domiciliul cetățenilor.

In imobilele mari se fac lucrări de consolidare locale... cu ciocanul pneumatic să spargă stîlpii ca după aceea să-i

4° consolideze. Trebuie, în mare, să terminăm pînă la 23 aug., afară de cîteva clădiri pe care le vom examina separat.

Am văzut soluții moderne cu ciment și... soluții chimice. Sîntem în stare să punem capitala jos la pămînt.

Un arhitect sau inginer nu dovedește o mai mare pricepere dacă dărâmă, ci dacă repară. Să nu ne impresioneze că-i profesor, va trebui să vedem cine plătește ce s-a distins.

Oamenii numai în centru și-au concentrat atenția sa distrugă lotul. Nu se mai admite nici o reparație capitală. La lei se înlîmplă cu ministerele; vin cu soluții care costă de 2 ori cîl o clădire noua.

Să ne adresam direct meseriașilor fără lorinc birocratice și financiare: sînleți 10 inși, vă dau 5.000 de lei. faceți aici și aici.

GHEORGHE URSU:

PAGINI DE JURNAL

1 MAI

De vreo doi.șpe, cinșpe ani, înlîi mai îl sărbătorim la 30 aprilie. E și asia una din formele prin care s-a manifestat și se manifestă patriotismul nou pe care ni l-a dat președintele Nicolae Ceaușescu.

Sărbătorirea lui înlîi mai la înlîi mai noi o moștenisem de la ruși din perioada cînd Aia, ignorînd demnitatea noastră națională, Tradițiile noastre* care de la Burebisla se trag, au impus, imilînd Forme Streine, ca de întîi mai să defilăm, să manifestăm, să ne adunăm, mobilizați de partid, la șase dimineața, să se Iacă apelul, să ne așezăm pe rînduri de cîte zece, să jucăm bîza pînă la nouă, să găsim punctul slab al cordonului de milițeni pe unde s-o putem întinde; iar care nu, să o pornim în turmă, pentru ca pe la unșpe să trecem prin lața tribunei, moment în care Responsabilii dau semnalul uralelor, iar lumea se înalță pe vîrfuri ca să deosebească acolo, în mijloc, pe cîte unul mai gras sau cu barbă, cunoscut în genere din portretele pe care le cărăm la defilare sau le vedem pe fațadele instituțiilor.

Dar de doișpe, cinșpe ani de cînd ne-am recîșligat patria și România și mîndria, întîiul mai de care vorbeam s-a desființat, n-au decîl să-l prăznuiască bulgarii și boanghinele și alții care nu au patrie, nu au mîndrie, care mai zic încă In Frunte cu Uniunea Sovietică. Ge-i drept, americanii și refegiștii, franțujii și olandezii, tot de 1 mai serbează ziua muncii, deși nu rușii le-au impus-o. li privește. Noi îl sărbătorim de treizeci aprilie. Avem motive.

Mobilizarea

Cu două-lrei zile înainte se fixează cîte cîți merg din fiecare grupă, preferabil șefi de colectiv, membri de partid, bărbați, dai' merg și din ăilalți. De data asta m-au

chemat și pe mine. Am primit imediat, fără să recurg la bătrînețe, reumatism, copil mic,

51 alăptare, mătușă bolnavă. Am primit, cu speranța că, cine știe, poate lot fac rost de o grenadă. Sau de un laser de buzunar.

Visul

De vreo cinșpe arii, poale opșpe. lot visez că pol deveni nevăzut. Și spre a fi mai operativ, să pol călători cu viteza electronilor, ca-n acel grozav roman șliințifîco-fanlaslic pe care-1 citeam prin 1937, în foileton, în Ziarul Științelor și al Călătoriilor. Imediat după obținerea acestor calități, pe atunci, prin 1968-70, mă gîndearn să merg mai înlîi pe la Sarlre sau Malraux să mă slătuiesc cu ei asupra ordinci acțiunilor, asupra piiorilăților. Mai lîrziu, după ’70, malurizîndu-mă, am renunțai la consiliile unor mari capete luminate, alcătuindu-mi eu însumi lisla.

Deci, mai întîi, la Kremlin, unde nu voiam să ucid pe nimeni și doar în cazul în care Brejnev refuza să creadă atotputernicia mea, să lai în două, cu laserul meu de buzunar, un general sau un caghebisl din preajma lui și apoi să-i comunic ordinele inele: 1) ICvacuarea, în fix o săplămînă, a Cehoslovaciei, 2) Evacuarea Poloniei, 3) Publicarea, într-un milion de exemplare, a operelor lui Soljeniț în ele.

A doua vizită, la Kim Ir Sen: lichidai, fără discuții. A treia, la Gadafi. Lichidat pe loc. A palra, la președintele Africii de Sud - obligat să... sau lichidat. A cincea la Ceaușescu... lichidat sau obligat să...

Cam acestea erau variantele visului meu, prin anii șaptezeci.

Dar a fost apoi cutremurul și acel 4 iulie 1977 cînd l-am ascultat de la 6 in distanță, am înțeles că e paranoic și că orice dialog cu el e imposibil.

Visul actual

Prioritatea nr. 1 a devenii Ceaușescu. Deci, cum pun rnîna pe invizibilitate și pe laserul de buzunar, mă duc la el. Laserul meu pătrunde în coqi 4 cm. El taie cu o perfecțiune inimaginabilă carnea și coagulează imediat sîngele, suturează cumva venele tăiate, ca să nu se producă o hemoragie mortală.

Deci, un cerc de 5 cm. diametru în jurul ochiului drept, apoi în jurul celui slîng. Apoi, pe cînd el și scroafa-i urlă îngrozitor - dar ce-mi pasă dacă urlă, sînl doar invizibil -, o gaură de 6 cm. diametru în jurul gurii, care-i lichidează limba, dinții, buzele, lăsînd în loc o gaură cam neagră și nasoală.

Apoi scroafei, același tratament. Ei parcă i-aș tăia și unul din crăcănatele picioare, la] 0 cm mai jos de genunchi, să se bălăbănească ciotul rămas.

Al treilea - ajuns pe lista mea mai recent, de doar 2-3 ani, Puțoi Voievod, doar ochi și leslicole. Las să urli' cîl poftește.

După rezolvarea acestei probleme, trec imediat la înființarea a treizeci de muzee, cîle umil pentru licoare palat al lor. Costul biletului de intrare - 2 lei. La cele mai importante muzee \or sta paznici cîle unul din ei. Publicul va ;nv;i dreptul să-i scuipe, dar nu și să-i bală... și, cine le-a lost vi< limă directă va avea dreptul să le tragă și cîte-o palmă, alde părintele Calciu-Dumilreasa, Pîrvulescu. Voitec, Florin Piersic , Gcolgău, inlernații în spitalele psihiatrice, cei bătuți la Securitate, fiii și văduvele! celor lichidați de Gheorgliiu-Dej, al cărui supus și credincios ucenic a fost. Exponatele vor li exclusiv bunurile' lor, blănurile ei, c lanțele' aurite! ale ușilor, costumele lui, javrele', perucile, parfumurilc, receptoarele' TV, aparatura de securitate; între exponate nu vor trebui să lipsească conturile lor la Zurich, costul în dolari al tipăririi lui în o sulă de ediții străine, dar și al celor românești, costul în dolari al obținerii titlurilor scroafei, costul premiilor lui internaționale, al călătoriilor lor în tuspatru părți ale

lumii, inclusiv, (evident, al sutelor sau miilor de securiști care-i asigură paza cotidiană, paza-n piețe, paza la vizitele de lucru, paza la Manilla și Buribura, paza pe Traseu.

Visul internațional

In acești ani ’80, pedepsirea Paranoicului și a Scroafei a devenit un vis autonom: înlîi răzbunarea, apoi preocuparea de restul lumii, obiect al Visului Internațional.

Aici, fără a renunța la peripluul Kim Ir Sen, Gadafi, Komeini, Pinochet, Le Pen, Pretoria, obiectivul esențial răinîne Kremlinul și șantajul cu lăierea-n două a fiecăruia dintre cei mari, pe tind,

Cernenko, Vulikov, Ustinov și dracu-i mai știe - dacă rușii nu părăsesc pe rînd, și avînd o săptămînă-lennen pentru fiecare - Cehoslovacia, Afganistanul, R.D.C., Polonia, Ungaria, Bulgaria, România - pe noi mai pe la urmă, ca să aibă timp să instaureze aici (...) după lichidarea puterii Paranoicului, niște autorități bune care să asigure, în 6 luni, alegeri libere - și, cu România nu s-a terminal povestea, vor părăsi și Estonia, Letonia, Lituania, părțile din finlanda și Basarabia locuite de finlandezi și de români. Dai ce ne lacom, între timp, cu armele lor nucleare? Simplu: în șantajul meu le voi arăta și posibilitatea pe care o am de a face să detoneze toate bombele lor nucleare, direc t pe amplasament.

Dar pînă la acest viilor radios și radioactiv, sîntem pe treizeci aprilie, la instituție, c ora 1.3. lemeile pleacă acasă, aleșii coboară în hol ca sa plece la manifestație, iar restul bărbaților vor trebui să mai aibă nițică răbdare*, pe la 1.3,.30 se vor putea topi pe rînd și fără a crea panică, cu toții.

Fațada

Pînă la îmbarcarea în autobuz, cer cîtorva colegi o

grenadă, dar nu are nimeni. Nici pistol mitralieră. Nici cocteil Molotov. Necum laser de buzunar. Atunci mă apuc să discul cu Fiul rătăcit.

Fiul rătăcit e al unui Tată Plafonat ex-locotenent de securitate, devenit din motive necunoscute Inginer. Fiul s-a rătăcit nu se știe în ce împrejurare, poate din cauza plafonării tatălui, n-a intrat la facultate. Poartă blugi, adidași și plete. Visează, probabil, Occidentul. Își trage pe casele ultimele recitaluri ale Formațiilor. Nu de cameră, evident, ci de Rock. Ii plac Marin Sorescu și Mii cea Dinescu, dar păstrind reminiscențe patriotice, și-a luat noua ediție a Fiului Secetei, Cartea Agramatului care se citește din mînă în inînă, deși calitatea autorului de membru al Comitetului Central ar trebui să le dea de gîndil amatorilor de contestare.

Zice Fiul rătăcit:

- A văzut Fațada și Bătrîna. A zis că e o rușine, că asta nu-i arhitectură românească, nici tradițională, nici modernă, că dacă le apuci să înnegrești golurile vei vedea adevărul, nousprezece găuri împrăștiate alandala, sfidînd orice Regulă.

Fațada e fațada Casei Poporului. Așa a boteza'l-o Paranoicul,

54 după șapte ani de meditație de la cutremur încoace. I-a zis, la început, Palatul Prezidențial. A trimis în China, în Coreea la Khn Ir Sen, Fratele său înțelept, arhilecți ca să vadă acolo ce și cum ce fel trebuii* făcui un Palal al uimi președinte, ca să fie: 1) Bine apărat de atentatori. 2) Măreț, istoric, să dea seamă cîl de cîl de unicitatea persoanei sale < iun alia, de la Burcbisla încoace, poporul român nu mai avu.

Șaple ani de la cutremur încoace, douăzeci. cincizeci. uneori două sule de arliilei ți au toi desenai planuri, lațade. sistematizări, au construit zeci și ■.iile de machete, ca Paranoicul nu prea înțelegea ce-i pe plan, cum dracii sa pui pe o (oaie de liîrlic ceva care are și înălțime și grosime și volum?

Acum am intrat în criză de timp. Șase ani iie-ain bîlbîil. dar la finele lui 85 să lie lotuși gala. In 1 98 f s-a ras de pe suprafața Capitalei lol ce slalea în Calea V ici oriei Socialismului și a Palatului Prezidențial. S-au lacul

unsprezece planuri, așa peste noapte, treizeci și șaple de fațade. Și s-a găsii numele Jusl al Palatului: Casa Poporului. IC mult mai bine și mai politic. Să știe orice" bezmetic, orice mîrlan, că dacă se apropie la mai puțin de 100 metri de Casa Poporului, îl rad pușlile mitraliere cu tir razant din 80 de cuiburi de loc, inclusiv cele de pe lerasele clădirilor din jur.

Fațada am văzul-o și eu. Ceva între Palatul (Culturii din lași și Tribunalul din București, numai că avînd vreo 6-8 elaje, și neavînd unitatea ălora; e și cu sare și cu mac, cu carne și cu brinză. Cu acoperișuri țuguiate uriaș, mansardate, cu (ereslre biîncovenești, adică lerminale-n semicerc, totul balșoi și enorm, ca a unui miliardar care acu 50 de ani batea cuie-n cizme. Probabil că aduce cu visurile lui Hitler pentru Linz, desenate de Speer și mai dihai cu o cetate.

Ctitoria

Și-ini zice Fiul rătăcit:

- Se pare că s-a zis cu biserica Cotroceni! - Cum asia, zic eu, doar toate porlicele spre curtea interioară a palatului au fost zidite, să nu le vadă Scroafa, de ce s-o mai dărime?

- Azi, mîine, în maximum 3 zile o demolează. Și era ctitorie a lui Șerban Canlacuzino!

- I-aiizi, dom'le, zic și eu, ca prostul. Eu credeam c-a fost făcută acu 80 de ani de Regina Maria care-și făcuse reședință din Cotroceni.

- A, nu, are aproape trei veacuri. Una din cele mai vechi clădiri din București.

Cu vreo 7 ani în urmă, lot după cutremur, cînd Paranoicul si Scroafa au aliat ca pe aici, pe dealul Arsenalului și al Colrocenilor ar li zonele cele mai lerile de cutremur, au decis sa-și Iacă din Cotroceni locuința și pe Arsenal, loc pentru Palat. I.a Cotroceni se lot lucrează de 7 ani. Mai întîi, adăposturile anlialomice dimensionale la lovitura directa. Apoi galeriile subterane, o scurta dar fermă linie Maginot, pînă la

platforma de helicoptere, apoi platforme. Apoi înfățișarea palatului. închise 1 *>3 uși și ferestre deschise! alte 31 (mai puține: ce alîla lumină, prin flecare fereastră poale' pîndi un pericol!). Apoi, pavilioane noi, vreo 5.000 metri pălrați pentru securișli. Apoi gardul împrejmuitor. In fine, razuirea interioarelor de loi ce- aveau pe ele și punerea șemineurilor, ușilor jle acaju, podelelor ch‘ onvx, lambriurilor de palisandru, fresc elor de Bă'a.șa, clanțelor aurite, buslurilor de: Jalea, 394 km de[1] fire electrice pentru semnalizări instantanee, comunicări direct cu Zalău, Honolulu și Vladivostok. In fine, palatul vechi avînd funcția de mînăslire, deci un pătrat închis cu galerii deschise[1], spre curtea interioară, unde era Biserica, s-au închis toate galeriile cu ziduri și beton, că pe Scroafa strașnic o deranjează Bisericile, deși precis că și-a botezat pruncuții, precis că s-a măritat cu nuntă, ilar și lămîiță, pe cîl le permiteau pe-atunci modestele lor venituri de cizmar și croitoreasă, dar Slavă Domnului, socrul mic, cîrciumar, o fi lăsat v-o doăș de miare că i se mărită mîndra fiică Elena.

- Și ziceai, de la Șerban Canlacuzino?
- Da, Domnii, e ctitoria lui Canlacuzino...

Biserica

Și El și ea și-au înmormînlal părinții cu slujbe, sobor de episcopi, luminări, odihnească-se Robul tău ele. Deci, la o adică, bun e și Dumnezeu, nu se știe. Dar atunci, de unde furia ei, alergică la Biserici? Mister. Unii zic că de la o vizită a lor prin Bucovina, la Pulna, ori la Voroneț, unde călugării n-au scandal

Ceaușescu și Soborul tiu i-ar fi lins cazmaua, ori poate, Doamne ferește, arhimandritul le-o fi întins rnîna lor să i-o sărute, după pravilă. E pe acolo un călugăr al dracului, nu se lasă, zice ce-1 învață Vechiul și Noul Testament, i se rupe de Noua Lege de Slavă.

Și cică de la acea vizită i se trage și furia neîmpăcată

împotriva bisericilor. Schitul maicilor, după ce a lost mulat pe șine la loc ferii, acum cică-1 dărîmă. n-au cum să-l mai mascheze. Olari, trasă-n spate pe șine, a lost înconjurată de blocuri noi. de-a rămas ca o poiată în care intri pe brînci. Alte 4 au lost rase pur și simplu; Sfînlil Nicolae, sufocat de blocuri, cît o să mai reziste? Cat o să mai reziste Crețulescu, acolo, la vedere, în inima Consiliilor .și (Comitetelor? Om mini și om vedea.

Creiuenala

Trecem eu autobuzul de la locul de adunare al sectorului 2 pe șoseaua Colenlina, spre' țelul călătoriei noastre, Palatul Sporturilor.

- Se duce dracii și blocul Scriitorilor, zice Băiatul și ne arată, pe acel imens maidan, pînă acu o lună erau .300 de case sănătoase, vechi și noi, și 29 de străzi.
- Care-i ăla? întreb neghiob.
- IJile-l, și Băiatu îmi arată un măreț bloc de 1 0 etaje construit acu vreo 10-15 ani.
- Cuhnia Mînăstirii Antim au și începui s-o demoleze, reia Băiatul, foarte la curent cu ultimele cataclisme.
- Ei, bine că scapă Biserica Antim, zic împăciuitor.
- Nu se știe, reia Fiul Rătăcit. Ei nu-i place deloc, s-ar putea s-o radă, la o nouă vizită. Și Brîncovenescul...
- Stai, frate, zic, păi i-au dănmat aripa din spate, spre Rahovei, și Sfinții Apostoli, restul rămîne.
- Sînteți cam naiv, sare Băiatul, arhitect lînăr, membru cu perspective politice și profesionale, propus pentru Algeria. Ce-a rămas nu cadrează cu blocurile noi, precis că rade totul, o să vedeți dumneavoastră, vorbim noi la 23 August.
- Da' cu pisica de la Brîncovenescu o știți, întreabă Micul veșnic bășcălios, dracii știe unde l-au promovai mic, a stat și prin Algeria și prin Libia, s-a întors cu scurtă de piele, ca toți cei trimiși

 acolo, dar umorul nu și l-a uitat la ăi din Alger.

- Cum a fost cu pisica?
- A venit șeful în vizită de lucru, avea cu el și dulăul

lui ăla mare cîl o panteră, rasă Saint Bernard sau alt tunel. Acolo, de. ca la spital, mișuna pisicili, au și ele rar ciubuc. Animalului i se face scîrbă de una, se repede s-o slîrlecc, dar bestia de mîță îi aule una peste bol, și-l umple de sînge și zdup! pe gard. N-avca nivel politic, pisica!

- Și. și, sărim cu toții.

- Șelu s-a încruntat, a pus s;'i se dărîmc încă două corpuri, și-.i luat animalul și-a plecat. () li dat el ordinul, nu l-o 11 dat el? Istoria nu consemnează, dar băieții s-au apucat să găsească Cremenala. I'înă scara, unde drac ii s-o găsești p-aia \inovată? au prins mia, au împușcal-o și-au raportat la Șelu că misiunea a lost îndeplinită.

- .Și Cremenala o fi și acum bine mersi...

- Da" de Combinatul Cada\relor știți? sare și Ala Micii, pe cînd coborau cu toții din autobuz, pe Șerban Vodă, ceva mai jos de Șincai, dar după Lînărici.

Combinatul Cadavrelor

- la zi, da' să nu lie banc, zicem noi dezmorțindu-ne, după înghesuiala din autobuz.

- E pe bune, ca și a cu pisica cremenală, puteți întreba la Secția Sanitară a Capitalei.

- Cum e, întrebă Micul ca s-o noteze și s-o prelucreze mai cu haz.

- Păi, cică alaltăieri privind pe sus, de pe dealul Arsenalului, pe Calea Victoriei Socialismului, a întrebat pe unul de lîngă el, prevăzut cu cămașă albă, cravată și Carnetul îndrumărilor Prețioase.

- Ce-i aia? Și arată în fund, spre Institutul Medico-Legal Mina Minovici. Se (acea Șefu că nu știe, cum dracii să fii bucureșlean și să nu știi Morga?

- E Institutul Medico-Legal Mina Minovici.

- Să se dărîmc, ce caută acolo?

- Știți, România are prioritate în medicina mondială, Insti...

- Pană, să le dai alt loc, tocmai la periferie, aici o să facem o,

... un..., cum se cheamă, Căpetenie de Perspectivă.

Pană i-a chemat la el pe șefii Sănătății și brusc i-a venit o idee. Știa că Crematoriului Uman de mult i-au pus gînd rău și Șeful și Doamna, prea stă vizavi de Palatul Sporturilor și Culturii, și dacă un bandit se suie pe hogeac, cu o mitralieră... Dacă-1 demolăm și pe ăsta, Crematoriul Uman, facem. împreună cu Morga, un combinat al Cadavrelor nou nouț. Și le zice șefilor Sănătății:

- \-am găsit loc... pe Olteniței, spre Leordeni. lîngă laicul de Metrologie... și uile-așa, încheie Ala Micii, o să aiem și Combinatul Cadavrelor, pînă la finele actualului Cincinal.

Groapa

- Nu se știe ca pămîntul, zice l'iul Rătăcit, după ce ne găsirăm lotul, în Cordonul viu al Maselor populare, pe traseul de la intrarea în parc spre Palatul Sporturilor și Culturii.

- Ce nu se știe, domle, întreb eu, cam excedat. Văd că se știe lotul!

- Nu se știe ce-i cu Calea Victoriei Socialismului... ?

- Cum asta, sărim cu toții, păi acum, gala, s-a demolat lolu; mai e Blocu Scriitorilor (în gura cititorilor, adaog eu, că am legătură cu lumea literară) și începe canalizarea.

- Nu se știe ca pămîntul. Ieri a (ost Șefii sus pe Uranus, pe amplasament, s-a uitat în jos și a zis: Nu-i bine, Buciireștiul e groapă!

- Păi cum o să fie, de la poalele Arsenalului pînă-n Piața Unirii e perfect plan!

- Da' lui așa i s-a părut...

- Di la el așa se vedea, Capitala-n groapă, chicotește Micul.

- Bine, și acum?

- Nimeni nu știe nimic. Sînl mai multe ipoteze: 1) Să radă Dealul Arsenalului, 2) Să mute Centrul Politic Administrativ în altă parte, 3) Să...

- Las-o, domle, zic eu, e prea de lot. S-ar putea, pur și simplu, ridica cola roșie a Căii Victoriei Socialismului, ca de pe deal să nu se mai vadă ca o groapă!

- Vă duceți dumneavoastră să-i explicați cum e cu cota roșie?

- Că Pană n-are corajul, chicotește Micul.

Barba

Deodată, în grupul nostru irumpe Secretarul. Fusese toi timpul prin preajmă, își exercitase autoritatea la urcarea și la coborîrea clin autobuz, dar acum era furios rău pe Micul.

- Tu ai făcui lista asta?

- Eu, da.

- Tu l-ai pus pe listă pe Cîtrieațu?

- Eu, da, și Micul se face mic.

- Și n-ai văzut că arc barbă?

- Am văzut, dar...

- L-am trimis acasă și Iară recuperare! (aici uitasem să vă spun, drept răsplata pentru efortul nostru de-a ne manifesta toată dragostea noastră și tot respectul poporului. față de tovarășul Ceaușcscii, ni s-a dat vinerea liberă. E drept că e vinerea scurtă înainte de sîmbăla liberă, serele, cum i se spune Iclmico-șliințific...

- Păi, eu nu știam că...

- Nu știai? NU ȘTIAI? Da să te vezi pe liber o să știi?

Micul se face foarte mic.

- Tovarășul Calea are alergic la barbă, asta nu știai?

- Nu, pe cuvînl.

- Dacă tu nu știi la ce are alergie Președul Sectorului Capitalei, cine să știe, Tata mare?

lot umorul a dispărut de pe chipul Micului. Toți îl privim cu compătimire, dar și cu oarecișicare dispreț,: - Să nu știe el, Cadru de bază, că tov. Calea are alergie la barbă!

Castro

Intre timp, ca să-l mai îmbuneze pe secretar, care era furios ca un Yinocer, doi Tovarăși, fiecare cu 3-4 ani în Nigeria, Algeria sau Libia la activ, o trec pe bancuri... că și Clasicii aveau barbă..., chiar și Lenin...

- Avea barbișon, corectează Secretarul.
- Și Voitec are barbă (Tovarășul II).
- Altă problemă. Iar Clasicii... așa se purta pe atunci!
- Nu se inventase Gilette, zic eu, din amiciție pentru Micul căruia Secretarul îi mai făcuse odată scandal.

- Mă dusei și eu la el să cer o gradație, zice Micul și el. Pînă să deschid gura, începe: - De ce-ți lași pâr în nas? Așa dai lu exemplu oamenilor? Ce era să (ac, am lăsal dracii gradația, că nu sufăr să-mi bage frizerul loarleca-n nas!

Mi-a (recul atunci prin minte un gînd lipit- de Bandil: Fidel Caslro! Asia ce de barbă mai are! Și poliiicește e ireproșabil, n-are ce sâ-i reproșeze Secrelarul noslru. nici măcar tovarășul Ccaușescu nu-i poale da o îndrumare Prețioasă.

Dac-o spuneam, îmi băga precis slrîmbc la recomandarea de pașaport turistic penlru America. Dar lol i-aș fi spus-o dacă Cafcur și Bandil cum sînl. nu aparea lo<anai alunei, la zc< c molii de noi, suficientă distanță lotuși pentru ca Secretarul să-l vadă și sa-i sară în înlîmpinare.

Alergicul

Da, era însuși Tovarășul Calea, primul Sectorului. Secrelarul noslru și-a schimbat mina cîl ai zice peșle. din încrunlal im hizilorial- terorist - a devenii zîmbilor-supus-ospitalicr. Trecînd pe lîngă noi, l-a condus pe primul Sectorului vreo zece metri, apoi s-a oprit și a început să-i spună, cu gura și cu mîinile, ceva Inimos și optimist.

Văzîndu-1 gesticulînd, mi-a apărui brusc în minle o reprezentare familiară nelipsită din paginile ziarelor și de pe micul ecran, de vreo 10-15 ani, în cele mai variate

compoziții, dar cu Nelipsitul la mijloc. Și-am zis ca un Bandil și Inconștienl ce mă aflu:

- Ia uitați-vă la Secretar pe lîngă Calea. Fantastic ce seamănă cu turma de Lichele ce-1 înconjoară pe Paranoic la vizii ele lui de lucru! Cum de-a învățat gesturile, mimica, discreta Plecăciune. Doar caietul de notițe-i lipsește ca să fie o adevărată Lichea!

Tovarășii din jur au rîs, s-au uitat în jur și iar au lîs, dar unul, Tînărul, care nu mă auzise niciodată pe posl de Inconștient, a rîs cu noduri în gît și furnicături la lingurică.

Ambianța

Nu ploua, în acea după amiază de 30 aprilie (pe post de întîi mai), norii nu păreau gravi, deși pesimistul ne asigura de ore

61 întregi că ne apucă ploaia. Secretarul își învîrtește umbrela făcută scurtă-n anvelopă, exact ca Milițianul de la o mare intersecție, ăla care, din prea multă dezinvoltură în învîrtirea bastonului de cauciuc, și-a scos un ochi, a luat 7.500 lei despăgubiri pentru invaliditate și, revenit chior la circulație, și-a făcut socoteala că dacă-și scoate și celălalt ochi, cu 15.000 numai bine își poate cumpăra un televizor în culori.

Pe pajiștea de vizavi, două sute de băieți în diverse treininguri alcătuiau niște litere, stăteau pe vine și, la comenzi neauzite de mine, săreau brusc în picioare strigînd niște lozinci bine ritmate, terminate cu urale. Eu, imitînd fluturarea de mînă a Paranoicului, stîngace și mecanică, le răspundeam la fiecare declanșare a uralelor. Tovarășii rîdeau, pricepînd unde bat.

In spatele nostru erau cordoane de Gărzi patriotice în kaki. In fața noastră, pe ambele laturi ale aleii, la un moment dat au apărut niște pioniere și îndată au alcătuit un cordon continuu, bine îndrumate de o Responsabilă cu picioare frumoase, dar foarte isterice. De ce-or fi punînd în față pioniere, pentru ca Bestia care ar arunca o bombă să aibă milă și să cruțe niște biete fete nevinovate, renunțînd la atentat?

Ah, cum de n-am în tașca mea jerpelită de piele o grenadă serioasă? Nu mă controlase nimeni. Doar dacă, între securiștii ăștia care mișună ar fi unii cu detectoare de metal masiv...

In față, sub grîngul Crematoriului, o mare 'Fanfară Militară Reunită, avînd în frunte nu pe tamburul major din cîntec, ci doi ditamai colonei, unul dirijînd cu mîinile, altul cu uriașul falus de lemn al fanfarelor.

Pe blocuri

Departe în spate, departe și nu prea foarte, pe unul din blocurile noi, înșirate cîrnat sînnos, se vede o siluetă.

Tovarășul Gras meditează cu glas tare: - Ce-o fi stînd dobitocul ăsta la vedere? Că pe fiecare bloc e cîte unul, dar stă camuflat. La blocul meu de pe Magistrală m-au pus să pun plase de sîrmă la toate deschiderile ultimului etaj, să nu poată urca nimeni pe terasă.

- Păi, tu stai la doi, zic eu, prostește.

- Da' sînt Președintele Locatarilor. Mamă-mamă ce mă mai freacă Băieții!

- Păi, ce-au cu Magistrala, Paranoicul nu trece pe acolo cînd vine la servici!

- Ba trece! ba pe Traseu, ba pe Victoriei, ba pe Dorobanți. Cînd vine pe la noi, mai bine să te încui în casă, de ce mișună ăștia, pe terasă, pe trotuar, pînă-n dinți...

în blocuri

- lo-te, în blocul ăla i-au dat apartament Dulcelui, zice Băiatul.

- A, vasăzică l-au demolat? întreb eu, veșnic în urmă cu veștile.

- A, de doi ani! Printre primii demolați pentru Calea Victoriei Socialismului.

- lo-te, domle. Trebuia să plece iar pentru doi ani în Algeria și n-avea nici un chef știind că-1 demolează. Barem i-au plătit despăgubiri, că avea ditamai vila Dulcele, cu 5 camere?

- La plătit... bătaie de joc... 80.000 de lei... El băgase numai în ultimul an o sută de bătrîne în amenajare.

- Ei, dar i-au dat în loc, apartament aici, lîngă Parcul Tineretului, zic eu, conciliant.

- Da, ăsta a fost avantajul lui, că banii cu care trebuia să-l despăgubească, i-au considerat avans la contractarea apartamentului.

- A, tot proprietate personală?

- Da, Dulcele nu renunță. Dar vai de curu nevesti-si, el în Algeria, ea singură cu mutarea, cu meseriașii... a mai scuipat vreo patruzeci de bătrîne să i-1 facă cum trebuie!

- Cum, fincă nu se închideau ușile, să dai 40 de miare, întreb stupid?

- Ei, domnu, zîmbește jenat Băiatu de enormitatea mea... Poți să stai la bucătărie Iară faianță, cu uleiul lor?

- Faianță roz, zic eu, vag ironic.

- Ei, roz... cu floricele, din Apus, a făcut rost Dulcele... măcar cu atît să se aleagă săracii, după ce s-a canonit atîta în Algeria.

- Da' pe jos ce și-a pus. gresie. întreabă Grecu?

- Gresia asta de la noi nu face două parale, zice Băiatu.

- Da’ mie nu mi s-a umflat gresia? zice Grasu. Mai bine puneam de la început mozaic venețian!

Băiatu, doct: - păi chiar așa a pus Dulcele pe Dulcinee să puie venețian. Nu-i gresie, dar nu se umflă!

- Da' tapet își aduce din Algeria?, întreb eu iarăși cu oarecare ironie, avînd în minte acea imagine de coșmar din gara Sofia, cînd peste zece minute pleca trenul spre București și eu nu-mi găseam compartimentul și unde intram, fiecare compartiment, trei vagoane la rînd, burdușite din podea în tavan, de nu rămînea loc decît pentru o bucă și posesorul bucii mă izgonea ca o cloșcă ce-și apără puii: - Nu vezi că aici sînt Eu? Erau bravii noștri muncitori ce puseseră umărul la făurirea Irakului

înfloritor și veneau acasă, fiecare cu un compartiment de bunuri, plus valijoare pentru vameș, ca să nu se mai obosească cotrobăind imensele baloturi... în care tapetele pentru 4 camere proprii și alte 12 de măritat pe lovele bune, constituim un însemnat procent, alături de superbele tapiserii orientale - naive, cu Răpirea din Harem, Cerbul Amurezat de Căprioară, Faraoanka (Sirena pe limba lipovenilor din 2 Mai, de unde cunosc prea bine aceste obiecte de artă) etc.

Plecările peste hotare

Discutînd despre Dulcele și plecarea lui în Algeria și toate necazurile lui cu demolarea și gresia din noul apartament, dispunînd de o fațadă la care nu se dă aprobare decît la Sectorul de Partid sau chiar la Scroafă, mi s-a făcut brusc milă de el și de ceilalți care pleacă. Taxele sînt mari: 5.000 de lei pentru o deplasare scurtă, pînă la o lună, 12-15.000 pentru un an. Asta, bani peșin, Secretarului și Personalului. Plus, la întoarcere, mici atenții Directorului, directorului tehnic, doamnelor directori, iarăși personalului, iarăși secretarului... Mici, mici, da' fără un cartuș de Kent sau un parfum franțuzesc sau un ceas electronic pandantiv, tot nu scapi, că n-o să aduci cîte un pix sau carioca, precum colegilor de birou, sau un spray desenatoarei.

Vai de capul lor, de ăștia care pleacă prin țările arabe și la negrotei! Diurna li se taie pe zi ce trece, în ultimii zece ani s-a redus de trei ori. Nici să mănînci nu-ți ajunge! Și ce condiții de cazare, barăci, nu alta! Și căldura, de 40 de grade vara, iar iarna 64

ioc încălzire! Cînd îl întrebi pe unul, înainte de plecare, ți se sfîșie inima. Iar la întoarcere, de multe ori sînt tentat să le cumpăr o chiflă cadou, de ce-au îndurat!

Și mașini- unul singur *a* reușit să-și cumpere un Fiat... Ceilalți se mulțumesc cu un voiaj prin Spania, Franța, Italia..., dar în ce condiții, Doamne! Cu șase valize după tine... dar cu inima tot mai fierbinte, pe

măsură ce se apropie hotarul patriei tale dragi, socialiste...

Vai de capul lor!

CD

La patru și un sfert încep să treacă, printre cordoanele vii ale Sectoarelor și pionierilor, mașinile negre. Grasul și-a ridicat din greu curul de jos de pe bordura bazinului (gol) (bazinul, nu curul) ca să vadă defilarea mașinilor. In prima a crezut că e Paranoicul, așa că, în următoarele 30 de minute, interesul meu a scăzut... A trecut, iar în buzunarul meu, PE CARE CHIAR L-AM PIPĂIT, nu era nici o grenadă. Apoi mașini ale Corpului Diplomatic, cu CD la număr - asta am învățat-o de mult, multe negre, dar și multe albe, roșii, galbene, albastre, debandadă totală, vai de capul lor de imperialiști, de aia se duc de rîpă, nici măcar unitatea culorilor mașinii nu-s în stare s-o asigure! steguleţele indică statul, dar, în viteza cu care trec și din rîndul meu din spate, pas de le recunoaște. Intre ele, mașini cu număr mic, l-B-3 cifre. Astea-s ale ștabilor sau ștăbuleților - și asta am învățat-o de mult! Un neprocopsit venise cu... TAXI, da, domle, cu taxi. Dar, după cum ne asigură Secretarul, care se nimerise, în aceste momente supreme, la 2 metri de mine, taxiul avea un semn special pe parbriz... altfel cum dracu să treacă?

Extraordinar de instructivă e vecinătatea Secretarului, cînd trece Marele Convoi. Știe, dom le, ceva de speriat. Din tot ce-a remarcat, nu știu dacă voi putea reconstitui unu la sută.

- \ ezi, asta-i a Kuweitului, a cumpărat-o acu doi ani de la portughez, Mercedes 200 comandă specială... mic, mic Kuweitul, da lovele are!

- Asta-i a adjunctului de la MAIAM, a adus-o de la Slatina unde era prim, nu se poate despărți de ea!

- lo-te-te! Asta era a lui Pîrțăloiu, de la Chimie... și

acum e altu înăuntru! L-or fi bușit pe Pîrțăloiu? N-am eu grijă de el, Director de Trust tot găsește el pe undeva.

Marea Suferință

- Vedeți, măi, le zic tovarășilor, toată situația asta a Secretarului e născută din Suferință. De n-ar fi atît de mare suferința, nu i-ar fi nici știința așa de mare.

Secretarul se depărtase puțin, așa că puteam vorbi în voie. Dar teoriile mele nu prea interesau pe Tovarăși, care se tot ridicau pe vîrfuri să vadă fie marca mașinii, fie capacitatea cilindrică.

- Suferă de mult, Secretaru', săracu. De douăzeci de ani are mașină, era pe atunci încă la Tineret, nu putea avea pretenții la număr mic. Cînd a ajuns la Partid, cu largi perspective de avansare, le-a pus picioru-n prag: - vrea trei cifre! Și Tov. Barcuru are, eu de ce să n-am? Institutul meu e al treilea pe sector, iar ca import-mță, primu-n branșă. Am tot dreptul!

Și nu era prea departe de fericire, bravul nostru Secretar... avea Unu Be o mie și patru... dar ce folos... dacă e cu o mie, te căci pe număr, nici Unu Be nu prea contează... Ar fi fost fericit chiar cu 999, numai cu trei cifre să fie.

Dar n-a reușit. Nici cînd a divorțat și a avut Probleme Grele nu s-a chinuit atîta cîl s-a chinuit pentru cele trei cifre. Zece ani, pe puțin, s-a zbătut. Nimic. Nici o înțelegere. Nici un respect. A reușit să fie trimis în delegație la Tokio și la Rio de. Janeiro, la Mexic și la Stokholm, la Lisabona și la Caracas... tot globul pămînlesc La înconjurat... pe birou are o hartă, de la Tarom, a globului brăzdat de linii aeriene... Chiar și Abu Dhabi...

Dar Unu Be plus trei cifre n-a reușit să obțină. Și de vreo 5 ani, de cînd i s-au spulberat ultimele speranțe la trei cifre, a început, imperceptibil, doar pentru un avizat foarte clar, să se... oribile dictii et terribile visu... să se resemneze!

Resemnarea e începutul sfirșitului Lor. Ori tragi la Director Plin, ori de te mulțumești cu Secretar, ești

pierdut, ăia te miros imediat că nu mai ai vlagă, și, într-o lună, într-un an, ai plecat pe Tobogan!

Trece !

Abia după juma de oră m-a lămurit un Tovarăș că cum era să fie El primul, El vine Ultimul. E și firesc, doar un bou ca mine nu știe cum o să aștepte El să vină toți Ambasadorii, toți rahații!

Dar uite că Secretarul se agită. 734 portrete ale Lui și 509 ale Ei se înalță de la Șincai la Palat. In iminența momentului suprem, Secretarului îi trece bîlbîiala și dă ordine ritmate: - Mai-în-fa-ță cu por-tre-tul, nu a-co-pe-ri lo-zin-ca! Cînd fan-fa-ra dă sem-na-lul da-ți dru-mu la u-ra-le! Trohei scandați corect.

Nu, n-am grenadă. Degeaba. Nici în tașca de piele jupuită cam ca rîndurile de față.

Dar grenadă n-am. Necum laser de buzunar. Și-l văd trecînd, adică o văd pe Scroafa-n spate, el o fi fost, sigur, lîngă Șofer. Mai sper în capacitatea unor Șoferi, una la mie, unul la milion, de a face pe kamikadze, să intre dracu într-un stîlp de beton cu ei, cu 80 pe oră! Mai aștept un minut cît e drumul lor pînă la Palatul Sporturilor și Culturii, poate aud totuși o Bufnitură Măreață, o Explozie Istorică.

Valea !

Traversez repede vizavi, urc dealul din două-n două trepte, o santinelă mă oprește, tovarășe, dacă treci de mine înapoi nu mai vii, mă scap pe mine, domle, unde dracu să mă piș, caut și eu un tufiș, am primit ordine înapoi nu vă mai las; uite și Crematoriul, nu-i cazul să vizitez nișa în care stă urna mamei de nouă ani și a tatei de opt, de altfel e probabil închis, unde dracu voi duce urnele dacă Paranoicul demolează Crematoriul...

Șerban Vodă... o vagă senzație că am ajuns în Lumea Liberă... cu toată meschinăria dughenelor, a

trecătorilor, a pavajului desfundat, a basculantelor mînjite de noroi...

Da, și Șerban Vodă poate fi, în unele ore ale vieții, LUMEA LIBERĂ.

GHEORGHE URSU:

PAGINI DE JURNAL

EU ȘI CONFERINȚA SCRIITORILOR

Ieri, 30 iunie, era o căldură caniculară la birou, transpirați, slîrșiți, mai și sărbătorisem un coleg, pe Stelică Tobă, și lichiorul cubanez ne-a terminat pe toți, alcoolul e o catastrofa în clima caldă.

Iar Stelică, care trăise la țară pînă la 19 ani, se gîndea cu glas ce nenorocire e să ieși pe soarele ăsta la 45 de grade la prășitul porumbului.

Numai ce intră organizatorul grupei sindicale, băiat civilizat și care e obișnuit să fie întîmpinat cu huiduieli și proteste de cîte ori vine cu vreo mobilizare, trei oameni la Sala Polivalentă, 2 oameni la adunat frunze, 4 bărbați la curățitul zăpezii pe str. Primăverii și alte locuri simandicoase, 3 la cartofi, 4 la Otopeni că sosește președintele burundez și alte acțiuni pe traseu sau de muncă voluntară,

eu, că tocmai discutaserăm despre prașila porumbului, i-o iau înainte : „2 oameni la porumb!"

El: „Nu, tovarăși, mîine dimineață la 8 1/4 la Sala Mică a Palatului!"

Eu, în temă, ca să nu zic chiar pasionat de problemele scriitorilor, știam din România literară că mult așteptatul și amînatul Congres sau Conferință a Uniunii Scriitorilor, programată inițial la Atheneul Român, s-a

mutat la Sala Mică a Palatului,

Nu face nimic, mi-am zis eu, au vrut ăi de sus să le mai taie din nas acestor scriitori turbulenți, arzători de gaz și care cîștigă milioane din scîrța-scîrța pe hîrtie și-n loc să facă cu labele poc odată cu tot poporul, să scrie despre La belle epoque ceaușistă. ori să-i învețe pe muncitori la Cîntarea României, se manîncă între ei, s-au legat să-1 desființeze pe Eugen Barbu care a făcut și el o greșeală, dar în rest e scriitor bun, laudă bine, conduce organul Săptămîna, și mai știam, tot din România literară, că ziua începerii 68

Conferinței e 1 iulie, tocmai ziua mea de naștere, cînd împlinesc 55 de ani, 11 lustre, cum zice Radu Albala (apud Mateiu) sînt cu o zi mai bătrîn decîl Octavian Paler, dar de o sută de ori mai mic scriitor și mai puțin notoriu, el scrie grozav de competent despre el Greco, Van Gogh, a scris Caminante despre călătoria lui în Mexic,

dar las' că dacă-mi apare, cum mi-au zis Directorul și Directorul-adjunct de la Albatros, „Europa mea", care le-a plăcut atît de mult, voi deveni și eu cît de cît notoriu, o cronică-două tot prind eu, dacă nu la România literară, măcar la Vatra, Tomis, sau Ramuri.

Dar, revenind la subiect, cînd îl aud pe Organizatorul de grupă sindicală la ce ne cheamă, sar: „Bine, dar mîine la Sala mică se deschide Congresul Scriitorilor! ''

Iar el: „Tocmai acolo trebuie să dăm un om din fiecare grupă![11] Eu: „Dar pentru ce, înăuntru nu se poate intra, în comunicare se subliniază că se va intra doar pe bază de Invitație de Participant la Conferință.[11]

Iar afară, ca să-l aplaudăm pe Ceaușescu nu e loc, e un trotuar destul de îngust, nu-i loc de ovații și scandări.

Și de altfel nici nu cred să vină Ceaușescu la Scriitori, e prea scîrbit de rîca dintre ei, o fi aflat că protocroniștii, lăudătorii, burebiștii, oamenii lui de bază de la scriitori, au suferit o rușinoasă și totală înfrîngere la Conferințele pe orașe și la alegerile de delegați pentru Congres.

Dar organizatorul sindical, Bogdan Varnițchi, îmi

spune: „Ba se pare că veți intra în sală, se tem să nu rămînă locuri goale, sigur, mi-a spus Luciana[1]'.

Eu: „Bine, dom le, dar acolo e bătălie mare, zeci de protocroniști respinși la votul democratic secret vor voi să intre-n sală, va fi control drastic, și hodoronc-tronc noi, scriitorii de la ISGCL, ori de la Grivița Roșie, să intrăm în sală?[11].

Evident, m-am înscris eu, mi-am zis că, uite, dom le, inginer și voi asista acolo, unde nu va putea asista Lăncrănjan și Eugen Barbu, și nu va mai trebui să-i telefonez lui Relu Cosașu, ori Ninei Cassian, să aflu ce și cum a fost, iar ei, ocupați, dar lotuși amabili, să-ini fixeze o oră, peste 5 zile, să-mi povestească ce-au spus Bogza, Dinescu, Blandiana, Doinaș.

Aseară, după ce-am ascultat iar discul cu simfonia a 39-a în Mi

69 bemol major de Mozart, despre care mi-a intrat în cap,

acu' vreo trei luni, să scriu o carte, o descriere a simfoniei, sinucidere curată, cum dracu' să descrii muzica genială și pură.

Dar, de cînd la Albatros mi s-a spus că-mi va apare „Europa mea“, am căpătat brusc conștiința de scriitor.

Și mi-am programat să scriu cărți, asta fiind adevărata mea meserie, confirmată de Albatros.

Iar după ce voi ieși la pensie ca inginer, peste fix 5 ani (nu mai stau pînă la 62, cum gîndisem toată viața, și încă trei ani cit program redus și reangajări, nu puteam concepe să accept pensionarea, și după aia să fac de gardă la nepoți).

Deci, după ieșirea la pensie,

Să te ții de scris, Babule, jurnalul tău de peste 40 de ani e o sursă aproape inepuizabilă de cărți, jurnal politic, muzical, erotic- sentimental, literar etc.

Deci, după ce am reascultat Mozart și-am terminat volumul de scrisori ale lui Mozart, cartea cea mai realistă și mai absurdă ce se poate imagina,

le-am mărturisit soției și fiului chestia cu mobilizarea Sindicală la Congresul Scriitorilor,

la care Sorana a exclamat: „Aha, vrei să faci rost de-o

grenadă![1-], știind de intenția mea de-a azvîrli o grenadă-n faraonul Ceaușescu, la prima ocazie.

Care - vai! - n-are nici o șansă să se ivească pînă la moartea sa și îngroparea într-o piramidă mare cît Carpații, dar nu vor apuca s-o construiască, la 2 luni după ce va crăpa, se va pișa, pe gardurile palatelor lui de la Cotroceni, Floreasca, Snagov, Azuga, Timiș, Neptun, Olănești, Sinaia, Predeal și dracu' mai știe de unde, tot poporul Țării Românești, inclusiv securiștii și cîinii cu nivel politic acceptabil,

în fine, am întors problema pe față și pe dos, și tot nu ne-am dumirit de ce-am fost mobilizați,

eu bănuind că ne cheamă ca spărgători de grevă, adică dacă scriitorii vor vrea să spună nu-știu-ce chestii delicate noi să scandăm Ceaușescu PCR, să le astupăm gura lor primejdioasă, la care eu, evident, m-am decis să fiu de partea scriitorilor, să fac pe dos decît ne va instructa tovarășul Vigiloiu de la raion, cum zicea acum 16 ani Radu Albala

dar se mai ivea problema vestimentației,

eu de-o săptămînă vin la birou cu niște blugi tărcați, greșit vopsiți, cadou de la ginerele meu, nevasta n-a vrut să mă lase cu ei să mă fac de rîs, om la 55 de ani să se îmbrace ca golanii,

dar fetele din Institut au fost entuziasmate, multe mi-au pipăit blugii să se convingă că nu-s din piele de căprioară, prea erau mov și cu ape,

toate au zis că-s grozavi,

dar fiind invitat la Conferință, chiar dacă nu ni se cerea să fim cu cravată, cămașă albă și costum gri sobru,

s-ar putea totuși ca dimineața la instructaj să mi se spună că nu pot merge la Conferință astfel îmbrăcat, că trebuie o *ținută decentă.*

Asta-i termenul actual

Valabil probabil în toate țările totalitar-socialiste. Au o boală grozavă toți ștabii ăștia, în frunte cu faraonul, pe blugi, barbă, mustăți, perciuni, cămăși cadrilate, bluze cu Illinois și Elvis (pe care, de altfel, îl găsesc și eu un căcăios nenorocit, miorlăit și bou), dar nu ura lor contra

influenței americane în vestimentație e cauza acestei legi a ținutei decente,

asta era valabil în Obsedantul Deceniu,

acum cînd cochetăm cu Imperialiștii de peste ocean pentru clauza națiunii celei mai favorizate

Campania antiblugi nu-și mai are rostul,

alta e cauza, mai intim legată de sistemul totalitar:

Va fi scriind Marcus ceva despre asta în Eros și Civilizație, probabil,

orice îmbrăcăminte mai colorată, mai șuie, mai ieșită din comun, e, înainte de orice, un act de libertate,

nu degeaba în L'homme revolte Camus consacră un capi*ol întreg revoltei dandyste, ceea ce la 1830 corespundea oarecum blugilor, bărbii, pletelor din deceniul șapte al secolului nostru, dacă adăugăm la

1) această ură sălbatică a faraonului și a aparatului său față de orice manifestare de libertate,

2) complexul lor de țărani și muncitori, zdrențăroși în copilărie și pentru care costumul, cravata, cămașa albă sînt simboluri ale puterii lor veșnice și nelimitate

și orice îmbrăcăminte *altfel* reprezintă pentru ei o contestare-a' puterii lor, uite, na, putem fi oameni deștepți și specialiști și

competenți fără a purta cravată,

găsim o explicație a „ținutei decente".

De altfel acu o lună m-am dus să-mi schimb buletinul vechi, expirat și am citit lista actelor cu care trebuie să mă prezint la miliție, pentru un nou buletin, ultimul, că după 50 de ani nu ți-1 mai schimbă, îl duci pînă la moarte

m-am dus să mă fotografiez, trebuiau 2 poze tip buletin și fotografa mi-a spus „Avem dispoziții să nu fotografiem pentru buletin decît cu costum, cămașă albă și cravată[4]',

la care eu m-am informat unde-i Ministerul de Interne

mi-a dat adresa chiar tov. Secretar al Organizației de Partid, om cu relații teribile în Nomenclatură, om care vede meciurile internaționale în culori, da, dom'le, avem o rețea de televiziune care transmite în culori, și asta nu

de ieri alaltăieri ci de aproape 10 ani,

dar pentru cine-i rețeaua asta „în circuit închis[44]?.

Evident pentru faraon și banda lui,

vasăzică, în afara rețelei de televiziune pentru poporul român, cu cele două canale ale sale,

există și o rețea specială de televiziune în culori pentru Ceaușescu, ar fi existat maximum o sută de receptoare,

dar desigur că cheltuielile de transmisie în culori costă aproape cît cheltuielile pentru programul alb negruădeci, iar am luat-o razna cu digresiunile

vasăzică ministerul de interne e la Vama Poștei, știam eu că în acea clădire izolată impozantă e ceva înalt Represiv, credeam c-o fi Securitatea, sediul de pe Beldiman o fi al Capitalei iar Vama Poștei, păzită vașnic la colțuri de ostași, e sediul pe țară,

deci, aproximativ am nimerit-o, e Ministerul de Interne,

m-am dus glonț acolo, străbătînd hotărît, înfipt, largul spațiu vid ce separă trotuarele circulate de popor, de trotuarul interzis

și n-a strigat la mine nici un ostaș, nici nu și-a îndreptat arma spre mine, și-or fi zis că oi fi v-un slujbaș pe-acolo,

înăuntru mi s-a spus unde-i biroul de sesizări și reclamații, vis- â-vis, în fosta judecătorie sau tribunal de pe vremea burghezo- moșierimii, care-a supraviețuit în acel sediu și 20 de ani sub regimul nostru

am așteptat funcționarul care ieșise din birou pentru vreo 20 de minute

era și el în costum, cămașă albă și cravată,

mi-a citit sesizarea mea în care-i declaram Ministrului de Interne că nu există om pe lume care să mă oblige să mă costumez cum vrea el,

și că, dacă există o astfel de decizie, ea contravine Constituției și e o rămășiță a epocii de călcare a legalității socialiste de către organele de miliție și securitate,

omul a citi-o și mi-a zis să aștept acasă răspunsul

gata cu digresiunea,

am decis să vin azi la birou în niște blugi gălbui-

Cafeole nu cum vor ei dar oricum, decenți, și cu cămașă ecosează

dimineața la 8 am cobșrît în holul Institutului

am luat-o spre Sala Mică a Palatului,

discutînd pe drum cu tovarășul Gagimas, partizan comunist grec, refugiat în '48-'49 în România, după ce, prin excluderea lui Tito din lumea socialistă, Marcos și luptătorii săi din Pind au fost zdrobiți nemaiputînd fi alimentați cu arme din Iugoslavia, și mii sau zeci de mii de comuniști greci s-au instalat la noi, via Iugoslavia, probabil, sau Albania, că Tito devenise spion imperialist

Gagimas care și acum e convins că toate tragediile globului au drept cauză comploturile imperialismului american

dar care speră totuși să cîștige alegerile Papandreu, să dea o amnistie și să se poată întoarce în Greția lui minunată, despre care i-am vorbit și eu cu evlavie, punîndu-i fără să vreau sare pe rană.

La Sala Mică mai erau vreo 20-30 de sindicaliști, dar abia sosiți pe trotuar, tovarășul Vigiloiu de la Raion ne-a spus „S-a contramandat, plecați, duceți-vă să beți o bere"

Dar responsabilul nostru a zis ba ne întoarcem la birou, pe drum, fiind ziua mea, m-am gîndit, cu suta ce-o aveam în buzunar, să cumpăr o votcă și-o juma' de chil de fursecuri,

dar la Unic n-avea decît votcă vietnameză, cea poloneză și rusească au dispărut de cîteva luni,

în schimb aveau curpapir, fără coadă, am luat, mîndru de spiritul meu gospodăresc 5 suluri, la casă am luat și o pungă de plastic de un leu

savurîndu-mi triumful cînd voi sosi acasă și-i voi arăta Soranei prada uluitoare,

și aprinzîndu-mi de satisfacție, la ieșirea din magazin, o țigară

dar chibriturile astea sînt ceva de speriat.

Mai țineți minte scena din Marele Cetățean, film foarte bine făcut în 1938, film în care Stalin demonstra cît de necesare au fost marile procese din 37-38, în care a exterminat toți conducătorii bolșevici, pe motiv că ei au complotat și l-au ucis pe Kirov, Marele Cetățean, pe

care-1 împușcase chiar el, exterminînd apoi pe asasin, pe lichidatorul asasinului, pe lichidatorul lichidatorului ș.a.m.d.

în acel film marele Cetățean se face că vrea să-și aprindă o țigară și nici un chibrit nu ia foc

critică subțire a interlocutorului, director al fabricii de chibrituri

asta-i o lipsă a socialismului, nu mai funcționează chibriturile, probabil spre a descuraja pe incendiatori

al meu s-a aprins, s-a rupt, a sărit arzînd într-o cută a pungii de . plastic, cu cele 5 rulouri

dar problema care rămîne e că azi după serviciu am oră la Miliție să mi se dea răspunsul dacă mi s-a aprobat sau nu pașaportul pentru Scandinavia, au expirat cele două luni și n-am primit nici o carte poștală,

dar cum dracu să te duci pînă-n fundul Militarilor cu punga cu 5 rulouri de curpapir și încă la o circă de Miliție

cam asta-i situația mea față de Conferința Uniunii Scriitorilor, nu mi-a ieșit pasiența

așa că va trebui să obțin o audiență la Relu sau Nina

să aflu ce-au zis la Conferință Bogza, Dinescu, Caraion și Blandiana

poate și Dan Deșliu cu care-n iulie ‘46, într-un autocamion cu care făceam o excursie studențească la Predeal, improvizam amîndoi rime de sfinți pe cunoscuta melodie Sfîntu Petru și Mihai Au deschis cîrciumă-n rai, eu găsisem Cuvioasa Paraschiva Se pilea și ea parșiva, iar el Iară Sfînt Melchisedec Se pilea cu triplu sec și multe alte distihuri pe care le improvizam în timpul strict limitat în care corul din autocamion cînta refrenul

Hai hai vinu-i dulce

Cine-1 bea nu se mai duce.

1 iulie 1981

GHEORGHE URSU:

SIMFONIA 39 ÎN MI BEMOL MAJOR DE MOZART

Partea iutii

începutul este curat beethovenian, degeaba l-am căuta în întregul secol al luminilor, al barocului, al clasicismului, în secolul lui Mozart: orchestra întreagă atacă tonica, mi bemol cu subordonatele ei armonice, un atac triumfal, solemn ca deschiderea unei festivități, dar nu galante, nimic din lejeritatea grațioasă a epocii, trombonul și timpanul, mai ales, reverberează ritmic tonica, o bătaie a inimii,, amplificată, ca în Wagner, pînă la pulsația întregului univers.

In decrescendo-ul care urmează acestei tumultuoase intrări, pe care doar instrumentele de suflat o prelungesc, viori cu grația și precizia unui Ariei descinzînd, deci coborînd din nevăzut în lumea palpabilă, anunță un nou grup de sistole la fel de puternice, pe dominantă, modificare încă în ordinea lucrurilor și a muzicii, dar care, cine știe...? Altă coborâre, pe poante a silfilor-viori pornind de pe o treaptă și mai înaltă, care ar trebui să anunțe, de pildă, o mediantă, o supradominantă sau... dar tumultul care urmează, cu aceeași amploare imensă, atacă o tonică alterată, disonantă, răzvrătită, alarmantă ca o prevestire sumbră, în care suflătorii introduc o vigoare malefică. Ce s-ar mai putea întîmpla? Din nou coborârea vertiginoasă a viorilor pe poantele treizecidoimilor pornind de pe vîrful portativului, de la o sensibilă bemolizată, mărindu-ne deruta.

Urmează o stranie căutare a tonalității pierdute, a certitudinii, atât de peremptoriu afirmate la primele măsuri, cu numai cîteva secunde înainte. E un șir urcător, cu tonica și alte trepte alterate, cu ritmul sincopat, căruia doar tempoul de adagio îi atenuează bizareria.

Allegro (adnotat de Alfred Alessandrescu ,,tranquillo“).

Și aici începe, în fine, melodia. Epitetul de divin nu l-a putut evita, de două secole încoace, nimeni dintre cei

care au simțit

75 nevoia să scrie despre Mozart. Tradus în limbaj laic, epitetul vrea să semnifice „peste puterile omenești[14] sau, cum ar spune Geo Bogza, „acolo unde nu ajunge decît închipuirea și numai de acolo infinit mai departe". Este marea declarație de dragoste această temă din Allegro „tranquillo". O declarație de dragoste ca o capitulare necondiționată, o despuiere a propriei ființe, lăsată fără apărare, fără retragere, vulnerabilă ca o carne vie, la care nu pot exista decît două răspunsuri: receptarea ofrandei, o receptare integrală, sau moartea. Este visul marilor poeți suprarealiști, „j'ai tant reve de toi que tu perds la realite", "The night of loveless nights", dragostea la care „participă oceanele, cu vastitatea și profunzimea lor[14], dragostea căreia torturatul Georges Bataille i-a dat de o mie de ori ocol, descoperindu-i cîte un secret, cîte un ceremonial și, mai adesea, punîndu-i toate măștile infernului spre a-i determina ireductibilul.

Dar poate că această interpretare dată mai sus e prea univocă. Să analizăm deci cele 8 măsuri. Există, evident, în ele un dialog (cu sau fără preopinent). La modul cel mai terre â terre sentimental ar putea fi:

- Tu ești marea mea dragoste (arpegiul ascendent)
- Evident, iubitule, și eu... (acutele descendente)
- Dar dacă... (re, fa, si bemol)
- Aș confirma iarăși dragostea mea (re, fa, la bemol, sol).

Sau, ceva mai general, mai cuprinzător: - Lumina glorioasă a soarelui ce urcă... - Dar și splendoarea bolții nocturne... - Dar norii, umbra?
- Și ei sînt sublimi!

Sau, și mai abstract, mai aproape de limbajul muzicii:
- Viața e frumusețe (sau adevăr, sau bine, sau dreptate).
- Chiar privită de sus, din Sirius, rămîne frumusețe.
- Dar accidentul, abnorma?
- Face și el parte din frumusețea lumii!

Cum înfăptuiește Mozart această melodie-declarație

de dragoste? Evident, ca mai totdeauna, cu notele arpegiului. N-am făcut statistici - ar fi treabă de computer -, dar în bourre-ul de

melodii nemuritoare pe care le pot chema oricînd în minte, arpegiul, această gamă schematizată, redusă la esențial, este componenta lor principală, de multe ori unică, cale de multe măsuri. Tema secundară, pe care o cîntă numai pianul din partea întîia a Concertului Imperial de Beethoven, conține, fac acum socoteala, 19 note aparținînd arpegiului și abia a douăzecea este «sensibila», alterarea arpegiului (o alterare însă straniu necesară, implicată în legile misterioase ale melodiei).

Revenind la Allegro, melodia o spune vioara I-a, cu ecoul cornului, într-un canon mai sărac în note. După ce prima frază se înalță în absolutul dragostei (4 măsuri), a doua, tot în 4 măsuri, întoarce prima frază pe dos, demonstrîndu-i adevărul impecabil oricum ai privi-o. Următoarele două măsuri, reluate apoi la octava inferioară, chiar asta înseamnă: „Ai văzut? ți-am spus un adevăr esențial, de neclinit, nici o îndoială nu-și are locul!". Și vioara își termină rolul, cu o suspensie, făcînd loc altor voci. înr-adevăr, între timp, viola și violoncelul intraseră, modest, în cîntec. Și, deodată, viorile încheindu-și discursul, viola se vede, nepregătită, singură în scenă. Cum nu-și poate asuma un rol solistic, Mozart o obligă (sau poate invers, ea îl obligă pe Mozart) să facă o mare reverență, concluzivă și totodată premergătoare altor voci. Clarinetul reia melodia, arpegiul ascendent și îndată corzile, sesizînd repetarea, întreabă: „Ai poate îndoieli?" în trei măsuri evident interogative. Flautul vine în ajutorul clarinetului, reluînd fraza inversată, cîntată anterior de viori. Dar corzile retează implacabil această îngînare, considerată probabil pleonastică. E și aici, ca și în atîtea alte locuri, unul din acele gesturi de nabab ale lui Mozart, zvîrlind diamante care oricui altcuiva i-ar fi suficiente pentru hrana unei vieți - sau unei simfonii întregi -, ‘dar la Mozart aceste nestemate sînt din belșug, l-a oferit pe acesta nonșalant „stați să vedeți", spune el cu glasul corzilor, într-o ascensiune cromatică care ajunge la

subdominantă, notă care la Mozart este învestită cu funcții cruciale, nota cea mai personală a tonalismului mozartian, notă care îi oglindește destinul Există în ea, dac-ar fi să folosim cîteva dublete de semnificații cu care manevrează semiologia, abandon (opus rezistenței), feminin, resemnare (opusă luptei), dar pe lîngă această familie de semnificații „negative", și alte sensuri: audietur et altera pars (opus lui dixi), distanțare (opus implicării anterioare), gravitate (opusă jocului), dubiu (opus

certitudinii), cenzură (opusă exuberanței)... și cîte altele nu mai înseamnă subdominanta lui Mozart! Poate că unele din sensurile enumerate sînt specifice tonalismului, acesta fiind rolul treptei a patra a gamei, dar nimeni nu a reușit să o încarce de atîta tensiune dramatică, existențială de fapt, ca Mozart. Poate că, la urma urmei, acea subdominantă înseamnă: Eu, geniul, știu că nu pot trăi, există în mine o inadecvare fundamentală față de rigorile existenței, și îmi accept sfirșitul apropiat cu resemnare și încerc să colorez resemnarea în seninătate.

Revenind la corzi, subdominanta e urmată de un arabesc care o readuce la tonică, în două măsuri ce se repetă: este evident, asta a fost, punem punct.

Dar nu chiar punct: puncte de suspensie, șase note stacate, implacabile, semnale grăbite („nu mai am timp pentru explicații, ceea ce clocotește în mine amenință să explodeze dacă nu-i asigur imediat accesul la lumină, adică la exprimare[11]).

Poate că aici e momentul să relatez prima și ultima mea întîlnire cu un manuscris mozartian. Era luni 21 septembrie 1981, la ora 15.05, în biblioteca „Carolina rediviva[11] din Uppsala, colecție inestimabilă de manuscrise, tipărituri, . incunabule, documente rarissime, toate încărcate cu atîta electricitate cultural-sentimentală... codex argenteus..., Philosophia Piccolomine..., note și observații ale lui Copernic la o traducere latină a sistemului lui Ptolemaeus... și... deodată... manuscrise de Mozart! Ceva din «Flautul fermecat» și din „Titus“ (probabil opera pe care o cunoaștem sub numele „Clemenza di Tito“). Cu ochii împăienjeniți am reușit să urmăresc două pagini din

Flautul fermecat - uvertura. Erau scrise cu o viteză incredibilă, ca un dicteu automat. Dar dacă erau doar o transcriere „pe curat[1]' a unei „ciorne" anterioare? Ceva îmi spune că îndoiala mea e neîntemeiată - aș putea verifica cercetînd exegeze mozartiene - este evident, așa își scria Mozart operele, de altfel au intrat în legendă cele 6 săptămîni în care a scris Don Juan, o lună în care a scris cele 6 cvartete de coarde. ,,Haydn[1]' ... „din pură plictiseală am compus azi o arie din operă[1]' (Flautul fermecat) (11 iunie 1791, Viena). „Tocmai vin de la operă... a fost la fel de plină ca întotdeauna... jocul clopoțeilor din actul întîi a fost lăsat ca de obicei... pe urmă am orchestrat aproape întregul rondo al lui Sadler (finalul genialului și penultimului său op, concertul pentru

78 clarinet și orchestra). Orgolioasa declarație a lui Picasso: Eu nu caut, eu găsesc cui i s-ar putea aplica mai pertinent decît lui Mozart, compozitorul fără ștersături pe manuscrise?

Am „povestit" acest început de allegro, această melodie fără seamăn, cu ochii pe partitură, socotind că sună prea limpede în mine ca să mai fie necesară o audiere. Terminînd povestirea, am pus discul, prima parte a simfoniei d'â capo al fine. Ce volum mic ocupă în economia întregii prime părți! Un intermezzo abia, un spațiu de candoare hieratică, între masse sonore copleșitoare, un respiro piano între fortissimi... ce fericire că Mozart o va relua, spre final, probabil fiindcă așa cere forma de sonată, binecuvîntată fie regula de construcție a sonatei care ne permite să o reascultâm. Prin ce secretă alchimie aceste 28 de măsuri se desprind, se decantează din învolburarea simfonică și rămîn neîndoios emblematice pentru întreaga simfonie în mi bemol major?

De altfel, toată partea întîia a simfoniei, și-i vom constata curînd nesecatele bogății, nu ține decît 7 minute! Dar cum spune un adagiu devenit loc comun și poncif, există eternități de-o clipă, secunde care durează cît veacul, 10 zile care au zguduit lumea și 7 minute de Mozart cît...

Deci, după cele 6 note stacate, marțiale, spuse de corzi, preludiu redus la esențial - TUTTI, FORTISSIMO, tema-furtună, dezlănțuirea magmei sonore, dar nu „cercînd din goluri a se naște[11], ca în partea întîia a simfoniei a 9-a de Beethoven, ca oceanul-creier din Solaris, ci magmă integral structurată, scurgîndu-se triumfal în tipare perfecte, care o așteptau, preexistente, pregătite pentru orice inspirație, orice minune.

GHEORGHE URSU.

poEzn

Inscripție pe o casă părăsită

Adio, cuib minuscul de cocori!
Tardivei noastre tinereți, adio! Sălaș înfierbîntatelor răcori, Copacabană la toridul Rio!

Nebuni cu har, ori sumbri înțelepți, Blesteme - trăsnet, bancuri - trufandale Pe fond sonor de Bach, ori „ași cu șepți“ Aci s-a pus de noi țara la cale!

Cu lănci verbale - cavaleri superbi, Dîrji procurori - arare avocați...
(în cupe de cristal, EROARE, fierbi!) Monedei calpe - aprigi numismați,

Și ce? Ne-am fript tot aprinzînd amnarul? Dar care-i bucuria ce nu doare?
Pe-atunci nu știam că omu-i ca... tîmplarul, Trăiește, tot trăiește și-apoi... moare!

Adio dar, sacoșă locativă!
De mîine, alții îți vor trece pragul...
De ale noastre umbre în derivă
Cînd s-or ciocni, vor exclama: „Ce dracu!"

Cînd în amurg, voci fără trup se-ncaer, Tu, locatar strein, să nu te sperii: In fiecare metru cub de aer
S-au pus cununi, s-au demolat imperii!

Adio, cuib minuscul de cocori, Tardivei noastre tinereți, adio! Adio, mai. La pragul cu ninsori, Poetul tace. Ai cuvîntul, Clio!

(1978) Casa fam. Mirel și Lidia Ilieșiu, Babu Ursu.

La o aniversară

De unsprezece lustre și trei ani Sporindu-și miza - vivat Martingala! Hălăduiește-ntre contemporani Domnia sa: senior Radu Albala

Cu numele-i iberic și valah - Iveria ot ponticul Ivir! - Ivitu-s-a în slove padișah: Fîrtat cu Kir Antim și Cantemir!

Repudiind, cu Tacit și Suetoniu
Latina de mîrlani din Evanghelii
Din lătinie-și scoate testimoniu: Ici error nu-i human ci casus belli

Eroarea vieții, dulcele-i venin
11 gustă-n Pașadia și Pantazi Procleții zei din Circul matein. In Sabat și Walpurgii - drepți ca brazii!

Născut în frac, joben și papillon Și-n ștaif scrobit-necunoscut ți-e nașul! In Gotha doar... nu-n Vova Aftalion Cum nu te-a nimerit Radu Cosașu

0 pată doar: în miez de Făurar Cînd se visează fluture omida A fost fătat în jeg de lupanar Sinistru-ți izocron din Cuțarida

Dar MERDE pentru Barbul-hoț vardist! El sicofant scremut-în gropi fetide, Protocronist - id est: portocornist... Tu: leat cu Herodot și Tucydide!

Precum Homer nec orditur ab ovo
Cînd iscă Iliada cea divină
Abandonez și eu scuipat și tină:

Să ne trăiești Aftalioane Vovo, Să traversezi la bord de limuzină Chiar și spurcații noștri ani-lumină!

1982

Țâțele luliei Kristeva în 1983

După cât de celebră citată și autoritară e de peste douăzeci de ani
.Deduc că s-a născeut cu aproximație prin 1925

Semn securizant - pretext Conotat în metacod Luăm - fonem! - un metacod însoțit de-un fenacod.

Cum or fi astăzi oare țâțele luliei Kristeva
După atâta amar de semiotică
Or fi imperceptibile fără sutien, cum recomandă moda încă de prin 65, din anii folii contestatari când Mirodan asista la umplerea pubelelor new yorkeze cu sutiene?

Luăm conotativ subtext
Decodăm semn după cod

Și golim în ăst context Tinichea de-oceanic cod

Dar mai probabil e ca îndepărtata Iulie să nu fi prea fi avut niciodată țâțe
Contextul ei parizian prevalând asupra originii slave fiind deci - infratextual - o a-țâțată

Maomarx gerontotext
George Braille în erocod
Scriitura-n intertext
Lecturată-n metacod

Dar dacă sfidând paremiologia pomului lăudat la care nu te duci cu sacul mare
Țâțele Kristevei or fi mari și juisante și doldora ca niște semnificante de soi

Translingvistic politext
Ordinea violentând
Transgresând prin genotext
Semn în Somn și Cod în Când

Dar dacă ar fi avut țâțe atât de acătării n-ar trebui să simțim aceasta în opera unor Roland Barthes, Țvetan Todorov, Umberto Eco, Avram Noam Chomsky și chiar Big Semiologist dar poate că ele trebuie citite-n grilă

Zut! Assez de ce con texte
Orice fugă-și are coda
Piccolo, please, un scotch text Cu mult scotch și wenig soda.

TRADUCERI

Panis

Sclipește o pînză-nsingurată Sub coviltirul cerului
Ce cată-n țara-ndepărtată? Ce-a părăsit în țara lui?

O umflă vîntul, valuri joacă Catargul sboară aplecat.
Nu-i fericirea cea cătată Nici s-o omoare n-a jurat.

Jos, apa-și împletește spuma Sub soarele-ntre norii grei. El, răzvrătit, cheamă furtuna Ca pe-un sălaș al liniștei.

(după Lermontov)

Heauton timorumenos

Te voi lovi fără mînie Nici ură - ca un măcelar! Cum Moise muntele de var Și din pleoapa-ți cenușie

Spre-a adăpa sahara mea Țîșnească apele durerii!
Dorința-mi umflată de vrere In plîns sărat va naviga

Ca un vapor plecînd spre larg Și-n iubirea-mi ce tare vin!
Va bubui un scump suspin Cum tobele bătînd de-atac!

Nu sînt cumva un fals acord In marea lumii simfonie
Al urii fiu și-al ironiei Care mă zguduie și rod?

Ascult-o, e în vocea mea!
In sîngele-mi, otrava tristă! Și sînt oglinda cea sinistră
Unde privește maștera.

Sînt rana grea și custura
Și palmă sînt și-obraz scuipat Roata ce calc și trup călcat Călăul sînt și victima

Sînt sufletului-aspru gîde Unul din marii chinuiți La risul veșnic osîndiți Și care nu mai pot surîde.

(după Baudelaire)

MESAJE TRIMISE DE GH. URSU CĂTRE FĂNUȘ NEAGU ȘI ADRIAN PĂUNESCU

20. VI. 1980

D-le Dimisianu,

Vă trimit alăturat o copie a scrisorii pe care i-am expediat-o lui F.N., în alt plic, dar tot pe adresa redacției „R.L.“, necunoscîndu-i adresa de acasă. Sper că plicul respectiv îi va parveni. Scrisoarea am scris-o dintr-un singur motiv: „Dixi et salvavi animam meam.“ V-o trimit în copie și Dvs. din 2 motive: 1) în cazul în care adresantul o va rupe după prima frază, să nu rămînă „Vox clamantis in deserto“; 2) Dacă veți considera că

textul ei poate avea și o eficiență mai mare decît ușurarea morală a expeditorului, încercați să-i conferiți această eficiență cum veți considera posibil: cenzurîndu-i violențele verbale, schimbînd numele adresantului (de pildă Fă, Nușneago!) sau măcar - dacă prezintă interes - arătînd-o și altor persoane ultragiate de infamul text.

Vă mulțumesc, ing. Gh. Ursu

P.S. Sper că absența lui Geo Bogza din ultimul număr al Revistei Dvs. e o simplă și nefericită întîmplare, iar prezența lui Neagu - spectacol de adio.

București, 20. VI. 1980

Domnule Neagu,

In articolul dumitale din Flacăra, „Prăpastia dintre icoană și abțibild[1]", există un singur pasai în care textul acoperă perfect subtextul: „G.B. căptușește mințile naivilor cu ideea că e judecătorul moralei publice si singurul depozitar al adevărului și al

purității". Asta-i unicul motiv al urii dumitale de rinocer față de cei al căror scris e guvernat de comandamente morale și care refuză complacerea în mocirlă, ca frumoșii matale nebuni. Știi foarte bine că G.B. „căptușește" nu mințile naivilor, ci ale unui popor de cititori, mai ales dintre cei care cer literei scrise și altceva decît sughițurile și rîgîielile porcilor, metaforizate.

Tot restul articolului e de o atît de evidentă rea-credință, încît cu adevărat doar naivii s-ar putea lăsa duși de nas. Dumneata, care ți-ai făcut ucenicia nu numai prin bordelurile Brăilei, ci și prin bărăganurile literaturii, vei fi auzit probabil de „Cîntecele lui Maldoror" și de „Un anotimp în infern". Nu se poate, oricîtă slănină îți va fi invadat meningele, să nu fi priceput că ororile din care sînt alcătuite genialele

poeme ale lui Lautremont și Rimbaud nu reprezintă o pactizare a poeților cu infernul, ci un sfîșietor strigăt al purității ultragiate, o incompatibilitate cu sordidul, un urlet de revoltă în fața murdăriei lumii, a turpitudinii, viciului trădării și - în primul rînd - în fața ipocriziei. Violența imaginilor lui Lautremont și Rimbaud, violența scenelor care alcătuiesc „Poemul invectivă" sînt, ca și frazele incendiare ale Manifestului Comunist, scrise de doi tineri plini de o nobilă revoltă, filipice care zmulg măștile tartuffilor, fariseilor, dreptgînditorilor paznici ai Orînduirii.

Dovada cea mai elocventă că Poemul Invectivă avea acest rol cathartic, prin numirea răului, e faptul că, precum Baudelaire și Flaubert, Geo Bogza a fost tradus în fața justiției și băgat la pușcărie, la Văcărești, spre jubilarea domnișoarelor de pension și a academicienilor proxeneți.

Vreme de 40 de ani, tot felul de Fănuși cu ochii cucernic atîrnați de icoane și sexul frecat prin buzunar, l-au împroșcat și pe Arghezi cu aceleași prăpăstioase abțibilduri, și tot pentru curajul său de a sancționa morala cucernicilor... Dar ce să-ți mai spun dumitale toate astea, ce, parcă nu le știi, că prost nu pari a fi. Alcătuirea din zgîrciuri lunecoase a coloanei matale vertebrale s-a dovedit cu prisosință, față de omul din Groapa: te-ai indignat public la primul plagiat, iar în momentul escaladării, a ridicării plagiatului la rang de metodă literară, sărișI în apărarea escrocului.

Față de intransigența morală a lui Geo Bogza, e-n firea lucrurilor ca stîlpul cîrciumilor, alcoolul năclăit în borătură,

 individul care și-a făcut altar din lupanar, să sară-n sus vindicativ. Fi-aș zice Sancho Panza, de m-aș lua după osînza dumitale și Faciesul ca două buci fleoșcăite de codoașcă bătrînă, cu hemoroidul gurii plesnit la mijloc. Dar sluga-și iubea stăpînul, pe cînd dumneata îl urăști de moarte pe Don Quijote, i-ai săpa groapa, i-ai da brînci în prăpastie, sătul de ecrazanta superioritate morală a Cavalerului, să se termine dracului cu ăla care-ți măsoară neantul moral.

Numai omul de rigoare poate scrie „n-am să mă dau în lături de la nici o ticăloșie...“ Cei care se dau în lături zilnic, mărunții eroi ai ticăloșiei cotidiene, intrată-n regula existenței, nu vor scrie niciodată fraza de autodaf... a lui Geo Bogza. Ci-și vor pune la bătaie mucii boașelor literare, alături de Escroc și de Lichea, SA MURDĂRIM CE-AVEM DE MURDĂRIT.

Domnule Neagu, ești o scîrnăvie.

Gh. Ursu

88-

FRAGMENT DIN DISCUȚIA PURTATĂ PE DRUMUL SPRE CHARTRES

SERGIU - Deci can-canurile după cile înțeleg eu funcționează.

BABU - Știu și eu. Anul trecut a fost un can-can grozav cu Imnul Național. Textul a fost făcut de

Ceaușescu personal după ..Trei culori cunosc pe lume[1'] , în care a menținut 3-4 versuri de Alecsandri, și după aia a făcut el niște strofe. El este un tip care este incapabil să scrie un vers care să aibă patru iambi corecți. Adică unul din iambi devine troheu și-atunci totul se bălmăjește, și e o nebunie. Și l-a scris și după ce l-ar fi supervizai alții, dar probabil că nimeni n-a îndrăznit să-i propună vreo corectură, ca să fie o propagandă cel puțin decentă, textul s-a dat unui grup de mari compozitori de la noi, ca muzica veche să fie modificată ca orchestrație, să fie transpusă pentru cor de copii, pentru cor mixt, pentru cor de femei, pentru orchestră, pentru fanfară etc., etc. Și să sune natural, mai modern. Capoianu și Pascal Bentoiu erau șefii acestei comisii. Bentoiu a zis: „Aș vrea să vă spun ceva tov. (Dumnezeu) Popescu, textul trebuie schimbat fiindcă vedeți aici cade prost accentul[11]. Adică nu se poate face în muzică să spui Hîr-tii.

SERGIU - Cum?

BABU - Să spui hîr-tii. Trebuie să spui hîr-ții.

SERGIU - Da. da. Sigur.

BABU - Dacă este vorba de dușmani, tre' să spui dus-mani, nu dus-mani. la care s-a iritat Popescu-Dumnezeu și i-a spus lui Bentoiu, și cui mai era pe-acolo în comisie: „Vi s-a cerut să faceți partea de orchestrație, și nu nu-știu-ce-dracu , de text, nu faceți nici o chestiune, ăsta este textul.[11] Oamenii au înțeles după tonul lui că este vorba de un text făcut efectiv de Ceaușescu, și-au făcut muzica.

SERGIU - Și cum arată imnul ăsta?

BABU - Domle! A apărut în presă ca noul Imn al țării noastre, arată ceva îngrozitor. Adică inimaginabil. Ultimul proletcultist din 1948 n-ar fi scris în nici un caz. Nu zic de Beniuc care este un poet talentat, nu zic. de Tulbure care-i talentat. Nu știu cui, Eugen

Frunză, na, să-i fi dat, (acea o chestie incomparabil mai bună decît..., adică cel puțin cădea accentul unde trebuie măcar. Asta este, ca conținut, așa, cu chestii

inimaginabile: noi sîntem socialiști și pentru socialism sîntem gata să facem și să dregem, viitorul nostru comunist este în față, trecutul negru.... Nu, nu mai este trecut negru la noi, acuma și trecutul este la fel de onorabil ca și viitorul la noi. Am uitat, parcă vin din lună. Noi sîntem urmașii glorioșilor dinainte de la Burebista, totul va fi... Așa a apărut textul. Două săptămîni, toți scriitorii și poeții au scris articole despre genialul nou Imn al țării noastre, de un înalt umanism, care unește virtuțile eroice ale trecutului cu prezentul socialist și cu perspectiva luminoasă a viitorului. Și după campania asta, în care toți s-au căcat pe ei că ce frumos este imnul, au apărut la un moment dat schimbate două cuvinte din cele 7 strofe existente, dar nu alea la care accentul cădea greșit, ci nu-știu-ce-dracu'. In loc de ciudă, pizmă cred, sau în loc de...

SERGIU - Uite catedrala din Chartres. Sîntem la 22 de kilometri.

BABU - Uuuh! Formidabil!

SERGIU - Sîntem la 22 de kilometri și se vede.

BABU - Dar e fantastic! Așa! Și se explică că a fost îmbogățit, fiindcă e o strofă care trebuia să arate lupta pentru pace a țării noastre. Și într-adevăr strofa asta suna cam așa: „Pe prieteni noi îi primim,/ Cu mîini larg deschise mereu,/ Dar pe duș-manii cei aprigi, / Ii vom zdrobi tot mereu[4]'. Cam așa ceva. Asta a fost strofa pe care-au completat-o ei. Ei, după chestia asta eu într-un prim elan anj mai făcut 6 alte strofe care lipseau.

SERGIU - Tu? Ha, ha, ha, formidabil! vreau să le aud.

BABU - Da, sigur.

SERGIU - Da' mi le cînți.

BABU - Ți le cînt, da, natural. Care pe de o parte împlinesc lipsurile de conținut ale imnului, adică nu s-au epuizat toate domeniile în cele 8 strofe oficiale, iar pe de altă parte reprezintă anumite critici tovărășești la adresa unor carențe ale imnului așa cum a apărut. Nu vreau să ți le explicitez, apar toate lipsurile.

SERGIU - Stai, stai, că vreau să mă opresc și-ascult imediat. Dar le ai aici, de la-nceput, și pe-ale lui?

BABU - Nu. ale lui nu le am, dar n-are nici un sens, sînt scîrboase, nu au nici un haz. AsteS le-am citit în Institut, toată

lumea se amuză, o bucurie mare, cînd se cîntă la vreo împrejurare imnul ăstălalt, toți oamenii reiau textul meu.

SERGIU - Pe cuvînt?

BABU - Da, sigur. Ăștia de la mine de la atelier. Mă, și niciodată eu nu știu ce-i în dosarul meu de cadre, n-am idee, dar parcă totuși n-a ajuns, parcă n-aș fi avut de-a face cu nici un turnător, *parcă.* Și am făcut totuși lucruri care, chiar așa cu îngăduință față de mine, chiar cu „domne da' ăsta-i nebun, da-i benign", totuși ar fi trebuit să aibă niște urmări. Știi, mai ales că majoritatea bancurilor mele sînt la adresa directă a lui Ceaușescu, a micului Stalin sau a micului nu-știu-ce.

SERGIU - Am auzit că-i spune „Micul Ecran".

BABU - Da. Sau jurnalul de seară e „TeleNic". Sau, acuma după ce-a fugit Pacepa, știi care-i bancul. Nimeni nu știa ce înseamnă numele ăsta: Pacepa. înseamnă Pa, Ceaușescu, pa...

BABU - ... Acum un an și jumătate, doi ani, cînd împlinea Ceaușescu numai 59 de ani, în pagina întîia din „Flacăra" i-a tras Păunescu un mare poem de numai 29 de strofe, făcute natural cu o metrică impecabilă, însă rușinos de lingău și de scîrbos. Adică în ultimul hal. El e un tip foarte talentat, poet cu vînă serioasă. Insă s-a prostituat total, adică nu mai e nici o problemă. Vrea să fie și el așa un mic dictator al artelor române, țintește la postul de ministru al culturii sau de șeful secției de propagandă în CC, ceva de genu' ăsta. De vreo două ori i-a tăiat macaroana Ceaușescu, adică la un moment dat, cînd apărea la televiziune prea mult, a fost dat afară complet, după aia a fost reprimit. A făcut un fel de cenaclu legionar care se cheamă „Cenaclul Tineretului Revoluționar"...

SORANA - In care el apare ca... ceva între Maiakovski și Corneliu Zelea Codreanu...

BABU - ... Aproape de Goebbels. Adică, fiind 5 000 de tineri acolo, are o mare priză asupra tineretului fiindcă este singurul loc în care se cîntă muzică din asta nouă, liber. Adică nu, se cîntă și în alte părți, da' aici vin toți. Și folk-iștii și pop-iștii și country, și mai-știu-eu-ce-dracu'. Deci totdeauna alege o sală imensă de sport,

unde încap 5.000 de persoane, apare el acolo și începe să strige cu vocea lui grozavă: „In aceasta seară se va desfășură ta- ra-ra. Din păcate organizatorii sălii ne-au limitat timpul. Ne-au cerut ca la ora 10 să se termine". Toată lumea: huo, huo, 4 000

 de oameni. „Vă rog să păstrați disciplina, fără disciplină nu putem face nimic, supraviețuirea noastră depinde de disciplină. Deci programul nostru s-ar fi putut desfășura în mod normal pînă la orele 2-3 dimineața, dar la orele 10 trebuie să dăm...“, „Huo“, „Disciplină, dragi...“, cred că le zicea camarazi. După care apare unul pe scenă care începe să zică: „Noi ne tragem din daci. Dacii, săracii, au suferit, s-au luptat cu romanii, dar așa și pe dincolo, să trăiască libertatea, să trăiască Poporul și Partidul, și nu-știu-ce- dracu', Ceaușescu. In timpul ăsta, ăă, Păunescu stă pe scenă, așa cum e el mare, așa imens, și face gesturi, dirijează masa asta de oameni să reia anumite refrene. La un moment dat, dacă nu-i place ceva, spune: „Tăceți! Opriți! Imediat! Ce-i asta? Asta-i ordine? Asta-i disciplină? Nu vă e rușine? Toți într-un glas! întîi stînga, apoi dreapta![1]' Reia ăla ghitaristul, iar toată lumea reușește să fie la unison...

Deci, la a 59-a aniversare, apare acest mare poem al lui Păunescu, o scrisorică în care-i spun: „S-au strecurat niște regretabile erori în poezia dumneavoastră, adică niște lipsuri regretabile, eu le-am completat, dacă vreți să mă publicați, numele meu sună bine, mă cheamă Liviu Sturcidava“. Și i-am trimis-o, n-am primit nici un răspuns de la el, într-adevăr că n-avea unde să răspundă. Pe hîrtia asta se vede c-a fost citită la mulți. Deci:

... La poemul lui Adrian. Păunescu, cu ocazia celei de-a 59-a aniversare a tov. Ceaușescu, care avea o lacună gravă între strofa 26 și 27, pe care eu încerc s-o suplinesc cu modestele mele mijloace:

Pentru copiii-(i: Zoe, Valentin și Nicu
Care numele ți-l poartă
t\oi ridicăm cîte-un. pahar cu vin Și le dorim aceeași

bună soartă.

Pentru. Andruța și-ascendenta
Ce odihnesc sub huma cea mănoasă
Eternă pomenire ți-om ura
Și-o picătură de Fetească grasă.

Iar pentru mama ta ce l-al ei sîn
Hrăni pe fiul cel mai scump al țării
Noi vom ciocni un dulce vin bătrîn
Ferice fie-n ceasul înserării.

Și pentru, frații tăi cei mulți și buni
Unii adjuncți alții miniștri plini
Din versuri să le împletim, cununi
Străbată vremea vajnici și senini.

Cu Păunescu însă nu-s de-acord
Că numai două versuri închinat-a
Soției tale blinda, minunata
Busola țării, veșnic ac spre nord,

Ea nu-ți e doar tovarășă de viață
Ea-ți este sprijin, gînd curat și ghid
Treimea noastră sfîntă și măreață
Elena Ceaușescu și-un partid. “

Este un asterisc cu o strofa așa, la cuvîntul Zoe:

Cînd s-a născut ai botezat-o Zoia!
Era o modă de-amintire tristă
Dar azi se-mparte jugul și nevoia
E Zoe-n România socialistă!

SERGIU - Formidabil! Superb!... Ai văzut „la campagne franaise“ cum arată?
BABU - Da.

SERGIU - Știi că aici nu rămîne porumbul pe cîmp.

BABU - Da. Aduceți studenții să culeagă. Și la Paris sînt mulți studenți. Cred că te duci în cartier la tine, acolo, faci o razie, scoți 50000 de studenți ușor...

GHEORGHE URSU:

SCRISORI CĂTRE OLGA

25 august 1983

Dragii mei,

A trecut un interval atât de uriaș de când nu v-am scris - cred că ultima mea scrisoare a fost din 23 Iulie - încât efectiv stau ca vițelul la poarta nouă, sau vorba lui Herzen: cu ce să începem?

Evident, cu scrisorile voastre din care cel mai pasionant la citit a fost voiajul vostru prin Italia. Eu, imediat ce am aflat că ați trecut interviul, m-am și repezit să vă scriu un viaggio minimal, dar aproape imediat am înțeles că scrisoarea mea e superfluă, voi primind-o, în cel mai fericit caz, înainte de plecarea în USA, dar oricum după... întoarcerea din voiaj.

Cu atât mai fericit am fost la lectura scrisorii voastre despre voiaj, care urma pas cu pas propunerea mea, neratând cele 3 orașe minune, din care din păcate v-au scăpat multe (în orice caz mormântul Medicilor de Michelangelo de la San Lorenzo precum și Davide original de la Accademia florentina nu trebuiau ratate), dar ați și depășit cu mult prevederile'mele: plaja de la Adriatica, Ferrara și mai ales Padova, la care Papă și-a făcut un stagiu care trebuia să țină 2 ani și n-a ținut decât 3 luni, din cauza acelui atentat de la Sarajevo din 28 Iunie 1914 care-a modificat atâtea destine, a făcut

harcea-parcea din granițele Statelor Lumii și din vreo 10 milioane de ostași, bosches, poilus, G.I.'s, russkie, pifani, honvezi, etc. O, cât aș fi vrut să văd și eu Universitatea unde-a studiat și străzile pe care-a călcat Papă, în acele timpuri, pentru noi imemoriale, de la Finele lui Belle Epoque! Fără Sarajevo, se întorcea în țară deja Doctor sau dracu' știe cu ce titlu de la Padova, și cine știe dacă tot destinul lui nu era altul și ioc Babu, ioc Țuța, ioc Olga, ioc Andrei, ioc ioc ioc și iarăși ioc!

In fine, despre 2 Mai. Primul lucru pe care trebuie să-1 remarc

 este că, cu prilejul acestui concediu, am violat și agenda maghiară pe care mi-ai lăsat-o, Olguțo, cu niște sfaturi pe anvelopă pe care nu le-am prea putut îndeplini: tot în pijama stau (dar cine dracu' mă vede), iar de scris frumos despre 2 Mai, asta-i o problema mai complexă. în genere, eu îmi scriu jurnalul chiar mai grăbit decât scrisorile, deci e greu să scriu ceva frumos, adică ceva ce poate fi publicat, deci un obiect literar. înghesui fapte, nume, crochiuri elementare de persoane și întâmplări, care, așa cum apar în jurnal - sau acum în scrisorile către voi - nu sunt decât o materie brută pentru un eventual viitor jurnal (1943-1983, a împlinit 40 de ani!).

Uneori, în goana consemnării, am și imagini pertinente, care-ar putea pătrunde tel quel în jurnalul literar. Alteori sînt pure tautologii, repet în '83 ce-am scris în '68 despre cutare persoană, despre cutare părere a mea politică, psihologică sau sociologică. Dar să revin la 2 Mai. Am plecat în niște condiții de un dramatism pe care n-aș vrea să le mai relatez, de frica unui atac de cord. Și totuși: eu plec de la birou la 11:10, aveam sâmbătă scurtă și mi-am permis să mănânc 1:35 ore din program. Valiza mea era făcută de cu seara, Sorana urma să-și facă valiza ei și cea cu alimente. Intru în casă la 11:45. Sorana era cu bigudiuri în cap. Valize? Connais pas... îi comunic că trenul pleacă la 12:25. Ce-a fost de la 11:45 la 12:05 e greu de scris dar ușor de imaginat. In fine, Andrei ne pupă a bai bai și n-am cuvinte. Eu, tată autoritar: - Ai putea să ne însoțești până la gară, vezi ce grea e aia cu alimente! Andrei, în

care s-a trezit fiul, înșfacă valiza grea și p-a mea, eu p-a Soranei, trecea un 93 pe sub nas și... fugim, și-l prindem! Când coborâm în Gara de Nord, ceasul gării arată 12:22, biletele erau la mine, Sorana cu mâinile libere o ia inainte spre peron, eu după ea cu valiza mea, Andrei din spate cu Alimentara și valiza Soranei. Pe ce linie o fi 825? A 8-a scrie pe tabel, a 9-a în realitate... Sorana și Andrei îmi pieriseră din câmpul vizual de aprox. 60 secunde. Aveam locuri în vagonul 7. Pe ultimul scria 16. Biletele Iară loc fuseseră vândute la paritate cu cele cu locuri așa că pe scări și culoare viața palpita din plin și abundent transpirată. 0 iau de-a lungul, spre 7 (Sorana și Andrei n-aveau idee în ce vagon aveam locuri). Ajungând eu la 12, acceleratul pornește. Și conform titlului, cam accelerat. Sar cu valiza pe scară, calc pe bombeul unuia, care ca Iisus Cristos, în loc

95 să mă scuipe, mă trage sus lângă el. Ajung la mijlocul vagonului, pe culoar, unde înghesuiala e ceva mai mică, îmi aprind o țigară să-mi adun mințile: cum stăm deci? A) Andrei a ajuns cu valizele în tren, Sorana a rămas jos în căutarea liniei a 9-a, o să-l găsesc pe Andrei până la Ciulnița unde va coborî după ce eu voi prelua toate valizele; B) Andrei a urcat cu valizale dar negăsindu-ne pe noi, s-a dat jos cu ele, de unde se despart 2 variante: Bl-cu Sorana în tren, B2-cu Sorana pe peron. C) S-au urcat fiecare pe undeva, deci e bine, de la Ciulnița, găsește Andrei un tren spre București. D) Altă combinație nu există. Termin țigara, trag valiza prin massa umană compactă de pe culoar, și la capătul vagonului 11 spre 10, ce vad? 1) Sorana! 2) 2 valize! 3) Nu și Andrei. Cum dracu' s-a întâmplat minunea, nici acum nu pricep.... Restul, ajungerea la vag. 7 cu 2 valize eu și una Sorana, printre Bombonice gata de somn pe culoar, și gorobeți cu pachete de roșii, struguri, și sandviciuri generos etalate, nu mai prezintă importanță.

La 2 Mai? Eu, comme d'habitude: program cotidian impecabil: 8-8:30 scularea, ras, mic dejun, 10 plecarea la plaja (exact când se trezea Sorana). 10:30 primul larg. 11:00 întâlnirea la nudiști cu Mirel, Moscu, Roxana; 12:00 al doilea larg. 13:00 plecarea de la nudiști la textiliști, al treilea larg cu Valea și ai săi, apoi șah cu

Mihăiță și Ionuț. Fuga acasă după o partidă palpitantă, și cu Sorana, fuga la masă. Mâncăm până pe la 15:45, dus acasă la 16:00, lectură orizontală, somnuleț, lectură sau jurnal până pe la 19:00. Fâțâială pe-afară până pe la 20:00 - uneori cină, alteori colind pe la Moscu, Mirel, Costică Teodori), iar la orele 20:00 A) când Nina era acasa, la ea pina la 23:30 B) când Nina era la Vama Veche, la Valea, șah cu gemenii până la 22:30. Vecini la gazdă (cea mai curată casă din 2 Mai!), 4 cucoane și familia A.B., amicul tau din tinerețe, Olguțo! Simpatic și deștept, ea o fată drăguță și sveltă; fiica, de vreo 10 ani, dulce, cuminte, veselă, cu o mare dragoste față de frățiorul ei de 8 ani, cam încruntat. La Nina veneau, ca deobicei, Jorj Voicu, Dorina Lazar, Virgil Mazilescu, Ulici, Mărăscu, Domnița M., Sanda Târziu etc.

Cum dracu' să vă mai pup, iubiților, în acest spațiu înghesuit, în care vă aștept nebun scrisoarea?

Babu

96

20 septembrie 1983

Mic reportaj insolit

E deci 20 sept, ora 20:2.3, luna, cam plină, e foarte palidă, din cauza pâclei. Vântul vâjâie ca-n expediția de escaladare a vârfului McKinley (6164 m, cel mai înalt vârf al continentului vostru), dar: 1) nu e Irig și 2) sunt la altitudinea 0.00 adică la nvelul mării! Adică la Sulina, în Portul Liber Sulina, cazat pentru această noapte pe pontonul lui Costică. E o cabină de 1,90m X 1,50, exact lungimea patului, lat de 0,60m, cu prici deasupra dar, slavă domnului, nu-i ocupat, așa că vă pot scrie în liniște.

E un balans permanent al pontonului; așa e Dunărea, balansează pâ toți pe care-i găzduiește.... Două cucoane din cabine diferite se strigă între ele, invitându-se să iasă în salonașul pontonului unde e radio, sau poate chiar televizor... Ia să vedem. Nu, e doar radio. Vasăzică, plecai în deplasare azi dimineața la Tulcea, cu

decolarea la 8:00, am lost la Băneasa, comme d'habitude, la 8 fără 10, sala de îmbarcare, și ..."pasajerii de Tulcea la avion![1'] Sub mine erau niște nourași ca blana mieilor albi, dar s-a văzut și Dunărea. Am plecat la drum cu Hyerogliphes de Arthur Koestler, o carte foarte mare ca format și groasă ca siluetă, în care el își continua autobiografia, începută cu „La corde raide[1'] pe care-a in citit-o de la Miron, era partea mai neinteresantă, aici e bătaia peștelui. Arn citit în avion, la Tulcea n-am mai apucat căci, între 9:20 și 13:30 când pleca Clasicul spre Sulina (pe aici Clasicul nu înseamnă Radu Albala, ci vaporul lent de pasageri, spre deosebire de ăla mic și repezit, care se cheamă Rapida. De ce primul e masculin și ăla pe pernă de aer feminin, dracu' știe. Poate fiindcă dacă-i spunea Rapidul, se supărau Steliștii și F.C. Olt), am fost pe șantier, am scris o lungă Dispoziție de șantier, am fost la Institutul local de Proiectare (unde a lucrat după absolvire Dan Lazar), am cumpărat alimente pentru azi și mâine, am fost la Directorul OjT să-mi dea un bilețel ca să pot fi cazat pe această podea care se balansează foarte adormitor și, dând o raită prin librăriile tulcene, am cumpărat în prostie vreo 4 cărțulii; una-n care H. Stahl combate teoriile folclorice atât ale lui Mircea Eliade cât și ale lui Blaga. alla-n < are H. Wald zice „Vorbind vine ideea", a treia un mic compendiu de istorie a limbii române de lorgu Iordan și în

 fine, o impertinentă carte a unui june prozator, Alex. Papilian. Ce mai, parc-aș fi Olga nimerită într-un supermarket și nerezistând nici unei tentații de bumbac.

Pe Clasic am citit pe Kostler, admirând peisajul cam rar, exact ca Sadoveanu cu pluta pe Bistrița, când l-a indignat pe Ionel Teodoreanu că joacă șah în loc să se extazieze de sălbăticia naturii, dar în proximul număr din Viața Românească, mamă, mamă, ce pagini sadoveniene au ieșit (aici paralela cu voiajul meu nu mai e valabilă, degeaba așteaptă Viața Românească să le fac o descriere trăznet...)

Aici la Sulina, la 17:00, pe șantier nu era țipenie, la birourile șantierului nici atât, noroc că Directorul

Portului Liber era-n biroul lui totuși, și mi-a dat bilețelul către Costică și pontonul său. Mi-am lăsat sacul și pardesiul la cabină, m-ain spălat pe ochi, și fercheș am ieșit pe cheu să agăț gagici. Am luat, vorba voastră, și o berică (7 lei) și am agățat, înlr-adevăr, Fata cu Scoica, film ceh, remarcabil, cam furat după „Influența razelor gamma asupra anemonelor[11], adică povestea unei mame alcoolice până la abrutizare, a cărei fiică mai mare, Vendula, are grijă de cei 3 frățiori vitregi ai ei (făcuți de rnă-sa, după ce soțul, exasperat, a părăsit-o, cu te miri cine) și se sacrifică și drame năprasnice dar până la urmă iese la suprafață cumvaț. Ca antreu la această Fata cu Scoica era un superb desen animat, unde, pe Simfonia Spaniolă de Lalo se arătau capodoperele artei plastice mondiale, pe care un creion din off trăgea liniile dominante. Era și Dumnezeu făcându-1 pe Adam, de aia vă și scriu acum și aici - hic et nune - scrisoarea. Sau din cauza berii?

Cert e că, la anul sau peste 2 ani când o să vă vizitez, și când veți avea 500 bucks să-mi dați pentru un Greyhound, mă duc glonț la New Orleans, cu care mi se pare că Sulina seamănă leit, pe mai sobru și mai modest, dar ambele fiind în delta celor mai mari fluvii ale continentelor lor. Poate obțin declararea lor drept Orașe înfrățite, deși observ că nu prea se mai poartă. Neavând scrumieră, scutur scrumul în țevile caloriferului, care au capătid superior deschis, poate pricepe Miron, că-i instalator, minunea.

Vâ pup. Babu (Ce mai faci tu, Bombi? Hau hau duiudu?)

23-28 septembrie 1983

Dragii mei

Deoarece îmi închipui că vă vine foarte greu să vă abonați la România Liberă sau alt ziar central românesc, o să vă țin la curent, în corespondența mea, cu cele mai importante știri, pe care probabil că presa voastră nu vi le pune la dispoziție.

A apărut deci, zilele astea, un „Decret privind retribuirea personalului muncilor din întreprinderile de comerț exterior...*' precum și un Decret privind stimularea întreprinderilor și a oamenilor Muncii în realizarea și depășirea producției pentru export[1'. La Art. 7 al acestui decret se precizează că: „personalul muncitor din întreprinderile de comerț exterior se retribuie pe bază de cote stabilite în lei, la 1000 ruble sau 1000 dolari, și după caz, la 1000 lei, separat pentru export și separat pentru import[1', închei citatul. Art. 31: „Anexele nr. 1-5 fac parte integrantă din prezentul decret.[1' Închei citatul. Din păcate în presa centrală n-au aparut anexele nr. 1-5, dacă vor apare, vă voi ține la curent, inclusiv citate mai expresive.

Din ziarul din 22 Sept, citez: „Vizită. O delegație condusă de tovarășa Poliana Cristescu, președintele Cons. Naț. al Org. Pionierilor din țara noastră, întreprinde o vizită de prietenie în R.P. Chineză.[1' Închei citatul. Tovarașa Poliana este nepoată a marelui luptător Gheorghe Cristescu, primul Secretar al PCR din 1921. De curând s-a măritat cu tov. Nicu Ceaușescu, despre care nu trebuie să vă mai scriu ce funcție are în Tineretul Mondial. De la rubrica de „Decese[1-, e de semnalat că ciroza alcoolică face ravagii: au dat în primire Em. Petruț, Horia Lovinescu, Fori Elterle, se pregătește Aii și alții. Vedeți ce bine e că tatăl, socrul și bunicul vostru recunoaște, fără pic de jenă, că cea mai mare pasiune a lui lichidă (internă, bineînțeles, că externă se știe, e Marea) este cacaoa, apoi oranjada, pepsi-ul, iar vinul e ultimul, detestat tot Iară jenă. Cele 20-30 gr vodcă la 2-3 zile, nu contează (de altfel, dacă nu găsesc poloneză sau rusă, pot să stau și 1 luna fără vodculiță). Iau deci toate măsurile să ajung la 90 de ani, când Bombi va avea o fetiță de 16 ani, dacă va menține ritmul „Sferttd de veac și fetița" instaurat în familia noastră.

Am primit, Olga, ultimul vostru mesaj din Italia, ilustrata cu

Piazza Navona by night (mi-a sosit via poștărița din 2 Mai), pentru care-ți mulțumesc, susnumita piață e una diti marile mele slăbiciuni romane, i-am scris și un sonet prin 1970:

Piazza Navona

Vitale umbre - murmur în efluvii
Din porii pietrei invadează piața
0 vrajă-mi luminează roșu fața
Când sorb Fântâna Celor Patru Fluvii

Nunți cu incest frământă dimineața:
Nil, Tibru, Amazoane și Danubii își scaldă elfii, faunii, sucubii. Exultă-n spasme dragostea și greața!

Destul! Mă izbăviți, vedenii treze!
Mi-e sete de conture rectilinii
De piatra-n care n-a sculptat Bernini

De cerul pur scăpat din metereze
Când fruntea simte-n arșița luminii
Răcoarea catedralei Sant'Agnese.

Nu-i cel mai bun sonet scris de mine, nici nu-i foarte laudativ, dar se vede din el că acel loc ocupă un spațiu privilegiat în memoria mea.

M-au bucurai două știri din convorbirea telefonică de ieri: 1) că Bombonica e în clasa a 3-a (noi credeam că a intrat într-a l-a, sau în cel mai fericit caz într-a 2-a, căci de-abia o începuse aici). Să nu-i fie prea greu, direct într-a 3-a, dar dacă faci față, te felicit, Păpușico! 2) Că ați primit primele mele scrisori post-2 Mai, deci ați avut ce citi că erau babane. Eu continui să expediez săptămânal, miercuri, am n-am treabă sau materie epică, plicul și 16 lei timbre, fiind un om al ordinei și disciplinei, și nevrând să încalc lozinca

„Greerele și furnic a
Miercurea și scrisorica".

In revista sa Nous les Thraces, I.C. Nagard* s-a supărat rău pe tracomani, trage un articol dur, nu știu ce dracu' s-o fi întâmplat, nu-i mai duce prompt țucalu' Traianel**, e în relație de sictir cu săptămâna și cu'luna, în orice caz pe mine m-a bucurat grozav vestea, nu că mi-ar fi devenit simpatic ipochimenul, dar că se ceartă între ei sunitii cu sciții.

Vă sărut șî data viitoare sper să revin la 8 pagini minimum.

Babu

*1. C. Dragan.
**Traian Filip

25 octombrie 1983

M-a bucurat grozav că ați primit scrisoarea din 8 sept., chiar dacă după o lună și 10 zile. Mă dezolează idea că s-ar putea pierde vreo scrisoare de-a mea, corespondența cu voi fiind parte integrantă și majoritară a jurnalului meu, spre a nu fi tautologic, nu mai trec în jurnal decât însemnări despre care nu v-am scris vouă nimic sau prea succint. [...]

Dragă Olga, tu reușești să-mi faci digerabil chiar domeniul achizițiilor, care mă oripila în așa măsură pe blvd. Gh. Gh. Dej; mai ales când îmi vorbești de prețuri între 10 și 50 cenți, chilipiruri la handicapați! Așa mai venim acasă! și în America Ogarului Cenușiu, Romulus Rusan vorbea de astfel de magazine de obiecte uzate, din care unele încă foarte bune la prețuri de nimic.

Eu am cam mult de lucru, predări de fine de an, că acum lucrăm în acord global la care nu se asigură un minimum, ca-n vremurile vechi, dar nici plafonare în sus, slavă domnului, nu există, dacă trag ca un leu pot lua un leu, o suta lei, o mie de lei în plus.. De altfel și medicii, și profesorii ba chiar și muzeografii lucrează în

acord global; globul și gloaba, harnicul și leneșul, toată

101 lumea e în acord global, ce știți voi! Că voi, observ din ziare, voi americanii aveți probleme dificile, am citit cu oroare despre Beirut și hecatombele de cadavre de acolo, nu știu cum se va descurca Președintele, sireacu, vai de capul lui și de week-end-urile sale din Georgia, nu le văd bine.

(•••)

4 decembrie 1983

De fapt în această scrisoare aș fi vrut să vă scriu despre cartea pe care am citit-o în ultimile trei săptămâni, Jurnalul de la Păltiniș de Gabriel Liiceanu. Sunt atât de beat de ea încât mi se pare o impietate să vă mai vorbesc cu vorbele mele când am trecut și am trăit în limba lui Noica, pe care el a predat-o lui Liiceanu, Andrei Pleșu, Sorin Vierii, ucenicii săi. Din nefericire nu am cartea, a apărut într-un tiraj discret, pe tejghele nu s-a văzut deloc, noroc că am avut inspirația de a i-o cere lui Sorel, care mi-a dat-o până azi. Rar, poate că niciodată de la L'Homme Revolte de Camus, nu mi-a fost dat sâ citesc un text atât de dens, de saturat de Idee și de puritate morală - în ce-1 privește pe Noica - chiar de terorism moral. Aș fi vrut să vă ofer citate, dar mă rezum la unul. [...]

De altfel Ilie Porcarii în Flacara se repede la Liiceanu și-l împroașcă cu tot găinațul pe care l-a putut excreta mintea-i otrăvită, refuzată de idee dar saturată de ură. In altă ordine de idei, de marea sărbătoare de 1 Dec., a 65-a Aniversare Sfântă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcui o amplă Expunere în care, între altele, s-a adresat solemn Uniunii Sovietice și Statelor Unite de a opri realizarea măsurilor stabilite sau anunțate; iar în final ni s-a adresat nouă cu această vibrantă poezie:

Unirea-i rodul luptelor de veacuri
Ale viteazului și mândrului popor român
Unirea-i chezășia marilor victorii
In vremurile comuniste care vin.

Din nou tovarăși, să facem legământ
Uniți în veci să fim în crez și gând Să apărăm uniți ce-avem mai sfânt Poporul, comunismul, pacea pe pământ.

Ei, ce părere aveți? Carter al vostru sau ce Reagan o mai fi, știe să facă astfel de poezii? Ce-o fi învățând la școală biata Bombi... Cum o să afle ea că trebuie să fie unită în veci, în crez și în gând? Că tovarășii trebuie să apere, uniți, poporul?

Zilele ultime au fost pline de evenimente emotive și meteorologice. Ar trebui să încep cu decisivul meci pentru calificarea în turneul final al campionatului european de fotbal Cehoslovacia - România. Dacă scoteam la Bratislava meci nul și evident, dacă învingeam eram calificați. Trebuia deci să ținem cu dinții de 0-0. Echipa s-a pregătit temeinic, Lucescu a făcut minuni de psihologie și foot-ologie iar în ceea ce privește pregătirea sufletească a poporului român, a avut grijă de ea Ovidiu Ioanițoaia, care în Flacăra a scris cum că Federația Română de Fotbal a cerul Federației Europene să delege alt albitru în locul boanghinei de Palotai, care ce-i drept, a albitrat el Italia - RFC, Anglia - Brazilia, și alte finale de camp, mondial, dar în ce privește Bratislava „nu există, dom'le, le dă cehilor meciul precis, e destul să le dea un unșpe metri și bai bai Paris![1]'. Peste 2 zile în Sportul a apărut un comunicat că Fed. Rom. de fotbal n-a întreprins nici un demers „noi având certitudinea că Palotai va fi obiectiv și competența sa cunoscută....[1]'. Cum rrrromânul, chiar dacă nu știe franceză, miroase că „sans feu pas de futnee", cele 22 de milioane s-au pregătit să dea vina pe albitru dacă vo'.i mânca bătaie.

A fost 1:1. Palotai le-a anulat cehilor un gol (Mirel a leșinat și l-au reînviat cu nitroglicerină) pe motiv de offside. Au atacat dezlănțuit, dar noi ne-am apărat ca leii, ca Mihai la Călugăreni, Ștefan la Vaslui, Papă la Mărășești, Decebal per Scorilo. După meci, amicul nostru eugen barbă scria că cei mai buni de pe teren au fost ... Bbloni și ... Palotai! Ce ziceți, e taie stimabilul, i-a luat cu politică fină, ăsta-i bun de dipolat, poate chiar de menistru, mai tare ca feciorul lui conu Zaharia Trahanache... Noi, mă înțeledzi, n-avem nimic contra ungurilor, puisorule, noi suntem, ca tot

 românul imparțial... Ei, dar vin eu și zic, dacă mâneam bătaie, ai? Cum o întorceai din condei musiu? Cum era cu Palotai, onorabile?

Lăsând de-o parte evenimentele sentimentale să trecem la cele meteorologice. Vasăzică, tocmai de 1 dechemvrie pe la doua juma', când difuzorul ne pregătea sufletește de Adunarea Festivă cu ajutorul unor cântece de masă și partid, Dulce Românie, Presărați pe-a lor morminte, Pui de Lei, (cum ar suna la voi pui de dolari, ai?), deci tocmai când se constituia Atmosfera Prielnică, Pârguța, ce-a mai isteață colegă de birou a mea, vine-ntr-un suflet și ne spune „Ați auzit? Vine ciclonul! S-a anunțat... lumea pleacă... l-am întrebat și pe Cristi... pe unde vine?... și mi-a zis că pe conductă... nu râdeți, așa mi-a zis Cristi... o fî el șmecher dar le știe...[1]'' încerc s-o potolesc, pas de-i zice ceva, intrase strechea ciclonului în ea, iese pe culoar iar să afle ultimele vești. Când revine, îi spun autoritar: Mai stai și la planșetă Pârguțo, avem predare!... Ieșind pe culoar, într-adevăr, femeile plecau; cineva anunțase că, venind ciclonul femeili are voie să plece... s-au produs în acele momente și bruște schimbări de sex, mulți bărbați simțindu-se femei și plecând și ei; numai eu, al dracii', nu le-am lăsat pe fetele mele până n-a venit secretarul secției să mă anunțe ofițiahninche: de la personal și de la sector a venit dispoziția că femeile poate să plece! La care Pârguța deja îmbrăcată în palton, din ușă, ca să nu mai am replică, mi-o servește: „întotdeauna, unii face pe moraliștii[1]''...

Ei, dai' cum a fost, veți întreba voi cu sufletul la gură? Păi cum să lie? Ca-n Florida, ca-n Japonia, ca-n Caraibe,

așa a venit uraganul ciclonic: i-am dat și un nume ca oricărui uragan ce se respectă, nu Diana nici Flora nici Deborah că să nu se confunde cu uraganele voastre, ci Gigei (eu fiind și un aprig dușman al fallocrației, care dă, la toate ororile, un nume feminin): cu acoperișuri smulse, arbori seculari doborâți, zeci de victime.... Singura deosebire față de uraganele voastre ciclonice este că ăsta, Gigei... n-a venit. Da' femeile a plecat? a plecat. Nu chiar din toate instituțiunile, dar din cele mai multe. La patru jumătate când am ieșit și eu, afară era cam frig și batea cam vânt, dar femeile stăteau la cozi, înspăimântate nu atât de uraganul ciclonic care venea, ci că, până la ele, s-ar putea termina mălaiul.

A doua zi, când a și-nceput să le ningă, s-a putut face un bilanț

1(14 provizoriu al dezastrelor: trei pălării smulse din cap numa-n Drumu' Taberei, una prinsă-n zbor, alta călcată de troleibus iar a treia negăsită nici până la ora când scriu aceste rândulețe care doresc să vă găsească în cele mai frumoase clipe ale vieții voastre.

Pe de altă parte, dacă ciclon n-a fost, nici energie nu e și trebue să facem, dacă suntem conștienți și patrioți, cât mai multă economie, a scris și la ziar că care nu reduce cu 50% consumul de curent electric, poa' să-i taie pe trei luni curentu. Visul tău de veacuri, Olguța, s-a împlinit; stau acum și-ți scriu, nu-n pijama ci, peste ea, într-un halat vișiniu reiat al lui Miron, dăruit mie de Sorana, dar picioarele tot înghețate mi-s. Dușul mi-1 fac cu apă curentă (la + 4C) ceea ce face bine la călire. La Andrei se stă în paltoane în fața computerului, dar cel mai dramatic e că bestia aia de mașină n-are voie să se încălzească și ca atare îi funcționează ventilatoarele din plin, de le ventilează și creerii bieților softiști (eu i-am zis să fie mai hard, dar te pui cu genialul programator?) Televizorul și-a redus timpul de emisie cam la 50%, nu însă în detrimentul elementelor mobilizatoare, vibrante și fierbinți. A, dar uitai să vă povestesc despre Ziua Schimbării Programului (Our Program Changing Day, ce știți voi?) Deci, într-o zi șeful de Secție era chemat la ședință la Director; Directorul la Sector, Sectorul la Capitală, și Capitala Dumnezeu știe unde... Ce e, ce s-aude, se-ntretaie știrile, vorba lui Topârceanu. In fine,

pe la orele două primele vești încep să parvină, la început sub formă de zvonuri, apoi confirmate ierarhic: „De mâine, program 9-5 1/2![1]'' „V-ați ars dromaderilor, îmi zic eu, vă cam place Occidentul, na! Occident aveți. Nu chiar videocasete porno, dar programul în orice caz.[1]'' Moacele aveau ceva donchișotesc, de Cavaleri ai Tristei Figuri. Ei, dai- vorba românului, dacâ-i ordin, cu plăcere. Și a doua zi veniram la 9. Dar curentul, mama lui, lot trebuia aprins de pe la 4, că pe aici se întunecă repede, ce știți voi? Așa încât la mijlocul primei zile de funcționare a Noului Program, s-a constatat că s-a sărit peste cal, că ce se câștigă la târâța de dimineață, se pierde la făina de după masă, și că deci de mâine se vine la program la ora 8, iar azi ca semn că s-a greșit, se pleacă la 4 1/2! Deci nu numai ciclonul scurtează ziua de lucru ci și schimbarea pripită a programului. Acum s-a stabilizat la 8-4 1/2 tot poporu, așa că dacă-mi telefonați, puteți să chemați și când la voi e 12 noaptea că eu încă n-am plecat la slujbă, - bineînțeles dacă nu soiliți deja,

 exploatați nenorociți ce sunteți! 12 canale vă trebuie? Unul nu vă ajunge, ai? (Unu, dom'le, da întreabă-rnă ce fel: ca ai lui Ga-li-bar-di!)

Prin toate birourile țării au circulat comisii ca să examineze cum se aplică economia de curent electric. La noi era-n tavan cinci tuburi fluorescente: s-a scos două, femeia de serviciu le-a luat în brațe ca pe niște loazbe de foc, dar cum recoltase și din alte birouri alte loazbe, inevitabilul s-a produs: au lunecat vreo șase-unsprezece și a fost un pocnet de ziceai că bait! a venit ciclonu! și mai tristă a fost soarta becurilor de plansetă, la care NU S-A SCOS BECU, dar m-au pus pe mine responsabil cu energia electrică pe cameră (afișată pe ușă, scris frumos, cu șablon mare), și am datoria să nu permit aprinderea vreunui bec de plansetă, contrar desfacere contract muncă stop.

Drumul spre WC se face pe bâjbâite, te ciocnești în beznă cu femei de sex opus, iar unele persoane care vrea să profite din te miri ce, sub pretext că-și caută prohabul, dracu știe unde mai nimeresc... Ei, da las-că se umple el, dracu, Vidraru, ce, numai Michiganul vostru să fie plin, și atunci să te ții, frate, cu energia...

Sorana mi-a citit acum scrisoarea, și urmărindu-i fizionomia, puteai să juri că citește Macbeth sau altă tragedie. Mi-a zis la urmă ca sunt nebun, precum și vorba bunicilor voastre, îți cauți, numai că ele se refereau la dușul rece matinal, iar Sorana la mult mai multe. Eu sper să faceți cu totul alte fețe la lectura acestei scrisori, că d-aia ne dete statu' humor, să-l folosim cât cuprinde.

Vă sărut și ... to bigger!

Babu

7 *decembrie 1983*

P.S. de ultimă oră. Azi dimineața Țuța a luat avionul de Nicosia, și va sta la Monica până la începutul lui Ianuarie.

Ieri eu am luat avionul de Tulcea.

Din păcate, din cauza troleibuzelor, am ajuns cu 5 minute după ora de plecare a avionului.

Din fericire, din cauza ceței, avionul nu plecase la 9:30, ci a plecat, cu mine, la 12:45.

Din păcate, în avion era un frig teribil.

Din fericire, am rezolvat totul pe șantier.

Din păcate, la librării nu era Jurnalul de la Păltiniș.

Din fericire, în trenul de întoarcere, era cald.

Din păcate, în troleibuzul spre casă, am constatat că am uitat să-mi ștampilez delegația.

Din fericire, mâine pleacă un coleg la Tulcea... ele.

21 decembrie 1983

iată că în fine, după o foarte lungă așteptare, adică de la 29 Nov., am primit două mesaje de la voi, primul, scrisoarea scrisă la 28 Nov, cu două fotografii, iar luni telefonul, cu știri proaspete și solicitări și mai proaspete.

Pozele sunt grozave, atât cea de pe stradă cât și cea cu Bombi în camera ei - ce baftă are Bombi asta! Mereu

a nimerit să aibă camera ei personală și în exclusivitate! Când mă gândesc că tu, Olga, ai locuit până la 9 ani într-o cameră cu 4 persoane, și apoi a fost o fericire când, de la 10 la 15 ani ai reușit să ai o cameră de 11,5 m.p. împreună cu Andrei... Nu știu ce să exclam: ce bine o ducem acuma, sau ce greu am dus-o în copilăria ta... Deși, dacă stau să mă gândesc, eu, la cei 57 de ani ai mei, stau într-o cameră de trecere, pe unde, pe la 11 1/2 noaptea, când a terminat vasele, trece Sorana dinspre bucătărie trezindu-mă din somn, pe unde trece Andrei când sosește, la ore arbitrare, acasă, și alte mici inconveniente.

Despre dictonul „ce sont les cosaques qui nous manquent[1]' nu țin minte în ce context vi l-am scris (poate era o aluzie la bancul lui Argliezi despre atacul de la Mărășești: S trâiți, dom' genral, da... n-avem nemți!). De aia, v-o repet (deși cred că e inutil, o faceți și (ară să v-o cer eu), păstrați scrisorile mele, la ora actuală scriu foarte rar și puțin jurnal, așa că, în această perioadă scrisorile mele fac parte componentă a jurnalului meu, și când el se va publica, prin anul 2015, corespondența va fi poate mai prețioasă decât jurnalul (s-o vindeți atunci Academiei Române cu bani buni! Sau, de veți sta bine cu banii, să faceți o Generoasă Donație).

încolo, ne pregătim intens de sărbători, ieri am cumpărat un pachet de unt, se aude că la Unic se dă chiar și portocale; am cumpărat la ultima deplasare la Tulcea o sticlă de Wyborowa, ca să am cu ce-1 cinsti pe Iordan... și multe alte chestii festive, madam Genoi îi procură aproape zilnic lui Andrei un kg lapte, Nelsona îi dă Soranei săptămânal câte un Pall Mail (țigaretă, nu pachet), în tramvai e Mihai Glorios venit din Rai... Noroc că poimâine, la nemți, voi asculta Madrigalul, cu un program de CÂNTECE TRADIȚIONALE, cum se zice. Vă sărut și La Mulți Ani!

Babu

.30 decembrie 198.3

E doar vineri, și doar ajun de ajun de Anul Nou, dar Institutul s-a golit. Țin minte cum o colegă cârtitoare îmi făcea socoteala, acu vreo 8 ani, ce imens număr de sărbători legale era pe vremea burghezo-moșierimii: Bobotează, Sf. Ioan Botezătorul, Unirea Prințipatelor, întâmpinarea Domnului, Buna Vestire, 10 Mai etc. etc. Dar, dacă stăm strâmb și judecăm drept, adunând sărbătorile „ilegale[11] de pe la noi, adică cele din preajma sărbătorilor legale, când fetele aduc sarmale și salăți la birou, și dacă încerc să le cer să termine o planșă mă privesc ca pe Antehristul în persoană, și apoi se topesc, sub privirile îngăduitoare ale Celor în Drept, cred că-n materie de sărbători o ducem mai bine ca-n Kuweit, tot într-un Ramazan, tot într-o Halima, și-ntr-un lom Kipur-ile o ducem.

Venind azi dimineață din deplasare de la Tg. Mureș, unde-a fost recepția definitivă a Marelui Spital Clinic, opera inginerească a vieții mele, Sorana mi-a oferit plicul cu scrisoarea voastră din 5-6 dec., pe care m-am delectat (ca deobicei) citind-o cu excepția, bineînțeles, a cântecului lui Bombi - text și muzică colorată - care are o coloratură de poveste tristă, ca-n copilărie Cuore, Sans Familie și alte sfâșietoare seriale japoneze, ca să nu mai zic de balada bretonă a lui Jean Richepin, Fetița cu chibrituri sau Petrică cel norocos de Andersen (doamne ferește!). Sunt obligat să mă distanțez de acel cântec, acele portative (cu numai 4 paralele în loc de 5), căci dacă mi-aș da drumul emoției, unde dracu am ajunge, să dăm apă la șoareci?

Uitasem de interviul tău, Olga; dacă ai reușit, te pup; dacă nu, tot te pup, și te vei prezenta, sunt sigur, la un alt interviu, până la urmă prinzi tu chiag. Mă bucură și faptul că Miron și-a reluat lecțiile de șofaj, asta e, la barometrul lui, semn de aproape .,Timp frumos[4]' (doamne ferește de „beau fixe[4]', ăla-i curată abrutizare, la „beau fixe[44] sunt doar morsele pe banchize și

hipopotamii în mâlul Nilului).

Despre Doctorul Bagdazar, socrul lui Saul Bellow, pot să-ți spun destul de puține lucruri. Era cu vreo 4 ani mai mic ca Papâ la Facultatea de Medicină. A fost cel mai mare Neurochirurg al nostru, deși Arsene se bucură acum de mai largă faimă, oricum a învățat meseria de la Bagdazar. In '45 era Ministru al Sănătății, tocmai când Papâ implinea 60 de ani și fusese scos la pensie de șmecherii care-i pândeau postul la spitalul din Galați pe care-1 conducea. Papâ, care-1 cunoștea bine, s-a dus la București, a vorbit cu el, a obținut promisiunea de a fi menținut în serviciu, dar, din păcate, până să se obțină decizia scrisă, D-rul Bagdazar... a murit, și o dată cu el, și speranța lui Papâ de a mai putea ține bisturiul în mână în fața unui câmp operatoria... Așa c-au urmat 15 ani de profesare a chirurgiei ca medic de Policlinică, adică cam cum i-ar sta acum lui Saul Bellow, după Iarna Decanului, Herzog și Humbodt, să scrie reportaje despre majorete la Michigan's Little Tribune (citiți neapărat „Dean's December[4]'!)

Din scrisoarea trimisă de voi lipsește încheierea, s-o fi pierdut vreo juma' de pagină? Chi lo sa? Se pare că și dintr-o scrisoare de-a mea, parcă așa ziceai, Olga, lipsea pagina numerotată. In fine, bine că ajung totuși, chiar cu eventuale mici lipsuri....

Vă sărut și vă urez un 1984 cât mai îndepărtat de modelul orwellian și cât mai apropiat de scenariul dorit de voi. Babu

16 ianuarie 1984

Trecură și sărbătorile... Acum aștept un răspuns clar și cât se poate de sincer de la voi, privitor la perspectivele unei vizite a noastre la Chicago. După cum v-am scris anterior, există mai multe scenarii, și ar fi cazul să alegeți voi varianta, deoarece unele implică oarecari cheltuieli din partea voastră, ceea ce în condițiile actuale nu vă e deloc la îndemână. Sorana vă vizitează, eu stau

109 acasă. Eu aș pleca, după întoarcerea Soranei, în atât de îndelung proiectata mea călătorie în Egipt, via Tel Aviv. In cazul când optați pentru acest scenariu, scrieți când ar fi perioada cea inai potrivită pentru vizita Soranei.

Scenariul III: Vin eu în vizită la voi. In acest caz, eu aș sta vreo două săpt., poate vreo 20 zile la Chicago, și aș Ia.ce, apoi cu Greyhound-ul un tur de 5000 mile prin USA, ceva gen Salt Lake City - San Francisco - Los Angeles - Grand Canyon - New Orleans - Miami - Washington - New York - Niagara, eventual și pe la munții ăia în care-s sculptați Președinții... în fine ceva în genul ăsta (pot renunța la Miami și chiar și altele). Dar acest tur ar dura, probabil, cam o lună și va costa 400-500 dolari, la tariful cel mai ieftin posibil, de Veterani, Armata Salvării, Vârsta A Treia, sau alte infirmități; aș mânca, conform obiceiului meu, din valiză, triunghiuri de brânză și salam de Sibiu, pardon de Albuquerque. (Ca să nu mai zic de Olimpiada de la Los Angeles... asta încurcă totul....)

De fapt trebuia să fi discutat această problemă mai demult, la noi la Institut deja ni s-a cerut o listă de călătorii externe pentru '84, și eu, ca să fiu acoperit, m-am trecut cu Egipt sau USA. Dar cum formalitățile durează, deja suntem în criză de timp...

... Vă sărut și aștept opinii la scenarii. Babu

31 ianuarie 1984

Dragii mei,

Nu se cade să încep această scrisoare, din ultima zi a acestui ianuarie de 4 ori istoric, fără a vă expedia alăturat opera Celui Mai Mare Poet al țării. Vă rog s-o păstrați căci eu am tăiat-o din ultimul exemplar al României Libere la care sunt abonat, și dacă voi a- puca să vă vizitez la Chicago o să vă rog să mi-o restituiți. Arătați-o și altor rrromâni de-acolo care nu și-au uitat meleagurile străbune, sper că toți vor simți ce am simțit

și eu citind-o și recitind-o.

1) In luptă, vedeți voi, trebue s-o ducem cu mic cu mare, adică întâi să luptăm cu popoarele mici (alături?), apoi abia cu popoarele mari (nu e cazul și cu cele mijlocii).

2) ...Intervine Iară, care dă un înalt conținui strigătului (gândiți-vă la versul eminescian „Iară noi, noi epigonii?[1]"). Aci însă „Iară" este pus la sfârșit, pe când la Eminescu era la început ceea ce e cu totul și cu totul altceva... Imaginea este cutremurătoare: la strigătele noastre Iară, parcă-i vezi pierind pe cei ce vor război... Dacă remarcăm contrastul izbitor dintre pieirea celor ce vor război și versul următor „Să fie flori pe câmpie", vom putea aprecia în toată amploarea sa suflul revoluționar dar plin de omenie gingașă care bântuie aceste versuri.

3) Asonanța din strofa a treia „bună - mână" este la nivelul celor mai înaripate cuceriri ale poeziei patriotice. Iar „Est și Vest - mână în mână" este un rezumat succint al întregii Istorii a acestui colț de Europă peste care trecură ba Estul ba Vestul. Acum mână în mână, și selectând doar pe cei cu inima bună, un ciclu istoric plin de zguduiri se închide, și începe Marele Ciclu Nou.

4) „Din Pirinei la Carpați" este un tablou geografic de o luminoasă concizie: nu din Gibraltar la Urali, nu de la Capul Nord în Creta, ci anume din Pirinei la Carpați, adică însăși esența Europei va să trăiască unită, ca frați (observați că frați nu este articulat, ceea ce dă versului o mult mai mare generalitate).

5) Ritmul trohaic al întregii poezii, care amintește de cunoscuta Horă a lui Vasile Alecsandri, capătă, pe parcursul poeziei, numeroase variațiuni, astfel că fiecare vers ne face să așteptăm palpitând versul următor și... surpriza metrică pe care ne-o rezervă.

6) Reciclarea metalelor, atât de simbolic prinsă în strofa a cincea, este, după umila mea părere, genială: a lace din atom lumini dar mai ales izvoare, iată ce n-a putut imagina nici un alt mare poet, de la Samson Bodnărescu la Corneliu Vadim Tudor. Iar din rachete nucleare - pluguri, și anume, pluguri de arat ogoare mi se pare fără seamăn. Evident că aicea este vorba doar

de învelișul exterior al rachetelor nucleare, nu și de încărcătura lor, din care e evident că nu se pot face pluguri de arat ogoare; dar dacă aveți o oarecare pregătire poetică, veți înțelege că e vorba de o sinecdocă, adică luarea unei părți în locul întregului, și anume a părții necontaminate cu material fisionabil.

In altă ordine de idei, am primit de curând scrisoarea la, Olguța, din 9 lan. și ne-a uns la inimă - ca de altfel toate scrisorile tale. Muzeul vostru - Institut de Artă pare a fi cu totul și totul excepțional, o sâ-1 înfulec pur și simplu. îmi spunea mie

Cornel că nu există oraș american cât de cât mai răsărit să nu aibă un muzeu remarcabil... de, unde sunt dolari, trebuie să fie și artă. Referitor boarfe: ....Acu' câteva zile ne-a trimis o amică pricepută în valorificarea pieselor vestimentare cu grade diferite de uzură un fel de Amvet adhoc, spre deosibire de Divanele Adhoc pe care le-am sărbătorit cu mic cu mare toata lumea muncitoare în acest sfânt ianuare, așa c-am scăpat de ele.

Fiindcă în scrisoarea ta, Olga, am sesizat și o cerere de buletin sportiv, ad usum poptdi rumano-chicagoensi, și până acum n-am cutezat a atinge acest subiect (ținând seama de reacțiile alergice ale lui Miron la Speriatu și Ologu) să vă spun în linii mari Situațiunea.

1983 a fost un an de mari reușite pentru soccerul românesc... După o strălucită victorie cu 1:0 împotriva Italiei la București (a marcat burebisticul BOLONI), a urmat o îngrozitoare înfrângere tot la Buc, din partea Cehoslovaciei. Totul părea pierdut, dar vorba chimistului Longinescu „Rroinânul nici în clor nu piere[11], și a urmat incredibila victorie asupra Suediei la Goteborg. Acum, pentru toamnă rămăsesem cu 2 meciuri de jucat cu Cypru la Nicosia și cu Cehoslovacia la Bratislava. Timp de 4 luni de zile, toată vara lui '83, tot poporul român s-a pus pe învățat calculul probabilităților. Nici moartea lui Octav Onicescu, marele nostru matematician probabilist, n-a slăbit verva microbistului român. Parole d'honneur, mon cher, dacă italienii bat pe suedezi la 2 puncte diferență... S-avem

pardon, stimabile, dar la Praga suedezii trebuie să... Ce vorbești Franț, cehul s-a dus la Nicosia cu 100.000 dolari pentru fiecare boabă pe care le-o dau românilor... Ești pe dinafară, dom'le, franțuzul a cumpărat pe toți arbitrii să-i scoată pe români din finală... Iar la Nicosia... cert e că-n minutul 88, în Boloni a zvâcnit scânteia burebistică, a marcat și... 1:0. Mai rămânea meciul decisiv cu Cehoslovacia. Ce-a fost la 29 noi la Bratislava stiloul nu poate scrie, gura nu poate spune. 22 000 000 de români la televizor plus vreo 2000 la fața locului, toți băieți, cu drapele și virtus romana rediviva s-au dat de ceasul morții. Ce-i drept cei 11 de pe gazon erau preparați psihic uluitor: calmi, se apărau ca leii, degajau în tribune, cădeau Ia momentul oportun, cehii se nevrozau pe minut ce trecea, și când ți-e lumea mai dragă, Geolgau le bagă o boabă de l-a trimis pe portarul ceh după țigări...

Intre timp s-au tras la serți grupele pentru finala Campionatului

European. La 9 lan. poporul muncitor din Rromânia a trăit momente de cumpănă cum nici atenienii, în timpul bătăliei de Ia Marathon (480 î.e.n.) n-au trăit. Am căzut cu RFG, Spania și Portugalia; ...în unanimitate sorții au fost considerați favorabili, „că cu spaniolii nu avem

treabă[2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11], „pe portugali trebuie să ne răzbunăm că Benfica i-a scos pă craioveni din finală[11]... „pe nemți îi avem în buzunarul de la ceas, deoarece...Păi dacă Dinamo mi ți-i bătură pe hainburgheri de nu s-au văzut, d'apoi națională noastră, nu le scoate nemților măseaua? Că după cum bine știți, burebisticul Boloni e medic stomatolog la Tg. Mureș, s-a și mutat în spitalul nou clinic, capodopera vieții mele, pe lângă care celebrul spital de 18 etaje monobloc din Chicago, fala arhitecturii mondiale de prin anii 40, e un biet uriaș-cu-picioare-de-lut...

...Cam asta-i situația la început de '84: Lung (Morarii, lordache) - Negrilă, Ștefănescu, lorgulescu (Andone), Ungureanu - Țicleanu (Rednic), Boloni, Klein (Mulțescu), Bălăci (Ilagi, Lăcătuș) - Geolgău (Gabor), Cămătarii (Coraș). Toți băieți de comitet și ducând, în afara terenurilor de sport, o intensă activitate de culturalizare a maselor, văduvite în ultima vreme, de unele capodopere ale cinematografiei mondiale, că din deplasările lor (multe și fructuoase) au adus videocasetofoane și videocasele cu filme educative precum Caligula, Emmanuelle, și alte imperii senzoriale priapice. Cu o bătrână, o bătrână juma, poți procura o bandă a part, vorba lui Goddard. Merge și în rate, la

---

2 *octombrie 1984*

3Dragii mei, continui scrisoarea în biroul șantierului din Turnu

4Măgurele, în așteptarea unui interlocutor. Dracu' știe câți oameni

5sunt trecuți pe statele șantierului, dar la fața locului e pustiu ca-n

6Sahara, la birouri, pustiu, nu știu pe unde o fi cârciuma, că pe

7acolo cred că găsesc ceva interlocutori - dar probabil în stare de

8ebrietate. Săracul tov. Prim Vice al orașului mi-a semnal delegația, a

9dat dispoziție să fie chemat tov. X, tov. Y, să se anunțe prin „stație[11]

10(talkie-walkie) că a venit proiectantul de la București... în fine, până

chenzină. Iată deci cum sportul de performanță și a 8-a artă își dau mâna, ad majorem patriae gloriam. Dacă vă interesează, vă voi ține la curent și cu evenimentele din ‘84 ale soccerului rromânesc. la urmă reușesc eu să dau o dispoziție de șantier, constatând stadiul lucrărilor, predarea unor planuri modificatoare și nepotriviri cu proiectul, ordine de zi pe care o tot practic de aproape 35 de ani. Trebuie însă să termin în 2-3 ore, să prind trenul de Buc., că mâine merg la porumb, sarcină importantă, că rămâne porumbul necules, mobilizare a întregului Institut, întregii Capitale, elevii și studenții, țara-ntreagă în avânt nestăvilit pentru recuperarea cocenilor... Apropos, voi cum stați cu porumbul? Vă cheamă și pe voi? La noi pe fete le iartă, dar la voi, care aveți mult mai mult porumb, ar fi cazul să cheme și sexul slab. Dacă nu, cum dracii’ se descurcă agricultura voastră capitalistă, bazată pe proprietatea privată? N-o să-mi spuneți că se culege singur, nici că îl culeg mașinile. Și, prin preajma voastră-i Iowa, porumbarul Statelor, mamă, mamă, las-că dau eu pe acolo să vă ajut... La cartofi însă nu voi participa, poziția de culegere nu-i potrivită pentru o coloană vertebralii de 58 de ani. Deocamdată are însă grijă serviciul de pașapoarte de mine, că n-am primit încă nici un răspuns, nici Da nici Nu.

Vă sărut pe tustrei,

Babu

P.S. Dar fiindcă, Olga Gheorghievna, tot strângi date pentru o biografie a trei-patru generații de Urși, să-ți mai citez din cele aflate de la Domnul Profesor. Când i-am oferit volumul de versuri, mă întreabă: -E în volum și

> „In amonte în aval
> Trec prințese de cristal
> Trec și pești de-nalt voltaj Sub vâltoare sub baraj"?

Da, doml’e, ținea minte poezia mea apărută în Contemporanul în ‘46-’47!

Alta. El era cel care aproba filmele și piesele la care

puteau merge elevii de liceu. „Vine odată Birlic cu Topaze de Marcel Pagnol. II găsesc la teatru chiar pe Birlic: -Domnii' Vasiliu, eu sunt chiar profesorul care dă aprobări.... Cum e cu Topaze? -Pe răspunderea mea, aprobați-o, e foarte educativă! O aprob, și în seara spectacolului îmi îngheață sângele în vine: o satiră a

belferilor ce n-am mai văzut! Ba multe din vorbele și gesturile profesorilor din piesă parcă erau luate exact după mine! Mă uitam prin sală să-i văd pe elevi făcând haz și aplaudând replicile mai tăioase! Mi-a tras clapa Birlic!"

Altădată, adică di vo două ori, domnu Babu o fost văzut la piese interzise. Domnu' Doctor era profesor de hijienă la liceu. In cancelarie Directoru', conu Ermilică, ia în discuție cazul elevului Gh. Ursu: -Ce facem, îl eliminăm? Sau îl lăsăm pe Domnu' Doctor să-1 pedepsească? La care Domnu' Doctor ziși, râzând: -Da și credeți, c-am stat și aștept pedeapsa voastră? I-am tras o chelfăneală să țină minte! și adaugă Revent, către noi: „Domnu" Doctor, care nu era în stări să ușidî o muscă, să-i tragă o chelfăneală lui Domnu' Babu! Parcă-1 și videm! Da' l-o scăpat de eliminare![11]

Și tot Revent, de data asta grav: -Din toți oamenii pe care i-am cunoscut, și am avut di afași și cu mulți profesori universitari, șei mai cult, șei mai citit o fost Domnu' Doctor...

A povestit cum o dată, când stătea la noi, eu plecasem la București la Congresul de înființare a MTPR (la care 1-ain ascultat vorbind pe viitorul Superman și i-ain simțit de pe atunci bestialitatea) „Domnu' și Doamna Doctor erau plecați și ei, rămăsese numai Duduia Mihaela, căreia Doamna Doctor îi dăduse rația mea de țuică, se time' să nu o iau razna... In prima sară, aștept eu și aștept, în fini, Duduia Mihaela vini cu șipul di țuică și ini-1 dă, spunând: -Da și nu-1 beți diodată! Cu înșetișorul! Mi retrag în cabinet, undi dormem, disfac dopu, torn... Sticla goală! Eram sigur c-o greșit Duduia Mihaela da mi-o fost rușini să-i zic și m-am culcat fără

mult visata țuică! Abia am așteptat 2-3 zili să si întoarcî Doamna Doctor! La care Țuța, acum în ‘84, explică: - Domnu’ Profesor, eu aveam pe-atunci o mare spaimă de oameni beți! și am făcut-o intenționat!

16 octombrie 1984

0 zi a lui Gheorghi Vasilievici

La *IVz* mă duc la șeful secției să interzică inginerului șmecher din atelierul meu, care predă cursuri la STACO, de a mai pleca la

9 1/2 din atelier și a nu mai reveni, zilnic, până la finele programului, pentru o oră de predare. Secția îmi aprobă cererea, înlocuindu-1 cu alt șmecher din altă parte. La pauză programez să merg la dentiști (paranteză: acu trei zile, pe când era și o gagică de*a lui Andrei la noi, în timp ce țineam un discurs, simt o harabagură în bură sau invers.

îmi căzuseră cei 4 incisivi de jos, legați frumos după cutremurul din ‘77 printr-o punte, care la început era The Bridge of San Ljuis Rey - Puntea Regelui Ludovic, iar apoi a devenit Ponte dei soSpiri, de când a început să se clatine. Mă retrag în baie, îi pun la loc. Dar seara, mergând la Lidia cu Sorana, noul lor câine,'*Joke %au Jack - de, nume anglosaxon, ce ne jucăm cu țeara? - de-o drăgălășenie fără seamăn, lingându-mă cu frenezie face niște figuri atât de haioase încât izbucnesc în râs și puntea cade... Tiu! jos pe covor nu e... e-n blana lui Jock. Caut, cotrobăiesc că are blana groasă, în fine o descopăr după ureche. Iar retragere în baie, spălarea punții, potrivire la Joc. Seara acasă constat că cele două găuri din gingie în care stăteau rădăcinile ei se cam închiseseră, cu regret mi-am pus puntea în dulăpașul cu amintiri, acceptîndu-mi știrbiciunea până la noii dinți de comandă). Dau de lucru la desenatori, la 10 plec la institutul de Stomatologie unde mi se spun cele două

variante posibile, ori o nouă punte deci pilirea integrilor mei canini, ori proteza cu pauze la dantura inferioară. Categoric, a doua ipoteză. Mulțumesc, fug în Drumul Taberei la policlinica de care aparțin. La urgență, o brută îmi spune că trebuie să-mi fac punte, n-are rost proteza, și să viu vineri... să-mi scoată un molar mare, greu încercat de-a lungul vremilor mai mult plumb decât dentină, dar care mai are șanse de-a apuca finele veacului 20. Da, da, o să vin vineri. Rahat, mă-ta o să vină vineri... Las-că găsesc eu un stomatolog mai uman. In drum spre Institut, la 11.30 la Nina, să obțin pentru voi un volum din Jocuri de Vacanță, inclusiv dedicația. Nina era totalmente disperată. Ce sens are viața? Vid. Plus două coaste rupte la Paris, căzând peste un fotoliu. -Uite un cadou... -Săru mâna... dar un volumaș pentru fii-mea... cu dedicație... -Bine, dar n-am timp de dedicație... -Las'căîn 2 minute o faci... -Bine, așa, uite... Dar viața n-are sens, vid total... Nu vrei să divorțezi de Sorana și să te însori cu mine? -Ha, ha, ha, o iau eu în bășcălie... -Da, am petrecut 2 ore la Cioran formidabile, e sclipitor... -Pa, te

116 pup. La Institui, mai pregătesc schițe pentru desenatori, la 14.00 Inspectoratul mă cheamă de ce într-un proiect am prevăzut niște grinzi, să vin să explic că-mi resping proiectul. Fug acolo. Inspectorul însă nu era disponibil. Aștept 1/2 oră; revin la Institut. Telefon de la Administrativ să iau tabelul abonaților de la cantină și să achit eu cartelele, neavând cine. La 4 la cantină, achit, scot cartelele, iau masa, fuga-n Drumu Taberei la Stomatologul mai uman. Intr-adevăr dau de ăl care-a umplut Policlinica cu tablouri și tapiserii, da se face proteza dar eu sunt la Urgență, adresați-vă la cel de care ține Ho și min-ul. Stau la coadă la ăla, intru la 18.25, da, bine facem proteza dar trebuie scoasă măseaua... Bine când mă programați la extracție? Dar între timp sora adusese siringa cu anestezie, lac, lac, lac aștept afară, iese, mă ia în alt cabinet special pentru extracții, de fapt special pt. plic, tac, iese, tampon, mă fac că plouă, cu gândul că-i dau ploconul când îmi termină proteza, el deloc încântat de atitudinea mea, e7 Iară un sfert, cât mă ține anestezia Domnu Doctor? -2

ore... Va să zică, cât ține filmul (îmi zic eu febril), după aia vin acasă și dâ-i cu antinevralgice și mușețel; e-n regulă, fuga cu 368 la italieni, Dragoste amară de Florestano Vancini; destul de frumos și cald; la 21 fix acasă, tocmai începea noul serial - de fapt primul acceptabil de vreun an încoace - Marco Polo de Gesualdo Montaldo, io-te-a- naibii că nu mă doare extracția; arăt Soranei măseaua, cadoul Ninei, povestesc lui Andrei ziua lui Gheorghe Vasilievici, ascult ce mai spune la radio, povestesc și despre prima cerere în căsătorie pe care am primit-o în 58 de ani de viață, și culcarea.

Scuzați-mă că sunt lăudăros, nu-i chiar în fiecare zi așa, dai' când e câte o astfel de zi record, îmi place să mă fudulesc, mai ales că e în ea de toate, și producție și extracție și dedicație și administrație... chiar și mass-media.

Vă sărut

Babu

6 noiembrie 1984

Aseară, enfin Malherbe vint... adică am primit acasă cartea poștală cu aprobarea pașaportului pentru excursia în USA... la aproape 6 luni de la depunerea actelor... Mieux vaut tard que

 jamais... Sorana a telefonat triumfătoare tuturor amicilor și a fost foarte decepționată că seara, când am aflat vestea, am primit-o „flegmatic[1]", fără să sar într-un picior. Păi de ce ar trebui să-mi manifest fericirea? în fond e un drept al meu, și e destul de reprobabilă întârzierea mare cu care am primit aprobarea.

In fine, am fost azi la Pașapoarte, era închis; am fost» la Administrația Financiară pentru respectiva adeverință...

Am fost la N. care-și sărbătorea ziua de naștere. A fost ceva îngrozitor... de, vorba lui Visconti, Tablou de familie... Ce s-a discutat? Senzaționalul medicament de

care vuiește Țara Românească, inventat de un medic Kievlean, a scris și într-o revistă, textul circulă, bătut la mașină, xeroxat, în mii și mii de exemplare. Medicamentul e bun la 139 de boli: reumatism, tromboză, flebită, anexită, ovarită, salpingită, lumbago, orice fel de viroze, șale, artroze, gripe, rinichi, cefalee, sciatica și multe altele. Și e simplu comme bonjour: iei în gură CĂT CUPRINDE ulei de floarea soarelui, și-l ții, și-l plimbi cu limba prin toate cotloanele... 20 de minute, nici un minut mai puțin... Apoi IL SCUIPI, dar știi cum? Complet, doamne ferește să nu pătrundă o picătură pe esofag că o mierlești! Explicația acestor efecte magice? Uleiul PUR de FLOAREA SOARELUI atrage toți virușii, microbii, și alte răutăți din corp, îi absoarbe bine și-i ține ca-ntr-o capcană! Nevasta lui V., L, de două zile și N., la birou nenumărate colege practică tratamentul și rezultatele sunt incredibile, dureri vechi de ani, decenii, secole, dispar cum ai zice „ulei de pește“. Sorana se interesa, politicoasă și tentată să creadă, iar eu mă gândeam că, din când în când câte un Atilla e bun în Istorie... sau un Țepeș Vodă... sau măcar un Jack Spintecătorul al uleioterapiei, homeopatici, yogiterapiei... Scuzați-mi canibalismul dar așa mă apucă pe mine când se umblă la mistică...

Vă sărut și... peste 5 luni!

Babu

118

13 noiembrie 1984

Dragii mei,

Fiind și 13 și marți, m-am apucai să scriu scrisoarea cu roșu, culoare specială contra deochiului și - să sperăm, prin extrapolare - și contra ghinionului.

Ce se mai aude pe la noi? Toamna noastră, care a avut momente frumoase, s-a transformat de două zile în iarnă, fără modificări spectaculare (ca viscol, ninsori, lapoviță), e la fel de senin și liniștit, doar că sunt -5 gr Celsius.

Pașaportul meu e pe drumul dintre Nicolae [orga și Oficiul de Turism (care-mi va scoate viza, așa-i acum sistemul). Trebuia să sosească ieri, n-a sosit nici azi, noroc că-i aproape de Institut și parcurg zilnic distanța. Voi avea, probabil, probleme, căci cei ce-au eliberat pașaportul nu știu dacă au ținut seama de durata ieșirii (2 luni), s-ar putea să fi pus, mecanic, 1 lună. De asemenea, durata valabilității pașaportului au pus-o, precis, 6 luni, care expiră pe la 10 mai. Pentru ambele aceste probabilități va trebui, probabil, să mai achit niște taxe de prelungire... în fine, nu-i plăcut dar nici un capăt de țară, ce-a fost greu a trecut. Cum vă spuneam, sejurul meu la voi ar urma să fie 15 aprilie - 15 iunie, în care s-ar include și o săptămână de escală la Paris. Am ales această perioadă din motive climatice, presupunând că e intervalul când ieșim din iarnă și n-au început caniculele. înțeleg că la voi primăvara e o ficțiune, de fapt se trece cam direct din iarnă în vară. Sper să fiu la voi în ziua când Bombi va împlini 10 ani, aniversar e importantă, la care e bine să fie de față și un bunic, să ia toate măsurile genealogice necesare...

Deoarece nu v-am scris de mult, să vă fac un rezumat al toamnei bucureștene. Evident, întreaga noastră viață artistică e dominată de Congresul XIII, eveniment istoric în viața poporului și-a patriei noastre, căci lozinca Ceaușescu reales / La al Xlll-lea Congres a devenit gândul întregului popor, chiar și al sportivilor, așa scrie în ziarul Sportul de azi. Păi acum există certitudinea că va fi reales, dacă, după muncitori, țărani, medici, ospătari,

 veterinari, agronomi, dentiști, ingineri, și designeri, sportivii și-au spus și ei cuvântul.

Deci, între alte expoziții de arte plastice, am văzut

una a lui Spiru Vergulescu, pictează frumos, aproape de pictura naivă, dar cu un oarecare mister metafizic, se simte că există, dincolo de absența oamenilor din pânză, ceva din afară, o „metarealitate“, un fior. La o expoziție de sculptură mică l-am văzut pe Bela Crișan, care-atât de mult ne-a plăcut mie și lui Miron... acum era de un erotism mai subtil, nu etalat, ca atunci, să râdă toată golănimea...

Despre concertul flautistului Claudio Ferrarini și a chitarei (clasice evident) Claudio Piastra, evident la italieni, și cu muzica italiană de la clasici la veacul 20 (Caslelnuovo - Tedesco), cred că v-am scris. Chitaristul era de o frumusețe uluitoare, mi-am amintit de el aseară, când, tot la italieni, am văzul în fine Moartea la Venezia al lui Visconti. S-a dat și la TV, în emisiunile lui Iosif Sava, un fel de serial, dar destul de trunchiat și în alb-negru (evident). Filmul e de o frumusețe atât de uluitoare încât parcă angoasa morții, ambiguitatea eros-estetică și celelalte probleme ale lui Thomas Mann devin evanescente, își pierd acuitatea, în această risipă de frumos: culori cum doar Visconti știe să le combine, muzica de Gustav Mahler (din păcate și Lehar), Dirk Bogarde, Silvana Mangano’ și mai ales efebul Tadzio (citește Tagin), totul e perfect. înainte de film am audiat o conferință a directorului Signor Professore Silvestro (Gianfranco, bineînțeles) despre Piero della Francesca, cu proiecții de superbe diapozitive.

A fost apoi recitalul lui Andrei Vieru la Ateneu, adevarată lansare a unui tânăr pianist. Spre uluirea mea, sala Ateneului a fost plină (deși la recitaluri nu se înghesuie lumea, nici chiar la artiști străini). A cântat exclusiv Chopin. Tehnic nu e perfect, nu e un pianist „briliant[11]', dai' are o concepție personală solidă, gândește muzica, a scos un Chopin aspru, proape dur, dar nu mai puțin frumos decât cel sfâșietor cu care ne-am obișnuit.

Cluul muzical al toamnei a fost în cadrul zilelor sovietice, concertul celebrei orchestre de cameră a Filarmonicii din Moscova, orchestra căreia i se spunea

pe vremuri, Barsai, după numele dirijorului, care acum e prin alte țări de soare pline. Actualul dirijor e Viktor Tretiakov... parcă, Olguțo, am fost cu tine

acu' vreo 4-5 ani, când Tretiakov a cântat 2 concerte de vioară... Acum ne-a dat un festival Mozart care m-a făcut praf. Nu știu dacă am mai ascultat vreodată atâta perfecțiune. Și nu știu dacă pe glob sunt formații de cameră de același nivel (mai bune - precis că nu sunt, e imposibil). Viktor Tretiakov, 38 ani, nu mai e junele blond superb de atunci, dar tot frumos e, a cântat concertul 4 în re major, apoi a dirijat simfoniile 29 și 40. A 29-a e rar cântată, așa că a fost o revelație. A 40-a, în Sol minor, de-o fredonează și golanii, e arhicunoscută: dar ce-au reușit să facă rușii din ea e greu de imaginat... De fapt, dacă stau și mă gândesc, când e vorba să cânți Mozart, nu mi se pare că există modalități de interpretare (ca la Chopin sau Beethoven sau chiar la Bach). Perfecțiunea există chiar în partitura mozartiană, ție, interpret, dirijor, orchestră, nu-ți rămâne decât s-o realizezi, fidel. Eram gata să merg la concert și la repetarea lui, dar am lăsat-o pe Țuța să meargă și ini-a fost recunoscătoare, s-a adăpat și ea din izvorul frumuseții.

In privința filmelor, am văzut, zi de zi, comedia cinematografică franceză, de fapt o antologie Claude Zidi, toate cu muzica de Vladimir Cosma (fiul dirijorului Edgar Cosma, care acu' 25 de ani era unul din cei mai buni din Capitală). Cum ai putut tu Olga, să exclami satisfăcută că „în fine am văzut filme franceze![11] după ce te intoxicaseși cu nenumărate americane? Filmul francez e la pământ. N-a mai aparul nici un regizor nou, ăi vechi fac film din an în paște (Alain Resnais, Goddard, genialul Bunuel; Truffaux nu mai există), mai vin din când în când câte un italian, un spaniol, un neamț, să le facă câte un film (Bertolucci, Ferrero, Schloendorff, Satira). N-au nimic de spus, francezii. Suficiența lor arhicunoscută, evitarea metodică a oricăror probleme majore (că, mă-nțelegi, nu e de bon gout),

„deșteptăciunea[1-] franțuzească... lotul e lamentabil, a făcut să moară o cinematografie care, chiar dacă n-a avut genii, a avut mari poeți ca Rene Clair, Jean Renoir, Marcel Carn... etc. Zidi asta, cel puțin n-are pretenții... dar EL reprezintă FILMUL FRANCEZ DE AZI, el are succes, el cu răposatu-i Funest, sau cu noii „comici[1-] Coluche și Villeret... Noroc că unul din spanacuri era cu Pierre Richard, singurul care ne mai poate aminti, vag, de un Tați sau Etaix.

Diatriba mea. contra filmului francez (ca și contra literaturii

 franceze) de azi nu e, de fapt, originală... Stendhal, la 1820, a făcut un portret atât de zdrobitor al francezului, încât ce spun eu e floare la ureche... Dacă ați citit De 1'Amour (și altele ale lui Stendhal) nu se poate să nu-i dați dreptate... Iar azi Cioran face același lucru, meditează, sclipitor pe marginea vidului aurit al francezilor...

Am mai văzul un film redegist despre Schumann, făcut după rețetele holivudiene, nici gând de pătrundere în lumea marii arte, ca la Ken Russel, doar că era cu superba Nastassiya Kinski... 0 comedie din '59 cu Marcello Mastroianni, e un ciclu la Cinemateca cu M.M.; acest Tutti innamorati e de la începutul carierei lui, era tare frumușel și nu juca deloc prost, ba chiar excelent. Am văzut și Somewhere in Time de Jeannot Szwarc, regizor de-al vostru, deși, după nume, e franco-polonez, ca Chopin. 0 încercare, aproape reușită, de reabilitare a romantismului, al amorului definitiv și irevocabil... într-o poveste nițel fantastică, exact atât cât să intrige și nedumerească desenatoarele.

Trec peste alte câteva filme mai oarecari, spre a încheia rezumatul meu cu revederea Nopții lui Antonioni. Spre surpriza mea, deși sunt 19 ani de când l-am văzut prima oară, îl știam scenă cu scenă. Mare romancier, Antonioni, are ceva tolstoian, mai ales când privește lumea de departe, își lasă eroii să se miște între lucruri, și el nu-i urmărește cu tot dinadinsul, Iară prim planuri cabotine, totul e o relatare „obiectivă[1'] a unor

mișcări cotidiene, cuvinte oarecari, gesturi reflexe, anodine, și toate aceste acte neutre reconstituie o dramă existențială, o confruntare a individului cu singurătatea, vidul, absurdul... Mare tragedie că Antonioni s-a cam terminat cu Blow Up. Zabriskie Point, singurul film al lui de după Blow Up a fost decepționară, iar altele - foarte puține, 2-3 - n-am văzut. Voi ați văzut unul și pe Miron l-a adormit. S-ar putea ca lui Antonioni să-i fi secat forța creatoare, s-au mai văzut cazuri, Griffith, Orson Welles, chiar Chaplin, alții au fost înfrânți, zdrobiți de Establishment, ca E. von Stroheim... De aia e o adevarată jubilare când un Fellini, Bunuel sau Bergman, și sper că și Tarkovski și Forman, merg mai departe, mereu proaspeți, tineri la 80 de ani ca Bunuel, neobosiți în a ne povesti marea aventură umană.

122

14 noiembrie 1984

Aseară mi-a povestit Gelu Ionescu ce grozav e filmul Amadeus. Abia aștept să-l văd la voi, sper că până în aprilie-mai va trece la cinematrografe „de artă", deci de $1,50 în loc de $4-5 la alea de premieră. Mi-a mai povestit Gelu că în toate topurile Muzicii Mari, de vreo 8-10 ani încoace Mozart e mereu în frunte, în repertoriile Filarmonicelor, ale Operelor (l-a întrecut pe Verdi!) și la discuri vândute. Vasăzică omenirea întreagă descoperă în 1980 ceea ce eu știam și simțeam de la 7-8 ani... 0 singură chestie a greșit Gelu, zicând că ăsta-i singurul film cu biografia lui Mozart, după câte știe el. Cam puțin știe: în 1941-42 au făcut italienii un film despre Mozart cu Gino Cervi; în 1942-43 au făcut nemții unul cu Hans Hoit... dacă-1 vedeți pe Gelu, să i-o spuneți... și fiindcă această scrisoare e consacrată aproape exclusiv artelor și spectacolului, ar fi cazul ca, măcar o data, să mergeți și voi la Chicago Symphony Orchestra. Nu mai țin minte ce dirijor aveți, în orice caz e unul din cei mai mari ai lumii, și orchestra e și ea printre primele 5-6 ale Americii, alături de Boston, New York, Washington, Los Angeles, și Cleveland, mi se pare. Știu că biletele sunt scumpe, poate găsiți și voi mai la

galerie sau la veteranii americani ceva mai bon marche, dar e obligatoriu ca, trăind la Chicago, să ascultați măcar o dată un concert în sală (la TV nu vi se transmit simfonice?)

Vă sărut pe tustrei cu poftă Babu

20 noiembrie 1984

Am discutat ieri la telefon, printre pârâituri și voci parazitare... Să te interesezi și să-mi scrii, Olga, când termină Bombi clasa, ca să-mi pot planifica concediul astfel s-o pot lua la întoarcere cu mine la București.

Suntem în a doua zi a mărețului XIII, citesc ziarul și-mi crește inima în piept: 138 delegații streine, din 93 de țări! Din Zimbabwe a venit însuși Didymus Mutasa (Iară Muta sa)! Din partea PSM Spaniol a vorbit Enrique Mugica Herzog (asta da, zic și eu de rit spaniol). Din Mozambic, Armando Emilio Quebuza (mamrna mia 123 che Buza!). Din Zair, Cambembo Fuma Wa'Utadi (degeaba, îl taie la mare distanță Kuku Ngbendu Wa Za Banga). Din micul Luxemburg, Marcel Putz și Aloyse Schmitz (ei, doamne, dacă era mai mare patria lor veneau Marcel Pull și Aloyse Schmill!) De unde a venit Gomina G. Mama Sâni, vă las pe voi să ghiciți, că asta-i pasiunea ta, Miroane. (Din Benin, Mama sa). Chiar și din USA a venit și a vorbit James West și a fost și el foarte aplaudat... măcar la noi să fie și el, sireacii, aplaudat, că pe la voi nu prea cred să-l dea frecvent la TV, așa-i cu imperialiștii ăștia, dau tot felul de mame fără mâini, canceroși pe ducă, dar pe James West, ioc!

V-aș trimite și fragmente din ziar cu înaripate versuri, luări de cuvânt, scandări, bilanțuri, perfecționări, pretini, tutulor, dar mă tem să nu depășesc gramajul scrisorii așa că mă abțin, cu regrete.

In completare la precedenta scrisoare, consacrată vieții mele artistice, să mai consemnez două momente agreabile: 1) Anna Pavlova, film de Emil Loteanu. Deși e făcut după rețetarul hollywoodian, cu fast, lux, montare,

de la fiica spălătoresei care privește pe un geam june fetițe învățând dansul, până la ultimele clipe în care-i defilează prin fața .,ochilor minții" toate marile momente ale vieții, filmul e remarcabil, melodramatic și melodios, lacrimogen a' gogo, chiar eu care nu mă am bine cu Lacul gâștelor și alte poante, vedeam ecranul printr-o perdea de lacrimi... Păi cum dracu' să nu plângi când sosește la Paris Anna Pavlova, corepetitorul ia-] de unde nu-i, se oferă un moșneguț din culise să-i cânte la pian Moartea Lebedei de Saint-Saens, Anna dansează, se întrerupe cerând moșneguțului să facă pauza unde trebuie, să pună diez la fa, el protestează că așa-i în partitură, ea, de, mare vedetă! îi cere să modifice partitura, și după dans, prezentările: - Anna Pavlova! - Camille Saint-Saens! La o chestie ca asta, orice intelectual cinstit varsă lacrimi. Ce să mai zic de prezența în film a lui Marius Petipa, Mișa Fokin, Kolea Diaghilev, chiar și demonul Nijinski... De marea măiestrie cu care Loteanu știe să filmeze Sankt Peterburg-ul, Parisul, Londra, N. Yorkul... plus tremurul ăla mortal al aripilor lebedei înainte de a-și da obștescul sfârșit, să-l vad eu pe ăl de nu dă apă la șoareci.

2) In schimb aseară la refegiști am ascultat un recital de

 boogie-woogie și blues cum de puține ori în viață mi-a fost dat. A cântat pianistul Axei Zwingenberger (nu vă speriați, nu arată chiar atât de scrâșnit-stropșit ca numele! E un tânăr înalt, subțire, aducând cu Andrei Vieru, doar că-i mai puțin distins). Băiatul s-a așezat la pian și i-a dat drumul ex abrupto, apoi după ce ne-am dezmeticit și am izbucnit în aplauze, ne-a zis Danke schon și a început să ilustreze istoria boogie-woogie-ului cu piese ale marilor maeștri. Voi ca proaspeți Chicago-ezi, ar trebui să propuneți primarului să înalțe o statuie lui Pinetop Smith, celebrul pianist care în 1928, de pe malul Michiganului, a lansat stilul boogie-woogie... în fine, au fost 2 1/2 ore de jazz și blues încântător, înnebunitor, de la care am plecat fericit, uitând de vremea câinoasă de afară, zapada plouată, vântul rece... Am retrăit euforia vârstei de 18-20 de ani, când după

sumbrul război cu rigorile și „decența[11] lui au izbucnit strigătele libertății, care pentru mine aveau culoare roșie și ritm de boogie-woogie... și tot retrăind frenezia aia, despre care, pe alte coordonate, scrie și Radu, din 1944-47, mi-am zis, contrazicând-ul pe Verlaine:

Je m'en souvient
Des jours anciens
Et je danse

L-am trimis și pe Andrei, să se ducă mâine la repetarea recitalului, din păcate casetofonul îi e paradit, altfel înregistra 2-2 1/2 ore de muzică fericită, luminoasă și poetică, al cărui corespondent literar e Prevert și Queneau, iar pictural - Paul Klee, Chagall și Miro'.

Vă sărut
Babu

27 noiembrie 1984

Dragii mei,

l-am avertizat pe amici și cunoscuți: nu muriți, fraților, în aceste zile înălțătoare, că nu vă apare nici un ferpar și vă treziți la înmormântare cu doar 4 rude și jumătate. Câțiva însă nu m-au

ascultat și au mierlit-o așa, în contratimp: 1) tatăl unei colege 2) Laurențiu Fulga... Doar tatăl Roxanei a reușit să se țină până după congres, și acum, aparând ferparul la timp, probabil că mâine mă duc la înmormântare... E o epocă, oarecum, care moare cu el, pe vremea tinereții mele revoluționare era „cineva[11] pentru noi și un „trădător[11] pentru „reacționari[11] (țărăniști). Mai ales că va fi înmormântat la cimitirul Herăstrău, pe care-1 voi detecta conform începutului din Scrinul Negru: „Intr-o zi rece de început de decembrie a anului 1950, pe strada Rahmaninov putea fi văzut un ciudat convoi...[11] ...După slujbă am fost pe la Nina care împlinea 60 de ani. Era Croh, apoi au venit o grămadă, cucoane bătrâne, ex-ambasadori în Chile, un tânăr

deșelat și foarte ghebos etc. Eu am dialogat cu Croh, â batons rompus, despre cinema. Ce l-a entuziasmat pe distinsul Moni în ultima vreme? Indiana Jones și oroarea aia de Spielberg de care v-am scris și eu și i-am uitat titlul... noroc de evidențele mele: Raiders of the lost Ark, se pare că-1 recomandam Bombonicăi din motive' de geografie (Jungla Amazoanelor, Nepalul, Piramidele) și istorie (naziști 1936-44). Ei bine, distinsul Croh îmi ține, domle, o teorie despre „epicul pur[11], revenirea la sursele filmului, „urmărirea[11], parodia etc. Nina a confirmat opinia mea că filmul lui Spielberg e un scârbos kitsch, eu i-am zis Marelui că „tu, probabil, nu consideri filmul drept artă[11], el a protestat... știam de vreo 15 ani că atât Marinică Preda cât și Croh se dau în vânt după pac-pac, policier-uri, cavalcade, „epic pur[11] și cască la Antonioni sau Bergman, dar nu-mi venea să cred. Și uite că-i așa... Evident, Croh cita din extrem de inteligentele eseuri despre film ale lui Fundoianu spre a-și susține teoria lui de cărturar blazat („La chair est triste, helas! Et j'ai lu tous les livres[11]) dar își justifica entuziasmul pentru „epicul pur[11] prin candoarea adolescenței, bucuria pură „neculturală[11] etc. In fine, am întins-o destul de repede de la Nina, să revăd la franțuji „Tirez sur le pianiste[11] cu Aznavour.

In fine, mi-am văzut pașaportul! Funcționarul de la Turism care trimitea pașaportul la Ambasadă pentru viză a insistat să plătesc 660 lei - viza pentru „intrări multiple[11], dar eu, zgârcit, am dat 128 lei pentru o singură intrare, deci dacă aveți de gând să mă trimiteți pe la Toronto sau Ciudad de Mexico, renunțați, data viitoare, prin 1988-89, poate o fac lată, când voi veți avea 3

bedrooms, mașină cu claxon automat și jicleur cu 4 viteze, cu bujii computerizate și volan de rezervă în spate, astfel că la marșarier să mergeți to marche-avant...

Pașaportul are viza română pentru 2 luni (bravo!) și termen de valabilitate până la 31 mai (fără bravo!). Evident, voi scoate o prelungire a duratei la vreun

consulat românesc de p-acolo.

In lipsă de „epic pur“, am făcut o scrisoare mai scurtă, nu merg toate la 12-16 pagini, ce să-i faci.

Vă sărut, voinicii mei

Babu

6 decembrie 1984

Dragii mei,

Azi, de Sfântul Nicolae, când în sud-estul Europei copiii caută în pantofi cadouri - obicei cu care eu nu prea v-am blagoslovit, am primit și eu pașaportul! E valabil cum ziceam până la 31 mai, cu o durată a ieșirii de 2 luni. Taxa aia ieftină prin Budapesta - NY - Chicago e de tip charter, deci nu-mi voi putea întrerupe călătoria pentru 4-5 zile la Paris sau la Londra... Stau acum și mă gândesc dacă nu cumva să renunț la „ciubucul[11] prin Budapesta (cu vreo 10.000 mai ieftin decât călătoria obișnuită), spre a putea revedea unul din aceste 2 orașe care, ce-i drept îmi cam stau la inimioară, așa, cu toate păcatele lor...

Am avut o lună infernală la birou, predările de proiecte în decembrie ținându-se lanț. Nu știu cum dracu' am organizat munca atelierului, că rni-am planificat mie însumi măsurătorile, treabă care de-a lungul a 35 de ani de proiectare, m-a lacul să consum, cred, vreo 1000 de antinevralgice.

Vă scrisesem în precedenta scrisoare despre ziua Ninei. Să vezi însă prolonjeul. Când m-am dus din nou pe la Nina după o carte, mi-a povestit cum a fost la ziua ei, după plecarea mea. S-a stat până la 2... și seara a avut 2 cluuri, două vedete: Eu și Cioni Răducanu. Acesta a improvizat la pian, la 4 mâini, cu Nina, nișt.e

127 chestii grozave care-au rupt gura târgului. - Bine, dar eu? Eu plecasem, doar! - Da, dar cei care cunoșteau poezia ta „Biblioteca - Mod de utilizare[11], mi-au cerut să o citesc, a fost un delir, Doinaș râdea cu hohote, Ioana

așijderea, Sorin exclama „formidabil[11], că până la urmă a trebuit să le-o citesc a doua oară! Mi-am exprimat regrete - extrem de sincere - că am plecat ca boul când mi-era lumea mai dragă și n-am asistat la acest triumf al meu...

Apoi mi-a cântat la pian o mazurcă de Chopin... superb cântă, ai zice că-i una din bunele noastre soliste-concertiste... și ea n-a mai exersat de 25 de ani... (între altele, mi-a arătat o scrisoare de la Cioran, în care marele moralist e încântat de poeziile ei tipărite la Londra „Lady of miracles[11]. Cu o scrisoare ca asta-n portmoneu, nu mai ai probleme cu nemurirea).

Alt eveniment monden a fost seara de la Moscu... îi invitaseră pe cuscri, părinții nevestei lui Peter, și, profitând de ocazie, ne-a chemat și pe noi, adică deținătorii secretului fericirii, surorile Zilberman etc. Tania a vrut să ne rupă gura cu felurile ei, și a cam reușit: icre negre (astea nu cred că erau făcute de ca), somon sărat, colțunași, blini, alte drăcii moscovite, condimentate, că Lidia cu un pumn înfuleca otrăvurile și cu celălalt, pansamentele gastrice.

După cum se vede, relatarea serilor mondene a devenit și pe malul Dâmboviței ca și pe malurile Michiganului, o carte de bucate... A murit ARTA CONVERSAȚIEI, doar Clasicul ce-i mai trage câte un banc deochiat... Unde sunteți voi, vremuri îndepărtate, când despicam firul în patru, ne duelam cu ideile, că povestea Ruxi cum stătea ea căscată, la 2 Mai, să asculte porumbeii ce ne ieșeau din gură, prin 65-70! Acum... ne intră în gură, și nu porumbei ci haleală...

22 decembrie 1984

In fine, iarnă-iarnă, ninge și viscolește, s-au așternut vreo 10 cm de zăpadă, mi-am pierdut un nasture în troleibuz etc.

Mai proastă-i soarta tristă a pașaportului meu. Ieri i-au telefonat

acasă Soranei să mă prezint la Serv. Pașapoarte din N. lorga. M-am prezentat azi. și funcționarul mi-a spus că deoarece plec abia în aprilie, să depun pașaportul la el, contra buletin. Am întrebat de ce și cum, mi-a spus că a primit dispoziție să-mi rețină pașaportul, să „temporizeze[11] plecarea mea. Unde-i ordin, nu-i tocmeală, și după mai bine de o lună de purtare a Pașaportului, cu mari regrete l-am depus și am primit în loc familiarul Buletin. Am zis că vreau să fac memoriu, să cer explicații, să cer audiență, dar funcționarul mi-a spus că n-am motiv, că să vin la el peste vreo 3 săptămâni, să vedem care-i situația.

Dezumflare, fraților, nu glumă. Nu degeaba mi-au zis toți să plec în excursie îndată ce am Pașaportul, că nu se știe ce și cum, că-i o prostie să stau 5 luni cu Pașaportul la mine.

Vă sărut și să sperăm că totuși n-a murit excursia mea la voi! Babu

10 septembrie 1985

Am recitit primele 8 pagini acum, la o săptămână după ce le-am scris cu năduf... Dacă le-aș rescrie azi, desigur că aș fi mai detașat, tot ce momentan îți apare catastrofal, după ce papi medicamentul cel mai grozav - TIMPUL - începe să pară mai banal, vezi că nu mentă „ni cel exces d'honneur, ni celle indignite". Dar le trimit totuși, mai mult din zgârcenie (de vreme ce le-am scrre, ce să fac, să le rup?). Voi să nu le luați prea grav, ci ca vorbe spuse la obidă.

Intre timp s-a întors și Andrei de la mare (unde a fost, cred, a 13-a oară în acest sezon), viața a reintrat în regim obișnuit, căldurile teribile s-au terminat, de 3 zile e de-a dreptul răcoare...

Eu am mai făcut 3 deplasări, prin fiefurile mele actuale (Turnu Măgurele și Călărași, plus un flash back la Tulcea). Dacă ar fi un mic eveniment de semnalat, ar fi bicicleta mea. Mi-am cumparat-o de ocazie în ziua

când mi s-a aprobat plecarea în concediu la mare... Am folosit-o atunci vreo 2-3 zile, până când o pană de cauciuc a făcut-o inutilizabilă. Andrei nu m-a lăsal s-o duc la vulcanizare, s-a apucat s-o mesterească el, așa că atunci când m-am întors de la mare, bicicleta mea stătea în poziție ginecologică, cu mațele (șuruburile) împrăștiate prin camera lui

Andrei care aproape 2 luni a devenit (și) a lui Bombi. Am decis s-o pun pe picioare adică pe două roți eu însumi. Am cumpărat după îndelungi investigații 2 camere noi, am montat-o cum m-am priceput, i-am cerut lui Andrei avizul, s-a aprobat, am încălecat pe șa și țuști la birou cu ea. Dar pe la Academia Militară, se blochează brusc: îi căzuse lanțul. Am dus-o de mână înapoi acasă înjurând de toți dumnezeii, evident că am pierdut condica... Revenit acasă l-am întrebat pe Andrei ce are, mi-a spus că era prea larg lanțul; noroc că puținul simț tehnic pe care-1 am mi-a permis să folosesc cheia franceză și s-o repar eu însumi, din nou. Așa că azi, pentru prima oară am venit la birou cu mijloace proprii... Drept costum de ciclist mi l-am transformat pe ăla de absolvire al lui Andrei, confecționat special pentru banchetul din 31 mai 1977, și pe care Andrei nu l-a mai purtat niciodată... Pantalonii mi i-a scurtat Țuța, nasturii hainei i-am deplasat eu, ce mai, a ieșit o boarfa de tot hazul.

De ieri a început stagiunea cinefilă 85-86. Debut promițător cu 2 documentare: California Dreams + Golden City (Frisco). Urmează mâine Unfaithfully yours, cu Naslassya Kinski, despre care vă voi scrie data viitoare; un ciclu Werner Herzog, care-i foarte tare și alte cele.

Vă sărut. Bombi a prins ceva din lecțiile mele de șah? Urmăresc acum cu pasiune reluarea meciului pentru titlul mondial între Gary Kasparov și Anatolii Karpov, e palpitant ca pe vremea nebunului de Bobby Fisher.

Babu

PROCESUL VERBAL AL PERCHEZIȚIEI CORPORALE EFECTUATE CU OCAZIA ARESTĂRII LUI GH. URSU, 21 SEPTEMBRIE 1985

Proces verbal

Anul 1985, luna septembrie, ziua 21, în București
Mr. POPESCU FLOREA și It. FLORESCU VICTOR ambii din IGM-DCP

Astăzi dala de mai sus am procedat la percheziția corporală a inc. URSU GHEORGHE EMIL cu care ocazie am găsit următoarele:

1. un portmoneu din piele neagră;
2. una agendă telefoane de culoare verde;
3. un libret CEC emis pe numele său cu sold de 600 lei;
4. suma de 425 (patrusutedouăzecișicinci) lei;
5. 5 brichete din plastic;
6. două pixuri;
7. un briceag cu plăsele din lemn;
8. un ceas de mînă Quartz LCD cu brățară din metal alb;
9. una broșură cu programul Cinematecii;
10. una forfecuță din metal alb, un degetar din plastic;
11. 4 mosorele din plastic cu ață de diferite culori;
12. un inel cu 2 chei diferite;
13. una pereche ochelari de soare;
14. una geantă din piele maron - uzată.

Pentru care am încheiat prezentul proces verbal.

Organ de c.p. Percheziție
1 ....

Subsemnata Ursu Sorana, soția lui Ursu Gheorghe Emil, am primit lucrurile menționate în prezentul proces verbal.

Ursu Sorana 28. 9. 85

ION ALEXE:

RAPORT DE PEDEPSIRE

Ministerul de Interne
IGM Direcția Cercetări Penale
Comp. Arest - transfer

Aprob,
Șeful Direcției

De acord
(lucrător de c.p.)

Avizul medicului

Raport de pedepsire

în ziua de 15.10.1985 arestatul preventiv URSU GHEORGHE fiul lui VASILE și al MARGARETA născut la 01.07.1926, a săvîrșit următoarele abateri: nu respectă program ordonat în camera arestului, are o comportare necorespunzătoare față de subofițerii din post și sfidează cadrele din cadrul conducerii direcției prin modul lui de comportare.

Rog să aprobați pedepsirea arestatului URSU GHEORGHE cu 3 zile izolare dură.

Șeful compartimentului,

Subofițer
supraveghere pază,
Alexe Ion

Am luat cunoștință de pedeapsa ce mi s-a aplicat.
Semnătura arestatului,

CERTIFICATUL CONSTATATOR AL MORȚH

Județul Sectorul Agricol Ilfov Data emiterii
Comuna Jilava 1985 luna noiembrie ziua 19
Unitatea sanitară Spitalul Penitenciar Jilava

Certificat medical constatator al morții. Nr. 63

Numele URSU prenumele GHEORGHE EMIL sexul bărbătesc.
Data morții: 1985 luna noiembrie ziua 17 ora 14,50
Data nașterii decedatului: 1926 luna iulie ziua 01 vîrsta 59 ani.
Unde a avut domiciliul stabil: județul Sectorul 6 (municipiul)
București strada Ho și Min nr.8, bl. B2, sc.B, ap. 24
Unde a murit: Spitalul Penitenciar Jilava
Subsemnatul medic Dr. Hristenco Vladimir certific prin prezentul că am avut în tratament decedatul de mai sus și am constatat moartea cauzată de:
1. Cauzele propriu-zise ale morții:
a) cauza directă (imediată):
a) Insuficiență cardio-respiratorie acută
b) Cauze antecedente:
b) Perforație ileon
c) Starea morbidă inițială
d) Peritonită generalizată
II. Alte stări morbide importante:Cardiopatie ischemică

Drept care am eliberat prezentul certificat medical constatator al morții.

Semnătura și parafa medicului,
Dr. Hristenco Vladimir
-medic primar chirurg-

SORIN VIERU:

IN MEMORIAM

Voi vorbi despre dînsul în mod inadmisibil: voi vorbi ca și cum ar fi un om viu, cu calități și lipsuri. Dar a trăit de mult de tot. A fost ucis acum cîteva zile.

înota cu ochii deschiși în apa mării și, folosind acvalangul, scotea din străfundul apelor amfore.

Pedala voinicește pe bicicletă de acasă la serviciu și de la serviciu înapoi acasă. Trecea spre haos și fum ca un zmeu.

Un zmeu noduros, fiindcă, după tată, se trăgea din neamul țăranilor noduroși din Albac. Așa știa el, purtînd și numele eroului eponim. Iar dacă mai trebuie o dovadă, viața și mai ales moartea lui au adus-o.

Strămoșul lui credea în „drăguțul de împărat[11]. El nu mai credea în împărați, dar credea în cuvîntul bun și în vălmășagul nelămurit de gînduri pe care le isca un mister numit artă.

De aceea, nu a fost expoziție sau concert la care - trecînd întîmplător - să nu-1 întîlnesc și pe el, aflat acolo cu dinadinsul. Imensele cozi la cinematecă - la toate a înaintat răbdător; ridicat pe coama izbînzilor, irumpea în săli de concert și expoziții, lacom să răscumpere lungile nopți petrecute de bunii săi la lumina opaițului.

De misterul numit artă se apropia cu lăcomie și sfială. Cu sfială față de lucrarea poetului și-a pus pe hîrtie și propriile sale versuri. Pentru că aceste versuri stîrneau un vălmășag nelămurit de gînduri - dar este aceasta o rațiune? - ele au apărut: în volum, și ocupînd un loc definit doar în spațiul cîtorva cunoștințe, și călătorind ca o butelie în apa mărilor, prin timp... A fost, apariția volumului, o întîmplare, poate. Sau, dacă nu, împlinirea unei profeții. Un prooroc profețise în neștire, cîndva, că trebuiau să se întîmple toate acestea, pentru ca mărturia celui ce descinde dintr-un erou eponim să fie crezută, așa cum crezute sînt toate mărturiile poeților...

Dar ce secret poartă hîrtia îngălbenită din butelia de

134 aruncată în apa timpului? Scrie în ea că naufragiatul este un om fericit. El crede, nervos și febricitînd, crede în fericire, în maladiile fericirii; în tinerețe și dragoste, în Geo Bogza și toate celelalte.

Ga toți oamenii iresponsabil de buni, îi credita și pe ceilalți cu harul inimii sale. Și nu credea că cineva poate să-i dorească răul...

Ciudate contradicții ale cugetului omenesc! Acest visător acvatic cu ochii deschiși, acest om pașnic și blajin, înregistrase totuși prin toate simțurile sale, și prin păstorul simțurilor, prin gîndul înțelegător, nedreptatea acestei lumi. Sau poate că simțul dreptății moștenit din tată în fiu îi spusese că pe lîngă Verlaine și Apollinaire și pe lîngă toate maladiile fericirii mai există pe lume și altceva: sîngele, transpirația, urina și excrementele. Dar în ce îl privea pe dînsul, personal ezitase să tragă toate concluziile. Atîta timp cît ești tînăr te crezi invincibil. Iar el, pregătindu-se să trăiască 90 de ani și ducîndu-și nepoțica la inare, vedea așternîndu-se înaintea lui un drum lung prin ani.

Acest om fericit, cu ciudatele lui contradicții, avea un mare defect, o vocație de mărturisitor pe care și-a reprimat-o pe cît i-a stat în puteri. Așa cum slujitorul regelui Midas, obligat să știe taina urechilor lungi ale stăpînului său, simțise nevoia de a spune ce a văzut și șoptise pămîntului ceea ce știa - dar vîntul a împrăștiat neglijent vestea - pe care, de altfel, nimeni n-o ignora - tot astfel, omul despre cane vorbesc, ca atîția alții, era îmboldit să păstreze, măcar pentru el, exprimîndu-le, evidentele taine de toate zilele. Vocației lui de organizator prin calcule laborioase ale betonului și oțelului i se adaugă vocația tinereții vîrstelor și cea a poeziei; iar tuturor acestor, irepresibilă, nevoia de comentator și mărturisitor. Și ca atîția dintre noi, reprimîndu-și vocația, repetase gestul aceh.i slujitor al lui Midas, în varianta noastră modernă. Pe scurt, așa cum spune Baco via, „omul începuse să vorbească singur[11]. Monologul său se numea jurnal. Jurnalul de chilie. Jurnal în care - tot bacovian exprimîndu-ne - se găseau cuvinte, multe cuvinte, despre faptul că „totuși, e greu de trăit pe pămînt“. Și despre secretele notorii

ale regelui Midas, firește!

Ca și pentru străbunul eponim s-a găsit și pentru el un sicofanl.

Că orice martir este un mărturisitor, o știe oricine, și mai ales o știe cuvîntul. In actul de naștere al cuvîntului „martyros“ stau scrise acestea. Dar că orice mărturisitor Care începe să vorbească

135 singur este sortit fără cruțare martirajului, noi trebuie să aflăm mereu și mereu luînd-o de la capăt, în prea fericita eră a mediilor private.

Zbuciumul acestui om, anchetat, a durat aproape un an și - așa cum a existat intenția - a avut un sfîrșit înspăimîntător. Dorit, efectul de spaimă a fost obținut. Dar chipul tumefiat al mortului întipărise o mărturisire pe care vremurile o vor da în vileag. Și care, ca și butelia în care stă închisă profesiunea de credință în fericire, nu se va pierde.

Focul care purifică totul, fumul care împrăștie tragica veste, au adus în plămînii noștri cîteva molecule care trebuie absorbite adînc.

Restul e tăcere... Deocamdată.

Sîmbătă, 23 noiembrie 1985

Publicat în revista „22“, an I, nr. 14, 20 aprilie 1990, p. 13.

CAPITOLUL 2

ANCHETA

DENUNȚUL

SECRET
Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare
Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare,
Locuințe și Gospodărie Comunală

Către:
Ministerul de Interne
LOCO

Vă înaintăm alăturat un registru repertoar cu însemnări aparținînd inginerului URSU GHEORGHE-EMIL, din LS.L.G.C. din care rezultă unele aspecte de competența Dvs.

Director,
Ing. A. Alecsandrescu

PERCHEZIȚIILE

Declarație

București, 7 ianuarie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe Emil, născut la 1 iulie 1926 la Soroca, posesor al B.I. Seria BC nr. 001647, domiciliat în București, str. Ho și Min t r. 8 ap. 24 sector 6, prin prezenta consimt ca organele Securității Statului să-mi efectueze o percheziție domiciliară.

Prin prezenta mă oblig să predau organelor de cercetare înscrisurile (manuscrisele), despre care am dat declarație, eu fiind cercetat pentru redactarea de înscrisuri cu caracter de propagandă împotriva orînduirii socialiste.

Rog prin prezenta, dacă este posibil, ca la percheziție să nu participe martori asistenți întrucît nu doresc ca alte persoane să cunoască despre faptele mele.

Susțin încă o dată că mă oblig să pun la dispoziția organelor de cercetare înscrisurile despre care am declarat.

Atît declar, susțin și semnez.

Gh. Ursu

Departamentul Securității Statului Direcția Cercetări Penale

București 7.01.1985

Dovadă

Maior Pîrvulescu Marin și It. rnj. Hodiș Vasile din Direcția Cercetării Penale, însoțiți de căpitan Dumitraciuc Ion.

In temeiul art. 97 Cod procedură penală am primit de la URSU GHEORGHE-EMIL din București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, sc. B, următoarele înscrisuri:

1. Un pachet conținînd 18 caiete (tip școlar), reprezentînd

138 jurnalul lui URSU GHEORGHE în perioada 1948-1957

2. Un pachet conținînd 12 caiete (tip școlar), reprezentînd jurnalul aceleiași persoane din perioada 1958-1967

3. 8(opt) caiete (tip“corespondență[u], agende și repertoare), reprezentînd jurnalul aceleiași persoane în preioada 1977-1983

4. Un pachet care conține poezii în manuscris, aparținînd lui URSU GHEORGHE

5. Un pachet conținînd manuscrise de poezii redactate pe parcursul timpului de către Ursu Gheorghe

6. Un pachet conținînd poezii copiate de Ursu Gheorghe din diverse publicații

7. Un pachet conținînd diverse articole și publicații cuprinzînd poezii ale lui Ursu Gheorghe

8. Un pachet conținînd tăieturi din ziare și cîtva foi volante conținînd poezii în manuscris

9. 10 scrisori cu plicuri (mărcile poștale fiind rupte) adresate lui Ursu Gheorghe de către fiica sa și de ginerele său din S.U.A.

Prezenta dovadă s-a întocmit în două exemplare din care unul a rămas la predator.

Am primit
Mr. M. Pîrvulescu
Lt. mj. V. Hodiș
Cpt. I. Dumitraciuc

Am predat
Gh. Ursu

București, 29 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Andrei Horia, născut la data de 11.02.1958, fiul lui Ursu Gheorghe și al Soranei Ursu, domiciliat în București, str. Ho și Min nr. 8, ap. 24, am primit azi, data de mai sus, documentele menționate la pozițiile 4(patru), 5(cinci), 6(șase), 7(șapte) și 8(opt).

București, 7.01.1985

Dovadă

Maior Pîrvulescu Marin din Direcția Cercetări Penale, însoțit de căpitan Dumitraciuc Ion, în temeiul art.97, Cod Procedură Penală, am primit de la URSU GHEORGHE din București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, următoarele înscrisuri ce le-a deținut în cadrul biroului de la I.S.L.G.C. București:

1. Un dosar cuprinzînd diverse documente
2. Un dosar privind evidența unor activități pe linie de șah
3. Un dosar privind unele statistici pe tematică de geografie și economie mondială
4. Un dosar conținînd diverse documente autobiografice
5. Un dosar cu statistici sportive
6. Un dosar conținînd în manuscris poezii și proză redactate de URSU GHEORGHE
7. Un dosar cu evidențe sportive și alte date
8. Două mape conținînd texte de brigadă artistică din 1950- 1956 și alte notări

Drept pentru care am încheiat prezenta dovadă în două exemplare, din care unul a rămas la predator.

Am primit Am predat

București, 29 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Andrei Horia, născut la data de 11.02.1958, fiul lui Ursu Gheorghe și al Soranei Ursu , domiciliat în București, str. Ho și Min, nr. 8, ap.24, am primit azi data de mai sus documentele menționate în prezenta dovadă.

Declarație

16 ianuarie 1985 București

Subsemnatul ing. Ursu Gheorghe Emil, domiciliat în București,

140 str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, prin prezenta predau organelor de cercetare penală următoarele:

1. Publicația L'Archipel du Goulag de Soljenițîn, tomul 3, Editions du Seuil, tipărit în 1976
2. Manuscrisul meu intitulat „Europa mea" (436 pagini)

Atîl declar, susțin și semnez.

Gh. Ursu

București 29 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Andrei Horia, născut la data de 11.02.1958, fiul lui Gheorghe Ursu și al Soranei Ursu, domiciliat în București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, am primit azi data de mai sus manuscrisul intitulat „Europa mea[1]''.

Declarație

București 17 ianuarie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe Emil, fiul lui Vasile și al Margaretei, născut la 1 iulie 1926 la So roca, domiciliat în București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, azi, data de mai sus, am primit de la organele de cercetare penală cele 10 scrisori ce au fost predate de mine prin dovada din 7 ianuarie 1985, respectiv poziția 10.

Atît declar, susțin și semnez.

Gh. Ursu

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția Cercetări Penale

Proces-verbal de percheziție domiciliară

încheiat astăzi, 17 ianuarie 1985, în București, Mr. Pîrvulescu Marin, cpt. Dumitraciuc Ion , It. mj. Hodiș Vasile, organ de cerce-

141 tare penală, deplasîndu-ne la domiciliul numitului (JRSU GHEORGHE-EMIL, din București, str. Ho și Min, ap. 24, în baza consimțămîntului acestuia, am procedat la efectuarea unei percheziții domiciliare în prezența acestuia și a soției sale, URSU SORANA, posesoare a B.l. seria Y nr. 316272, procedînd la efectuarea percheziției am ridicat următoarele:

1. 5(cinci) bancnote, fiecare a cîte l(un) dolar, în total 5 dolari S.U.A.
2. Una bancnotă 10 mărci R.F.G. (Deutche Bank)
3. Două bancnote a cîte 20 coroane daneze. în total 40 coroane
4. Două bancnote a cîte 20 mărci R.D.G. (Deutche Democra- tisch Bank), în total 40 mărci
5. Una bancnotă de 1 shekel Israel, emisie 1979
6. șase bancnote italiene, fiecare a cîte 500 lire, în total 3000 lire
7. Un ordin de plată, un certificat, precum și o autorizație, toate emise de B.R.C.E., toate în anul 1981, pentru URSU GHEORGHE-EMIL
8. Chitanța nr. 37536 din 01.10.1982, emisă de B.R.C.E. prin care s-a depus în favoarea lui URSU GHEORGHE-EMIL 50 dolari S.U.A. de către SCHODMILD ADOLF.

Percheziția a început la 9.50 și s-a terminal la 13.30.

Percheziționatul și URSU SORANA nu au de făcut obiecțiuni asupra modului cum a decurs percheziția.

Prezentul proces-verbal s-a întocmit în 3 exemplare, din care exemplarul 3 a fost lăsat lui URSU GHEORGHE-EMIL.

Organ de cercetare penalăMartor asistent
Mr. M. Pîrvulescu S. Ursu
Cpt. I. Dumitraciuc
Lt. mj. V. Hodiș

Percheziționat

Gh. Ursu

In josul paginii este adăugată ulterior o declarație dală de Gh. Ursu în timpul cercetării în stare de arest:

24 octombrie 1985
înscrisurile de la poziția 7 și 8 din prezentul se află atașate la

142 dosarul meu penal ce se află la organele de Miliție și ele susțin faptele mele infracționale.

Prezenta e scrisă la cererea mea,Ursu Gheorghe-Emil, și susțin pentru ea.

Gh. Ursu

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția Cercetării Penale

PROCES-VERBAL
de percheziție domiciliară

1985, luna ianuarie, ziua 17, localitatea București, mr. Pîrvulescu Marin, cpt. Dumitraciuc Ion, It. mj. Hodiș Vasile, organ de cercetare penală din Direcția Cercetări Penale, în baza consimțămînlului scris al numitului URSU GHEORGHE-EMIL din București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, ne-am deplasat la domiciliul acestuia și în prezența soției sale URSU SO RAN A, am procedai la efectuarea percheziției domiciliare.

Locuința percheziționată se compune din trei camere și dependințe și în urma percheziției am ridicat următoarele:

1. Revistele „ETHOS[11] nr.1/1973 și 2/1975
2. Revistele „LIMITE[11] nr.13, 14, 15/1973/1974 și nr. 24, 25/1977, 26, 27/1978
3. Placheta de poezii G.TOMAZIU - „De mai multe ori 4“, extras din ETHOS, nr.1/1973
4. Extras xerox din „Revista mea“, editată în Israel, paginată cu nr. 142, 143, 144 (respectiv 3 file)

5. Cartea „Ma vie[1]’ de Troțki

6. Trei carnete de însemnări făcute de URSU GHEORGHE cu ocazia vizitării țărilor scandinave

7. Mai multe file cu încercări literare ale lui LRSL GHEORGHE

8. O pungă de plastic în care se găsesc 3 pachete cu plicuri(scrisori) primite de familia URSU GHEORGHE pe parcursul timpului de la cunoștințe din țară și din străinătate

9. Un carnet și un caiet privind note de călătorie în Occident în 1974 și 1978

10. Un plic din plastic în care se găsesc încercări literare ale lui URSU GHEORGHE

11. Douăzeci și trei de caiete (tip școlar sau agende birou) cuprinzînd jurnalul intim în perioada 1967-1977

12. Trei reviste editate în Israel - în limba română - Secolul XX nr. 5/1972, „Revista mea“ nr. 488, „Lectura familiei[11] nr.100 - precum și ziarul „Adevărul“ nr.1047, precum și „Viața noastră"

Percheziția a început la orele 9.50 și s-a terminat la ora 13.30.

Cel percheziționat, cît și URSU SORANA nu au de făcut obiecțiuni asupra modului cum a decurs percheziția.

Prezentul proces-verbal s-a întocmit în trei exemplare, din care exemplarul nr.3 a fost lăsat lui URSU GHEORGHE.

Organ de cercetare penală
Mr. M. Pîrvulescu
Opt. I. Dumitraciuc
Lt. mj. V. Hodiș

Percheziționat
Gh. Ursu

Martor asistent
S. Ursu

24 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe declar că înscrisul de la poziția 4 este un extras dintr-o revistă occidentală, că are un conținut necorespunzător și rog să fie distrus.

București 29 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Andrei, născut la dala de 11.02.1958, fiul lui Ursu Gheorghe și al Soranei Ursu, domiciliat în București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, am primit azi, data de mai sus, documentele menționate la pozițiile 6(șase), 7(șapte), 8(opt), 9(nouă), 10(zece), 12 (doisprezece).

144

Declarație

București 17 ianuarie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe Emil, fiul lui Vasile și al Margaretei, născut la 1 iulie 1926 la Soroca, domiciliat în București, str. Ho și Min, nr.8, ap.24, azi, data de mai sus, am primit de la organele de cercetare penală cele 10 scrisori ce au fost predate de mine prin dovada din 7 ianuarie 1985, respectiv poziția 10.

Atît declar, susțin și semnez.

RAPORT AL SECURITĂȚII

MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securității Statului
Nr.D/0290247/30.01.1985
SECRET
Ex.nr. 1
RAPORT- privind pe URSU GHEORGHE-EMIL

URSU GHEORGHE-EMIL este născut la 1 iulie 1926, în Soroca-U.R.S.S., căsătorit, are doi copii (unul plecat legal din țară și stabilit în S.U.A. în anul 1983), neîncadrat politic, Iară antecedente penale, inginer proiectant la Institutul de Cercetări și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală din București.

In luna decembrie 1984, în urma măsurilor informaliv- operative luate, Direcția a Il-a a intrat în posesia unui înscris(registru) redactat de URSU GHEORGHE-EMIL, ce conține grave afirmații dușmănoase și denigratoare în legătură cu lucrările Congresului al XlII-lea al P.C.R., pe care îl păstra în institut într- un loc accesibil și altor persoane.

Din cercetarea în stare de libertate a celui în cauză, ascultarea unor persoane de la locul său de muncă și din perchezițiile efectuate au rezultat următoarele:

1) De mai mulți ani, URSU GHEORGHE-EMIL ține în vederea publicării un jurnal, în care, pe parcursul timpului, a făcut numeroase consemnări ce denigrează realitățile din țara noastră, politica internă și externă a statului român, inserînd și comentarii dușmănoase din emisiunile postului de radio autointitulat „Europa liberă[1]'. însemnările mai conțin și grave manifestări de calomniere și defăimare a conducerii de partid și de stat (anexa nr.l).

2) Din anul 1974 întreține legături cu elemente din emigrația reacționară română de la Paris, comentatori ai postului de radio autointitulat „Europa liberă“ de la care a primit și introdus în țară, în anii 1974 și 1978, mai multe tipărituri în limba română cu conținut

anticomunist (anexa nr.2).

146

3) In anii 1978 și 1981, cu ocazia unor călătorii turistice efectuate în străinătate a furnizat postului de radio autointitulat „Europa liberă[11] 2 materiale în care a comentat pe poziție dușmănoasă măsurile luate de partid în domeniul construcțiilor civile, cît și lucrările Conferinței Naționale a Scriitorilor, ce a făcut obiectul mai multor emisiuni.

In anul 1980 a compus o poezie, în conținutul căreia a defăimat și ofensat conducerea de partid și de stat, cu scopul de a o trimite aceluiași post de radio pentru difuzare, dar cetățeanul străin la care a apelat l-ar fi refuzat, fiindu-i teamă de consecințele ce ar decurge în situația că materialul ar fi descoperit la controlul vamal. Străinul la care a apelat este de origine română și se află în țara noastră, la standul unor firme franceze de la Tîrgul Internațional București (anexa nr.3).

4) A copiat 4 citate din diferite lucrări ale unor autori străini, ce conțin referiri la necesitatea luptei împotriva statului și le-a afișat la locul de muncă, cu scopul de a atrage atenția că situația critică din vremurile respective (cu sute de ani în urmă sau în timpul regimurilor fasciste) s-ar potrivi în prezent realităților din România (anexa nr.4).

5) In atelierul de proiectare în care își desfășoară activitatea împreună cu alte persoane a colportat știrile postului de radio autointitulat „Europa liberă[11] instigînd la audierea acestuia, ca sursă de informare asupra realităților din țara noastră.

6) In perioada 1978-1985 a deținut valută și a efectuat operațiuni interzise cu ea. O parte din valuta deținută cu încălcarea legii a fost ridicată în urma percheziției domiciliare.

Avînd în vedere că URSU GHEORGHE-EMIL a dus o intensă activitate de propagandă dușmănoasă prin acțiunile sale sau prin intermediul unor oficine de propagandă reacționară din străinătate, că a încălcat normele legale privind regimul mijloacelor de plată străine, împotriva acestuia urmează a se institui

urmărirea penală, continuarea cercetărilor sub stare de libertate, trimiterea în judecată pentru săvîrșirea infracțiunilor arătate de ari. 166 al. 2 Cod penal și art. 37 alin.l și 3 din Decretul nr.210/1960.

Intrucît cel în cauză întreține legături apropiate cu unii scriitori care se află în atenția organelor de securitate pentru concepțiile lor dușmănoase, urmează ca'în cercetări să se clarifice și natura

147 relațiilor cu aceștia.

Acest mod de finalizare a cazului a fost stabilit în urma analizei efectuată în cadrul prevăzut de ordinele în vigoare și cu acordul Direcției Procuraturilor Militare.

Șeful Direcției a II-a
General-maior, Macri Emil

Șeful Direcției a VI
Colonel, Vasile Gheorghe

DECLARAȚIE A LUI GHEORGHE URSU

Declarație

București, 7 martie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe, domiciliat în București, str. Ho Și Min nr. 8, ap. 24, referitor la unele încercări literare ale mele, arăt următoarele:

Referitor la ciclul de parodii intitulat „Imnele cuviinței[11], ce cuprinde „Cuviința pruncuților[14], „Cuviința arhitecturii[11], „Mîncarea cuviincioasă[11] și „Cuviosul Domn Ștefan[11], arăt că acest ciclu l-am scris în ideea de a parodia perioada ultimă de creație a poetului Ioan Alexandru. Consider că în ultimele sale poezii, precum și în publicistica lui, se observă o puternică influență bisericească mistică. Astfel, în aproape fiecare articol apare expresia „Logosul întrupat în istorie[11], care vrea să însemne Dumnezeu. De asemenea, cuvintele „Credință[11], „Jertfa[11], „Har", „Cuviință[11] apar foarte frecvent în poeziile și articolele sale din ultimii ani. Personal, fiind ateu, am găsit o inspirație satirică în acele poezii și articole, și am alcătuit ciclul de parodii sus-amintit.

Altă poezie care mi s-a prezentat, respectiv „La judecata de apoi a Vadimului[11], este o parodie, sau mai exact spus o satiră, reprezentînd o replică la poezia „Saturnalii[11], în care insulta pe Moses Rosen, rabinul șef....(indescifrabil).

...Am mai scris două poezii în „limba germană[11]. Am pus ghilimele întrucît nu cunosc bine limba germană, iar aceste poezii sînl de fapt o înșiruire de cuvinte cunoscute de mine în germană, oarecum și inventate. Ele nu au nici un conținut, sînt complet absurde, și le-am scris doar' pentru sonoritatea cuvintelor și a versurilor.

Mi s-au prezentat în continuare 2 file de caiet (una caiet dictando și una caiet matematică) intitulate Din

Hyerogliphes. Ele reprezintă un rezumat al cărții „Hieroglifele[1]' de Arthur Koestler. Această carte am solicitat-o să mi-o împrumute dr. Gheorghe Brătescu, cu aproximativ 2 ani în urmă, în urrna unei discuții avute

149 cu el pe plaja de la 2 Mai, discuție care s-a axai pe cartea „Zero și Infinitul[11], de același autor, pe care o citiserăm amîndoi. Am lacut aceste notițe după cartea autobiografică „Hieroglifele" în virtutea obișnuinței întrucît ea cuprinde numeroase personaje reale contemporane cu Koestler și întrucît eu obișnuiesc să fac asemenea notițe din unele cărți pe care le citesc.

Prezentîndu-mi-se o bucată de hîrtie, dintr-o coală de hîrtie de caiet dictando intitulată „Adrese utile în America", arăt că ea cuprinde nume de persoane cunoscute de mine, cîl și intenția de a obține adrese ale unor prieteni ai unor cunoscuți din România, cum ar fi Nina Cassian, Eva Horvath și Betu (cuscrul meu Clement Ștefan). Le-am notat aceste nume întrucît speram ca la o viitoare excursie în USA eventual să pot fi găzduit 1-2 nopți la ele, sau unele persoane, cum ar fi Mircea Eliade, care prezintă un interes cultural, și aș fi dorit, în măsura posibilităților, să-l ... (indescifrabil).

...Foaia albă, format A4, care mi s-a prezentat, care începe cu „Cine ești tu", declar că este o parafrazare după un cîntec de muzică ușoară. Tenta negativă și aluziile le-am scris într-un moment de rătăcire, de nemulțumire de moment, și ele nu reprezintă concepția mea despre unele probleme interne.

Prezentîndu-mi-se două programe editate de Biblioteca franceză din București, declar că le-am luat de la biblioteca sus- numită, pe care o frecventez, și ele reprezintă programele a două seri muzicale.

In ceea ce privește plicul alb ce conține pe o parte adresele nuiniților Radu Hambasan și George Alexe, declar că am luat aceste adrese de la unii foști colegi ai ginerelui meu, Ștefan Miron, cu ocazia unei vizite pe care am facut-o în fostul său atelier, după plecarea sa în USA. Am luat aceste adrese spre a i le trimite într- o scrisoare, spre a-1 ajuta la găsirea unui serviciu apropiat de calificarea sa, și anume: Radu Hambasan e inginer de instalații, care a lucrat, pînă la plecarea sa în USA, la IPCT, institutul la care a lucrat și ginerele meu.'

George Alexe este o personalitate din colonia română din USA, care vizitează frecvent România, avînd o atitudine favorabilă țării noastre. Nu-mi amintesc cine mi-a dat adresele.

Prezentîndu-mi-se două foi de hîrtie, avînd ca titlu Psihimu- PARA, declar că ele sînt scrise de mine și reprezintă o parafrazare

 a limbajului filozofic al filozofului Constantin Noica. Titlul acestei parafraze reprezintă termenul de Parapsihologic inversat.

Prezentîndu-mi-se un set de 5 file, format A4, și una caiet matematică, arăt că ele sînt scrise de mine, reprezentînd un articol despre muzica barocă, o scrisoare către criticul Șerban Cioculescu, în care-1 rugam să-și spună (...), și o listă de poeți și pictoii suprarealiști.

Mi s-au prezentat trei foi de hîrtie, format A4, reprezentînd ciorna unei scrisori pe care intenționam să o trimit lui Cărnii Baciu, la care am fost găzduit în timpul șederii mele la Paris, din octombrie-noiembrie 1978.

Cele 3 foi albe, formal A4, purtînd titlul „Sfîrșitul lumii vechi“, sînt scrise de mine, ele reprezentînd amintiri din copilărie cu caracter autobiografic. Nu-mi amintesc să le fi scris cu un scop anume, ci doar pentru a-mi rememora unele evenimente din copilăria mea, care mi s-au părut semnificative. Este vorba de perioada iunie 1940, în timp ce eram elev la liceul din Soroca.

Alte trei file, de același format, intitulate „Începutul lumii noi[1]’, au același caracter autobiografic, fiind o continuare a amintirilor din precedentele schițe literare (amintite mai sus).

Cele 5 file, format A4, plus un sfert de filă, intitulate „Zaharia Slancu[11], sînt scrise de mine și reprezintă o viziune subiectivă, predominant negativă, asupra scriitorului, ziaristului și personalității lui Zaharia Stancu, incluzînd și amintiri personale despre el. Referitor la citatul care începe cu „cînd de fapt cartea fusese cel mai adesea tradusă.arăt că el reprezintă o prostie, un neadevăr, pe care am scris-o influențat

probabil de audierea postului de radio „Europa Liberă[11], fapt pe care îl regret profund.

Cele 8 file, format A4, intitulate „Imitation de Rene Gunon[1]' sînt scrise de mine, ele reprezentînd o satiră la adresa gîndirii (...). Ele mi-au fost inspirate de numărul revistei „Planete Plus", închinai lui Ren Gunon, pe care mi l-a dat în octombrie 1978, la Paris, regizorul Paul Barbăneagră. Plin de ironie față de misticismul acelui filozof, am scris aceste texte în limba franceză și le-am expediat într-o scrisoare către Paul Barbăneagră, cred, în anul 1979, spre a arăta poziția mea negativă față de misticism.

Prezentîndu-mi-se o filă tipărită, avînd pe o parte Imnul de stal al RSR, iar pe verso, copiată de mine, „Hora Unirii[11], arăt că foaia îmi aparține și a fost copiată din ziar.

După ce mi s-au prezentat șase foi de format A4, 3 albastre și 3 albe, arăt că le-am scris în scopul de a le trimite fiicei mele, care era în acel moment la Roma, și ele reprezintă o amintire poetică a excursiei mele turistice la Roma din 1967. Pe baza acestei ciorne, i-am expediat fiicei mele, Olga Ursu, o scrisoare.

Amintirea autobiografică intitulată „Campania electorală[14], scrisă pe 9 file albe, am scris-o cu vreo 3 ani în urmă, într-un moment cînd mi-am amintit de campania electorală din anul 1946, la care am participat, și eu, și tatăl meu. Intrucît în jurnalul meu nu făcusem referire la acel moment din biografia mea, considerînd-o ca o descărcare a unei poveri sufletești, am scris-o pe hîrtie, ca o completare la jurnalul meu intim.

Fila albă intitulată „La o aniversară[11] se referă la Dumitru Stăniloae, la data de 13 noiembrie 1983. Nu-mi amintesc exact ce m-a determinat să o scriu, dar în orice caz cred că am scris-o combătînd părerea lui Paul Barbăneagră, pe care mi-o expusese în octombrie 1978 la Paris, în car e el susținea că Dumitru Stăniloae este cel mai mare român în viață, deși eu nu auzisem pînă acum de numele său. Unele afirmații negative din

cuprinsul acestei foi au lost influențate probabil de unele emisiuni ale postului de radio „Europa Liberă[11] pe care le-am audiat. Regret că am făcut acele afirmații negative.

In foaia de culoare albastră, care începe cu „Lui Mirel...[11], am încercat să fac o urare versificată prietenului meu, regizorul Mirel Ilieșiu.

Pe o filă de hîrtie - ozalid am schițat un poem, cu ocazia unei deplasări în interes de serviciu la Constanța, în toamna anului 1984.

In cele 2 file albe, format A4, avînd ca titlu „Doamnă Mihaela Sturza Gavrilă[11], din 20 martie 1983, am făcut ciorna unei scrisori, laudative, adresată unei redactoare muzicale a Radioteleviziunii române.

Scrisoarea din București, 8 noiembrie 1981, adresată Doamnei Ioana Zlotescu, reprezintă ciorna unei scrisori sub formă de poem, pe care i-am trimis-o, curînd după acea dată, la Madrid, unde locuiește.

Filele albe care încep cu Arsene și Slădescu, în număr de două, reprezintă o discuție tehnică, purtată la Galați, cu prilejul examinării posibilităților de consolidare a unor clădiri fisurate din

cartierul Țiglina, la care ain participat și eu, dai' și personalități tehnice din domeniul construcțiilor, precum ing. Arsene de la CPCP, insp. ing. Slădescu de (...)

Cele 6 file albe, format A4, datate din 14 iulie 1981, reprezintă un poem îndurerat, cauzat de moartea unei colege de- a mea din ISLGC, la care am ținut mult, înlrucît era Inimoasă, avea un gust literar deosebit, frecventa cenacluri literare și avea multe afinități cu gusturile mele artistice, ceea ce reprezenta un bogat izvor de discuții și schimburi de păreri. După cîte îmi amintesc, era în relații amicale cu poetul Constantin Abăluță.

Atît declar, susțin și semnez.

Ursu Gheorghe

DOCUMENTE ALE SECURITĂȚII ȘI PROCURATURII

MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securității Statului
Nr.D/0290247/3 mai 1985
SE APROBĂ:

Șeful Dir. a Il-a	Șeful Dir. a VI-a
General-maior,	Colonel,
Macri Emil	Vasile Gheorghe

RAPORT - privind pe URSU GHEORGHE-EMIL

URSU GHEORGHE-EMIL este născut la 1 iulie 1926, în Soroca-U.R.S.S., căsătorit, are doi copii majori (unul plecat legal din țară și stabilit în S.U.A., în anul 1983), neîncadrat politic, fără antecedente penale, inginer proiectant la Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală din București.

In luna decembrie 1984, în urma măsurilor informativ- operative luate, Direcția a Il-a a intrat în posesia unui înscris (registru), redactat de URSU GHEORGHE-EMIL, ce conține afirmații dușmănoase și denigratoare în legătură cu lucrările Congresului al XlII-lea al Partidului Comunist Român, pe care îl păstra în institui, într-un loc accesibil și altor persoane.

Din cercetarea în stare de libertate a celui în cauză, ascultarea unor persoane de la locul de muncă și din percheziția efectuată au rezultat următoarele:

1. De mai mulți ani, URSU GHEORGHE-EMIL, ține în vederea publicării un jurnal, în care, pe parcursul timpului, a făcut numeroase consemnări ce denigrează realitățile din țara noastră, politica internă și externă a statului român, inserînd și comentarii dușmănoase din emisiunile postului de radio autointitulai „Europa liberăînsemnările mai conțin și calomnii și defăimări la adresa conducerii de partid și de stat.

2. Din anul 1974 întreține legături cu elemente din emigrația reacționară română de la Paris, comentatori ai

postului de radio autointitulat „Europa* liberă", de la care a primit și introdus în 154
^ară, în anii 1974 și 1978, opt numere din revistele „Limite[11] și „Ethos[11] ce conțin articole îndreptate împotriva țării noastre, pe care susține că nu le-a difuzat altor persoane.

3. In anii 1978 și 1981, cu ocazia călătoriilor turistice efectuate în străinătate, a furnizat postului de radio autointitulat „Europa liberă[11] 2 materiale în care a comentat de pe poziție dușmănoasă măsurile luate de partid în domeniul construcțiilor civile, cît și lucrările Conferinței Naționale a Scriitorilor din România, ce au făcut obiectul mai multor emisiuni.

In anul 1980 a compus o poezie cu conținut de ofensă la adresa autorității cu scopul de a fi transmisă aceluiași post de radio pentru difuzare, însă cetățeanul străin la care a apelat 1-ar fi refuzat fiindu-i teamă de consecințele ce ar decurge în situația că materialul ai- fi fost descoperit la controlul vamal. Străinul la care a apelat este de origine română și se afla în țara noastră la standul unei firme franceze de la Tîrgul Internațional București.

4. A copiat 4 citate din diferite lucrări ale unor autori străini ce conțin referiri la necesitatea luptei împotriva statului și le-a afișat la locul său de muncă, cu scopul de a atrage atenția că situația critică din vremurile respective (cu sute de ani în urmă sau în timpul regimurilor fasciste) s-ar potrivi în prezent realităților din România. Deși aceste ar ticole au fost văzute și de alte persoane de la locul de muncă, nu s-a luat atitudine față de acțiunile lui URSU GHEORGHE-EMIL.

5. In atelierul de proiectare în care își desfășoară activitatea împreună cu alte persoane a colportat știrile postului de radio autointitulat „Europa liberă[11] instigînd la audierea acasă ca sursă de informare asupra realităților din țara noastră.

6. In perioada 1978-1985 a deținut mijloace de plată străine și a efectuat operațiuni interzise cu acestea. O parte din valuta deținută cu încălcarea legii a fost ridicată cu ocazia percheziției domiciliare.

Prin aceste fapte a încălcat regimul stabilit pentru deținerea și operațiunile cu mijloace de plată străine (Decretul nr.210/1960).

Cu prilejul cercetării URSU GHEORGHE-EMIL a recunoscut faptele sus-menționate, susținînd că manifestările cu caracter dușmănos le-ar fi săvîrșit, în mod deosebit, sub influența emisiunilor postului de radio „Europa liberă[11].

Față de cele rezultate din cercetări cu privire la URSU

GHEORGHE-EMIL,

PROPUNEM:

1. Pentru faptele de încălcare a regimului mijloacelor de plată străine, prevăzute și pedepsite de Decretul nr.210/1960 să fie sesizate organele de miliție în vederea luării măsurilor legale.

2. Pentru manifestările dușmănoase săvîrșite la locul de muncă și pentru legăturile cu postul de radio „Europa liberă[11] să fie pus în dezbaterea colectivului de muncă, în care sens să se facă propuneri organului de partid competent.

3. Cele opt numere ale revistelor „Limite[11] și ,,Ethos", aduse de URSU GHEORGHE-EMIL din străinătate și deținute la domiciliul său precum și filele cu conținut dușmănos din jurnalul personal,să fie confiscate.

Ofițer de cercetare penală Maior Pîrvulescu Marin
Ofițer specialist din Dir. a Il-a
Căpitan Dumitraciuc Ion
Șef serviciu din Dir.a Vl-a
Colonel Anghel Corneliu
Șef serviciu din Dir. a Il-a
Lt. colonel Turcitu Adrian

Exemplarul II a fost preluat de Direcția a Il-a ind. (indicativ? n.m.) 271 cpt. Dumitraciuc Ion pi. a fi anexat la Dos. (lectură incertă, n.m.) „UDREA“ care privește pe cel în cauză.

Semnat: Dumitraciuc Ion

DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
ORDONANȚA de declinarea competenței
31 iulie 1985

Colonel de justiție Ștefanescu Mihai, procuror militar din Direcția Procuraturilor Militare:

Examinînd actele dos. privitoare pe Ursu GHEORGHE-EMIL,

CONSTAT URMĂTOARELE:

Din verificările efectuate de către organele de securitate din Minsterul de Interne a rezultat că Ursu GHEORGHE-EMIL, inginer proiectant la Institutul de Cercetări și Proiectare pentru Sistemati- 156

zare, Locuințe și Gospodărie Comunală, în perioada 1981-ianua- rie 1985, a deținut și traficat mijloace de plată străine, astfel:

- a cumpărat cu monedă românească, în septembrie 1981, de la cetățeni străini, 275 mărci vest-germane și 70 dolari S.U.A., valută pe care a trecut-o ilegal peste graniță;

- de asemenea, a mai dobîndit pe căi ilicite de la un cetățean străin 800 franci elvețieni, precum și 4000 drahme;

- a adus din străinătate 40 mărci est-germane, 130 mărci vest- germane, 104 dolari S.U.A. și 40 coroane suedeze, pe care le-a folosit pentru cumpărarea de obiecte de la magazinele cu vînzarea de mărfuri pe valută liber convertibilă - pe 17 ianuarie 1985, efectuîndu-se percheziție domiciliară la locuința susnumitului, s-au ridicat 40 mărci R.D.G., 40 coroane daneze, 10 mărci R.F.G., 5 dolari S.U.A., 1 sekel-Israel și 3000 lire italiene.

Avînd în vedere că din verificările efectuate nu a rezultat că Ursu GHEORGHE-EMIL ar fi săvîrșil vreo infracțiune de competența de judecată a instanțelor militare, ci acesta a comis deținere ilegală de mijloace de plată străine, parte din aceasta și traficînd-o, în diferite moduri (art.37 alin.l și 3 din Decretul nr.210/1960), care fapte sînt de competența de

cercetare a procuraturii civile, în baza art. 25, 30 alin.l și 4 din c. pr. pen., DISPUN:

Declinarea dosarului privitor pe Ursu GHEORGHE-EMIL, născut la 1 iulie 1926 în Soroca-U.R.S.S., fiul lui Vasile și Margareta, inginer proiectant la Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală, căsătorit, are doi copii majori, Iară antecedente penale, domiciliat în București, str. Ho și Min, nr. 8, bl.B2, sc.B, ap.24. parter, sectorul 6, în favoarea Direcției din Procuratura Generală, competentă a dispune continuarea cercetărilor în legătură cu săvîrșirea de către cel în cauză a mai multor infracțiuni de deținere și operațiuni ilegale cu mijloace de plată străine, prev.de art.37 alin.l și 3 din D. nr.210/1960.

Valuta ridicată de la locuința făptuitorului, la 17 ianuarie 1985, va fi pusă la dispoziția organului de urmărire penală competentă prin grija Direcției Cercetări Penale din Departamentul Securității Statului.

PROCUROR MILITAR
Col. de justiție,
M. Ștefănescu

157

Departamentul Securității Statului Direcția Cercetări Penale

REFERAT
- cu propunerea de a nu se începe urmărirea penală -
București, 14 august 1985

Maior PÎRVULESCU MARIN, ofițer de cercetare penală din Departamentul Securității Statului, Direcția Cercetări Penale;

Analizând actele premergătoare încheiate cu privire la URSU GHEORGHE-EMIL, născut la 1 iulie 1926 în Soroca-U.R.S.S., fiul lui Vasile și Margareta, absolvent al Facultății de Construcții civile și industriale, inginer proiectant la Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală,

căsătorit, are 2 copii majori (unul plecat legal din țară în Israel și stabilit în S.U.A., în anul 1983) neîncadrat politic, fără antecedente penale, domiciliat în București, Str. HO ȘI MIN nr. 8 BL. B.2, sc.B ap. 24 parter, sector 6,

CONSTAT URMĂTOARELE:

Organele de cercetare ale securității au fost sesizate, de către Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare Locuințe și Gospodărie Comunală, că URSU GHEORGHE-EMIL, inginer proiectant în cadrul Institutului, păstrează la locul său de muncă, într-un loc accesibil și altor persoane, un registru ce conține înscrisuri cu conținut dușmănos.

Din cercetarea lui URSU GHEORGHE-EMIL, din percheziționile efectuate la domiciliu și la locul său de muncă și din audierea unor persoane s-a stabilit că:

- De mai mulți ani, URSU GHEORGHE-EMIL, ține în vederea publicării un jurnal - ce a fost găsit și ridicat de la domiciliul său - în care, pe parcursul timpului, a făcut numeroase consemnări ce denigrează realitățile din țara noastr ă, politica internă și externă a statului nostru, inserând și comentariile dușmănoase din emisiunile postului de radio autointitulat „Europa liberă[11].

- Din anul 1974, URSU GHEORGHE-EMIL întreține legături cu comentatori ai postului de radio autointitulat „Europa liberă[11], de la care a primit și introdus în țară, în anii 1974 și 1978, numerele 13, 14, 15, 24-25, 26-27 din revista „Limite[11] și numerele 1/1973 și 2/1975 din publicația „Ethos[11], materiale care 158

conțin articole în conținutul cărora sînt prezentate în mod deformat realitățile social-politice din R.S.România. Aceste publicații au fost ridicate de la domiciliul lui URSU GHEORGHE-EMIL și susține că nu le-a difuzat altor persoane.

- In anii 1978 și 1981, cu ocazia călătoriilor turistice efectuate în străinătate, URSU GHEORGHE-EMIL a furnizat postului de radio autointitulat „Europa liberă“ 2 materiale în care a comentat tendențios măsurile luate de partidul nostru în domeniul construcțiilor civile cît și în lucrările Conferinței Naționale a scriitorilor din România, ce au făcut obiectul mai multor emisiuni.

- In anul 1980 a compus o poezie, cu conținut de ofensă la adresa autorității cu scopul de a fi transmisă aceluiași post de radio pentru difuzare, însă cetățeanul străin la care a apelat l-ar fi refuzat fiindu-i teamă de consecințele ce ar decurge în situația în care materialul ar fi fost descoperit la controlul vamal.

- Pe parcursul timpului, URSU GHEORGHE-EMIL a copiat citate din diferite lucrări ale unor autori străini ce conțin referiri la necesitatea luptei împotriva statului și le-a afișat la locul său de muncă, cU scopul de a atrage atenția că situația critică din vremurile respective (cu sute de ani în urmă sau în timpul regimurilor fasciste) s-ar potrivi în prezent realităților din România fără să dea însă vreo explicație persoanelor care le-au văzut.

- In atelierul de proiectare în care își desfășoară activitatea împreună cu alte persoane a colportat știrile postului de radio autointitulat „Europa liberă" instigînd la audierea acestora ca sursă de informare.

Cu prilejul cercetării URSU GHEORGHE-EMIL a recunoscut faptele sus-menționate, susținînd că le-ar fi săvîrșit, în mod deosebit, sub influența emisiunilor postului de radio „Europa liberă[11], pe fondul unor nemulțumiri personale și în momente de decepție.

Avînd în vedere că URSU GHEORGHE-EMIL nu a reușit să influențeze negativ atitudinea și comportarea persoanelor care au luat cunoștință de faptele sale, că însemnările din jurnalul personal și publicațiile menționate nu au fost difuzate vreunei persoane în scop de a propaga idei și concepții ostile ori de a instiga la acțiuni împotriva orînduirii socialiste, apreciem că faptele stabilite în sarcina sa nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prev. de art.166 Cod penal.

Față de această constatare în temeiul art.228 alin.4 și ari.10

159 lit.d din Codul de procedură penală, art. 112 lit.f și 118 lit.c și e din Codul penal.

PROPUNEM:

înaintarea dosarului cu acte premergătoare în cazul privind pe URSU GHEORGHE-EMIL la Direcția Procuraturilor Militare, cu propunerea de:

1. neînceperea urmăririi penale pentru infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste prev. de

art. 166 Cod penal;

2. confiscarea specială a publicațiilor „Limite[1]" și ,,Ethos" aduse de URSU GHEORGHE-EMIL din străinătate și deținute la domiciliu, precum și a filelor cu conținut denigrator și de defăimare din jurnalul personal;

3. celelalte materiale ridicate cu prilejul percheziției domiciliare să fie restituite sus-numitului.

Organ de cercetare penală,
maior Pîrvulescu Marin

29.08.1985
SECRET DE SERVICIU S.E.4389
Exemplarul nr. 2 Nr.S/10379

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securității Statului
Direcția Cercetări Penale

La nr.D/S/294177 din 14 august 1985;

Restituim dosarul privitor pe URSU GHEORGHE-EMIL, compus din 90 file, însoțit de rezoluția de neînceperea urmăririi penale pentru infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste, prev. de art.166 alin.2 din Codul penal.

Procuror Militar șef Adjunct al
Direcției Procuraturii Militare
Colonel de justiție
Grigore Scărlătoiu

160

DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
NOTÂ
15 august 1985

Organele Direcției Cercetării Penale ale Departamentului Securității Statului din Ministerul de

Interne au efectuat verificări în legătură cu numitul URSU GHEORGHE-EMIL, născut la 1 iulie 1926, în Soroca - U.R.S.S., fiul lui Vasile și Margareta, inginer proiectant la Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală din București, căsătorit, are doi copii majori, neîncadrat politic, fără antecedente penale, domiciliat în București, Str. HO ȘI MIN nr. 8, bloc B.2, sc. B, ap. 24, parter sectorul 6,

CONSTATÎND URMĂTOARELE ;

- URSU GHEORGHE-EMIL, timp de mai mulți ani, a ținut evidența emisiunilor postului de radio „Europa liberă[1-], făcând diferite însemnări pe marginea acestora;

- din 1974 a întreținut legături cu unii din comentatorii acestui post. Cu ocazia deplasărilor făcute în străinătate, în anii 1974 și 1978, la revenirea în țară, a adus cinci numere din revista „Limite[11] și două numere din publicația „ETHOS[11], editate în Occident;

- în anii 1978 și 1981, călătorind ca turist în străinătate, a predat două materiale cu conținut necorespunzător postului de radio „Europa liberă[11], care au fost difuzate în cadrul unor emisiuni, ele referindu-se la Conferința națională a scriitorilor și modul cum sunt executate construcțiile civile în țara noastră;

- în anul 1980 a redactat o poezie cu conținut necorespunzător, care a vrut s-o expedieze peste graniță, dar străinul pe care l-a rugat nu a vrut să-l servească, temîndu-se că înscrisul va fi descoperit la controlul vamal;

- pe parcursul anilor, URSU GHEORGHE-EMIL a copiat diferite citate inteipretabile din autori străini (Simon Bolivar, Paul Valery și alții), pe care le-a afișat în biroul său;

- în atelierul de proiectare unde-și desfășura activitatea, raporta unele știri audiate la postul de radio „Europa liberă", indicându- le colegilor de muncă să folosească și ei această cale de informare.

Cu adresa nr.D/S/294.177 din 14 august 1985 a Direcției Cercetări Penale din Departamentul Securității Statului- M.I., s-a

161 propus Direcției Procuraturilor Militare ca în cauza privind pe URSU GHEORGHE-EMIL să se dispună neînceperea urmăririi penale pentru infracțiunea de propagandă împotriva orânduirii socialiste (art. 166 alin.2 Cod penal), iar publicațiile aduse din Occident și înscrisurile ridicate de la cel în cauză să fie confiscate și distruse.

Propunerea făcută, cu care Direcția Procuraturilor Militare este de acord, se bazează pe considerentele că faptele au fost săvârșite de URSU GHEORGHE-EMIL în urma unor nemulțumiri de ordin personal; materialele aduse din străinătate și însemnările ce i s-au ridicat de la domiciliu nu au fost arătate altor persoane; unele comentarii făcute la locul de muncă, cât și afișarea de citate din autori străini, în atelierul de proiectare, unde-și desfășura activitatea, s-au considerat că sunt acțiuni dezaxate din partea celui în cauză; legăturile lui URSU GHEORGHE-EMIL ce le-a avut cu postul de radio „Europa liberă" au fost întâmplătoare, regretându-le. Date fiind aceste considerente, s-a apreciat că acțiunile făptuitorului nu întrunesc elementele constitutive infracțiunii de propagandă împotriva orînduirii socialiste, art. 166 alin. 2 Cod penal.

Separat de acest dosar, URSU GHEORGHE-EMIL urmează a fi tras la răspundere penală, prin organele procuraturii civile, pentru acte repetate de deținere și trafic de valută, săvârșite în perioada septembrie 1981-ianuarie 1985. Potrivit art. 37 alin. 1 și 3 din Decretul nr. 210/1968, pedeapsa pentru asemenea fapte este până la 7 ani închisoare și confiscarea parțială a averii.

Cazul este cunoscut și analizat la nivelul conducerii Departamentului Securității Statului din Ministerul de Interne.

S.M./T.O.
RD. nr. 1630/08.1985

DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
REZOLUȚIE

- de neîncepere a urmăririi penale -

15 august 1995

Colonel de justiție ȘTEFANESCU MIHAI, procuror militar din

Direcția Procuraturilor Militare;

Examinînd actele dosarului privitor pe URSU GHEORGHE- EMIL,

CONSTAT URMĂTOARELE:

Din verificările efectuate de către organele de cercetare penală ale Departamentului Securității Statului din Ministerul de Interne, a rezultat că URSU GHEORGHE-EMIL, inginer proiectant la Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală din București, a săvîrșit următoarele:

- timp de mai mulți ani, a ținut evidența emisiunilor postului de radio „Europa liberă[11], făcînd diferite însemnări pe marginea acestora;

- din 1974 întreține legături cu unii din comentatorii susmenționatului post de radio. In anii 1974 și 1978, plecînd în străinătate, la revenirea în țară , a adus cinci numere din revista „Limite[1]' și două numere din publicația „Ethos[11], editate în Occident, pe care însă nu le-a difuzat;

- în anii 1978 și 1981, călătorind ca turist în străinătate, a predat două materiale postului de radio „Europa liberă[11], ce au fost difuzate în cadrul unor emisiuni și ele se refereau la construcțiile civile ce se execută în țara noastră și la lucrările Conferinței naționale a scriitorilor;

- în anul 1980 a redactat o poezie cu caracter ostil, care a vrut s-o expedieze la postul de radio arătat, dar cetățeanul străin pe care l-a rugat s-o scoală peste graniță l-a refuzat, temîndu-se ca înscrisul respectiv să nu-i fie descoperit la controlul vamal;

- pe parcursul anilor, URSU GHEORGHE-EMIL a copiat diferite citate din autori străini, pe care le-a afișat la locul de muncă (din Simon Bolivar, Paul Valery și alții);

- în atelierul de lucru unde-și desfășura activitatea colporta unele știri auzite la postul de radio „Europa liberă[11], indicîndu-le colegilor de muncă să folosească această sursă de informare.

Avînd în vedere că URSU GHEORGHE-EMIL a săvîrșit faptele pornind de la unele nemulțumiri de ordin personal; că materialele aduse din străinătate și însemnările ce i s-au găsit la domiciliu nu au fost difuzate; că unele comentarii făcute la locul de muncă, cît și afișarea unor citate din autori străini în atelierul de proiectare, unde-și desfășura activitatea, s-au considerat că sînt acțiuni dezaxate din parte celui în cauză; că acele legături ale lui URSU

GHEORGHE-EMIL ce le-a avut cu postul de radio „Europa liberă" au fost întîmplătoare, regretîndu-le, date fiind aceste împrejurări, acțiunile întreprinse de sus-numitul nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orînduirii socialiste, prev. de art. 166 alin. 2 din Codul penal, urmînd a se dispune neînceperea urmăririi penale.

Publicațiile aduse din Occident și însemnările ridicate de la domiciliul celui în cauză, urmează a fi confiscate.

Separat de acest dosar, URSU GHEORGHE-EMIL urmează a fi tras la răspundere penală, prin organele procuraturii civile, pentru acte repetate de deținere și traficare de valută, săvîrșite în perioada septembrie 1981 - ianuarie 1985.

Față de cele arătate,

în baza art. 10 alin. 1 lit. d și 228 alin. 6 Cod procedură penală, precum și art. 112 și art. 118 lit.e din Codul penal,

DISPUN:

a) Confirmarea propunerii Direcției Cercetării Penale din Departamentul Securității Statului - M.I. de a nu se începe urmărirea penală împotriva lui URSU GHEORGHE-EMIL, născut la 1 iulie 1926 în Soroca - U.R.S.S., fiul lui Vasile și Margareta, inginer proiectant la Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărire Comunală București, absolvent al Facultății de Construcții civile și

industriale, căsătorit, are doi copii majori, neîncadrat politic, fără antecedente penale, domiciliat în București, Str.HO ȘI MIN, nr.8, bloc B, ap. 24, parter, sectorul 6, pentru infracțiunea de: propagandă împotriva orînduirii socialiste, prev. de art. 166 alin. 2 din Codul penal.

b) Confiscarea specială a nr.13, 14, 15, 24-25 și 26-27 din revista „Limite“ și nr.1/1973 și nr.2/1975 din revista ,,Ethos“, precum și a însemnărilor ridicate de la domiciliul sus-numilului, materialele respesctive fiind deținute contrar dispozițiilor legale.

c) Cheltuielile efectuate cu ocazia verificărilor vor fi suportate de către stat.

d) Modul soluționării dosarului se va aduce la cunoștința lui URSU GHEORGHE-EMIL prin grija organelor de cercetare ale Departamentului Securității Statului din Ministerul de Interne.

Procuror militar,
Colonel de justiție
Ștefanescu Mihai

164

MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securității Statului
Direcția Cercetări Penale
62/HV/D/S
SECRET DE SERVICIU
Ex.nr.2
Către
I.G.M.-DIRECȚIA CERCETĂRI PENALE

Vă trimitem alăturat următoarele sume în valută, deținute ilegal de URSU GHEORGHE-EMIL, ridicate cu prilejul percheziției din 17 ianuarie 1985:

- 5 dolari U.S.A.
- 10 mărci R.F.G.
- 40 mărci R.D.G.
- 40 coroane daneze
- 1 sekel israelian
- 3.000 lire italiene.

Rugăm confirmați primirea.
Șeful Direcției,
Colonel Vasile Gheorghe

21.09.1985
Am primit mijloacele de plată străine.
(Semnătură indescifrabilă)

CAPITOLUL 3

DETENȚIA

NOTĂ DE INTRODUCERE ÎN AREST

Ministerul de Interne Se aprobă
Organul IGM - Dir. C.P .

Notă
de introducere în / scoatere din arest

Anul 1985 luna septembrie ziua 21 ora
Se introduce în arestul preventiv al IGM Direcția cercetări penale pe baza mandat de arestare emis de Proc. loc. sect. 6 numitul URSU GHEORGHE EMIL zis .....de ani 59 de profesie inginer cu ultimul domiciliu în comuna (orașul) București str. Ho și Miri nr.8, bl. 2, sc. B, ap. 24 sect. 6.
Motivul reținerii ... operații interzise cu miji, de plată străine.
Dosarul de cercetare penală nr..... din

Semnătura

NOTĂ DE VERIFICARE A CAZIERULUI

Ministerul de Interne
.....Copie

Către,
Inspectoratul G.M./ Evidența operativă și cazierul judiciar

In conformitate cu art.13 din Legea nr. 7/1972 rugăm dispuneți verificarea și eliberarea copiei de pe cazierul judiciar privind pe:

Numele de familie...URSU...prenumele...GHEORGHE EMIL... nume avut anterior....porecle și nume false... fiul/fiica lui Vasile și al Margareta născut în anul 1926 luna 07 ziua 01 în orașul -municipiul Soroca URSS, domiciliat în
București. str. Ho și Min nr.8 de profesie proiectant.

Identitatea s-a stabilit prin buletinul de identitate seria BC nr. 001647 eliberat de IMB cu nr din 06.07.1981.

Motivul verificării dosar....

VERSO:

Rezultatul verificării
este cunoscut în evidențe cu următoarele date:

Șef cazier

Ordin de prelungire a arestării preventive

Procuratura Republicii Socialiste România
Data 21.10.1985
Procuratura Locală sector 6
Nr. 1830/P 1985

Către 1GM Direcția cercetări penale
Arest

Vă facem cunoscut că în conformitate cu prevederile art.15 c.p.p. s-a prelungit pînă la data de 21 noiembrie 1985 durata arestării preventive a inculpat URSU GHEORGHE EMIL deținut...în baza mandatului de arestare preventivă nr. 261 din 21.09.1985 emis de Proc. locală sector 6.

Conform art. ... alin. ... din c.p.p. veți aduce la cunoștința inculpatului prelungirea arestării.

Procuror șef,
Tuculeanu Alexandru

168

Declarație

BUCUREȘTI 24 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe Emil, fiul lui Ursu Vasile și al lui Ursu Margareta, născut la 1 iulie 1926, în orașul Soroca, cu domiciliul în București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, predau de bună voie organelor de cercetare penală unele publicații cu conținut anticomunist, aduse de mine din Occident, ridicate de la domiciliul meu și anume: cartea L'Archipel du Goulag de Soljenițîn, tomul III, Editions du Seuil, 1976, „Ma vie" de Troțki.

Susțin pe propria răspundere că nu mai dețin la domiciliu nici în altă parte alte publicații deținute contrar legii sau cu conținut necorespunzător.

Susțin și semnez.

Gh. Ursu

DECLARAȚIE

BUCUREȘTI 24 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Gheorghe Emil, fiul lui Ursu Vasile și al lui Ursu Margareta, născut la data de 1 iulie 1926 în Soroca, avînd domiciliul în București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, deleg prin prezenta pe fiul meu, Ursu Andrei Horia, cu același domiciliu, să primească înscrisurile și documentele ce mi-au fost ridicate cu ocazia percheziților domiciliare ce mi s-au efectuat în 7 ianuarie 1985 la domiciliu sau la locul de muncă, precum și cele din 17 ianuarie 1985, ca și manuscrisul meu intitulat „Europa mea", predat de mine la 16 ianuarie 1985.

Am dat această declarație după ce am luat cunoștință de rezoluția din 15 august 1985 a Procuraturii Militare, prin care, printre altele, s-a dispus și confiscarea specială a înscrisurilor ce au fost deținute de mine

contra legii.

Susțin încă o dată că nu am de făcut nici o plîngere împotriva respectivei rezoluții.

Susțin și semnez.

Gh. Ursu

169

DECLARAȚIE

BUCUREȘTI 29 octombrie 1985

Subsemnatul Ursu Andrei Horia, născut la data de LI.02.1958, fiul lui Gheorghe Ursu și al Soranei Ursu, domiciliat n București, str. Ho și Min, nr. 8, ap. 24, inginer la Centrul de Zalcul C.I.E.A. (Centrala Industrială de electronică și automatizări), prin prezenta mă oblig să păstrez asupra mea abiectele și documentele ce au fost ridicate de la domiciliul tatălui tneu, cît și de la locul său de muncă, la data de 7 ianuarie 1985, 17 ianuarie 1985 sau predate de acesta la 16 ianuarie 1985.

Menționez că pe fiecare dovadă sau proces verbal am precizat :e documente am primit. Tot astăzi am primit și un exemplar din placheta de versuri „Mereu doi“ a tatălui meu, ce a fost dată arganelor de stat spre studiu, precum și un registru ce aparține tatălui meu, unde are evidența unor discuri (primele file), iar la sfîrșit notări privind cîntăreți de jazz.

Acest registru în ultimul timp a servit ca notări pentru jurnalul tatălui meu, notări ce au fost confiscate având un conținut necorespunzător, ce contravine legii.

Susțin și semnez.

Andrei Ursu

DECLARAȚII DE MARTOR: COLEGI DE CELULĂ

CLITĂ MARIAN

aprilie 1990

L-am cunoscut pe numitul URSU GHE. EMIL în anul 1985 în» timp ce executam o pedeapsă cu închisoare în arestul secției Cercetări Penale a IGM-ului. Din cîte îmi amintesc sus-numitul relata celor care eram în aceeași cameră cu el că este cercetat pentru deținere de valută, dar era cercetat și de organe ale securității în legătură cu un jurnal în care consemnase de-a lungul anilor opinii personale împotriva conducerii de stat și de partid. Numitul URSU GHE. EMIL a fost adus în cameră cu mine și cu numitul RADU GHEORGHE în luna octombrie 1985. Reținacest lucru întrucît acesta venea după executarea unei pedepse cu izolare severă - pentru un motiv care acesta aprecia că este inventat de către anchetatori, respectiv nerespectarea regulamentului de ordine interioară. Din cîte îmi amintesc numitul URSU GH. EMIL nu avea probleme de sănătate, avea un moral bun și-n ciuda celor aproximativ 50 de ani arăta foarte bine fizic, acesta chiar facînd afirmații că a făcut mult sport (înot).

Menționez faptul că îmi amintesc că uneori sus-numitul cînd venea de la anchetă era abătut, afirmînd că ancheta s-a desfășurat puțin cam dur, folosindu-se metode violente. Declar că eu n-am văzut urme de violență pe corpul numitului URSU GHE. EMIL, întrucît acesta nu ne-a arătat astfel de urme pe corpul său, ci acestea reieșeau numai din afirmațiile sale făcute în cameră. Nu pot preciza însă, fiindcă nici URSU GHE. nu făcea precizări clare cu privire la numele celor care îl anchetau, cine erau cei care se purtau violent cu sus-numitul în anchetă - din afirmațiile sale am înțeles însă că era anchetat și la miliție și la securitate. Sus-numitul se plîngea, nedîndu-și seama ce doreau anchetatorii de la el, fiindcă el declarase tot ce știa și lacuse.

Cu cîteva zile înaintea datei de 17.XI.1985 (cînd a fost dus la spitalul Jilava pentru investigații medicale) numitul URSU GHE.

EMIL venind de la ancheta de rutină a început să se plîngă că îi este rău de la stomac, prezentînd simptome de vomă și scaune repetate. Aceasta se întîmpla cu vreo 3-4 zile înaintea datei de 17.XI.1985.

Declarație publicată în revista „22“, an I, nr. 14, 27 aprilie 1990, pp. 12-13.

1993, 5 aprilie

Fiind în arestul IGM din decembrie 1984, am primit o invitație să-mi iau angajament de colaborare cu securitatea, în primăvara anului 1985, lucru pe care l-am acceptat. In momentul semnării angajamentului, am primit numele conspirativ Arcadie, iar notele de plată le-am semnat cu același nume. Prin toamna anului 1985, respectiv octombrie, colonelul Creangă, la vremea respectivă șeful arestului IGM (actualmente șef birou control al aresturilor pe întreaga țară tot în cadrul IGP-ului), a venit cu dosarul Ursu Gheorghe, la camera 23, unde eram, respectiv Aleea Trandafirilor, spunându-mi mie și lui Radu Gheorghe zis Gicuță, trebuie să ne mutăm pe Catanga, un arest dezafectat acum, format din celule de patru paturi, cu un interval foarte strâmt, loc unde se puteau comite torturi. Mi s-a adus la cunoștință că Ursu Gheorghe Emil era un tip care era arestat pentru deținere de valută, dar era cercetat în paralel și de organele de securitate ale statului la vremea aceea. Am fost de acord. Ni s-a spus că la vremea respectivă Ursu urma să fie mutat cu noi în camera 29 de pe arestul Catanga, după ce executa o pedeapsă cu izolare pentru un motiv invocat de organele de cercetare.

Deci în acel moment, d-l Creangă v-a cerut ce?

Să formez cu Radu Gheorghe, zis Gicuță, o echipă de

teroare împotriva lui Ursu Gheorghe. Asta a fost afirmația lui.

De când erați în arestul IGP-ului?

Din decembrie 1984. Aveam o condamnare de 10 ani din 1982. Am fost condamnat în primăvara anului 1983 pentru patru spargeri de locuințe și am făcut un periplu în circile de poliție ale Bucureștiului, considerând ca pentru anumite avantaje, alimente,

vizite acasă, să rezolv niște dosare cu autori necunoscuți. Intr-o fază incipientă am fost condamnat 10 ani pentru patru spargeri de locuințe. Am primit cinci ani, plus trei ani și jumătate spor de contopire, plus un an și jumătate o restanță de la altă pedeapsă. După vreo doi ani de periplu prin circile de miliție s-a ajuns, un fel de corupție dacă se poate numi așa la vremea respectivă, cu o echipă de pușcăriași de la camera 74, de periculoși din Rahova, corupție care am făcut-o noi la nivel de circi de miliție, luând asupra noastră fapte, am căzut la înțelegere cu organele de cercetare penală să ne ducă la restaurant, acasă, să ne vedem nevestele ș.a.m.d. Acest lucru a fost auzit de Tudor Stănică, la vremea aceea locțiitorul lui Scarlet, șeful direcției de cercetări penale din Calea Rahovei nr. 34. L-a trimis pe colonelul Danciu, adjunctul lui Alecu și al lui Creangă, la Rahova și mi-a spus că trebuie să mă ia cu ei la IGM, pentru a spune ce s-a întâmplat. Ajuns la IGM (era prezent și d-1 Scarlet), d-1 Tudor Stănică, după ce m-a servit cu o țigară HB și o cafea mi-a spus: „D-le Marian, dacă nu ne spui ce ai făcut prin aresturile miliției îți dăm 5 ani pentru dare de mită și din 10 te fac de 15.“ Zic: „Stai ușor nea Tudore, că nu este chiar așa. Cuvântul dumitale circulă la mare preț între noi hoții. Eu îți spun ce s-a întâmplat, sunt ordine de sus să se rezolve cazuri de autori necunoscuți ca diverse circi de miliție să iasă din punct de vedere al infracțiunii zero, cu autori necunoscuți.“ El mi-a răspuns: „Eu te țin aici, colaborezi cu noi. Îți fac dosar de angajament și după aceea, dacă corespunzi, te voi și elibera, condiționat.“ M-a dat în primire d-lui colonel Danciu, m-a băgat în cameră cu Anescu Nicolae și cu Istrate Cornel, doi prezuinptivi criminali, pe care și pe ăștia i-am torturat

puțin, așa cu cătușe, cu cearceafuri, spânzurați de pat ș.a.m.d. Mi se spunea ce să fac, doar nu stăteam eu să-i fac așa, dacă nu aveam anumite avantaje, 25 de zile câștig plus alte pachete, alte alimente ținute în alte frigidere (...).

La început, notele informative nu s-au numit note informative, ci sesizări. După aceea s-au numit note informative, după ce am semnat angajamentul și am primit nume conspirativ ales de col. Danciu, care era unul dintre locțiitorii șefului de aresturi pe țară, Alecu. Acesta a zis: „Mă, te voi numi Arcadie.“ In foaia aceea xeroxată care am semnat-o erau menționate niște subpuncte: mă angajez să nu deconspir numele meu nici măcar familiei, nici la eliberare, o grămadă de chestii din astea, și să mă angajez să ajut

 organele de securitate. Secu, Secu, Secu și în final foarte mic, Miliție. Deci pe ei îi interesa colaborarea cu Securitatea.

Să revenim la cazul Ursu. L-am văzut pe d-1 Ursu după ce mi l-a mutat în cameră pe Gicuță, adică Radu Gheorghe, la camera 29. După vreo 5 minute l-a introdus pe d-1 Ursu. Un tip de o înălțime cam de 1,85, bine clădit, cu toate că eu l-am apreciat la vremea aceea în jur de 55 de ani. *Salul, salut. Ce faci. De unde vii. De la izolare. Cu ce ești. Deținere de valută. Unde stai. Ho Și Min. Stai în cartier cu mine. Eu stau la Moghioroș. Tu cu ce ești. Am. 10 ani, sunt hoț. Bun. Băi Ursule, știi care e situația, noi pe lângă alte chestii care trebuie să le facem pe aici trebuie să te și batem. Cum domnule...* A intrat sub pat automat, l-am bombardat imediat și teroare maximă în decurs de vreo trei săptămâni. Deci se întâmpla cam pe la sfârșitul lunii septembrie, începutul lui octombrie 1985, când l-a introdus la noi la camera 29 și l-am terorizat pe om cam vreo trei săptămâni, la modul: mânca sub pat, făcea pe el sub pat sau dacă nu făcea sub pat făcea la ușă, spunând acea poezie pe care i-am sugerat eu să o rețină. Trebuie să o menționez aici?

O puteți menționa.

Se deschidea ușa și se prelua numărul de schimb al turelor și Ursu, stând în poziție de drepți, spunea subofițerilor: „vreau să vă spun și cu o poezie.“ „Spune,

băi Ursule![11] „Jur, cât voi fi pe acest pământ și până voi intra-n mormânt, n-am să mai vorbesc de rău patria și conducătorul său.“

Cine v-o sugerase?

Păi, eu i-am sugerat chestia asta și ca atare tot eu i-am inventat poezia. Eram supravegheați permanent de personalul supraveghetor care era obligat permanent să facă pază și supraveghere. Ne-au dat cătușe, apoi ni s-au luat, iar ni s-au dat, am folosit cearceafuri, am construit un căluș, l-am agățat de pat, a fost bătut la teslicole, la palme, pe umeri. Gicuță l-a obligat să-i facă o felație elegantă, pe care omul a facut-o, mânca pe sub pat și multe alte chestii.

Erați supravegheați?

Supravegheați, și ne-au dat indicații: teroare mai accentuată, sau mai lâsați-1 sau mai luați-1, nu puteam să-l batem pe om așa hodoronc-tronc în continuu, că altfel dădea în primire. Am să dau nume acum. Șef de tură la vremea respectivă, care ființează la ora actuală în arest, locțiitor al d-lui colonel Creangă, șeful arestului, la vremea aceea era locotenent major Roșu, actualmente căpitan

174 în cadrul aceluiași arest al IGP; locotenent major Ungureanu, actualmente căpitan sau maior în cadrul brigăzii de luptă contra crimei organizate, tot sediul IGM (fiindcă Mateescu și-a împărțit oamenii neavând sediu, o parte ființează la Poliția Capitalei, o parte în cadrul Direcției de cercetări penale *a* IGM). Șef de schimb, adjutant Mocea, actualmente pensionar, căruia îi spuneam noi hoții Blândul Ben. Plutonier Cuzic, zis Pâș - Pâș, actualmente se ocupă cu distribuirea pachetelor de la familii. Era un adjutant mai în vârstă, care stă în cartierul Drumul Taberei și căruia noi îi spuneam Soacra, care și el supraveghea, spunea să-l mai lăsăm pe Ursu, că l-am desființat. Un plutonier, la vremea aceea cu rol de sanitar, locțiitorul doctorului de atunci Anghel, locotenent colonel doctor, iar plutonierul se numește tot Anghel. Actualmente Anghel plutonierul lucrează tot în cadrul IGP tot la arest, sanitar, duce la raze, la analize etc. Plutonier la vremea aceea, sau poate sergent major, Cică Ghelmez, care acum este plutonier major, activează tot în cadrul IGP. Aceștia

făceau, la vremea respectivă, din ordin al superiorilor, pază și supraveghere cunoscând tot ce se întâmplă în camera 29, unde, timp de vreo trei săptămâni, am fost eu, Radu Gheorghe și d-1 Ursu. (...)

Cert este că la un anumit timp, după vreo trei săptămâni, și el fiind scos afară în anchetă, și noi, periodic, pentru a da note informative, doctorul acesta, locotenent colonel Anghel ne-a spus: „Băi, lăsați-o mai moale cu teroarea, fiindcă și așa trebuie să-l trimitem la Jilava și să nu prezinte urme pe el.“ Omul la vremea respectivă, în momentul în care noi executam această teroare, nu prezenta urme care ar fi putut duce la încetarea vieții lui. Ceva echimoze, ceva pete, umflături, tălpi, mâini și altceva nimic. Deci din pricina asta nu putea să moară. Am ieșit la colonelul Creangă și i-am spus: „D-le colonel, m-am cam plictisit aci la camera 29“, asta fiindcă nu aveam acces la nici o fereastră, era o mică aerisire în niște sisteme de pârghii, și ziceam să mă mute pe camera 35, 34, să am vedere în curtea interioară a Securității, unde mai jucau ăia volei, tenis, îmi mai clăteam ochii. Ne-am mutat la camera 35 și aici, într-una din zile, joi sau vineri, și cu d-1 plutonier loniță, care la vremea respectivă se ocupa cu distribuirea pachetelor și care cunoaște foarte bine toate aspectele, am aranjat să primesc o carte să citesc, și mi-a adus „Cel mai iubit dintre pământeni[11].

Am intrat așa într-o lectură maraton și parcă joi sau vineri,

175 oricum cu câteva zile înaintea datei de 17 noiembrie, îi zic lui Ursu, eu citind, omul dându-se jos din pat și stând cu mâinile deasupra patului, cu corpul într-o extensie și relaxare totală: „Băi Ursule, dă-te mai așa, că îmi iei unghiul de vedere[1']. Și omul nu se mișcă atât de repede cum aș fi vrut eu. Atunci am întins piciorul perfect și l-am lovit cu o singură lovitură în zona ombilicală. Omul a căzut, s-a colorat puțin la față, a prezentat imediat abdomen acut, imediat simptome de vomă și scaune repetate, care nu se materializau în nimic. Am bătut în ușă spunând: „Scoate-1 pe ăsta afară, că îi este rău". L-a scos afară, l-a dus la colonelul doctor Anghel, care i-a făcut o papaverină sau un scobutil compus și l-a reintrodus în camera 35. L-am întrebat ce

are și mi-a spus că se simte rău. I-am zis să stea întins pe pat că poate își revine. Mi-am dat seama că nu prea e în regulă, abdomenul ăsta acut prezentând exact aceleași simpome ca o sarcină extrauterină. L-am lăsat câteva ore. Nimic. începe să vomite, chiar noaptea spre dimineață. A doua zi începe să vomite sânge. Zic: „Ursule, nu e bine." Bat în ușă. Cert este că atunci sunt scos afară de Tudor Stănică și de colonelul Creangă care îmi spun: „Ce-ai făcut, mă?" Le-am răspuns: „Mi-a împiedicat unghiul de vedere și l-am ars în stomac. Și ce-i cu asta? Duceți-1 la spital că moare." Mi s-a răspuns: „Lasă, bă, că nu avem benzină, mașină etc. și până la urmă astea sunt și indicațiile." Le-am răspuns: „Bine, treaba voastră. Bănuiesc că n-o să doriți să mă implicați pe mine, într-un fel sau altul, că vă trag după mine automat." Omul este întârziat și dus la Jilava, duminică dimineața, oricum după vreo două zile și jumătate, eu gândindu-mă că l-am ars vineri seara sau joi, ori e dus sâmbătă la Jilava, ori duminică. Cert este că atunci când ajunge la Jilava, aflu de la colonelul doctor Anghel că Ursu a murit. „Și eu ce să fac acum? De ce nu l-ați dus la timp? Eu am bătut la ușă, v-am spus cum l-am lovit, voi i-ați făcut papaverină și scobutil compus. Voi sunteți competenți, sunteți doctori și sunteți și organul represiv la vremea asta." Anghel îmi răspunde: „Bine, eu sunt nevoit să mă pensionez sau să trec în rezervă, fiindcă neglijența vizavi de ce am administrat eu ăstuia a făcut ca omul să moară." (...)

(Declarație publicată în volumul «Babu», editat de Comei Mihalache, 1995)

• 176

Altă declarație a lui Marian Clită referitoare la același episod

E, a venit perioada foarte aproape, respectiv, după cîte mi-aduc eu aminte, fiindcă omul pe 17 a murit, noiembrie, eu mi-aduc aminte, cam în jurul datei de 14, fiindcă mi se dăduse de către plutonierul loniță, magazioner la vremea aia, „Cel mai iubit dintre pământeni“, să execut, așa, o lectură rapidă. S-a dat

Ursu de dimineață jos din pat, și i-am spus, „băi“, eu citeam, trebuia să predau cărțile sîmb... duminică... luni, pardon, trebuia să le dea la alt deținut, sau să le dea acasă, nu știu, îi spun „băi, Ursule, vezi că-mi împiedici unghiul de vedere, dă-te puțin mai încolo[11]; omul, stînd în extensie, cu coatele pe patul doi, probabil că am simțit eu că nu s-a mișcat chiar repede și i-am dat o lovitură, o simplă lovitură de picior în zona abdominală, omul s-a îndoit și-a căzut. Zic „ce-ai, ină“, omul s-a simțit, s-a văzut că imediat și-a schimbat culoarea feței, i-am pus mînă pe abdomen, acul, abdomen acul - eu mai am niște cunoștințe de-astea, medicale, că am cunoscut un medic veterinar la Institutul Pasteur. Și am spus „ce e?“ „Nu mă simt bine, nu știu ce“ ... scaune, senzație de scaune repetate, nematerializate în materii fecale, simptome de vomă; „stai, mă, în pat liniștit, că bal în ușă[11]. Și încep să bat în ușă, și eu, și Cicuță. E scos afară, mă scoate doctorul: „ce s-a înlîmplal?[11] „Măi, l-am lovit în stomac.[11] „Cum?[11] „Uite, cu piciorul, așa.[11] „îhî![11] „Și eu, cu piciorul gol.“ L-a dus la cabinet, i-a făcut o papaverină scobutil compus, și La adus înapoi, omul intrînd așa, simptomă care se produce... o calmare în urma medicamentului administrat, dar mie mi s-a părut cam insuficientă, mai avînd niște cunoștințe. Zic „mă, stați, că nu e în regulă[11], l-am lăsat puțin să stea liniștit vreo două ore, iar b- (în ușă.: „Băi, se simte rău ăsta, ați înnebunit? Hai, cum o facem, duceți-1 la spital, nu?[11]... „Lasă-1, mă, dă-1 dracu', n-are nimic.[11]... II mai scoate pe seară, îi mai face un scobutil, sau ce-i face, îl lasă să doarmă, îl mai lasă și toată a doua zi, și spre seară Ursu prezintă simptome mai rele, adică începe să vomite și dă așa, puțină melenă, nu? - sînge. Ii spun „băi, scoteți-1, mă, ați înnebunit?[11] „Lasă-1, mă, că astea sînt dispozițiile[11]; cert e că ostentativ a fost întîrziată ducerea lui la Jilava, ostentativ... fiindcă, dacă atunci, într-o oră, îl ducea - din cauza loviturii date de mine,

177 eu i-am perforat intestinul subțire pe o lungime de 10 centimetri era dus atunci, operat, cusut, salut! Ii făcea rezecție de intestin, bine-rnersi. Cert e că omul e dus după două zile jumate, motivîndu-se că n-aveau mașină ighemiștii. Eu, lovindu-1 pe Ursu, nu am făcut altceva decît un LCM (lovitură cauzatoare de moarte,

n.ed.), eventual, pentru care, mai devreme sau mai tîrziu, îmi voi primi pedeapsa, pedeapsă care va intra, într-un fel sau altul, în decretul 11, dat de Ceaușescu în ‘88, deci răspunderea mea penală nu poate exista, fiindcă să nu credeți că, infractor fiind, vreau să fac valuri și să mă duc la pușcărie, că nu se poate, intervine egoismul ăsta al persoanei, nu, e ilogic, înseamnă că aș fi tîmpit, dar, moral, alții sînt criminalii, moral... și acești oameni trebuie trași la răspundere, chit că penal nu li se poate întîmpla nici lor nimic, absolut, dar să vedem cum a fost atunci cu regimul terorii aplicat, și cu schingiuiri, și cine a răspuns...

•

RADU GHEORGHE

Declarație
02 martie 1994

Subsemnatul Radu Gheorghe, fiul lui Gheorghe și Mărioara, născut la 22.10.1954 în București, studii 12 clase, domiciliat în București, sect. 4, str. Eliza Moroiu nr. 5, et. 3, ap. 9, declar următoarele:

In anul 1981 am fost arestat pentru furt. In timpul urmăririi penale și al judecății am fost depus în arestul Direcției Cercetări Penale din I.G.M. Și după condamnare am rămas, pentru executarea pedepsei, în arestul Direcției Cercetări Penale, de unde m- am eliberat condiționat în decembrie 1985. Arăt că anterior am mai fost luat odată în discuție pentru eliberare condiționată, dar nu se aprobase; nu îmi mai amintesc în ce perioadă a avut loc acest lucru și nici motivul pentru care nu mi se aprobase.

In perioada septembrie-decembrie 1985 m-am aflat deci în arestul Direcției Cercetări Penale. îmi amintesc că în timpul cît m-am aflat în arest, șefi de arest au fost, în ordine, col. Alecu și col. Creangă.

Cu col. Alecu m-am înțeles bine; acesta îl cunoștea pe

tatăl meu - care lucrase la Direcția Cercetări Penale a securității; col. Alecu îmi vorbea frumos și încerca să mă convingă să am o conduită disciplinată.

Precizez că eu am fost un arestat recalcitrant, motiv pentru care am fost în mai multe rînduri sancționat cu izolare și chiar bătut de unii lucrători de miliție de la arest.

După pensionarea col. Alecu am avut mai multe probleme, în sensul că, eu fiind recalcitrant, nu mă înțelegeam cu noul șef al arestului, col. Creangă.

In timpul cît am stat în arest am fost repartizat în mai multe camere, cred că am trecut prin toate camerele; perioadele în care se stătea într-o cameră erau mici, de la cîteva zile la maxim o lună. Regula era să nu fim în camere cu persoane cunoscute, astfel că nu îmi amintesc numele celor cu care am stat în camere în decursul timpului. Reținc că la un moment dat am fost în cameră cu un avocat, pe care îl știam de la instanță, pe nume Mircea Stănculescu.

La întrebarea pusă, arăt: îmi amintesc de Clită Marian, pe care îl știam din penitenciar - unde îl întîlnisem cu ocazia executării altei pedepse. îmi amintesc că am stat în cameră cu Clită Marian - în două rînduri; tiu mai reținc în care perioade de timp am stat în cameră cu respectivul, dar pot preciza că a doua oară a fost cu puțin timp înainte de a fi eu eliberat condiționat.

Nu îmi amintesc numele celorlalte persoane care s-au aflat cu mine și cu Clită Marian în camere, în cele două perioade.

Arăt că atît în prima cît și în a doua perioadă în care am stat în cameră cu Clită Marian, camerele erau situate în zona de arest cunoscută sub denumirea de „Catanga“.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc deci să fi stat în cameră cu o persoană cu acest nume. De altfel, pe foarte mulți din cei cu care am stal în camere nu îi știam după nume.

lini sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare - în sensul că persoana în discuție era în vîrstă de aproximativ 60 de ani, era inginer,

fusese cercetat anterior de securitate pentru că i se găsise un jurnal cu comentarii nefavorabile la adresa regimului, că se afla în arest pentru deținere de valută -, dar nici în această situație nu îmi amintesc de respectivul.

îmi este prezentată și fotografia (copia xerox a fotografiei) din dosarul de penitenciar al lui Ursu Gheorghe. Nici în această situație nu îmi amintesc de persoana în discuție.

în timpul cît m-am aflat în arest am avut mai multe neînțelegeri cu lucrătorii de miliție din paza arestului, motiv pentru care, după cum am arătat, am fost sancționat și chiar bătut de unii din ei (dar nu le mai reținnumele). Cu arestații am avut două conflicte; odată cu un turc cercetat pentru trafic cu aur - cu care m-am certat și l-am lovit; și el m-a lovit; al doilea conflict l-am avut cu un arestat mai tînăr ca mine cu 3-4 ani (din cîle reținse numea Radu Frumosu), cunoscut bișnițar, cu care la fel ne-am certat și lovit reciproc. In ambele cazuri au fost însă lovituri de gravitate redusă. Cu alte persoane nu am mai avut conflicte - nu m-am certat, nu le-am lovit și nu am fost lovit.

Cu Clită Marian nu am avut neînțelegeri.

Răspunzînd la întrebarea pusă, arăt: Atît col. Alecu cît și ulterior col. Creangă mi-au cerut în mai multe rînduri să le spun ce se întîmpla și ce se discuta în camerele în care mă aflam. Eu am evitat însă să dau curs acestor solicitări; col. Creangă a fost mai insistent și chiar mi-a cerut să dau relații în scris despre cei cu care eram în camere (dar nu îmi mai amintesc numele celor despre care eram întrebat); precizez că și atunci cînd i-am dat relații în scris l-am mințit - am evitat să îmi denunț colegii de arest; chiar mi-a reproșat de mai multe ori că nu vreau să-l ajut ori că nu sînt capabil de așa ceva.

Nu s-a întîmplat niciodată ca vreunul din lucrătorii de miliție de la arest să îmi ceară să provoc la ceartă ori să lovesc vreun alt arestat.

In prezent am domiciliul, așa cum am arătat, în

strada Eliza Moroiu, dar pînă la amenajarea apartamentului de aici locuiesc la concubina mea - în cartierul Titan, dar nu reţin denumirea străzii; rog să fiu crezut că spun adevărul - pot să arăt telefonul la care pot fi găsit (concubina mea stă în chirie, iar telefonul, pe numele proprietarului - Ursu - este 6440733).

Nu m-am prezentat pînă în prezent deoarece am fost bolnav. Este adevărat că azi am fost adus cu însoţitor - subofiţer de la Secţia 14 Poliţie, dar precizez că la secţie m-am prezentat singur.

Mă angajez ca în situaţia în care voi mai fi citat să mă prezint la organul de procuratură militară.

Am citit declaraţia

180

Secţia Parchetelor Militare

Proces verbal
03 iulie 1995

Procuror militar gl. mr. S. Joarză, avînd în vedere cercetările ce se efectuează în dosarul nr. 90/P/90, am citat la Secţia Parchetelor Militare pe Radu Gheorghe, fiul lui Gheorghe şi Mariana, născut la 22.10.1954, aflat în prezent în stare de arest - în Penitenciarul Bucureşti.

Acestuia i s-au adus la cunoştinţă susţinerile lui Clită Marian; i s-a prezentat - şi a citit - „dezvăluirile[11] făcute de Clită Marian în cotidianul „Oglinda[11] din 12.04.1995. Precizează că îşi menţine declaraţiile anterioare; refuză să mai facă orice altă declaraţie; nu are apărător pentru această cauză şi nu doreşte apărător, întrucîl refuză să facă altă declaraţie decîl cea dată anterior.

Procuror militar,
Semnătura

STERE CARACOSTEA

DECLARAŢIE DE MARTOR

Anul 1990, luna noiembrie, ziua 30

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C.pr.pen., după ce a depus jurământul prevăzut de art.85 din C.pr.pen și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele *Caracostea,* prenumele *Stere,* fiul lui *Hristu* și al *Ecaterina,* studii *10 clase,* ocupația *ospătar la O NT Litoralul,* domiciliat în *Constanța,* strada *B.P. Hașdeu,* nr.*26,* bloc *46,* scara *B,* etaj *3,* apart.32, județul *Constanța.*

în anul 1985 am fost cercetat pentru infracțiunea de dare de

181 mită. O perioadă cuprinsă între 20 septembrie - 26 octombrie 1985, am fost arestat preventiv la IGM Direcția Cercetări Penale, în strada Rahova. Toată perioada arestului preventiv am petrecut- o la camera 1.

In general arestații aduși la arestul menționat, rămîneau în aceeași cameră o perioadă de cîteva zile. In camera 1 erau 6 paturi și eram 8 arestați. în două paturi dormeau cîte 2 arestați.

înainte de a fi eu pus în libertate, cu 4-5 zile, adică înainte de data de 26 octombrie 1985, în camera 1 a arestului a fost adus Ursu Emil Gheorghe. Ursu Gheorghe a fost adus în cameră seara. Cînd a fost introdus în cameră nu avea urme de violență. In camera nr.l a arestului se mai aflau: un judecător arestat pe nume Radu, un magazioner la Hanul lui Manuc, un tinichigiu de 60-62 de ani care avusese vreo 12 garaje la Ștefănești, un tîlhar deja condamnat, un țigan cu afaceri cu (indescifrabil), și o altă persoană de care nu-mi aduc aminte.

După ce Ursu Gheorghe a fost adus în cameră, a discutat cu el judecătorul. L-a întrebat pentru ce fapte a fost arestat. Ursu Gheorghe a povestit ceva în legătură cu niște jurnale și povestea despre Suedia.

In jurul orei 4 noaptea a fost dus la anchetă. După puțină vreme s-a reîntors la camera de arest. Avea urme

de violență pe obrazul drept și în zona urechii. Ii picura sînge din ureche și nas. A spus că a fost bătut și că nici nu s-a stat de vorbă cu el. Spunea că a fost bătut de un căpitan sau de un maior de securitate. Spunea că acest ofițer îl luase cu cîteva vreme înainte la cercetări, i-a dat drumul și apoi l-a luat din nou. Ursu Gheorghe spunea că este anchetat și pentru valută, dar spunea că poate să o justifice, îmi amintesc că Ursu Gheorghe mai spunea că este anchetat pentru jurnalele pe care le ținuse. Am înțeles că ancheta avea în obiectiv mai mult problema jurnalelor. Nu a pronunțat numele anchetatorului. Spunea doar că îl anchetează un ofițer de la Securiate care îl mai anchetase o dată. In acea seară nu s-a plîns că ar fi fost lovit în abdomen. Știu că Radu Gheorghe l-a întrebat în cameră despre jurnale, Cred că Radu Gheorghe informa despre discuțiile cu Ursu Emil pe anchetatori. Nu-mi aduc aminte dacă pînă la punerea mea în liberate, Ursu Gheorghe a mai fost scos la anchetă. (...) Nu s-au exercitat însă violențe asupra lui Ursu Gheorghe din partea celor din cameră în cele cîteva zile cît am

 fost cu el în cameră.

Aceasta este declarația pe care o dau și semnez după citire

VASILE CIMPOERU

Secția Parchetelor Militare
Nr. 542/1993

Declarație
30 noiembrie 1993

Subsemnatul Cimpoeru Vasile, fiul lui Stancu și Dumitra, născ. la 3 aprilie 1955, în corn. Epurești, jud. Giurgiu, domiciliat în corn. Bragadiru — str. Florilor nr. 13, bl. P9, sc.l, et .1, ap.4, sector agricol Ilfov, declar următoarele:

La data de 16 septembrie 1985, am fost arestat și

depus la Arestul Direcției Cercetări Penale din IGM. îmi amintesc că, la un moment dat, la cîteva zile după arestare, am stat în cameră cu arestatul Ursu Gheorghe Emil. Din cîte îmi amintesc, acesta fusese arestat pentru faptul că i se găsise la domiciliu o sumă de dolari, parcă în jur de 20. îmi mai amintesc că acesta a povestit în cameră că ar fi fost plecat în străinătate și spunea că pentru a face economii își lua mîncare (salam de Sibiu) din țară.

Acesta nu a spus în cameră că ar fi fost bătut la anchetă; nu am auzit să spună așa ceva. De altfel, din cîte îmi amintesc, în perioada în care s-a aflat cu mine în cameră, Ursu Gheorghe Emil a fost scos la anchetă o singură dată. Cînd s-a întors în cameră, a spus că a fost „scos“ de securitate. Nu îmi amintesc ca Ursu Gheorghe Emil să fi spus numele celui care îl scosese la anchetă; nu îmi amintesc deci să fi spus numele vreunui cadru de miliție sau securitate.

Cînd a revenit în cameră nu era bătut; nu prezenta semne de violență și nici nu a spus că ar fi fost bătut.

Ursu Gheorghe Emil nu a spus - cel puțin eu nu îmi amintesc - că ar fi fost cercetat de securitate. Ceea ce îmi amintesc este că, după ce a venit de la anchetă, cînd ne-a spus că a fost scos de securitate, el a mai precizat că anchetatorul i-a zis că acum nu are

 timp de el, dar să se gîndească bine la ceea ce trebuie să spună cînd va fi din nou scos la anchetă.

In perioada respectivă, în cameră cu mine, pe lîngă Ursu Gheorghe Emil, se mai afla unu, sau doi (nu mai reținexact) arestați. Nu îmi amintesc numele respectivului, sau respectivilor, între Ursu Gheorghe Emil și cei aflați în cameră nu a fost nici un incident; nu ne-am certat și nici nu ne-am lovit. Cît timp s-a aflat cu mine în cameră, Ursu Gheorghe Emil nu a fost deci lovit de nimeni; nici de alți arestați, și nici de cadre de miliție.

După ce a fost mutat din camera în care mă aflam eu, nu cunosc ce s-a mai întâmplat cu Ursu Gheorghe Emil. Nu știu dacă acesta mai trăiește. Nu am auzit să fi murit.

îmi mai amintesc despre el că ne recita poezii și ne-a

spus că și el scrie poezii.

•

GHEORGHE POPESCU

Secția parchetelor militare
Nr. 542/1993

Declarație
2 decembrie 1993

Subsemnatul Popescu Gheorghe, fiul lui Victor și Maria, născ. la 24 iunie 1930, în București, domiciliat în București - str. Barbu Mămuleanu nr. 20, sect.2, declar următoarele:

Am fost deținut în Arestul Direcției Cercetări Penale din IGM, în perioada mai 1984 - primăvara lui 1987; precizez că, în acest interval, de două ori am fost și internat în Spitalul Jilava.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Fiind întrebat de procurorul militar dacă îmi amintesc însă de un arestat de profesie inginer, care avea preocupări literare, arăt că, la un moment dat, am stat în camera de arest cu o asemenea persoană. Nu mai reține în ce perioadă și nici cît timp am stat în cameră cu respectivul; oricum, cred că nu prea mult timp.

Din cîte reține, acesta a fost scos la anchetă în perioada în care s-a aflat în cameră cu mine, dar nu îmi amintesc de cîte ori. Nu 184

îmi amintesc ca, atunci cînd a venit de la anchetă, să ne fi spus cine și pentru ce l-a anchetat. Nu îmi amintesc să ne fi spus că ar fi fost bătut. Precizez că noi ne feream să vorbim în cameră despre ceea ce se petrecea la anchetă, deoarece știam că printre noi sînt informatori.

Arăt că exista obiceiul ca la anchetă să fim loviți, dar, așa cum am arătat, Ursu Gheorghe Emil nu a spus nimic în acest sens, astfel că eu nu pot afirma dacă a fost ori nu lovit.

Cred că a fost scos la cabinetul medical de cîteva ori,

așa îmi amintesc, dar nu mai reține pentru ce. Pot arăta însă că, datorită calității necorespunzătoare a hranei, majoritatea dintre noi acuzam dureri de stomac.

Cît timp s-a aflat cu mine în cameră, între Ursu Gheorghe Emil și ceilalți arestați nu au existat incidente; nu s-a întîmplat să se fi certai ori să fi fost lovit de cineva. Nu cunosc să fi avut incidente cu subofițerii de la arest.

Eu am stat o singură perioadă de cîteva zile în cameră cu Ursu Gheorghe Emil.

Alte aspecte în legătură cu acesta nu cunosc. Nu îmi amintesc numele celorlalți arestați cu care m-am aflat în cameră.

Nu cunosc care este situația lui Ursu Gheorghe Emil în prezent. De la procurorul militar aflu că acesta a decedat. Nu cunosc cauza decesului și nici împrejurări referitoare la producerea acestui deces.

După ce eu am fost mutat din camera în care eram cu Ursu Gheorghe Emil, eu fiind mutat în altă cameră, nu cunosc ce s-a mai întîmplat cu respectivul. Nu am mai auzit de el și nu l-am mai văzut.

ȘTEFAN IVAN

Procuratura României
Procuratura Secția Parchetelor Militare
Dosar nr. 542/’93

DECLARAȚIE DE MARTOR
Anul 1993 luna decembrie ziua 21

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art.80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art.85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul a declarat următoarele:

Subsemnatul: numele IVAN prenumele Ștefan născut 4 iulie 1950, fiul lui Iorgu și al Despina studii liceul ocupația pensionar (medical) domiciliat în București str. Huedin nr. 6 bloc M 12 scara D etajul 4 apart 151 sectorul 4.

Am fost arestat în 26 septembrie 1985, fiind depus la Direcția Cercetări Penale din IGM.

îmi amintesc faptul că, timp de cîteva zile, nu reținut cîte, m-am aflat în cameră și cu Ursu Gh. Emil. Acesta a povestit că el a fost cercetat de securitate și că de fapt motivul arestării lui este politic; a spus că deoarece nu era în interesul regimului să figureze cu deținuți politici, l-au arestat pentru deținere de valută. Ne-a mai spus că a fost de mai multe ori în străinătate.

Am înțeles că era inginer constructor și că avea preocupări literare și cunoștințe în rîndul scriitorilor.

Nu îmi amintesc dacă a pomenit numele vreunui ofițer de miliție sau securitate care să îl fi anchetat. îmi amintesc că, parcă, a zis, la un moment dat, că a fost audiat de un colonel, dar nu mai reținut dacă i-a spus numele.

îmi amintesc că, în perioada în care a stat cu mine în cameră, Ursu Gh. Emil a fost scos de 2 sau 3 ori. Reținut că, atunci cînd revenea în cameră, era supărat și spunea că a fost anchetat de securitate. Am înțeles că pe cei (sau cel) care îl anchetau îi interesa problema jurnalului său și relațiile cu prietenii.

Ursu Gh. Emil ne spusese că a ajuns să fie arestat după ce fusese cercetat în stare dejibertate de către Securitate. Nu a spus să fi fost bătut la Securitate în perioada în care a fost cercetat în 186

stare de libertate.

Cît timp s-a aflat cu mine în arest, la un moment dat,

cînd a venit de la anchetă, Ursu Gheorghe Emil a spus că a fost tras de păr și înjurat. Nu îmi amintesc dacă a spus și de către cine. Oricum, cel care îl anchetase fusese de la Securitate (așa a spus el).

Alte aspecte în legătură cu cercetarea lui Ursu Gh. Emil nu cunosc. Nu cunosc deci dacă acesta a fost bătut în perioada în care s-a aflat în arestul Direcției Cercetări Penale.

Nu cunosc ca Ursu Gh. Emil să fi avut vreun incident violent cu alți arestați ori cu cadre de miliție sau securitate.

Am înțeles că starea sănătății lui era bună.

Despre moartea lui Ursu Gh. Emil am aflat din ziare, după Revoluție.

•

VASILE RADU

Declarație
22 decembrie 1993

Subsemnatul Radu Vasile, fiul lui Eugen și Olimpia, născ. la 28 iulie 1949, în București, studii Facultatea de Drept, dornic. în București - Drumul Taberei nr. 38, bl. OD4, sc.2, et. 6, ap. 61, sect. 6, declar următoarele:

Am fost deținut în Arestul Direcției Cercetări Penale din IGM, în perioada 10 martie 1984 - 1 iulie 1986. Eram cercetat de Procuratura Generală.

îmi amintesc de arestatul Ursu Gh. Emil. Acesta a fost adus la un moment dat în camera de arest, în care mă aflam și eu; eram aici 8 sau 9 arestați. Nu mai rețin numărul camerei, și nici numele celor care s-au mai aflat în cameră cu mine, la vremea respectivă.

Ursu Gh. Emil a stat puțin în această cameră (cu mine și ceilalți 7-8) - 3 pînă la 5 zile. îmi amintesc de el că ne-a spus că ar fi reținut întrucît i s-a găsit un jurnal (caiet) în care a făcut aprecieri injurioase la adresa familiei Ceaușescu. Nu l-am crezut și l-am privit cu suspiciune, știind că toți cei de acolo eram reținuți pentru infracțiuni de drept comun, și mai știind care era teama

 generală de a vorbi (dar să mai scrii) despre Ceaușescu.

Ursu Gh. Emil a fost scos la anchetă de 2-3 ori și cînd a revenit ne-a povestit că a fost întrebat în legătură cu caietul respectiv. Nu îmi amintesc să fi spus numele anchetatorului care l-a scos. Nici nu reținsă fi spus dacă a fost scos la miliție sau la securitate. Nu s-a plîns cu privire la faptul că ar fi fost bătut ori că s-ar fi făcut asupra lui presiuni de altă natură.

După ce a fost luat din camera în care mă aflam eu, nu am mai auzit vorbindu-se de Ursu Gh. Emil. Despre acesta am mai auzit în 1990, la o emisiune de televiziune; cu această ocazie, am aflat că a decedat în timpul detenției.

Nu cunosc aspecte referitoare la cauza decesului.

Așa cum am arătat, nu mai știu nimic despre Ursu Gh. Emil, după plecarea lui din camera în care mă aflam.

Cît timp a stat în cameră cu mine, între Ursu Gh. Emil și alți arestați nu a existat nici un incident. Nu cunosc să fi avut vreun incident nici cu lucrătorii de miliție de la arest.

Nu cunosc dacă Ursu Gh. Emil a fost sau nu bătut în timpul cît s-a aflat în arest; nu am văzut și nu am auzit să fi fost bătut ,nici de vreun arestat, și nici de vreun cadru MI.

Pe arestatul Clită Marin îl cunosc. II cunoșteam din perioada anterioară arestării mele. El era un cunoscut spărgător de locuințe. Fiind judecător la Judec. Sector 6, înainte de a fi arestat, l-am avut în unul din dosare și pe Clită Marian.

In timp ce m-am aflat în arestul Direcției Cercetări Penale, m-am întîlnit cu acesta; nu reținpentru ce era arestat. Am stat cîteva zile în aceeași cameră cu Clită Marian, dar, din cîte îmi amintesc, nu în aceeași perioadă în care am stal în cameră cu Ursu Gh. Emil. Deci, din cîte rețineu nu am stat în același timp în cameră cu Ursu Gh. Emil și cu Clită Marian.

Nu cunosc dacă Ursu Gh. Emil a stat în aceeași cameră cu Clită Marian; nu cunosc dacă aceștia s-au cunoscut. Cu Clită Marian nu am vorbit niciodată despre Ursu Gh. Emil.

Nu cunosc dacă, în perioada respectivă, se mai afla în arest vreo persoană cu numele de Radu.

De subofițerul Munteanu îmi amintesc, era poreclit „soacra[11] pentru că vorbea mult. Nu am discutat cu acesta vreodată, nici despre Ursu Gh. Emil, și nici despre alți arestați.

188

GHEORGHE MANDA

Declarație
04 ianuarie 1994

Subsemnatul Manda Gheorghe, fiul lui Gheorghe și Paraschiva, nasc, la 5 iunie 1931, în București, domiciliat în București - str. Novaci nr. 8, bl. P 57, sc. 2, ap. 36, sectorul 5, declar următoarele:

Am fost arestat la 14 august 1985 și depus în Arestul Direcției Cercetări Penale a IGM. Precizez că, în primele 5 zile, am fost depus în Arestul Procuraturii Municip. București și apoi mutat la IGM.

îmi amintesc că, în timpul cînd m-am aflat în Arestul Direcției Cercetări Penale, la un moment dat, a fost adus în camera unde eram eu un bărbat, despre care ulterior am aflat că se numește Ursu Gheorghe. Nu mai reține în ce perioadă m-arn aflat în cameră cu acesta. îmi amintesc că, în perioada respectivă, în aceeași cameră s-a mai aflat un deținut, pe care îl chema Vasile și care spunea că este jurist și că lucrase la Judecătoria Sectorului 6. Numele celorlalți arestați din cameră nu mi le mai amintesc.

După ce a fost adus în cameră, Ursu Gheorghe ne-a povestit că a fost cercetat de securitate și că la miliție a fost adus pentru „un dolar“. Mai spunea că avea un jurnal în care scria despre familia Ceaușescu și că era corespondent la „Europa Liberă“.

Eu am stat mai retras, astfel că nu am discutat direct cu Ursu Gheorghe. Cu acesta a discutat mai mult cel care era jurist - Vasile -, care, la un moment dat, l-a și sfătuit pe Ursu Gheorghe să ceară să fie scos pe cauțiune plătită în dolari de către fata lui (a lui Ursu), despre care respectivul spunea că se află în străinătate.

Arăt că eu am stat în cameră cu Ursu Gheorghe aprox. 10 zile, după care eu am fost mutat în altă cameră. Din cîte îmi amintesc, în perioada respectivă, Ursu Gheorghe a fost scos la anchetă de două ori. Prima dată cînd a fost scos, la revenirea în cameră, Ursu Gheorghe își freca palmele, și am văzut că le avea congestionate. Nu a spus dacă a fost bătut și nu a pomenit numele vreunei persoane. A doua oară cînd a fost scos la anchetă, la revenirea în cameră, Ursu Gheorghe se ținea cu mîinile de burtă. Nici de

189 această dată nu a spus că ar fi fost bătut, și nici nu a pomenit numele vreunei persoane. Doresc să subliniez că nouă ne era teamă să vorbim prea mult în cameră întrucît bănuiam că printre noi se află și arestați care îi informau pe anchetatori cu ceea ce se discuta.

Din cîte îmi amintesc, Ursu Gheorghe a spus că la miliție era anchetat de ofițerii Mihăeasa și Pop. Nu a amintit de vreun ofițer de securitate - cel puțin eu nu am auzit.

După ce am fost mutat din camera nr. 1, nu am mai aflat nimic despre Ursu Gheorghe. Despre acesta am mai aflat din ziare, după Revoluție. Pînă după Revoluție, nu am știut deci ce s-a întîmplat cu el. Nu cunosc deci cauza morții lui Ursu Gh.

Nu cunosc ca Ursu Gh. să fi avut vreun incident cu vreun alt arestat sau cu cineva din personalul arestului. După plecarea mea din cam. nr. 1, nu am auzit să se vorbească de Ursu Gh.

•

MITRUȘ LAURENȚIU CASAPU

DECLARAȚIE DE MARTOR
Anul 1994 luna februarie ziua 08

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu declară adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară

următoarele:

Subsemnatul: numele CASAPU prenumele Mitruș Laurențiu născut 25 octombrie 1958, fiul lui Barbu și al Aurica studii liceul ocupația director general - firmă particulară domiciliat în București str. Vasile Gherghel nr. 119 apart. 1 sectorul 2. Fără forme legale, locuiesc în Buc. - str. George Călinescu nr. 26/ secl.l

In anul 1985 am fost arestat, fiind depus în arestul Direcției Cercetări Penale.

Numele de Ursu Gh. Emil nu îmi spune nimic. După nume, nu pot să spun dacă în arest l-am cunoscut ori nu pe acesta.

îmi este prezentată de procurorul militar copia xerox a

190 dosarului de penitenciar privind pe Ursu Gh. Emil. Privind copiile celor două fotografii din acest dosar, îmi amintesc de persoana în cauză. îmi amintesc că am stat în cameră cu acesta cîteva zile, cred că trei sau patru zile. In perioada în care m-am aflat cu acesta în cameră - camera respectivă era situată în partea de arest denumită „Catanga“. Era a doua cameră pe dreapta, de la intrarea în acest hol - camera nr. 34.

Precizez că, în acele zile, în cameră cu mine și cu Ursu Gh, s-a mai aflat un arestat. Despre acesta arăt că era țigan, înalt de aprox. 1,68 - 1,70 m, îl chema Gică (cred că Gheorghe, dar i se zicea Gică); nu îi știu numele de familie, dar îmi amintesc că a fost cercetat pentru furturi - acest lucru l-am înțeles din ceea ce spunea el; tot el mai pomenea de un alt arestat, pe nume Sălceanu Dan; am înțeles, din cele spuse de Gică, faptul că ar fi comis unele infracțiuni împreună cu Sălceanu Dan.

Arestatul pe nume Gică îl șicana pe Ursu Gh. Emil, în sensul că îi cerea să cînte și să danseze.

In prezența mea, Ursu Gh. Emil nu a fost lovit; nu a fost lovit, nici de Gică, nici de alt arestat, și nici de vreun lucrător de miliție, îmi amintesc că Ursu Gh. Emil s-a plîns că are dureri abdominale; reținc că a spus de mai multe ori în cameră că are aceste dureri.

Ursu Gh. Emil a fost scos din cameră, în perioada respectivă, în cîteva rînduri. Nu îmi mai amintesc dacă a mers la medic ori la anchetă.

Ceea ce îmi amintesc este că odată, cînd a revenit în cameră, respectivul s-a pronunțat în sensul că pînă la ușă a fost adus cu pătura.

Ursu Gh. a spus, la un moment dat, în cameră că a fost bătut, dar nu a precizat de cine; am înțeles că a fost bătut în cadrul anchetei. Alte aspecte cu privire la această situație nu îmi amintesc.

In una din zile, dimineața, Ursu Gh. a fost scos din cameră; am înțeles că a fost transportat la spital. De atunci, nu am mai știut ce s-a întîmplat cu el.

Nu îmi amintesc ca Ursu Gh. Emil să fi vorbit despre vreun incident cu alți arestați. Așa cum am arătat, și cmd a spus că a fost bătut nu a spus de cine și nu a dat amănunte. Personal nu l-am lovit și nu am avut nici o neînțelegere cu Ursu Gh. Emil.

Răspunzînd la întrebarea pusă, arăt: în cele cîteva zile cît am

191 stat în cameră cu Ursu Gh. Emil, celălalt arestat - Cică - a fost în mai multe rînduri scos din cameră; era, pot spune, mereu scos din cameră.

Nu îmi amintesc dacă au fost situații în care Ursu Gh. Emil să fi fost scos din cameră odată cu Gică; nu mai reține acest lucru.

Din cîte îmi amintesc, în cameră cu noi - cameră care avea 4 paturi - mai era un arestat, dar despre acesta nu reține nimic. Nu îmi amintesc dacă acesta l-a șicanat pe Ursu Gh. Emil; pur și simplu, în legătură cu respectivul nu îmi mai amintesc nimic.

Alte aspecte în legătură cu Ursu Gh. Emil nu îmi amintesc.

După ce a fost scos din cameră, în dimineața respectivă (fără a mai reveni), nu am mai auzit de Ursu Gh. Emil pînă după Revoluție; nu am auzit ca arestații, ori lucrătorii de miliție să vorbească despre el. Nici pe acel Gică nu l-am mai auzit să vorbească despre Urs i Gh.

După Ursu Gh. Emil, la cîteva zile, eu am fost transferat la Penitenciarul București. Eu am stal în arestul Direcției Cercetări Penale 8-9 zile, toate în aceeași cameră.

Numele de Radu Gheorghe nu îmi spune nimic. Nici

numele Clită Marian. In legătură cu Gică, parcă, îmi amintesc că acesta spunea că ar locui prin Piața Amzei.

•

GHEORGHE MIHAI

DECLARAȚIE DE MARTOR
Anul 1994 luna februarie ziua 15

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurământul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu declară adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Mihai prenumele Gheorghe născutlO octombrie 1957, fiul lui Alexa și al Elena studii Iară ocupația căldărar domiciliat sat Bălteni, corn. Comtești, jud. Dîmbovița.

Am fost arestat în anul 1985, fiind deținut la Arestul Direcției Cercetări Penale.

Nu îmi amintesc de cei cu care am stat în cameră în perioada arestului. Arăt că eu nu știu carte și nu prea am memorie. Nu pot deci spune nimic - nu îmi amintesc - despre cei cu care am stat în arest.

Eu eram pentru speculă cu argint; am stat în mai multe camere și eram destul de des schimbați dintr-o cameră în alta.

Nu cunosc ca arestații să se fi bătut între ei, și nici ca ei să fi fost bătuți de anchetatori; eu îi reținpoar pe cei 4 care au fost arestați cu mine - toți din același sat.

Eu sînt de meserie căldărar și duc o viață grea, deplasîndu-mă din localitate în localitate.

DECLARAȚII ALE UNOR CADRE DE CONDUCERE DIN MILIȚIE ȘI SECURITATE

IOAN ALECU

Declarație
24 ianuarie 1994

Subsemnatul col. r . Alecu Ioan, fiul lui Ioan și Ioana, născut la 13 februarie 1928, domiciliat în București, Calea Victoriei nr. 105 sc. A et. 3 ap. 7 sect. 1, declar următoarele:

Am fost încadrat la Direcția Cercetări Penale din IGM pînă în luna august 1985, cînd am trecut în rezervă, prin pensionare. Intre 1981-1985 am îndeplinit funcția de șef al compartimentului arest. Locțiitorul meu era It.col. Creangă Mihai.

Despre Ursu Gh. nu cunosc nimic. Nu îmi amintesc ca acesta să fi fost arestat în perioada în care eu eram șeful comp, arest. Despre el am citit în ziare, după Revoluție. Alte aspecte decît cele citite nu cunosc.

In legătură cu repartizarea arestaților pe camere, regula era că acest lucru îl dispunea locțiitorul șefului direcției care răspundea de arest (în perioada respectivă, It.col. Tudor Stănică), iar în lipsa acestuia (dacă nu existau dispoziții de la șeful direcției ori celălalt locțiitor) repartizarea o făcea șeful compartimentului arest (adică eu); la venirea în unitate a locțiitorului șefului de direcție care mă coordona raportam camerele dispuse în lipsa lui și executam eventualele ordine primite.

La întrebarea pusă, arăt: îmi amintesc de un arestat cu numele de Radu Gh.; îl reținîntrucît era băiatul unui fost șofer de la fostul Insp. Jud. Ilfov al ML Alte aspecte despre acesta nu cunosc; nu l-am întîlnit după ieșirea mea la pensie.

Numele de Clită Marian nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc despre vreun arestat cu acest nume.

MIHAI CREANGĂ

Declarație
17.03.1990

Subsemnatul It. col. Creangă Mihai, fiul lui Gheorghe și Domnica, născut la 25 aug. 1938 în București, domiciliat în Buc. str. Visarion nr. 8 sect. 1, declar următoarele:

In luna septembrie 1985 a fost introdus în arestul Direcției Cercetări Penale a IGM numitul URSU GHEORGHE EMIL, arestat pentru operații interzise cu mijloace de plată străine. Verificînd în evidență am constatat că susnumitul a fost anchetat de mr. Popescu Florea - în prezent pensionar. Cazul a fost primit de la Dir. Procuraturilor Militare după ce Ursu Gh. fusese cercetat de Dir. a Vl-a din DSS, care și-a declinat competența. Așa cum rezultă din evidența noastră, inculpatul Ursu Gh. s-a aflat în arestul DCP în perioada 21 septembrie - 17 noiembrie 1985. Pe perioada cît s-a aflat în arest, susnumitul, nu reținn să fi avut un comportament recalcitrant. In legătură cu raportul de pedepsire cu 3 zile izolare severă pe care l-am semnat și eu în calitate de șef al Compartimentului arest, declar că nu-mi amintesc concret faptele pentru care a fost pedepsit. De obicei se luau astfel de măsuri față de arestații care nu respectau regulamentul de ordine interioară, aveau atitudine ireverențioasă față de cadre, instigau arestații din cameră la acte de dezordine, aduceau injurii anchetatorului sau conducerii direcției etc., fapte săvîrșite în mod repetat de arestat.

Cînd anchetatorul dorea să-l scoată pe arestat dădea telefon la arest, iar arestatul era însoțit la camera de anchetă de un subofițer. De regulă arestatul nu era dus cu cătușe la mîini. Aceasta se întîmpla în cazurile unor arestați deosebit de periculoși. Arestații pentru infracțiuni cu valută, recidiviștii de evadare sau care au avut în antecedente tentative sau intenții de evadare sau care au evadat din locul de detenție sau arest preventiv. Din cîte îmi amintesc URSU GH. nu se afla în situația de

a fi dus la anchetă cu cătuși la mîini.

Cazurile în care se foloseau cătușele se analizau la Comanda direcției, în funcție de sesizările, recomandările sau faptele personalului de pază și arestaților.

Nu-mi amintesc să fi discutat în acest sens la conducerea direcției.

Atunci cînd un arestat avea probleme de sănătate sau alte probleme pe care dorea să le rezolve prin anchetator sau conducerea direcției, se putea înscrie dimineața într-un registru existent la arest; în funcție de cele solicitate șeful de schimb anunța pe cel în drept respectiv medicul, anchetatorul, conducerea direcției sau a arestului. De aceea neexistînd obligația șefului de schimb de a-mi raporta alte probleme în deosebi cele medicale, nu-mi amintesc ca arestatul URSU să fi avut probleme deosebite. Despre internarea lui URSU la Penitenciarul-Spital Jilava am aflat după internarea acestuia întrucît nu mă aflam în unitate la ora internării.

Nu reținca în perioada cît s-a aflat în arestul DCP acesta să-mi fi raportat că a fost bătut de anchetator la arest și nici dacă a solicitat vreodată să vină la raport la mine.

Registrul în care erau trecute solicitările arestaților se păstrează numai trei ani, astfel că nu mai am posibilitatea să constat dacă a fost scos la raport la mine.

Declarația fiind scrisă de mine o susțin și o semnez.

Declarație
03 februarie 1994

Subsemnatul col. Creangă Mihail, cu datele cunoscute, la întrebările puse precizez următoarele:

Partea din arest numită „Catanga“ este desemnată și sub denumirea de Arestul mic și cuprinde camerele de la nr. 24 la nr. 35. De la intrarea în acest sector,

camerele de la 24 la 31 sînt dispuse pe partea stingă - cu numerotarea de la ușă cu nr. 24, iar camerele de la 32 la 35 sînt dispuse pe partea dreaptă - cu numerotarea inversă (35 este la ușa de acces). Voi prezenta alăturat o schiță în acest sens.

în luna august 1985, col. Alecu a trecut în rezervă, prin pensionare, iar șef al arestului am rămas eu. Nu știu la ce dată a apărut ordinul de numire - mai precis nici nu a apărut un ordin scris, dar șeful direcției, col. Scarlet Gheorghe mi-a ordonat să

răspund de arest în locul col. Alecu. Această situație a durat pînă în decembrie 1987; în această lună, ca urmare a reorganizării direcției, s-a creat funcția de șef serviciu arest.

Deci, pînă la data respectivă eu aveam funcția de ofițer specialist I și din ordinul șefului direcției, așa cum am arătat, am coordonat activitatea arestului.

în ce privește repartizarea pe camere a arestaților, se proceda astfel: la încarcerare - eu mă prezentam (eram chemat) la șeful direcției (col. Tudor Stănică) cu graficul pe camere și stabileam împreună, în funcție de persoana arestatului și interesul anchetei. Mutările dintr-o cameră în alta se făceau la fel; eu, ca șef de arest, nu aveam voie să mut din proprie inițiativă un arestat dintr-o cameră în alta; aceste mutări se făceau la dispoziția șefului direcției, evident în interesul anchetei. Situația se petrecea cam în felul următor: mă chema cu graficul pe camere, eu explicam cine sînt arestații din fiecare cameră (de altfel, pe majoritatea îi cunoștea și șeful direcției, care participa efectiv la anchetă) și el dispunea cine și în ce cameră să fie mutat.

în anul 1985, din cîte reținu, col. Tudor Stănică era locțiitor al șefului direcției, dar el răspundea de arest și aproba situațiile menționate mai sus. După numirea col. Tudor Stănică șef al direcției el a continuat să răspundă de arest.

în timpul cît col. Tudor Stănică a fost locțiitor au fost și situații cînd introducerea în arest ori mutarea dintr-o

cameră în alta erau aprobate de șeful direcției - col. Scarlet -, dar de regulă (în aprox. 90% din cazuri) încarcerările și mutările le dispunea col. Tudor Stănică. După numirea col. Tudor Stănică șef, în această activitate s-a implicat și locțiitorul său, It. col. Trițanu Mihai.

în perioada în care Ursu Gh. era arestat se proceda așa cum am arătat - adică, de regulă măsurile respective erau dispuse de locțiitorul șefului direcției, col. Tudor Stănică, dar au fost și cazuri (este adevărat, mai puține) cînd cel care a dispus a fost șeful direcției, col. Scarlet Gh.

încarcerările și mutările arestaților erau trecute (înscrise) în procesul verbal de predare-primire a serviciului la arest. Pentru mutări, după discuția ce o aveam la conducerea direcției, întocmeam o notă de mînă pe care o predam șefului de schimb care urma să o execute; în procesul verbal de predare-primire se trecea deci mutarea efectuată, cu mențiunea din ordinul cui a avut

197 loc; precizez însă că întrucît eu eram cel care dădeam nota șefului de schimb, el trecea că mutarea a fost efectuată din ordinul meu. In realitate, nu eu eram cel care dispunea măsura ci, așa cum am arătat, locțiitorul sau șeful direcției.

Cu ocazia primei audieri am verificat în evidențele arestului și astfel am văzut că Ursu Gh. a fost mutat în mai multe camere, 3 sau 4, nu mai rețin. Nu îmi amintesc cine a dispus mutarea lui Ursu Gh. Rețin că acesta, înainte de a fi arestat, a fost cercetat la securitate; la noi, de el s-a ocupat mr. Popescu Florea.

Nu îmi amintesc cine l-a scos pe Ursu Gh. din arest, dar cu ocazia primei audieri am verificat în evidențe și am arătat situația rezultată. Din cîte rețin, din evidențe rezultă că Ursu Gh. a fost scos de cîteva ori de mr. Popescu Florea și o dată de col. Știr. Această situație rezultă din Registrul de evidența scoaterilor la anchetă; nu cunosc dacă bonurile de scoatere la anchetă mai existau, dar cred că nu, întrucît după o lună aceste bonuri erau introduse toate într-un sac și se dădeau la

magazia arestului - nu știu cît se păstrau aici. Pentru toate situațiile ce le întocmeam (erau cerute) baza de lucru era registrul menționat.

Cînd a fost scoasă situația privind scoaterile la arest ale lui Ursu Gh., col. Știr și-a exprimat nedumerirea, afirmînd că el nu l-a scos niciodată pe Ursu Gh..

încă o dată arăt că nici o mutare de arestați în camere nu a fost ordonată de mine; eu nu cunoșteam interesul anchetei și ca atare nu puteam dispune; ar fi însemnat să creez probleme anchetei.

Am citit declarația.

Declarație
19.04.1995

Subsemnatul col. Creangă Mihai, din IGP - Direcția CERCETĂRI PENALE.

Cu privire la articolele „Pentru prima dată în istoria României un ucigaș plătit face dezvăluiri[11], apărut în revista OGLINDA, numărul 35 din 07.04.1995, „Dezvăluiri - nume de rezonanță implicate în asasinarea lui GH. EMIL URSU[11], apărut în aceeași revistă, numărul 39 din 12 aprilie 1995 și articolul „Criminalul

198 din dosarul URSU este invitat amabil la cam. 208, pentru interviu ca învinuit de crimă“, apărut în nr. 41 sep. 1995, declar următoarele:

După câte îmi amintesc, din luna august 1985, am îndeplinit funcția de șef compartiment arest-transfer în cadrul Direcția Cercetări penale din IGP, funcție pe care am îndeplinit-o până în luna iulie 1993.

In principal atribuțiunile mele de serviciu au fost cu privire la repartizarea activităților de pază și supraveghere a persoanelor arestate, asigurarea condițiilor de lucru, cazare, asistență medicală, igienă personală etc.

In legătură cu împrejurările în care fostul arestat preventiv URSU EMIL a decedat în Spitalul Penitenciar Jilava, în urma unei intervenții chirurgicale, am mai

făcut depoziții la fosta Procuratură Militară a municipiului București și Dir. Procuraturilor militare, la care, față de afirmațiile calomnioase făcute de CLITA MARIAN în articolele menționate mai sus, precizez că îmi mențin în totalitate declarațiile date anterior, la care din câte îmi amintesc, pot face următoarele referiri:

După câte îmi amintesc, numitul CLITA MARIAN, infractor recidivist, a fost încarcerat în arestul Dir. C.P., nu îmi mai amintesc în ce cameră, fiind cercetat pentru mai multe infracțiuni de natură judiciară, nu cunosc concret, pentru că nu intra în atribuțiile mele de serviciu acest lucru, pe mine mă interesa legalitatea „reținerii și arestării preventive".

Știu că arestul era încadrat cu personal medical de specialitate. De asemenea, mai știu că URSU EMIL era o persoană în vârstă și că suferea de anumite afecțiuni, căruia i s-a asigurat asistența medicală și tratamentul necesar.

Din câte îmi amintesc arestatul preventiv URSU EMIL a acuzat unele afecțiuni medicale, fapt pentru care a fost transferat la Spitalul Penitenciar Jilava, unde, după câte am auzit, în urma unei intervenții chirurgicale, a decedat.

Declar pe propia mea răspundere că nu am nici o cunoștință ca arestatul preventiv URSU EMIL să fi fost agresat în vreun fel și supus la rele tratamente de către personalul de pază și supraveghere a arestului și de către alte persoane.

Este adevărat că numitul CLITA MARIAN, fiind un infractor versat și cunoscut în lumea interlopă, avînd influență și autoritate

199 față de celelalte persoane încarcerate, o anumită perioadă deținutul a fost folosit ca șef de cameră.

în această calitate CLITĂ MARIAN a contribuit la respectarea regulamentului de ordine interioară, curățenie, starea igienico- sanitară.

Menționez că lucrez în MI de peste 35 de ani și am cunoștințe cu privire la comportamentul infractorilor primari și recidiviști, precum și starea psihologică a acestora, mai ales în situații de reținere sau arestare

preventivă care, în special cei recidiviști versați, inventează anumite fapte inspirate din unele aspecte reale pentru a ascunde faptele comise de aceștia în vederea scăpării de răspundere penală și zădărnicirii clarificării unor anumite fapte reale.

Am convingerea că afirmațiile calomnioase făcute de CLITA MARIAN în articolele arătate mai sus, de data aceasta nu urmărește ascunderea unor fapte penale, însă este clar că urmărește obținerea unui avantaj probabil materiale, pentru publicarea unor așa-zise știri de senzație.

De altfel autorul articolelor în dorința de a-și face publicitate și a obține material pentru aceasta, într-unul din articole face afirmația „Domnilor implicați vă aștept la replică[14].

Faptul că numitul CLITA MARIAN urmărește doar publicarea unor articole de senzație în revista „OGLINDA[11] și probabil alte publicații este acela că fiind un infractor recidivist, versat, are cunoștință că organele judiciare vor verifica toate afirmațiile făcute de acesta și așa-zisul autodenunț, în cazul în care nu se confirmă, nu va avea consecințe juridice.

Precizez că în calitate de ofițer de poliție nu am timpul necesar și nici posibilitățile materiale pentru a-l acționa în justiție pe CLITĂ MARIAN pentru calomnie prin presă, deși ar merita cu prisosință acest lucru.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.

200
FLORIN DANCIU

Declarație
03 august 1995

Subsemnatul col. rez. Danciu Florin, fiul lui Marin și Niculina, născut la 4 aprilie 1938, în București, domiciliat în București, str. Tincani bl. F6, sc. 3 ap. 40 sect. 6, după depunerea jurămîntului declar următoarele:

Am lucrat în Direcția Cercetări Penale a IGM din 1974 pînă în 1991. în 1985 eram specialist I în cadrul compartimentului arest; eram, împreună cu It.col. Creangă, locțiitori ai șefului de arest - col. Alecu loan.

Numele de Ursu Gh. nu îmi spune nimic; nu îmi amintesc despre acesta. îmi sînt aduse la cunoștință de către procurorul militar unele elemente referitoare la Ursu Gh. (faptul că fusese arestat de securitate, că la miliție era cercetat pentru deținere de valută, că a decedat la Spitalul Jilava), dar nici în aceste împrejurări nu îmi amintesc de Ursu Gh. Nu pot deci da informații cu privire la acesta.

Au fost situații în care ofițeri de la securitate veneau și cercetau arestați aflați în arestul Direcției Cercetări Penale a IGM, cu aprobarea conducerii direcției. în consecință, nu îmi amintesc însă de un asemenea caz.

Atît declar, susțin și semnez propriu și nesilit de nimeni.

•

VASILE HODIȘ

Declarație
București 20 februarie 1990

Subsemnatul Hodiș Vasile, fiul lui Petru și Maria, născut la 08.09.1953 în comuna Ținea, jud. Bihor, domiciliat în București, str. Prelungirea Ghencea nr. 16-18, bloc Al, sc. 3 ap. 40, sector 6, declar următoarele:

Din data de 15 iunie 1984 am fost mutat în cadrul Direcției de Cercetări Penale, iar pînă la finele aceluiași an am efectuat un

 curs de reciclare de 45 de zile și, integral, concediul de odihnă. In luna ianuarie 1985 am fost repartizat de șeful ierarhic să particip la verificarea sesizării

Întreprinderii de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare și Gospodărie Comunală București, privind săvîrșirea unor acțiuni propagandistice de numitul URSU GHEORGHE-EMIL, inginer constructor la susnumita instituție.

Menționez că sesizarea întreprinderii era făcută în scris fiind însoțită de un material întocmit de cel în cauză.

In ce mă privește, dat fiind faptul că eram nou încadrai în unitate, neavînd experiența necesară, am participat la ridicarea unor înscrisuri puse la dispoziție de cel în cauză. Predarea și ridicarea s-a făcut în prezența soției numitului URSU GHEORGHE-EMIL care nu a avui nici o obiecție.

Ulterior am participat la audierea, în stare de libertate, a numitului URSU GHEORGHE-EMIL, dar fără a lua declarații, ci numai asistînd, luînd cunoștință de inițierea de către acesta a unor relații cu postul de radio „Europa liberă[11] și cu reprezentanți ai acestuia, de la care a primit materiale propagandistice și pe care le-a introdus în țară. A susținut că, în vederea efectuării unor călătorii în străinătate a cumpărat valută iar devizele străine rămase le păstrează la domicliu. Cu acest prilej a consimțit, în scris, să i se facă o percheziție domiciliară în vederea ridicării publicațiilor străine și a mijloacelor de plată pe care le declarase.

Afirmațiile sale s-au confirmat prin descoperirea în urma percheziției, atîl în privința publicațiilor cît și a mijloacelor de plată (dolari, mărci, shekely).

Precizez că în timpul anchetelor la care am participai nu s-au folosit amenințări sau violențe împotriva lui URSU GH.-EMIL.

îmi amintesc că în cauză s-a dat soluția de neîncepere a urmăririi penale pentru infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste și confiscare specială a publicațiilor deținute contrar dispozițiilor legale.

Potrivit indicațiilor Direcției Procuraturilor Militare, am participat la aducerea la cunoștință a acestor măsuri lui URSU GH.-EMIL, care a consemnat în scris, că nu are obiecții privind modul de soluționare a cauzei. Cu acest prilej a cerut ca înscrisurile ce au fost ridicate și

nu au fost supuse confiscării să fie restituite fiului său, ceea ce s-a și lacut.

în ce privește fapte de deținere a mijloacelor de plată străine și operațiunile interzise cu aceste mijloace, prin Direcția Procuraturilor Militare, s-a cerut sesizarea organelor competente în soluționarea cauzei.

Precizez că nu cunosc modalitățile de desfășurare a procesului penal privind aceste fapte, întrucît din luna februarie 1985 am fost trimis în misiune la Combinatul Petrochimic Teleajen, unde avusese loc un accident soldat cu victime omenești și importante pagube materiale.

Declar, susțin și semnez, declarația fiind scrisă de mine.

Declarație
București 11.11.1993.

Subsemnatul Hodiș Vasile, fiul lui Petru și Maria, născut la 08.09.1953 în Curbedin-Bihor, domiciliat în București, str. Prel. Ghencea nr. 16-18, ap. 40, în legătură cu întrebarea pusă arăt următoarele:

- Nu cunosc ca numitul URSU GH. EMIL, după ce a fost depus în arestul IGM, să fi fost scos și cercetat de organele fostei securități. Precizez și faptul că nu am cunoștință ca Pîrvulescu Marin să-l fi scos de la arest și cercetat pe cel în cauză după arestarea sa de către organele de miliție și, reținut, în arestul IGM.

Personal nu l-am scos niciodată pe Ursu Gh. Emil din arestul IGM nici pe cercetări și nici pentru alte scopuri după reținerea sa în arestul IGM.

Nu cunosc ca nici un alt coleg să-l fi scos pe cel în cauză din arestul IGM.

Declar, susțin și semnez.

MARIN PÎRVULESCU

Declarație
București, 17 februarie 1990

Subsemnatul Pîrvulescu Marin (ofițer în rezervă), fost organ de cercetare penală în Ministeru de Interne, Departamentul Securității Statului, Direcția Cercetări Penale, în legătură cu plîngerea privind modul de cercetare al numitului URSU GHEORGHE-EMIL, declar următoarele:

La sfîrșitul anului 1984, unitatea din care am făcut parte a fost sesizată, în scris, de către conducerea INSTITUTULUI DE CERCETARE ȘI PROIECTARE pentru SISTEMATIZARE LOCUINȚE și GOSPODĂRIE COMUNALĂ - ISLGC - București, că ing. Ursu Gheorghe-Emil deține, la locul de muncă, materiale cu conținut propagandistic, sens în care ne-a fost înaintat și un manuscris (registru).

In vederea verificării sesizării și a strîngerii de date necesare organului de urmărire penală, așa cum cerea legea, în conformitate cu ordinele de muncă, în vigoare la acea dată, cu aprobarea șefilor ierarhici, la începutul lunii ianuarie 1985 am trecut la audierea, în stare de libertate a lui URSU GHEORGHE -EMIL, la sediul direcției.

Ursu Gheorghe-Emil a declarat, în scris, - că îh paralel cu preocupările literale, a ținut și un jurnal - în ultimul timp ascuns, ținut și complectat la locul de muncă - în care a inserat și unele consemnări cu conținut propagandistic și antisocial. Pentru a-și susține afirmațiile s-a oferit să pună lă dispoziție jurnalul și să dea explicații complete, pe marginea acestuia.

In baza consimțămîntului scris a lui Ursu Gheorghe-Emil și în temeiul art. 97 C. pr. pen., pe bază de dovadă scrisă s-a ridicat jurnalul, compus din mai multe caiete tip școlar sau agende. Predarea-primirea s-a făcut în prezența soției lui Ursu Gheorghe, ambii nefăcînd nici o obiecțiune asupra acestei măsuri procedurale.

Continîndu-și declarațiile, Ursu Gheorghe, a susținut,

folosindu-se de jurnal, că unele consemnări din acesta, le-a făcut ca urmare a influenței emisiunilor postului de radio „Europa liberă[11] cît și a legăturilor pe care le-a avut cu acest organism, cu 204

reprezentanții acestuia pe care i-a nominalizat. Acestora, cu ocazia unor deplasări făcute în străinătate, le-a acordat interviuri, care după difuzare, au fost menționate în jurnal.

A mai susținut că de la aceste persoane a primit material propagandistic antistatal, pe care l-a introdus în țară și că-1 are la domiciliu.

De asemenea, a declarat că respectivele călătorii le-a efectuat și cu valuta, provenită din operațiuni interzise cu mijloace de plată străine - cumpărarea repetată de devize - și că la domiciliu mai deține mijloace de plată străine.

Prin consimțământ scris, Ursu Gheorghe a consimțit să i se efectueze d percheziție domiciliară, care s-a efectuat în prezența soției sale. Cu acest prilej s-au ridicat publicațiile cu conținut antidemocratic, editate în străinătate cît și mijloace de plată străine (dolarii U.S., mărci germane și altele). Despre aceste activități s-a întocmit acte procedurale, din care un exemplar s-a lăsat lui Ursu Gh. - și soției sale - care a asistat la percheziție - care nu au avut de făcut nici o obiecțiune în legătură cu percheziția și ridicare de înscrisuri și bunuri.

în paralel cu audierea lui Ursu Gh. - Emil, s-au audiat mai multe persoane de la locul său de muncă, care au susținut că acesta a făcut - pe parcursul timpului - afirmații cu caracter propagandistic, sens în care a afișat pe pereți și înscrisuri cu conținut interpretabil.

După terminarea verificărilor, s-a apreciat că faptele stabilite în sarcina lui Ursu GHEORGHE-EMIL, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orînduirii socialiste, prev. de art 166 al 2 C. pen., fapt pentru care s-au făcut propuneri de neînceperea urmăririi penale în caz și confiscare specială a înscrisurilor destinate săvîrșirii de infracțiuni sau deținute în contra dispozițiilor legale.

Propunerea a fost însușită de Direcția Procuraturilor

Militare, sens în care a emis o rezoluție, ce a fost adus la cunoștință lui Ursu Gheorghe Emil, care în scris a declarat că nu are obiecțiuni asupra soluției date în caz. Totodată, la cererea sa, i-a fost restituit fiului său - Ursu Adrian Horia - toate celelalte înscrisuri ce nu aveau legătură cu cauza, inclusiv un manuscris intitulat „Europa mea“, sens în care a semnat de primire și de păstrare a celor înmînate.

205

Nefiind competenți a ne pronunța asupra faptelor penale ce vizau infracțiunea de nerespectarea regimului mijloacelor de plată străine și operațiuni interzise cu acestea, materialele ce probau respectivele infracțiuni, cu un referat motivat, au fost înaintate Direcției Procuraturilor Militare, pentru sesizare organelor competente să continue cercetarea penală. A fost confirmată propunerea și s-a făcut declinarea cauzei, care în cele din urmă a ajuns la Direcția Cercetări Penale a Inspectoratului General al Miliției, căreia i s-au predat și mijloacele de plată străine, ridicate cu ocazia percheziției de la Ursu Gheorghe-Emil.

Susțin că în audierea lui Ursu GHEORGHE-EMIL, care s-a făcut numai în stare de libertate, și numai la sediul Direcției Cercetări Penale a fostului Departament al Securității Statului, nu s-au întrebuințat expresii jignitoare, amenințări și nici un alt mijloc de constrîngere cu ocazia luării declarațiilor sau a celorlalte activități necesare soluționării sesizării cu care am fost investiți.

Nu cunosc cînd și cine a dispus arestarea lui Ursu GHEORGHE-EMIL și nici modul cum s-a desfășurat cercetarea sa după această activitate.

Susțin și semnez declarația, care a fost scrisă de mine

Declarație

Subsemnatul Pîrvulescu Marin, fiul lui Florea și

Ilinca, născut la 24 ianuarie 1940 în corn. Bălteni, jud. Olt, studii Fac. de Drept ofițer în rezervă (M.Ap.N arestul în cazuri comune) fost încadrat în Direcția a Il-a Cercetări Penale și maior în M.Ap.N. pînă în anul 1990, cînd am ieșit la pensie, domiciliat în București, str. M... nr. 1, B. 7, ap. 37, declar următoarele:

Am fost încadrat la Dir. a Vl-a din DSS pînă în anul 1990.

In anul 1984 am primit o sesizare de la un institut de cercetări pentru locuințe de pe lîngă Consiliul popular, care îl privea pe ing. URSU GHEORGHE, sesizare la care era anexat și un registru ce conținea consemnări cu caracter denigrator și dușmănos la adresa regimului.

Cauza mi-a fost repartizată spre soluționare. Cred că prin luna ianuarie 1985 am început să efectuez acte premergătoare în 206

această cauză pentru infracțiuni contra securității statului.

Cercetarea a început prin audierea lui URSU GHEORGHE, în stare de libertate, prilej cu care a susținut în scris că de mai mult timp ține un jurnal pe care l-a completat acasă sau la serviciu fiind văzut de colegii de muncă. Ursu Gheorghe ne-a pus la dispoziție jurnalul respectiv, constînd în caiete, agende birou, dosare, registre. Am constatat că acest jurnal mai conținea afirmații dușmănoase ca urmare a conducerii de secție sau a urmăririi de la posturi de radio străine cu aceștia întîlnindu-se în străinătate.

Din conținutul jurnalului mai apare de asemenea ...

Am audiat de asemenea colegi de serviciu ai lui Ursu Gheorghe, care au confirmat declarațiile lui.

După ce mi-a declarat modalitățile de obținere a valutei — schimb neautorizat cu diverse persoane din țară și străinătate, la consimțămîntul lui și la precizarea că mai deține acasă valută, s-a efectuat o percheziție domiciliară, prilej cu care s-a ridicat valută de la locuința lui Ursu Gheorghe, respectiv mărci ... etc.

Precizez că aceste acte de cercetare prealabilă au fost lacute față de Ursu Gheorghe, în stare de libertate, acesta desfășurând activitate normală la serviciu.

în vara anului 1985 am considerat cercetarea

prealabilă terminată și am propus Direcției Procuraturilor Militare să dispună neînceperea urmăririi penale față de Ursu Gheorghe pentru infracțiunea de „propagandă împotriva orânduirii socialiste[11] art. 166 alin 2 din C.p. și sesizarea organelor competente pentru infracțiunea de operații interzise cu mijloace de plată străine.

După trimiterea dosarului la procuratură cu propunerea de mai sus nu am mai efectuat nici un act procesual sau procedural față de Ursu Gheorghe și nu am mai stat de vorbă cu acesta.

Am plecat la începutul lunii septembrie 1985 la un curs de reciclare la Grădiștea pe timp de 45 de zile. Deci m-am întors în jurul datei de 15 octombrie.

Eu susțin că Ursu Gheorghe nu a fost nici un moment în arestul Direcției a VI-a din DSS.

După ce am revenit de la Grădiștea de la reciclare nu am mai stat de vorbă cu Ursu Gheorghe și nu am mai făcut nici un act de cercetare față de el.

în cursul efectuării actelor premergătoare în cauza privind pe Ursu Gheorghe, nu am folosit mijloace violente fizice sau verbale.

Nu era nevoie de astfel de mijloace deoarece singur a dat declarații sincere cu privire la faptele pentru care se efectuau cercetări prealabile.

Nu am discutat cu Ursu Gheorghe în timp ce acesta era în arestul IGP și am auzit despre decesul lui după întoarcerea de la Grădiștea în mod întîmplător.

Această declarație corespunde cu cele declarate de mine.

•

FLOREA POPESCU

Declarație
13 martie 1990

Subsemnatul, It.col. Popescu Florea, în rezervă, fiul

lui Dumitru și Ștefana, născut la 13 septembrie 1939 în localitatea Popești, județul Giurgiu, domiciliat în București, str. Prelungirea Ghencea nr. 6, sectorul 6, declar următoarele:

Spre sfîrșitul lunii septembrie 1985, am primit spre soluționare prin Direcția Procuraturilor Militare din cadrul Procuraturii generale cauza privind pe URSU GHEORGHE.

Sus-numitul inițial a fost cercetat de Direcția a Vl-a din Departamentul securității statului, rezultînd faptul că acesta a comis fapte de drept comun. In cursul urmăririi penale am stabilit că cel în cauză a comis infracțiuni la regimul mijloacelor de plată străine, prevăzute cu pedepse de art. 37 din Decretul nr. 210/1960. Cu ocazia cercetărilor, Ursu Gheorghe și-a recunoscut faptele comise, recunoaștere coroborată cu însemnările din jurnalul intim ținut din anul 1947 pînă în anul 1985.

După terminarea urmăririi penale, i-arn prezentat materialele de la dosar în prezența avocatului Pora Ion asistat și de avocat Ulmeanu Doina, după cîle îmi amintesc această activitate am efectuat-o pe data de 14 sau 15 noiembrie 1985, ocazie cu care Ursu Gheorghe a recunoscut faptele ce i s-au reținut în sarcină neformulînd nici un fel de discuțiuni în legătură cu încadrarea 208

juridică sau cu alte aspecte.

Menționez că eu pentru lămurirea diverselor probleme legate de anchetă, dădeam telefon la subofițerul de serviciu de la arest care îl aducea în biroul meu, iar după lămurirea aspectelor respective sunam din nou la arest și venea subofițerul pentru a lua pe cercetat și a-1 introduce în arest. Declar că acești subofițeri la introducerea în arest aveau obligația să verifice starea fizică a arestatului.

In cursul urmăririi penale eu nu am exercitat presiuni psihice sau fizice asupra cercetatului Ursu Gheorghe. De asemenea declar că nu cunosc dacă alți ofițeri l-au scos la anchetă, nefiind solicitat în acest sens

de nici un cadru. Situația scoaterilor la anchetă era cunoscută de cei din serviciul arest.

Cu ocazia audierilor lui Ursu Gheorghe, acesta nu s-a plîns nici o dată că în arest s-ar fi exercitat presiuni fizice asupra sa.

In legătură cu raportul de pedepsire din 15.X. 1985 ce mi s-a prezentat, raport întocmit de subofițerul de pază pit. Alexe, semnat de șeful compartimentului It.col. Creangă și avizat de sanitarul arestului pit. Anghel, din care rezultă că Ursu Gheorghe, în camera de arest nu respecta programul ordonat, are o comportare necorespunzătoare față de subofițerii din pază și că sfidează conducerea direcției, am apreciat că cele consemnate sînt reale, am fost și eu de acord cu pedepsirea, raport ce a fost aprobat în final de conducerea Direcției. Precizez că nu cunosc față de cine din conducerea Direcției, cel în cauză a avut o atitudine de sfidare și nu am întrebat în acest sens cadrul care mi-a prezentat acest document.

In completarea celor de mai sus, precizez că după prezentare? materialului de urmărire penală eu nu l-am mai scos din arest.

Despre internarea la spitalul Jilava am fost informa* de sanitarul unității It.col. Damian C-tin, după cîte îmi amintesc pe data de 18.XI.1985. De asemenea am aflat că a decedat la spital întrucît a făcut un stop cardiac în timpul operației de ocluzie intestinală. In cei peste 20 de ani de anchetă penală desfășurată, nu am fost nici o dată reclamat în legătură cu modul de efectuare a urmăririi penale.

Am lucrat în cadrul Direcției Cercetări penale din cadrul IGM din anul 1973 pînă în luna aprilie 1986 cînd am fost mutat la serviciul cazier juridic din IGM.

In luna mai 1989 am fost clasat medical și pe baza acestei decizii am fost pensionat.

Declarația fiind scrisă de mine, o susțin și o semnez.

Declarație
19.XI.1990

Subsemnatul It. col. în rezervă Popescu Florea, fiul lui Dumitru și Ștefana, născut la 13 sept. 1939 în loc. Popești, jud. Giurgiu, pensionar M.I., domiciliat în București, str. Prelungirea Ghencea nr. 6, sector 6, ap. 76, etaj 7, sc. B, declar următoarele:

La sfirșitul lunii septembrie 1985 am primit spre rezolvare lucrarea privind pe URSU GHEORGHE, în care urma să efectuez cercetarea penală pentru infracțiunea de operațiuni interzise cu mijloace de plată străine, prevăzută din art. 37 alin 1 și 3 din D. nr. 210/1960. Rezoluția de efectuare și repartizare a lucrării era a comandantului unității. Se poate stabili acest lucru consultîndu- se adresa de sosire a lucrării de la Procuratura Generală - Direcția Procuraturile Militare. Această adresă trebuie să se găsească la suplimentul dosarului, arhivat la Direcția Cercetări penale a IGP - secretariat sau la evidența operativă din IGP.

Nu-mi aduc aminte precis cine a semnat rezoluția de repartizare a lucrării la mine. In ce mă privește, eu eram încadrat în acea vreme pe funcția de specialist I în cadrul Direcției Cercetări Penale din IGM, serviciul „aur, valută, stupefiante, substanțe toxice, arme, muniții". Șeful serviciului era It.col. Știr Mihai.

în sesizarea inițială erau cuprinse date potrivit cărora Ursu Gheorghe a deținut la domiciliu mijloace de plată străine și a schimbat astfel de mijloace, a traficat astfel de mijloace în străinătate.

Mijloacele de plată străine fuseseră găsite la locuința lui Ursu Gheorghe anterior, de către organele de securitate, cu prilejul unei percheziții în cursul unei cercetări efectuate de aceste organe.

Procesul-verbal de percheziție domiciliară efectuată de

210 securitate se află la dosarul cauzei. '

Cercetarea penală s-a efectuat în starea de arest preventiv a lui Ursu Gheorghe, întrucît pedeapsa pentru infracțiunea sub care era cercetat era pedepsită cu închisoarea pînă la 7 ani.

Cauza a fost instrumentată de mine - singur - aceasta fiind o cauză simplă în sensul că exista proba materială, respectiv valuta ridicată de la domiciliul lui Ursu Gheorghe, precum și consemnările lui prin care arăta amănunțit modul cum a deținut valuta, cum a scos-o din țară și cum a între.buințat-o.

Precizez că pe lîngă această cauză mai aveam la instrumentar și altele. Apreciez că l-am scos la anchetă pe Ursu Gheorghe de puține ori. Aceste scoateri din arest figurează în evidențele serviciului arest. Potrivit regulamentului acestui serviciu, aducerea la anchetă a persoanelor deținute de arest se făcea după următoarea procedură. Ofițerul de cercetare penală telefona la arest, solicita să i se aducă persoana cercetată și cînd subofițerul aducea persoana cercetată în biroul ofițerului, acesta era obligat să completeze un bon tipizat în care înscria numele cercetatului, data și ora scoaterii din arest și semna bonul.

Totodată la serviciul arest există un registru în care se consemnează data și ora scoaterii arestatului, la cine este dus și ora întoarcerii în arest. Deci despre scoaterea din arest a persoanei cercetate (acea consemnare atît serviciul arest în registru cît și ofițerul de cercetare care-1 solicita în bonul de scoatere amintit care era dat la subofițerul de la arest cînd îl aducea. Bonurile de scoatere din arest erau distruse periodic. Evidența de bază pentru ieșirea-intrarea din arest ținînd registrul. La luarea arestatului de la anchetă și introducerea în arest, subofițerul care-1 prelua avea obligația să verifice starea fizică a celui în cauză. Această obligație este înscrisă în regulament sau în atribuțiunile de serviciu.

In concluzie dacă arestatul adus la anchetă de subofițer ar fi fost maltratat, subofițerul ar fi trebuit să raporteze șefului nemijlocit, adică șefului de compartiment care era în funcție în 1985. Mai precizez că peste șeful de compartiment la arest exista un șef de serviciu care răspundea de toată problematica muncii de arest. Șeful serviciului de arest era colonelul Alecu Ion care venise de la Securitate - Direcția a 6-a în 1973. Șeful compartimentului de supraveghere, adică șeful direct al

211 subofițerilor de pază din arest era It.col. Creangă Mihai.

De cîte ori l-am scos din arest pe Ursu Gheorghe pentru a-1 audia am respectat prevederile procesual-verbale și nu am folosit violența în anchetă.

Ultima dată l-am scos din arest pe Ursu Gheorghe la prezentarea materialului în prezența avocaților aleși Pora Ion și Ulmeanu Doina. Cu acest prilej inculpatul a recunoscut faptele comise și nu a formulat nici o defecțiune cu privire la încadrarea juridică a infracțiunilor ce i s-au reținut în sarcină cît și cu privire la modul în care s-a efectuat urmărirea penală. Prezentarea materialului de urmărire penală s-a efectuat pe data de 14 sau 15 noiembrie 1985 care nu a durat mai mult de 10 minute. Ursu Gheorghe a fost adus în camera de anchetă de subofițerul de la arest - ce nu mi-1 mai amintesc - după ce în această cameră îi primisem pe cei doi avocați. Tot în prezența avocaților l-am trimis la arest cu subofițerul pe Ursu Gheorghe.

De la acest moment eu nu l-am mai văzut pe Ursu Gheorghe.

Referatul de terminare a urmăririi penale l-am întocmit și l-am trimis cu dosarul la Procuratura sectorului 6 pe data de 16 noiembrie 1985 într-o sîmbătă, din cîte îmi amintesc. Acest lucru poate fi verificat după copia de înaintare a dosarului.

Nu cunosc dacă alte persoane decît mine, l-au scos pe Ursu Gheorghe din arest în perioada cît eu am instrumentat dosarul.

Acest aspect poate fi verificat la registrul de evidență a scoaterii din arest.

Nu cunosc dacă vre-unul din șefii mei l-au scos la anchetă pe Ursu Gheorghe în această perioadă. In dosarul cauzei nu sînt luate declarații de alți ofițeri din cadrul Direcției de Cercetări Penale din IGM în afara celor luate de mine.

Nu cunosc dacă în perioada în care l-am cercetat pe Ursu Gheorghe pentru operații interzise cu mijloace de plată străine, acesta a fost cercetat de securitate sau dacă a fost scos la anchetă de aceste organe.

Șefii mei ierarhici puteau să-l scoată la anchetă pe

Ursu Gheorghe fără să-mi aducă acest aspect la cunoștință.

Mi se prezintă raportul de pedepsire a lui Ursu Gheorghe - în xerocopie - din data de 15 octombrie 1985. Acest raport este întocmit de pit. Alexe - subofițer la arest - semnat de șeful compartimentului, It.col. Creangă Mihai, ajutat de asistentul 212
medical Anghel, document ce a fost supus și acordului meu.

Raportul este semnat și de col. Tudor Stanică care era locțiitorul șefului de direcție.

In raportul de pedepsire subofițerul ce l-a întocmit a consemnat că Ursu Gheorghe nu respectă programul, are o comportare necorespunzătoare față de subofițerii din post și sfidează cadrele de conducere ale direcției. Față de împrejurarea că subofițerul de la arest, șeful compartimentului arest și asistentul medical semnaseră raportul de pedepsire, eu am crezut că cele consemnate de cele 3 cadre sînt aspecte reale și am semnat și eu.

Față de mine, în anchetă, Ursu Gheorghe a avut o comportare corectă fiind sincer și recunoscînd faptele.

L-am întrebat pe Ursu Gheorghe care au fost împrejurările și cauzele pedepsirii iar el mi-a spus că a avut o discuție cu subofițerii în sensul că nu respectă programul de arest.

In amănunțime, situația concretă trebuie să fie cunoscută de subofițerul care a întocmit documentul.

Pe data de 18 noiembrie 1985 am fost informat de It. col. Damian - asistentul medical al arestului - că Ursu Gheorghe a fost internat la Spitalul Jilava cu diagnosticul de ocluzie intestinală și că în urma intervenției chirurgicale a făcut stop cardiac.

Nu l-am întrebat pe lt.col. Damian Constantin dacă l-a examinat pe Ursu Gheorghe cu privire la starea de sănătate a acestuia întrucît intra în obligațiile lui de serviciu.

Nu cunosc dacă Ursu Gheorghe a fost victima unor violențe, întrucît sînt convins că eu nu am folosit forța sau presiuni de altă natură împotriva lui.

Referitor la consemnarea potrivit căreia eu l-am scos

de puține ori la anchetă precizez că am efectuat această activitate pentru lămurirea unor aspecte infracționale ori la cererea acestuia.

Declarație
22 decembrie 1993

Subsemnatul It. col. rez. Popescu Florea, fiul lui Dumitru și Ștefana, născut la 13 septembrie 1939, domiciliat în București - 213 str. Prelungirea Ghencea nr. 6 bl. r/3 sc. B et. 7 ap. 76 sect. 6, declar următoarele:

Mențindeclarațiile date pînă în prezent.

La întrebările puse, precizez:

Eu l-am scos pe Ursu Gheorghe Emil la anchetă doar în interesul cauzei ce o aveam în lucru, adică deținerea ilegală de valută. Nu l-am scos pentru alte probleme. Nu mi s-a cerut să îl scot din arest pentru a discuta altcineva cu el - nici de la miliție și nici de la securitate.

Șeful serviciului din care făceam eu parte era col. Știr Mihai. Locțiitorul șefului de direcție care răspundea de activitatea serviciului în care lucram (Serviciul 2 - care cerceta infracțiunile la regimul mijloacelor de plată străine, arme, muniții, metale prețioase, stupefiante) era lt.col. Tudor Stănică.

Nu cunosc dacă șeful de serviciu, col. Știr Mihai, l-a scos vreodată la anchetă pe Ursu Gheorghe Emil. Precizez însă faptul că șefii mei - deci șeful de serviciu, locțiitorii șefului de direcție și șeful direcției - puteau să îl scoată la cercetări pe Ursu Gh. Emil, Iară a mă informa și, evident, fără a îmi cere acordul.

Nu cunosc nici dacă locțiitorii șefului de direcție ori șeful direcției l-au scos la cercetări pe Ursu Gh. Emil.

Dosarul privind pe Ursu Gh. Emil s-a aflat, pînă la finalizare, la mine. Nu mi-a fost cerut și nu l-am dat vreunui șef sau coleg ■pentru a desfășura activități în el.

Cercetarea lui Ursu Gh. Emil am făcut-o singur. Nu

s-a întîmplat ca audierea acestuia să o fac împreună cu vreunul din șefi sau colegi. Cauza era simplă, nu ridica probleme, Ursu Gh. Emil a recunoscut în totalitate fapta pentru care îl cercetam.

De fiecare dată cînd eu am avut nevoie de Ursu Gh. Emil, 1- am scos cu bon semnat de mine. Nu s-a întîmplat ca pentru cercetarea lui de către mine să fie scos cu bon semnat de alt ofițer.

In biroul în care lucram eu își mai desfășura activitatea și It.maj. Florescu Victor. In prezent, lucrează la Secția 6 Poliție. Acest ofițer nu a avut însă tangență cu dosarul privind pe Ursu Gh. Emil.

Ultima scoatere la anchetă a lui Ursu Gheorghe Emil, de către mine, a fost cu ocazia prezentării materialului, activitate desfășurată în prezența avocaților Pora și a doamnei al cărei nume nu mi-1 amintesc.

214

Aducerea la biroul de anchetă și coborîrea se (acea de către subofițerii de la arest.

Nu cunosc în ce camere de arest și cu ce arestați s-a aflat Ursu Gh. Emil. Repartizarea pe camere și distribuirea arestaților în camere era de competența serviciului arest. Despre acest aspect pot fi întrebați col. Alecu - șeful serviciului și locțiitorul lui - It.col. Creangă Mihai.

Ursu Gh. Emil nu mi-a spus că ar mai fi fost scos la anchetă de alte persoane decît de mine.

Nu mi s-a plîns niciodată cu privire la vreun incident între el și subofițerii de la arest. Nu mi-a spus nici că ar fi avut vreun incident cu alți arestați.

în legătură cu cercetarea lui Ursu Gh. Emil nu am apelat la folosirea rețelei informative din arest. De altfel, precizez că folosirea acestei rețele era atributul șefului serviciului arest și a locțiitorilor săi.

Anchetatorii nu cunoșteau rețeaua informativă de arest.

Nu cunosc dacă din dispoziția altcuiva rețeaua informativă de arest a fost folosită cu privire la Ursu Gh. Emil. Oricum, pentru cauza ce o aveam eu în lucru, aceasta nu s-a impus: el recunoscuse fapta fără rezerve

și, de altfel, era consemnată și în jurnalul său.

Precizez că nu am folosit presiuni de nici un fel cu privire la Ursu Gh. Emil și nu cunosc să fi fost folosite presiuni asupra sa de către alt cadru al Ministerului de Interne. Ursu Gh. Emil nu mi s-a plîns niciodată cu privire la așa ceva.

Din cîte îmi amintesc, de la Securitate de anchetarea lui Ursu Gh. Emil se ocupase ofițerul Pîrvulescu Marin.

Am citit declarația

•

GHEORGHE SCARLET

31 iulie 1995

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul

215 săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Scarlet prenumele Gheorghe de 18.07.1927, fiul lui Marin și al Tudora studii facultatea de drept ocupația pensionar, domiciliat în București str. Ștefan Mihăileanu, nr. 26, apart. 1 județul (sectorul) 2.

în perioada 1973-1987 am îndeplinit funcția de șef al Direcției Cercetări Penale din IGM. In 1990, la 6 ianuarie, am fost reactivat și numit în aceeași funcție.

După reactivare, am aflat din presă despre faptul că un cetățean - Ursu Gh. - ar fi decedat în timp ce se afla în arestul direcției, în 1985.

Acest nume nu mi-a reamintit de vreun caz, motiv pentru care m-am documentat pentru a stabili care este situația. Am aflat astfel că Ursu Gh. a fost cercetat la noi de către mr. Popescu Florea. Am discutat cu acesta, precum și cu alți ofițeri, și din discuții am înțeles că Ursu Gh. fusese în atenția Direcției de Cercetări penale a Securității; am înțeles că în timp ce era în arest la noi,

respectivul a fost scos de lucrătorii de la securitate și anchetat; nu îmi mai amintesc numele lucrătorului de securitate care s-a ocupat de Ursu Gh.

Cu ocazia aceste documentări am aflat și faptul că moartea lui Ursu Gh. a fost violentă. M-am interesat - la Popescu Florea și la alții (inclusiv col. Tudor Stănică) - dacă cunosc cumva ca ofițerii de la securitate care l-au audiat pe Ursu Gh. să îl fi lovit. Răspunsul a fost negativ. Mi s-a spus că nu cunosc așa ceva și că ei - cei de la miliție - nu l-au lovit.

îmi amintesc că acum, în 1990 - după reactivarea mea - s-a emis și ipoteza că ar fi fost bătut în arest, de către alți deținuți. Am luat legătura cu It. col. Creangă, șeful arestului, care ini-a spus că nu cunoaște nimic în acest sens. Nici din discuțiile cu alte cadre - de cercetare și de la arest - nu am obținut dale în legătură cu eventuala agresare a lui Ursu Gheorghe.

Precizez că toate acestea le-am aflat din verificările ce le-am întreprins în 1990, după reactivare. Cu această ocazie, verificîndu-mi agendele, am constatat că în perioada în care Ursu Gh. a fost arestat, o mare parte de timp eu am fost în concediu; astfel se explică faptul că eu nu îmi amintesc de caz în mod direct.

216

TUDOR STÂNICĂ

DECLARAȚIE DE MARTOR
16 noiembrie 1992

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Tudor prenumele Stănică de 54 ani, fiul lui Gheorghe și al Anica studii facultatea de drept ocupația pensionar, domiciliat în București str. Pictor Rafael, nr. 5, județul (sectorul) 2.

Am fost locțiitorul șefului direcției de cercetări penale din M.I. în perioada anului 1985 și în atribuțiile mele de serviciu între alte compartimente intra coordonarea și activitatea arestului.

In legătură cu cazul Ursu Gheorghe am aflat după mai mult timp despre dosarul acestuia la spitalul de penitenciar Jilava, întrucît în acea perioadă am fost plecat în țară și străinătate atît pentru evenimente cît și cu ocazia unor acțiuni sporadice, eu fiind pe atunci primvicepreședinte la federația română de box.

Personal eu nu l-am cercetat pe Ursu Gheorghe, nu l-am văzut niciodată, acesta fiind sub ancheta unor subordonați de-ai mei. Referitor la raportul de pedepsire a deținutului Ursu Gheorghe, pe perioada cît acesta s-a aflat în arestul direcției precizez că datorită numărului mare de arestați (în medie circa 200) am semnat nota de pedepsire ca pe foarte multe astfel de rapoarte fiindu-mi prezentat de șeful serviciului arest la propunerea șefului de schimb a subofițerului care a constat abaterea și cu avizul medicului ori oficiantului sanitar. Astfel de sancțiuni se aplicau ori de cîte ori existau comportări ce contraveneau regulamentului arestului pentru prevenirea actelor sexuale nefirești ori între deținuți interveneau stări conflictuale. In legătură cu faptul că am semnat adresa către spitalul de penitenciar Jilava menționez că acestea adrese stăteau într-un plic sigilat la ofițerul de servici (fiind înscrise în procesul verbal de predare-primire) pentru a fi folosite în cazuri urgente în afara orelor de program. Precizez că aceste adrese erau semnate în alb de mine, sau altcineva din

 conducere și se completau doar în momentul folosirii lor. Noi nu am făcut cercetări la vremea respectivă în legătură cu moartea lui Ursu întrucît competența a revenit procurorului de la municipiul București care răspundea de penitenciar.

După ce am citit paginile declarației și am constatat că cele dictate corespund cu cele consemnate, o susțin și semnez.

Declarație

17 iunie 1996

Subsemnatul TUDOR STANICA, fiul lui Gheorghe și Anica, născut la 12.02.1938 în Brăila, domiciliat în București str. Pictor Sanzio Rafael nr. 5 Sector 2, în legătură cu articolele apărute în jurnalul OGLINDA, semnate de către Clită Marian fac următoarele precizări:

- Numitul Clită Marian a fost în permanență în conflcit cu legea și condamnat de mai multe ori pentru infracțiunea de furt, tîlhărie, operațiuni interzise cu metale prețioase și mijloace de plată străine.

- De mai multe ori s-a aflat în arestul I.G.P. fie pentru a fi cercetat fie pentru a executa pedeapsa ca urmare a unor autodenunțuri făcute de el împotriva altor deținuți.

- In legătură cu afirmațiile numitului (prelucrate artistic de către ziarist) Clită Marian, cred că se impun cîteva precizări: La data petrecerii evenimentului privind pe Ursu Marian nu eram Șeful Direcției, nu răspundeam de serviciul unde fusese repartizat dosarul privind pe Ursu, motive pentru care un om normal nu putea să se implice și să instige unul sau mai mulți infractori arestați să-l maltrateze pe un alt deținut.

Afirmațiile lui Clită Marian cum că deținutul Ursu a fost cercetat în cadru de Miliție pentru infracțiuni împotriva Securității sînt total neîntemeiate. Direcția Vl-a a Securității avea arestul său, Cadrele sale de cercetare, arestul său propriu și informatori proprii.

Un astfel de tratament administrat timp de două luni unui deținut nu poate fi administrat fără să fie luate măsuri și mai ales depistate.

Cred că afirmațiile lui Clită Marian sînt fie rezultatul recompensării substanțiale fie a cointeresării sale în alt fel. Am afirmat că un astfel de tratament ca cel pe care afirmă Clită că l-a administrat lui Ursu, era exlus pentru că arestul era controlat permanent de către cadrele medicale, conducerea unității și procuror, persoane față de care orice deținut se poate plînge, plîngeri care erau

consemnate și verificate.

Este inimaginabil ca persoane din Direcția Cercetări Penale IGP să presteze astfel de manopere pentru alte unități ale MI în timp ce pentru cercetarea infracțiunilor împotriva securității erau unități speciale.

*
* *

Și acum să și explic, după opinia și convingerea mea care este cauza pentru care Clită Marian a făcut senzaționalele mărturisiri împotriva mea.

în sezonul estival 1984, numitul Clită Marian, urmare a acțiunilor întreprinse de mine la Constanța împreună cu un colectiv de specialiști din Direcția Juridică a IGP, a județului Constanța și cu concursul organelor Procuraturii Județene Constanța, a fost identificat, prins și arestat, în aceiași zi cînd a comis furtul numitul Clită Marian împotriva unor tineri recent căsătoriți care își petreceau luna de miere la Mamaia hotel Rex apartament 104, ginerele din cîle îmi amintesc pe numele mic Marian.

Revolta fățișă a lui Clită Marian a fost atît de mare pentru că a fost descoperit în ziua furtului, încît în permanență, dar mai ales după administrarea unei pedepse de 10 ani închisoare (fiind recidivist) încît amenința că se va răzbuna pe subsemnatul. Astfel de declarații le-a făcut de mai multe ori față de numitul Băicoianu Ion și prietena acestuia Eliza.

Atît declar, susțin și semnez.

MIHAI ȘTIR

Declarație
26.02.90

Subsemnatul Gabriel Știr Mihai, fiul lui Iancu și Catinca, născut la 4 decembrie 1937 în comuna Onceşti, județul Bacău, domiciliat în București, Calea Văcărești nr. 209 sc. II et. I ap. 35, Sectorul 4, după ce am luat la cunoștință prevederile art. 85 din C.pr.pen. și art. 260 din C.pen., declar următoarele:

Începînd din luna martie 1983 sînt șeful Serviciului III din Direcția cercetări penale a Inspectoratului General al Poliției, serviciu profilat în corectarea faptelor la regimul mijloacelor de plată străine, valutelor, metalelor și pietrelor prețioase, speculei și contrabandei, armelor și munițiilor, substanțelor toxice și stupefiantelor, precum și al patrimoniului cultural național.

Cu referire la cauza penală ce a făcut obiectul cercetării lui URSU GHEORGHE-EMIL la Direcția cercetări penale din cadrul Inspectoratului General al Poliției, mai precis la Serviciul III, declar următoarele:

Potrivit evidențelor Serviciului III, respectiv „Registrul cauze penale[11], rezultă că la data de 21.09.1985 s-a primit dosarul privind pe Ursu GHEORGHE-EMIL, înregistrat sub numărul 101828, în care urmărirea penală a fost începută la aceeași dată, cu numărul de mapă 0362, pentru infracțiunea de operații interzise cu mijloace de plată străine. Mai rezultă că dosarul a fost primit de la Direcția a VI-a din Departamentul Securității Statului. Conform aceleiași evidențe, rezultă că cel în cauză a fost privat de libertate tot la data de 21.09.1985, iar la 16.11.1985 dosarul a fost înaintat Procuraturii Sectorului 6, cu procese de trimitere în judecată a lui Ursu GHEORGHE-EMIL.

Toate mențiunările din registrul menționat, la care m-am referit, respectiv de la data primirii și pînă la intrarea dosarului la procuratură, au fost efectuate de către It.col. (r) Popescu Florea, care a efectuat cercetările în cauză.

Personal, nu îmi amintesc să fi prestat vreo discuție, indiferent de ce natură, cu Ursu GHEORGHE-EMIL. De văzut, țin minte că o dată sau în două rînduri l-am văzut

pe Ursu GHEORGHE-EMIL în anchetă la It.col. (r) Popescu Florea.

220

Declar că nu am văzut și nici pe altă cale nu am aflat ca ofițerul anchetelor ori alt cadru să se fi purtat abuziv față de Ursu GHEORGHE-EMIL. De altfel, lt.col. (r) Popescu Florea nu era abuziv în anchetele pe care le efectua, cu atît mai mult față de Ursu GHEORGHE-EMIL, care era în vîrstă, din cîte reținut, iar faptele penale reținute în sarcina sa nu ridicau probleme.

Faptul că din evidențele arestului unității noastre rezultă că la data de 15.10.1985, timp de o lună, eu l-aș fi avut în anchetă pe Ursu GHEORGHE-EMIL, nu mi-1 pot explica decît în următoarele situații posibile: existența unei cereri repetate la comandant sau la anchetă a celui în cauză, la care să nu se fi dat curs anterior, pentru obținerea de schimburi sau alimente, pentru a se interesa cît mai durează anchetarea sa — eu fiind șef de serviciu, deci și al ofițerului anchetator - sau că procurorul care supraveghea cauza penală dorea să discute cu arestatul, deoarece mai reținut și împrejurarea că prin Ministerul Afacerilor Externe se solicitase la un momnet dat să se comunice pentru ce fapte se cerceta Ursu GHEORGHE-EMIL.

Ar mai fi putut exista varianta ca, din dispoziția conducerii unității, cel în cauză să fi fost scos din arest de alt ofițer din Serviciul III, pe baza bonului semnat de mine pentru a-1 supraveghea, în vederea realizării unui eventual „joc operativ[11] impus la locul de reținere.

Am enumerat toate aceste variante posibile, avînd în vedere faptul că, cu toate eforturile mele, nu-mi amintesc ca vreodată să fi purtat vreo discuție cu Ursu GHEORGHE-EMIL pe toată perioada cît s-a aflat în arestul Direcției cercetări penale.

Acum cînd dau prezenta declarație, interesîndu-mă la compartimentul secretariat al unității noastre, am identificat „Registrul Ordine de zi pentru perioada 17.IV.1985 - 21.VIL 1986“, din care rezultă următoarele:

- în zilele de 21, 22 și 23 septembrie 1985 eu m-am

aflat în misiune la fosta Miliție a județului Arad. Deci, la data primirii dosarului și a celui în cauză la Direcția cercetări penale eu nu m-am aflat în București;

- în zilele de 25 și 26 octombrie 1985 m-am aflat în misiune la fosta Miliție a județului Galați;
- în zilele de 13, 14 și 15 noiembrie 1985 am fost în misiune

221 la fosta Miliție a județului Bacău, după care reținc că, cu aprobarea conducerii unității, sîmbătă 16 noiembrie 1985 m-am deplasat în comuna Oncești, din același județ, pentru unele probleme personale legate de decesul mamei mele în iulie 1985.

îmi amintesc că la revenirea mea din această deplasare am aflat de la It.col.(r) Popescu Florea că Ursu Gheorghe-Emil fusese între timp transferat la Spitalul Penitenciarului Jilava ca urmare a unor crize de cord și decedase în ziua de 17 noiembrie 1985, comunicare ce mi-a fost făcută de ofițerul anchetelor și de conducerea unității. Nu am mai fost informat cu alte aspecte despre acest caz. Mai afirm că, referitor la acest eveniment, nu s-a alarmat nimeni în unitate, deci nici cadrele sanitare, ceea ce m-a determinat să cred, la fel ca și în prezent, că ancheta efectuată de Direcția cercetări penale nu a avut vreo legătură directă cu decesul lui Ursu GHEORGHE-EMIL.

Declar, susțin și semnez.

Proces-verbal
București, 26.02.1990

Lt.col. Voinea Dan și cpt. Crișan Nicu, ofițeri de justiție din cadrul Ministerului Apărării Naționale, astăzi data de mai sus, verificînd registrul de ordine de zi al Direcției Cercetări Penlae, din fostul Inspectorat General al Miliției din perioada 17.04.1985 - 21.07.1986, am constatat următoarele:

Pe data de 21.09.1985, col. Știr Mihai a plecat în misiune la Arad, pînă la data de 23.09.1985 inclusiv. De asemenea, în perioada 13.11.1985 - 15.11.1985, ofițerul

a fost în misiune la Bacău.

Din registrul cauze penale, pe perioada 1984 - 1986, al aceleiași unități, rezultă că la 21.09.1985 au fost sesizați în cazul numitului Ursu Gheorghe Emil, pentru operații interzise cu mijloace de plată străine, lucrarea fiind repartizată mr. Popescu Florea.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

222

Declarație
03 februarie 1994

Subsemnatul col. Știr Mihai, cu datele cunoscute, declar următoarele:

Am dat o declarație cu privire la Ursu Gh. în anul 1990, la începerea cercetărilor. Așa cum am arătat și atunci, nu îmi amintesc să îl fi scos la anchetă pe Ursu Gh. Mai exact, afirm că nu l-am scos pe acesta la anchetă niciodată.

Am aflat că din evidențele arestului rezultă că eu l-aș fi scos la anchetă pe Ursu Gh. Față de această situație am solicitat să mi se prezinte bonul de scoatere, dar mi s-a spus că acestea nu mai existau - evidența respectivă constînd într-o mențiune pe un grafic.

Este posibil ca altcineva să-l fi scos pe Ursu Gh. la anchetă și să fi motivat că are aprobarea mea, în calitate de șef de serviciu, funcție ce o dețineam la vremea respectivă.

Răspunzînd la întrebarea pusă, arăt că nu cunosc dacă în timp ce s-a aflat în arestul miliției Ursu Gh. a fost scos la anchetă de către ofițerii de securitate. Mie nu mi s-a spus așa ceva nici de către subofițerii de la arest, nici de către anchetator și nici de alte persoane.

•

MARIN UNGUREANU

DECLARAȚIE DE MARTOR

2 august 1995

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurământul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele It.col. Ungureanu prenumele Marin de 15.08.1950, fiul lui Haralambie și al Georgeta studii facultatea de drept ocupația ofițer MI, domiciliat în București str. Aleea Ciceu, nr. 4 bloc E - 10 scara 2 etajul 1, apart. 26 județul

(sectorul) 4.

Am fost încadrat la Direcția Cercetări Penale din IGM la 1 august 1985, fiind ofițer în cadrul compartimentului arest, cu atribuții pe linie de arest-transfer.

Șef de compartiment la vremea respectivă era It.col. Creangă.

Nu îmi amintesc de Ursu Gh. ca persoană; despre acesta am aflat după Revoluție, din ziare.

La vremea respectivă, în 1985, nu l-am cunoscut și nu știam nimic despre el; nu am știut deci de existența sa. In cadrul atribuțiilor mele, care erau în principal pe linie de transport și transfer arestați, nu am avut tangență cu el.

După 1989, din ziare, am aflat că ar fi fost arestat în 1985 și că ar fi decedat în timp ce era arestat. Nici acum nu am aflat amănunte despre Ursu Gh.

Nu cunosc deci pentru ce și de cine era cercetat și nici cauza și împrejurările decesului.

Numele de Clită Marian și Radu Gh. îmi sînt cunoscute. Pe aceștia i-am cunoscut în perioada în care am lucrat la arest - și ei erau arestați. Din cîte îmi amintesc, aceștia erau uneori folosiți ca informatori de cameră.

Nu cunosc dacă între Clită Marian și Radu Gh., pe de o parte, și Ursu Gh. pe de altă parte, a existat vreo legătură sau vreun incident. Dacă mi s-ar fi raportat ceva aș fi ținut minte și aș fi dispus măsurile ce se

impuneau.

Am citit declarația, iar cele consemnate corespund relatărilor mele verbale.

DECLARAȚII ALE UNOR SUBOFIȚERI ȘI OFIȚERI DIN ARESTUL IGM

ION ALEXA

Declarație

21 martie 1990

Subsemnatul Alexa Ion, fiul lui Ion și Maria, născut la data de 12.03.1952, în Corn. Drăgușeni, jud. Iași, domiciliat în București; str. Aleea Cîmpul cu flori; nr. 5 sect. 6; PLT. MAJOR de poliție la IGP - Direcția Cercetări Penale, declar următoarele:

Lucrez la Dir.C.Penale din anul 1975 la compartimentul arest transfer.

în anul 1985, în arestul IGM s-a aflat și numitul URSU GHEORGHE-EMIL, dar nu reținpentru ce faptă a fost reținut. Verificînd evidențele noastre, am constatat că numitul URSU Gh. a fost reținut în perioada 21 sept.-17 noiembrie 1985, fiind încarcerat și repartizat într-o cameră din sectorul unde î-mi desfășuram eu activitatea.

Nu reţin cine îl ancheta.

Despre sus-numitul - declar că în nenumărate ori avea o comportare necorespunzătoare faţă de cadrele şi conducerea unităţii - în sensul că: aducea injurii la adresa acestora, vorbea cuvinte jignitoare, etc.

Pentru atitudinea sa în luna octombrie 1985, i-am întocmit un raport de pedepsire în care am propus pedepsirea lui cu trei zile izolare severă, raport pe care l-am prezentat spre aprobare şefilor mei.

Din cîte î-mi amintesc eu URSU GHE., nu mi-a spus niciodată că are avea vreo afecţiune medicală.

De asemeni nu mi-a spus niciodată că ar fi fost supus unor violenţe în timpul anchetei şi nici eu nu am constatat aşa ceva.

Nu l-am dus niciodată pe URSU Ghe. - Emil, în alt loc de anchetă decît în sediul Dir.C.Penale al IGM.

Nu reţin dacă sus-numitul a executat sau nu cele trei zile de izolare severă.

Uneori - chiar după ce raportul de pedepsire era aprobat comandantul putea dispune să nu i se mai dea curs - dacă arestatul renunţa la comportarea pe care o avusese anterior.

Nu cunosc împrejurările la care a fost dus la Spital - Penit. Jilava - întrucât am fost liber în acea zi.

Cînd consideram necesar s-au cînd primeam dispoziţii exprese de la şefii mei - duceam arestaţii la şi de la anchetă - încătuşaţi (cei periculoşi, cei cu intenţii de evadare, etc.).

Nu îmi amintesc dacă pe URSU GHE. - EMIL l-am dus la anchetă încătuşat.

Declaraţia fiind scrisă de mine, o susţin şi semnez.

•

ION ANDREI

Declaraţie
23 noiembrie 1993

Subsemnatul It. Andrei Ion, fiul lui Dumitru și Floarea, născut la 20 mai 1961, domiciliat în București, str. Mihai Viteazul nr. 4 bis sect. 1, declar următoarele:

In 1985 am terminat școala de subofițeri și începînd cu luna septembrie 1985 am fost repartizat a Direcția Cercetări Penale din IGM. Aici, timp de aprox. 7-8 luni am funcționat ca subofițer pază și supraveghere la arest.

în perioada respectivă în arest s-a aflat și Ursu Gheorghe Emil; precizez însă că nu îmi mai amintesc intervalul de timp în care acesta a fost reținut în Arestul Direcției Cercetări Penale.

Nu îmi mai amintesc camerele de arest din zona de responsabilitate, pe timpul îndeplinirii serviciului, și nici organizarea pe schimburi. Este posibil ca Ursu Gheorghe Emil să se fi aflat în una din camerele pe care eu le aveam în zona de supraveghere. Nu cunosc - nu am văzut și nu am auzit să se vorbească - despre faptul că Ursu Gheorghe Emil ar fi fost bătut în timpul anchetei. Nu cunosc nici să fi fost lovit de cadrele de la arest sau de alte cadre.

Ursu Gheorghe Emil nu mi-a reclamat niciodată că ar fi fost lovit de cineva - nici de cadre de miliție sau securitate și nici de arestați.

Nu am auzit nici să fi reclamat așa ceva altor colegi.

Nu reținn numele arestaților cu care s-a aflat în cameră (sau camere) Ursu Gheorghe Emil. Așa cum am arătat, eu eram la început astfel că îi știam mai mult după numere. Pe Ursu Gh. Emil l-am reținut întrucât ulterior am aflat că a decedat în spital.

Nu cunosc motivul pentru care Ursu Gh. Emil a fost transferat la spital; nu îmi amintesc cînd și pentru ce a fost transferat Ursu Gh. Emil la spital. Nu cunosc cauza morții acestuia.

Nu îmi amintesc ca Ursu Gh. Emil să se fi plîns - mie sau altcuiva - că ar fi bolnav ori să fi acuzat anumite dureri.

Nu îmi amintesc ca între Ursu Gh. Emil și alți arestați să fi existat vreun incident, nici în camera de arest și

nici în afara camerei.
Am citit declarația.

•

VASILE ANGHEL

Declarație
22 martie 1990

Subsemnatul ANGHEL VASILE, fiul lui Radu și Maria, născut la data de 19.04.1953 în corn. Izvorul, jud. Argeș, de profesie oficiant sanitar, lucrez în această calitate la arestul Direcției Cercetări Penale - IGP din anul 1982, domiciliat în București, str. Soldat Moldovan Ene nr. 14 bloc M 185 sc. 1 etj. 3 ap. 18, sectorul 5, declar următoarele:

Referitor la numitul Ursu Gh. Emil, după ce am verificat evidențele unității noastre am constatat că sa aflat în arestul Direcției Cercetări Penale a IGM în perioada 21 sept. - 17 noiembrie 1985. Din registrele noastre am constatat că în perioada menționată susnumitul a fost, de mai multe ori, consultat la cabinetul medical al arestului, dar nu reținpentru ce afecțiuni.

Eu aveam ca atribuții de serviciu efectuarea tratamentelor arestaților bolnavi și nu consultații sau prescrierea unor

medicamente.

Dealtfel eu nu participam întotdeauna la consultații.

Nu îmi amintesc dacă la consultațiile la care a venit Ursu Gh. Emil acesta să se fi plîns că ar fi fost supus unor violențe fizice și nici eu nu am constatat așa ceva.

îmi amintesc că în dimineața zilei de 17. XI. 1985 în jurul orei 5.30 m-am prezentat la serviciu în urma unui telefon pe care l-am primit pentru al însoți pe Ursu Gh. Emil la spitalul Penitenciar Jilava.

Cînd am ajuns la serviciu lam luat pe cel în cauză și am plecat cu o mașină la Jilava.

Intrebîndul ce are mi-a răspuns că are dureri abdominale și stări de vomă. După ce am ajuns la spital am revenit la unitate aflînd ulterior despre decesul lui.

Declarația fiind scrisă de mine o susțin și semnez.

Declarație
20 ianuarie 1994

Subsemnatul pit. maj. Anghel Vasile - cu datele cunoscute, domiciliat în București - str. Sold. Moldovan Ene nr. 14 bl. M 185 ap. 18 sect. 5, declar următoarele:

Menținn declarația dată anterior. La întrebările puse, arăt:

De Ursu Gh. mi-am amintit cînd am fost audiat prima dată, după ce am consultat documentele medicale din arhivă. In dimineața de 17 noiembrie 1985, cînd m-am prezentat la unitate, formele pentru trimiterea la spital a respectivului erau deja făcute. Eu l-am luat și l-am însoțit la spital. Nu am asistat la examinarea medicală ce i-a fost făcută în dimineața respectivă de către It. col. Damian C-tin.

La Spital eu l-am predat pe Ursu Gh. la punctul de control; aceasta era procedura. Nu cunosc deci dacă acesta a prezentat ori nu semne de violență la internare.

Nu îmi amintesc să fi participat la examinarea medicală a lui Ursu Gh. în ziua de 16 noiembrie 1984.

Superiorii mei pe linie medicală erau It. col. Radu Fănel și It. col. Damian C-tin. Organizarea și desfășurarea activității de 228

consult medical cădea în sarcina acestora.

îmi amintesc că dr. Radu Fănel, fiind mai bolnăvicios, lipsea mai mult de la serviciu. Nu îmi amintesc dacă a fost prezent în unitate în zilele de 16 și 17 noiembrie 1985.

Mai arăt și faptul că la arestul IGM - Direcția Cercetări Penale consultațiile erau asigurate în principal de It. col. Damian C-tin. Dr. Radu Fănel răspundea și de arestul Direcției Cercetări Penale a DSS.

Nu îmi amintesc să fi aflat despre moartea lui Ursu Gh. la vremea respectivă. Nu cunosc ca despre acest aspect să se fi discutat în arest. Despre decesul respectiv am aflat după Revoluție.

Pe drum, pînă la spital, nu am discutat cu Ursu Gh. Din documentul de trimitere la spital am înțeles că avea dureri abdominale. Nu cunosc cauza durerilor abdominale.

Nu cunosc cine (care arestați) s-au aflat în cameră cu Ursu Gh.

Alte aspecte nu cunosc în legătură cu Ursu Gh. Nu cunosc să fi fost bătut la anchetă, nu știu cine l-a anchetat, nu cunosc să fi avut vreun incident cu cadre de miliție ori cu alți arestați. Nu am auzit nici subofițeri nici arestați să vorbească despre cercetarea ori despre decesul lui Ursu Gh.

Alte aspecte referitoare la cel în cauză nu cunosc.

Am citit și semnez.

•

TRAIAN DORU BARABANCEA

Declarație
1 februarie 1994

Subsemnatul serg.maj.rez. Barabancea Traian Doru, fiul lui Vinicius Viorel și Stela, născut la 30 noiembrie 1959, domiciliat în București - bd. 1 Decembrie 1918 nr. 45 bl. J 41 sc. A et. 1 ap. 6 sector 3, declar următoarele:

Am fost încadrat la IGM - Direcția Cercetări Penale, la Arest, în perioada 1985-1986, poate chiar până la începutul lui 1987 (nu mai reține data); cînd am trecut în rezervă la cerere.

Nu îmi amintesc de vreun arestat cu numele de Ursu Gh.; nu

 îmi spune nimic acest nume. îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare - în sensul că respectivul a fost inginer, a fost cercetat anterior de securitate pentru faptul că ținea un jurnal în care comenta negativ regimul Ceaușescu, că avea înclinații

literare - dar tot nu îmi amintesc de el. Nu știu nimic despre acesta. Doresc să subliniez că aici munca era foarte compartiemntată și secretizată; nu aveam voie să discutăm între noi despre arestați și nici cu arestații; fiind instruit în acest mod am evitat orice implicare în alte probleme deal cele strict de compartiment.

Nu am auzit pe cineva - coleg sau arestat - să vorbească de Ursu Gheorghe.

Nu cunosc ca între arestați să fi avut loc incidente violente.

Nu cunosc ca vreun arestat să fi fost lovit de alt arestat ori de cadre de poliție.

Nu cunosc aspecte referitoare la transferul la spital a vreunui arestat.

Nu cunosc nimic despre Radu Vasile, Radu Gh., Clită Marian; nu cunosc ca în perioada în care eu am funcționat la arest să fi fost arestate persoane cu acest nume. Noi operam cu numerele arestaților.

Repartizarea pe camere a arestaților o facea șeful de arest. La venirea mea șef de arest a fost col. Creangă, iar după pensionarea acestuia a rămas col. Creangă.

Mi se aduce la cunoștință că, potrivit evidențelor, am efectuat serviciul și în zona camerelor în care a fost deținut Ursu Gh. Se poate să fie așa, dar eu nu îmi amintesc de el, după cum am arătat.

Nu s-a întîmplat niciodată ca vreun arestat să țipe din cameră ori să îmi ceară sprijinul pentru rezolvarea vreunui incident cu alți arestați. Se mai întîmpla să ceară țigări ori ceai cîte unul, dar reclamații împotriva altor arestați ori a unor cadre nu mi-au fost adresate.

Am citit declarația.

ȘTEFAN BURCEA

DECLARAȚIE DE MARTOR

26 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 89 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. c'5 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adei irul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declfă următoarele:

Subsemnatul: numele BURCEA prenumele ȘTEFAN de 50 ani, fiul lui STAN și al MARIA studii LICEUL ocupația subofițer șef de schimb, domiciliat în București str. ȘOS. VERGULUI, nr. 33 bloc K 5 scara 1 etajul 4, apart. 20 județul (sectorul) 2.

Lucrez ca subofițer șef de schimb la arestul IGP - DCP.

în legătură cu arestatul URSU GHEORGHE EMIL numi amintesc de el ca persoană, dar verificînd buletinul posturilor și subofițerilor de serviciu și registrul cu evidență al arestaților pe camere în perioada 10-17 noiembrie 1985, am putut constata că în perioada sus-menționată am lucrat în schimbul III de la orele 22 la 6.

Din registrul de evidență al arestați; ir pe camere rezultă că arestatul sus-menționat a stat în camera 3 1 împreună cu arestații Clită Marian și Radu Gheorghe.

Din registru de evidență al arestaților pe amere reiese că arestatul URSU GH. EMIL care a stat la c. nera 34 a fost transferat la spitalul penitenciar Jilava pe data ie 17.XI.1985, mențiune făcută de mine în registru de evit leță dar nu-rr.i amintesc motivele pentru care a fost transferat h spital.

Declarație
20 ianuarie 1994

Subsemnatul plt.adj.rez. Burcea Ștefan, cu datele cunoscute, declar următoarele:

Mențin declarația dată anterior. De Ursu Gh. mi-am amintit la data declarației anterioare, după ce am consultat documentele de

231 la arest. De atunci m-am mai gîndit la acesta. îmi amintesc că în dimineața de 17 noiembrie 1985, eu fiind șef de schimb, am fost anunțat că un arestat este bolnav. Nu mai reține cine m-a anunțat, dar în mod normal acest lucru trebuie să-l fi făcut subofițerul de serviciu din zona camerei respective.

Am anunțat ofițerul de serviciu și pe It.col. Creangă, pentru a se decide cu privire la tratarea bolnavului. După puține timp, s-a hotărît ca bolnavul să fie transportat la spital. Nu mai reține dacă acest ordin l-am primit de la medic ori de la ofițerul de serviciu.

Nu am asistat la consultul medical făcut lui Ursu Gh. și nici nu îmi amintesc cine l-a consultat.

Nu cunosc motivul transportării lui Ursu Gh. la spital. Nu îmi amintesc ca în arest să se fi discutat despre aceasta.

Eu nici nu aflasem la vremea respectivă despre decesul lui Ursu Gh. Acest lucru l-am aflat după Revoluție, cînd a început ancheta.

Nu îmi amintesc despre arestații Clită Marian și Radu Gh. In declarația anterioară am scris despre ei deoarece consultînd registrul de evidență am văzut că au figurat în cameră cu Ursu Gh. Dar nici atunci nu mi-am amintit despre aceștia. Nu le reține deci figurile, nu știu pentru ce erau arestați, nu cunosc nimic despre ei.

Nu îmi amintesc să mi se fi spus de ce anume suferea Ursu Gh. Pur și simplu mi s-a spus că este bolnav și eu am luat măsurile arătate.

Nu cunosc ca Ursu Gh. să fi avut vreun incident cu vreun cadru de miliție ori cu vreun arestat.

Despre cel în cauză doar atit îmi amintesc. Precizez că fizionomia respectivului nici nu mi-o amintesc.

Eu reține că la vremea respectivă șef de arest era It.col. Creangă.

Repartizarea arestaților pe camere era hotărîtă de conducere; cînd arestatul era adus, pe nota de introducere în arest era scris nr. camerei, ori se venea doar cu mandat - fără notă de introducere în arest - raportam șefului arestului, care lua măsuri pentru rezolvarea situației și comunica în ce cameră să introducem arestatul.

Nu îmi amintesc să fi discutat la schimbarea turei cu cineva despre Ursu Gh.

Ceea ce doresc să subliniez este însă că la predarea schimbului șeful de tură care ieșea din serviciu îi aducea la cunoștință șefului turei care intra ce evenimente au avut loc. Avînd în vedere această practică, cred (sînt sigur) că am comunicat șefului turei care a intrat în dimineața de 17 noiembrie 1985 faptul că Ursu Gh. a fost transportat la spital. Concret nu îmi amintesc conținutul acestei discuții, dar dată fiind practica așa trebuie să se fi petrecut lucrurile.

•

FLORIN - TEODOR CĂCIUBA

DECLARAȚIE DE MARTOR
26 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Căciuba prenumele Florin - Teodor de 26 ani, fiul lui Gheorghe și al Florica studii 12 clase ocupația subofițer pază și supraveghere, domiciliat în București str. Dimitrie Bolintineanu , nr. 5 bloc - scara B etajul parter, apart. 25 județul (sectorul) 3.

Lucrez ca subofițer pază și supraveghere în cadrul arestului Direcției Cercetări Penale a Inspectoratului General al Poliției de la terminarea școlii, în anul 1985, luna septembrie, ziua 15.

In legătură cu fostul arestat Ursu Gheorghe Emil declar următoarele:

Consultînd buletinul postului și registrul de evidență al arestaților pe camere rezultă că în perioada 10.11.1985- 17.11.1985 Ursu Gheorghe Emil a stat în

cameră cu arestații Clită Marian și Radu Gheorghe. In perioada 15.11.1985- 16.11.1985 mi-am executat serviciul în postul de camere 24-35, între orele 06.00-14.00, unde se afla Ursu Gheorghe Emil, împreună cu cei doi arestați, respectiv la camera 34.

în perioada susmențională nu-mi amintesc să-1 fi scos eu sau

233 alt coleg la biroul de anchetă. Deasemenea pe această perioadă nu-mi amintesc ca Ursu Gheorghe Emil să fi acuzat că are probleme cu sănătatea. Nu cunosc dacă era sau nu bolnav, nespunîndu-mi nimic pentru a anunța medicul.

în perioada 16.11.1985 ora 14.00, pînă la data de 18.11.1985 ora 14.00 am fost liber, după cum reiese și din buletinul posturilor. Nu-mi amintesc motivul transferării lui Ursu Gheorghe Emil la Spitalul Penitenciarului Jilava și nici escorta care l-a însoțit.

Aceasta î-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.

•

GHEORGHE CHIRCU

Declarație
6 decembrie 1993

Subsemnatul pit. Chircu George, fiul lui Niculae-Remus și Ioana, născut la 26 aprilie 1953 în București - domiciliat în București - str. Liviu Rebreanu nr. 37 bl. M-16 sc. 2 ap. 29 sect. 3, declar următoarele:

în anul 1985 am funcționat la Direcția Cercetări Penale din IGM, ca subofițer pază-arest (pază-supraveghere arest). Intr-o anumită perioadă am fost încadrat și ca subofițer conducător aut«r.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc să fi avut în camerele de care răspundeam vreun arestat cu acest nume. îmi sînt prezentate de procurorul miliar unele elemente ajutătoare, în sensul că Ursu Gheorghe Emil era inginer,

că avea înclinații literare și că anterior fusese cercetat de securitate. Nici cu aceste elemente ajutătoare nu îmi amintesc de cel în cauză. Nu cunosc deci nimic referitor la arestarea și cercetarea acestuia.

Am citit declarația.

234

ANTON CHIRLACOPSCHI

Declarație
13 decembrie 1993

Subsemnatul pit. adj. rez. Chirlacopschi Anton, fiul lui Giusepe și Maria, născut la 24 mai 1942 în Brăila, domiciliat în București, str. Izvorul Rece nr. 7 bl. A/8 sc. 3 et. 3 ap. 91 sect. 4, declar următoarele:

Am fost încadrat la Direcția Cercetări Penale a IGM de la înființarea acestei unități, de unde am și ieșit la pensie, cu două scurte întreruperi (cînd am lucrat la Sectorul 1 și, respectiv, la Sectorul 4).

Arăt că eu am fost încadrat pe post de conducător autor și am deservit în majoritatea timpului conducerea unității. Nu am efectuat activități de pază și supraveghere în arest. Precizez chiar că, la un moment dat, cînd s-a pus problema să fiu folosit și pentru asemenea muncă, mi-arn cerut transferul - și am fost mutat la Sectorul 1 Miliție.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu am cunoscut nici un arestat cu acest nume. Nu cunosc deci aspecte referitoare la arestarea și anchetarea acestuia.

•

GHEORGHE COJOCARU

DECLARAȚIE DE MARTOR
26 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele COJOCARU prenumele Gheorghe de 30 ani, fiul lui NICULAE și al ZINCA studii liceul cu bac. ocupația subofițer pază-supraveghere, domiciliat în București str. Pop de Băsești, nr. 21 bloc ... scara ... etajul ... , apart. 1 județul

(sectorul) 2.

Sînt subofițer de pază și supraveghere în cadrul arestului IGP -DCP din luna septembrie 1985.

în legătură cu cazul fostului arestat URSU GHEORGHE EMIL, declar următoarele:

în perioada 10 - 16.XI.1985 am executat serviciul de pază și supraveghere a arestaților în postul de camere 24-35, între orele 22.00 - 6.00.

în această perioadă, URSU GHEORGHE, EMIL a stat împreună cu arestații Clită Marian și Radu Gheorghe la camera 34.

în timpul cît am executat serviciul, arestatul nu a fost scos din cameră și nici nu a ridicat probleme medicale. Nu cunosc dacă suferea de vreo boală.

In perioada 16 - 18.XI.1985 am fost liber, fapt care reiese și din buletinul posturilor și nu cunosc amănunte despre plecarea acestuia la Spitalul Penitenciar Jilava.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

•

IOAN CUZIC

DECLARAȚIE DE MARTOR
23 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art.

80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele CUZIC prenumele IOAN de 39 ani, fiul lui VASILE și al ELENA studii 12 CLASE ocupația subofițer, domiciliat în București, str. Pridvorului, nr. 5 bloc 6 scara 1 etajul 3, apart. 14 județul (sectorul) 4.

In perioada anului 1985 am lucrat ca șef de schimb în cadrul Direcției Cercetări Penale din IGP și referitor la numitul URSU GH. EMIL nu am observat cînd acesta a fost adus de la biroul de anchetă cu lovituri pe corp sau alte acte de violență. Deasemenea

 nu știu dacă a avut altercații cu arestații cu care a stat în camera de reținere. Nu știu pentru ce era reținut. Perioada care a trecut la care se referă evenimentul este mare și pe numitul URSU GH. EMIL nu-1 mai rețin în minte.

In calitatea de șef de schimb mă ocupam cu distribuirea hranei deținuților, primirea lor în arest și alte activități specifice compartimentului și nu puteam întotdeauna să-i văd pe toți arestați care veneau de la birourile de anchetă care erau aduși de la anchetă de mai mulți subofițeri din cadrul arestului.

Aceasta este declarație pe care o dau susțin și semnez.

Declarație
20 ianuarie 1994

Subsemnatul pit.adj. Cuzic Ioan - cu datele cunoscute, la întrebările puse arăt următoarele:

Nu îmi amintesc de Ursu Gh. Emil. Despre faptul că acesta a fost arestat în 1985 și a decedat în Spitalul Penitenciar Jilava am aflat după Revoluție, cînd am fost audiat prima dată.

Mi se prezintă de procurorul militar situația din care

rezultă că în ziua de 17 noiembrie 1985 am fost șef de schimb la schimbul I. Nu contest acest lucru, dar nu îmi amintesc ca la predarea schimbului să fi discutat cu cineva despre Ursu Gh. Acest nume nu îmi spune nimic.

Nu îmi amintesc ca în perioada respectivă între subofițerii din arest și arestați, ori între arestați să fi avut loc incidente violente.

•

CONSTANTIN DAMIAN

Declarație
22 martie 1990

Subsemnatul lt.col. (r) Damian Constantin, născut în corn. Ion Creangă jud. Neamț, la data de 6 februarie 1926, fiu lui Ghiorghe și Maria medic pensionar cu actualul domiciliu în

București str. Floarea Roșie nr. 7 Bloc. 51 apt. 168 S-tor 6.

Declar următoarele: am lucrat ca medic la arestul DCP 2 ani pînă în anul 1986 cînd mam pensionat.

Referitor la arestatul URSU Gheorghe Emil a fost arestat la data de 21 sept, 1985 la venire sa întocmit o fișă medicală prin care sa constatat că suferă de următoarele afecțiuni: Cataractă incipientă, sinuzită frontală H.I.A. St... II Sindrom nevrotic, Hernie inghinală dublă. Aceste afecțiuni au fost stabilite prin consultare la cabinetul medical.

Pentru aceste afecțiuni de care suferea sa reîntors la cabinetul medical pentru tratament de mai multe ori.

La nici una din consultațiile care lea făcut la cabinet nu mea spus că ar fi fost supus unor violențe și nici nu am constatat personal că sa fi produs urme de violențe corporale.

în ziua de 16 Noembrie 1985 după masa de prînz a resimțit unele colici abdominale fără importanță prea mare sau administrat unele medicamente antispastice

după care sa calmat acestea colici a fost consultat, palpat abdominal și nu sa constatat că ar fi vorba de altă afecțiune mai gravă.

în dimineața de 17 Noembrie 1985 la orele 4 dimineața a fost anunțat de către șeful de schimb pe arest că arestatul Ursu Ghiroghe Emil este foarte bolnav și că se plînge că îl doare burta foarte tare.

Ajungînd la unitate la orele 5.30 dimineața lam adus la cabinetul medical al arestului și la consultat. Constatând că arestatul prezenta un abdomen acut, suspect de ocluzie intestinală, după care a fost internat de urgență la spitalul penitenciar Jilava la care a fost supus intervenției chirugicale.

Nici la ultima consultație nu am constatat urme de violențe pe partea abdominală sau pe alte regiuni corporale.

Declarația fiind scrisă de mine o susțin și semnez.

DECLARAȚIE

Subsemnatul lt.col (r) Damian Constantin, născut în comuna Ion Creangă, județul Neamț la data de 6 februarie 1926, fiul lui Gheorghe și Maria, medic pensionar cu actualul domiciliu în 238

București, strada Floarea Roșie nr.7, bloc 51 , apartament 168, sector 6.

Declar următoarele: am lucrat ca medic la arestul DCP pînă în anul 1986 cînd m-am pensionat.

Referitor la arestatul Ursu GheorgheEmil , acesta a fost arestat la data de 21 septembrie 1985. La venire s-a întocmit o fișă medicală prin care s-a constatat că suferă de următoarele afecțiuni: cataractă incipientă, sinuzită frontală, hipertensiune arterială stadiul 2, sindrom nevrotic, hernie inghinală dublă. Aceste afecțiuni au fost stabilite prin consultații la cabinetul medical. Pentru aceste afecțiuni de care suferea, s-a prezentat la cabinetul medical de mai multe ori, pentru tratament. La nici una dintre consultațiile care le-am făcut la cabinet, nu mi-a spus că ar fi fost supus unor violențe și

nici nu am constatat personal că s- ar fi produs urme de violențe corporale.

In ziua de 16 noiembrie 1985, după masa de prînz, a prezentat unele colici abdominale Iară importanță prea mare. S-au administrat unele medicamente antispastice, după care s-a calmat aceste colici a fost consultat, palpat abdominal și nu sa constatat că a fi vorba de altă afecțiune mai gravă.

în dimineața de 17 noiembrie 1985, la orele 4 dimineața, am fost anunțat de către șeful de schimb pe arest, că arestatul Ursu Gheorghe Emil este foarte bolnav și că se plînge că-1 doare burta foarte tare.

Ajungînd la unitate la orele 5,30 dimineața la m-am dus la cabinetul medical al arestului și l-am consultat. Constatînd că arestatul prezintă un abdomen acut, suspect de ocluzie intestinală, după care a fost internat de urgență, la spiatalul penitenciar Jilava la care a fost supus intervenției chirurgicale.

Nici la ultima consultație nu am constatat urme de violență pe partea abdominală sau pe alte regiuni corporale.

Declarația fiind scrisă de mine o susțin și semnez.

239

DECLARAȚIE
22 decembrie 1993

Subsemnatul lt.col.rez. Damian Constatntin, fiul lui Gheorghe și Maria, născut la 6 februarie 1926, în comuna Ion Creangă, județul Neamț, dornic.în București, str. Floarea Roșie nr.7 bl.51 sc.5 ap. 168 sect.6 și , fără forme legale, în comuna Ion Creangă sat Izvor, mun. Roman, jud.Neamț, declar următoarele:

Menținn declarația dată anterior.

îmi este prezentată copia registrului de consultații, pagina cu înregistrarea lui Ursu Gheorghe Emil în ziua de 16 noiembrie 1985 (nr.de înregistrare - 2862). Scrisul la această rubrică este al meu. Eu l-am consultat pe Ursu Gheorghe Emil; acesta a prezentat colici abdominale; nu prezenta abdomen acut, nu avea elemente care să indice peritonita; respectivul a spus că începuse să aibă colici după ce băuse ceai și mîncase marmeladă. în aceste condiții, am administrat tratamentul înscris în registru - adică i-am făcut injecție cu calmantele respective. In ziua respectivă Ursu Gheorghe nu s-a mai prezentat la cabinetul medical, nu a mai acuzat deci dureri.

Cu ocazia consultului din această zi, Ursu Gheorghe Emil nu a spus că asupra lui ar fi fost exercitate violențe de către cineva.

Nici în alte zile cînd s-a prezentat la cabinetul medical, Ursu Gheorghe Emil nu a spus că ar fi fost lovit de cineva.

Mi se prezintă și copia xerox a paginii în care Ursu Gheorghe Emil este înregistrat pentru ziua de 17 noiembrie 1985, la nr.2867. Scrisul este al meu. Tot eu l-am consultat și acum și, ajungînd la concluzia că este suspect de ocluzie intestinală, l-am trimis la spital.

Arăt că eu am pregătirea de asistent principal de medicină generală; am absolvit școala postliceală pentru calificare în această meserie. La Direcția Cercetări Penale am fost încadrat la Arest, unde îmi exercitam atribuțiile de serviciu în această meserie.

La vremea respectivă, la Direcția Cercetări Penale era încadrat și dr. Radu - medic- dar acesta era bolnav și lipsea foarte mult, astfel că în majoritatea cazurilor, consultările le făceam eu. Așa se explică și faptul că pe Ursu Gheorghe eu l-am consultat.

în dimineața de 17 noiembrie 1985 am fost chemat de acasă și, cînd am ajuns, era în jurul orei 5, constatînd starea în care se afla, am dispus internarea lui .

Nu îmi mai amintesc în ce cameră de arest și cu ce

arestați a stat Ursu Gheorghe Emil. Din filele (copii xerox) care îmi sînt prezentate - la care m-am referit mai sus- rezultă că în zilele de 16 și 17 noiembrie 1985, cînd s-a prezentat la cabinet, Ursu Gheorghe Emil s-a aflat în camera 34; aceasta este camera scrisă de mine - ceea ce înseamnă că Ursu Gheorghe Emil sau subofițerul care l-a adus mi-a indicat acest număr de cameră.

Nu îmi mai amintesc cu cine s-a aflat Ursu Gheorghe Emil în camera respectivă.

Nu îmi amintesc ca în dimineața de 17 noiembrie 1985 să fi constatat semne de violență pe corpul lui Ursu Gheorghe Emil; nu îmi amintesc să fi constatat așa ceva nici în ziua de 16 noiembrie, îmi este prezentată foaia de observație a Spitalului Penitenciar București din care rezultă că Ursu Gheorghe Emil prezenta niște echimoze în zona abdominală. Susțin în continuare că nu îmi amintesc de așa ceva și nici el nu mi-a spus că ar fi fost lovit de cineva. Este posibil ca în dimineața zilei de 17 noiembire, eu fiind grăbit pentru a-1 interna să nu fi observat echimozele respective. Pur și simplu nu îmi amintesc deci de existența unor astfel de echimoze.

In după masa zilei de 17 noiembrie 1985 am telefonat la spital și am aflat că Ursu Gheorghe Emil a fost operat. Din cîte îmi amintesc, despre moartea acestuia am aflat în ziua următoare. îmi amintesc că mi s-a spus că Ursu Gheorghe Emil a avut intestin perforat; alte aspecte referitoare la cauza morții acestuia nu reținsă îmi fi fost comunicate.

Nu am auzit ca în arest, arestații sau lucrătorii de miliție *a fi vorbit despre moartea lui Ursu Gh.Emil și nu am auzit să se vorbească despre această cauză.

La vremea respectivă, din cîte îmi amintesc de repartizarea arestaților pe camere se ocupa It.col.Creangă. Oricum, era o problemă a conducerii serviciului arest.

Ursu Gheorghe Emil a fost însoțit la spital de pit. adj. Anghel Vasile, cu mașina de serviciu.

Declarație
09 decembrie 1993

Subsemnatul plt.adj.rez. Dincă Dumitru, fiul lui Ilie și Marița, născut la 1 iulie 1933, domiciliat în București - str. Renașterii nr. 132 sect. 1, declar următoarele:

Am fost încadrat în Direcția Cercetări Penale din anul 1973 pînă în 1987, cînd am ieșit la pensie. în toată această perioadă eu am lucrat ca șofer, am fost șoferul șefului direcției.

Deci, deși eram, ca și ceilalți subofițeri, pe schema arestului, practic eu nu am avut tangență cu activitatea de pază și supraveghere a arestaților. Nu îl cunosc pe Ursu Gheorghe Emil. Acest nume nu îmi spune nimic. Nu cunosc deci aspecte referitoare la arestarea și cercetarea respectivului, după cum nu cunosc asemenea aspecte nici cu privire la alți arestați.

DUMITRU DINU

DECLARAȚIE DE MARTOR
23 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Dinu prenumele Dumitru de 35 ani, fiul lui Tudor și al Neața studii liceu ocupația subofițer, domiciliat în București, str. Aleea Cricovul Sărat, nr. 15 bloc 8 scara II etajul 4, apart. 91 județul (sectorul) 4.

Începînd cu anul 1980 luna iulie îmi desfășor activitatea de subofițer pază și supraveghere la arestul IGP - DCP în schimburi de cîte 8 ore. Referitor la arestatul URSU Gheorghe Emil în perioada cît sa aflat în arestul IGP - DCP raportez că acesta nu a fost lovit sau

bătut de mine și nici pe timpul supravegherii

camerelor cu arestații nu am surprins arestații care locuiau în aceiași cameră cu Ursu Emil să se lovească reciproc. Deasemenea vă aduc la cunoștință că nu știu cine la anchetat, ce infracțiune a comis, dacă a fost bolnav sau nu, nu știu cine a dat ordin să fie transferat la Spitalul Penitenciarul Jilava și escorta cu care a fost transferat la Spital. Raportez că nu-mi mai aduc aminte cu ce arestați a mai stat în cameră arestatul Ursu Emil.

•

IOAN DINU

Declarație
6 decembrie 1993

Subsemnatul plut. rez. Dinu Ioan, fiul lui Lorencz și Ana, născut la 21 august 1948, domiciliat în București - str. Ciungan Florin nr. 9 bl. 64 sc. 1 et. 4 ap. 24 sect. 3, declar următoarele:

în anul 1985 am funcționat la Arestul Direcției Cercetări Penale, ca șofer la tură. Atribuțiile mele de serviciu erau în principal de transferare a arestaților, cu autovehiculele din dotare, în afara unității.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc deci de vreun arestat cu acest nume; date fiind atribuțiile mele de serviciu, eu aveam rar tangență cu arestații, de aceștia ocupîndu-se în principal colegii de la pază și supraveghere.

îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare (faptul că Ursu Gheorghe Emil era inginer, că fusese cercetat' de securitate, că avea înclinații literare), dar tot nu îmi amintesc de acesta. Nu cunosc deci nimic referitor la arestarea și cercetarea respectivului.

Am citit declarația.

DECLARAȚIE DE MARTOR
26 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurământul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele DINU prenumele ION de 28 ani, fiul lui ALEXANDRU și al SANDA studii 12 clase ocupația subofițer pază și supraveghere, domiciliat în București str. DELFINULUI, nr. 6 bloc 42 scara 4 etajul 6, apart. 235 județul (sectorul) 2.

îmi desfășor activitatea ca subofițer pază și supraveghere la arestul IGP - DCP din perioada de 18 februarie 1985 după terminarea școlii de subofițeri Cîmpina.

în legătură cu fostul arestat Ursu G. Emil, declar următoarele:

în perioada 15-17.XI.85 am executat serviciu de pază și supraveghere în postul decamere 1-17 în schimbul I între orele 6- 14.00.

Nu-mi amintesc despre acest arestat, dar consultînd buletinul postului în data de 17.XI. 1985 am fost în permisie.

Nu-mi amintesc dacă l-am escortat pe fostul arestat URSU GHEORGHE EMIL la anchetă sau la alte activități la tribunal sau instanța de judecată.

Nu cunosc dacă fostul arestat a suferit de o boală sau probleme de sănătate.

Declarație
25 noiembrie 1993

Subsemnatul plut. Dinu Ion, fiul lui Alexandru și Sanda, născut la 14 mai 1962, domiciliat în București,

str. Delfinului nr. 6, bl. 42, sc. 4, et. 6, ap. 235 sect. 2, declar următoarele:

în legătură cu Ursu Gheorghe Emil, menţin declaraţia dată anterior la procurorul militar. Arăt că nu îmi amintesc nimic despre acesta. După Revoluţie am auzit vorbindu-se despre el, în sensul că un arestat cu acest nume, după ce a fost transferat din

 arestul Direcţiei Cercetări Penale ar fi decedat în Spitalul Penitenciar Jilava. Nu mi-am amintit şi nu îmi amintesc despre acesta.

In legătură cu situaţia serviciilor în perioada septembrie- noiembrie 1985, precizez că Dinu Ion, care figurează ca şofer tură, nu sînt eu, ci un coleg mai în vîrstă, care în prezent este în rezervă. Eu am terminat şcoala de subofiţeri în 1985 şi am început activitatea la Dir. Cercetări Penale în septembrie (ziua 18) 1985.

Am citit declaraţia

•

IOAN DOBRE

Declaraţie
24 ianuarie 1994

Subsemnatul plut.adj. Dobre Ioan, fiul lui Constantin şi Maria, născut la 25 mai 1943 în Oltenița, domiciliat în Bucureşti - str. Virtuţii nr. 10 bl. R-llb, sc. 2 ap. 42 sect. 6, declar următoarele:

Sînt încadrat la Direcţia Cercetări Penale din I.G.P. în funcţia de conducător auto, funcţie ce o deţineam şi în anul 1985. La vremea respectivă efetuam serviciul în ture, 24 de ore cu 24 de ore libere. Cînd eram în tură de serviciu deserveam şi arestul.

Ca subofiţer de pază-supraveghere am fost folosit foarte rar şi doar întîmplător, cînd lipsea cîte un coleg.

Numele de Ursu Gh. nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc de vreun arestat cu acest nume. Ca şofer la tură au fost mai multe situaţiile în care, în timpul serviciului, am transportat arestaţi la diferite spitale -

atît la Jilava cît și la spitale civile.

Mi se prezintă situația din care rezultă că în noaptea de 16/17.11.1985 am fost de serviciu ca și conducător auto. Este posibil - și este posibil să fi făcut și unul sau mai multe transporturi, dar nu îmi mai amintesc. Dacă am fost de serviciu înseamnă că eu l-am transportat, dar numele nu îmi spune nimic și nu îmi amintesc de acest caz.

Nu cunosc aspecte referitoare la incidente violente între arestați ori între arestați și subofițeri în cadrul arestului Direcției

Cercetări Penale.

Numele de Radu Vasile nu îmi spune nimic. Nici numele de Clită Marin. Cunosc că la un moment dat s-a aflat în arest o persoană cu numele de Radu Gh. - era băiatul unui fost șofer de la Direcția Cercetări Penale a securității. Alte aspecte despre acesta nu cunosc - nu știu pentru ce a fost arestat, nu mai reține nici perioada; nu cunosc să fi avut vreun incident cu alți arestați ori cu lucrători de miliție.

•

GHEORGHE DOCHIA

DECLARAȚIE DE MARTOR
16 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Dochia prenumele Gheorghe de 26 ani, fiul lui MIRCEA și al VIORICA studii LICEUL CU BAC. ocupația SUBOFIȚER, domiciliat în București str. TOPORAȘI, nr. 1-7 bloc 15 scara 7 etajul 7, apart. 223 județul (sectorul)5.

Lucrez la arestul IGP-DCP din luna septembrie, anul 1985, imediat după terminarea școlii de subofițeri Cîmpina, cu durata de 2 ani.

în legătură cu cazul fostului arestat URSU GHEORGHE EMIL declar următoarele:

- în perioada 15-17.11.1985 am executat serviciu în schimbul III de la orele 22.00-6.00. Declar că nu cunosc amănunte în legătură cu acest caz, deoarece în această perioadă rni-am executat serviciul la punct control acces în unitatea DCP, post ce se află în afara arestului, unde îmi execut serviciul și în prezent.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.

246

NICOLAE ENACHE

Declarație
22 decembrie 1993

Subsemnatul plut.maj. Enache Nicolae, fiul lui Dumitru și Gheorghița, născut la 26 mai 1960 în corn. Gura Foii jud. Dîmbovița, domiciliat în București - str. Topolnița nr. 7 bl. M-46 sc. 1 et. 5 ap. 21 sect. 5, declar următoarele:

Am fost încadrat la Direcția Cercetări Penale - compartimentul arest-transfer din anul 1982 pînă în 1986. în prezent lucrez la Secția 19 Poliție, Sect. 5.

Nu îmi amintesc de vreun arestat cu numele de Ursu Gheorghe Emil. Acest nume nu îmi spune nimic. f

Precizez că în timpul cît am lucrat la Direcția Cercetări Penale eu am fost folosit mai mult timp ca subofițer punct control acces în unitate; la arest, pentru supravegherea arestaților am fost folosit mai puțin și asta, de regulă, atunci cînd trebuia să țin locul altui coleg.

îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare - în sensul că Ursu Gh. Emil era

inginer și că fusese cercetat de securitate - dar tot nu îmi amintesc despre el. Pur și simlu numele respectiv nu îmi amintește de vreo persoană.

Atît declar, susțin și semnez.

•

RADU GHEBAC

Declarație
23 noiembrie 1993

Subsemnatul cpt. Ghebac Radu, fiul lui Dumitru și Veronica, născut la 22 iulie 1955 în Darabani jud. Botoșani, domiciliat în București - str. Vlaicu Vodă nr. 25 bl. 34/C sc. 1 et. 3 ap. 10, sect. 3, declar următoarele:

în perioada 1980-1986 am funcționat ca ofițer pază-supraveghere la Direcția Cercetări Penale din IGM - compartimentul arest. în 1985-1986 am funcționat în unele ture

 și ca șef de schimb.

Nu îmi amintesc de arestatul Ursu Gheorghe Emil. Deși îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare (perioada de arestare: septembrie-noiembrie 1985, cercetarea anterioară a respectivului de către securitate, faptul că a decedat în Spitalul Penitenciar București), tot nu îmi amintesc. Nu pot spune deci nimic în legătură cu arestarea, detenția și anchetarea lui Ursu Gheorghe Emil. Nu știu nimic nici despre îmbolnăvirea acestuia și transportarea lui la spital.

în decursul activității mele, între arestați au mai existat unele certuri și chiar unele sesizări în sensul că unii ar fi mai agresivi; nu reține în concret însă asemenea situații; oricum, numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic și nu îl leg de vreun asemenea incident.

Mi se prezintă de către procurorul militar situația din care rezultă că pe 16 noiembrie 1985 am fost șef de schimb la schimbul II. Nu neg acest lucru, dar tot nu îmi amintesc despre Ursu Gh. Emil, astfel că nu pot spune

nimic despre acesta nici cu privire ia ziua respectivă și nici pentru altă zi.

Am citit declarația.

•

GHEORGHE GHELMEZ

Declarație
21 ianuarie 1994

Subsemnatul pit. maj. Ghelmez Gheorghe, fiul lui Marin și Tudora, născut la 10.06.1956 în corn. Gogosari, jud. Giurgiu, domiciliat în București - str. Dreptății nr. 14 bl. A 2 ap. 42 sect. 6, delcar următoarele:

In anul 1985 eram încadrat la IGM - Direcția Cercetări Penale, la Arest.

Nu îmi amintesc de Ursu Gh. Acest nume nu îmi spune nimic.

Îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare - în sensul că respectivul era inginer, fusese cercetat de securitate, avea înclinații literare -, dar tot nu îmi amintesc de acesta.

Precizez că o bună perioadă de timp eu am funcționat și la magazia arestului, astfel că am avut un contact mai redus cu arestații.

Despre Ursu Gh. am aflat după Revoluție, cînd din discuții cu colegii care au fost chemați pentru audiere am înțeles că respectivul fusese arestat și decedase în spitalul penitenciarului.

La vremea respectivă nu auzisem nimic despre decesul lui Ursu Gh.

Nu am asistat la discuții între subofițeri ori între arestați în legătură cu decesul lui Ursu Gh. ori în legătură cu decesul altui arestat. Așa cum am arătat, despre acest deces am aflat după Revoluție și acum doar la modul general, fără să fi auzit care este cauza decesului.

La întrebarea pusă arăt că nu îmi amintesc de arestatul Radu Gheorghe. în legătură cu Clită Marian, arăt că acesta în prezent se află în arestul Dir. Cercet. Penale. Știu că acesta a mai fost la noi în arest, dar nu îmi amintesc despre el în legătură cu perioadele anterioare în care a fost arestat.

Nu îmi amintesc nici de arestații Radu Vasile și Popescu Gh., nici de Manda Gh., Mihai Gh. și Cosașu Mitruș.

Am avut și am un coleg pit. Roman Viorel, dar nu cunosc cînd a fost acesta încadrat la Arestul Dir. Cercetări Penale.

Am citit declarația.

•

ION MUNTEANU

DECLARAȚIE DE MARTOR
9 decembrie 1993

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele pit. adj. rez. Munteanu prenumele Ion de 1 martie 1937, fiul lui Ion și al Maria studii șc. profesională

249 ocupația pensionar, domiciliat în București str. Compozitorilor, nr. 19 bloc C/4 scara 1 etajul 6, apart. 25 județul (sectorul) 6.

în perioada 1981-1989 (cînd am trecut în rezervă, prin pensionare) am fost încadrat la Direcția Cercetări Penale din IGM, la compartimentul AREST, ca subofițer pază și supraveghere.

îmi amintesc că în anul 1985, nu mai reținperioada, în arestul direcției s-a aflat și numitul Ursu Gheorghe

Emil. Reținc că acesta s-a aflat la un moment dat în camera 30, cu arestații condamnați Clită Marian și Radu Gheorghe.

Nu îmi amintesc dacă Ursu Gheorghe Emil a mai fost ținut și în alte camere sau cu alți arestați. De cei doi - Clită Marian și Radu Gheorghe - îmi amintesc deoarece erau mai vechi și erau folosiți la diferite munci gospodărești.

în una din zile, într-o duminică, venind la serviciu dimineața la ora 8, am aflat că în noaptea de sîmbătă spre duminică Ursu Gheorghe Emil a fost transferat la Spitalul Penitenciar Jilava. Am aflat acest lucru de la unul din subofițerii din schimbul care fusese de noapte - dar nu mai reținc de la care anume.

Nu mai reținc cum au fost planificate schimburile, dar îmi amintesc că și eu am fost de serviciu pe zona camerelor 24-35, în timpul cînd în camera 30 se afla și Ursu Gheorghe Emil. Din ceea ce se discuta între colegi am înțeles că Ursu Gheorghe Emil era în atenția organelor de securitate; chiar reținc că a fost scos la anchetă la solicitarea colonelului Datu de la Direcția Cercetări Penale a Securității.

Nu îmi amintesc care au fost subofițerii care l-au condus la anchetă în situațiile respective. Regula era ca în aceste cazuri însoțirea să o facă șefii de schimb. Nu îmi amintesc ca Ursu Gheorghe Emil să fi venit vreodată bătut de la anchetă. Eu nu l-am văzut în asemenea situație; din cîle îmi amintesc, am auzit unii colegi - dar nu mai reținc pe cine anume - vorbind că atunci cînd Ursu Gh. Emil era adus de la anchetă era supărat și obosit și nu spunea nimic.

Arăt că repartizarea arestaților pe camere o făcea It. col. Creangă - care și avea un registru cu această situație.

Despre cei doi arestați care s-au aflat în cameră cu Ursu Gh. Emil - Clită Marian și Radu Gheorghe - știam că sînt persoane violente și înrăite. Știam acest lucru din discuțiile purtate cu alți colegi, dar nu îmi mai amintesc c® care. De altfel, vreau să

 subliniez că, după ce Ursu Gh. Emil a fost dus la

spital, în una din zile, cînd l-am scos pe Clită Marian la munci gospodărești, acesta, în prezneța mea și a altor colegi (din cîte îmi amintesc, Ghelmez Gheorghe și Roman Viorel) s-a exprimat în sensul că „l-au rezolvat și pe ăsta cu valuta, acum să vedem ce ne mai aduce". „Asta cu valuta[11] era Ursu Gh. Emil, el fiind arestat pentru deținere de valută.

Ursu Gh. Emil nu mi s-a plîns niciodată că ar fi fost bătut, nici de către cadre MI și nici de altcineva. Nu cunosc să se fi plîns nici la alți colegi. De altfel, el era un tip foarte tăcut și retras.

Din cîte îmi amintesc, Ursu Gheorghe Emil era scos la anchetă la biroul în care se aflau mr. Popescu Florea și mr. Florea Mihai, precum și la biroul în care își desfășură activitatea It.col. Știr. în cîteva rînduri l-am văzut în birourile respective și pe col. Datu (de la Securitate), ceea ce m-a făcut să cred că de fapt Ursu Gheorghe Emil era scos la anchetă pentru acesta.

în timpul and Ursu Gheorghe Emil se afla în camera 30, împreună cu cei doi arestați, exprimîndu-se în sensul că au „de lucru[11] cu Ursu Gheorghe Emil deoarece acesta nu vrea să spună că mai are valută. în prezența mea, și Clită Marian și Radu Gheorghe s-au exprimat în sensul arătat; aceasta cu ocazia socaterii lor la munci gospodărești, scoatere care se (acea pe rînd (nu erau amîndoi deodată scoși).

Clită Marian și Radu Gheorghe nu au explicat ce înseamnă că au „de lucru[11]; aceasta putea să însemne fie că sînt folosiți ca informatori de cameră, fie pentru a exercita violențe asupra lui Ursu Gh. Emil.

Ceea ce îmi mai amintesc este că atît Clită Marian cît și Radu Gheorghe au spus că, dacă reușesc să scoată informația că Ursu Gh. Emil mai deține valută, vor fi liberați condiționat mai repede. Amîndoi au spus că această promisiune le-a făcut-o It.col. Creangă.

Din cîte reține, despre aceste discuții ale lui Clită Marian și Radu Gheorghe au cunoștință și subofițerii Ghelmez Gheorghe și Roman Viorel.

La întrebarea pusă de procurorul militar, arăt: cînd i-am auzit pe Clită Marian și pe Radu Gheorghe spunînd că au „de lucru[11] nu i-am întrebat ce însemnă aceasta;

nu m-am angajat în discuții cu ei; aceasta deoarece dacă aș fi încercat să aflu ceva ei m-ar fi

251 spus It. col. Creangă, aș fi avut neplăceri (întrucît s-ar fi interpretat că intervin în probleme de muncă informativă).

De altfel, Clită Marian și Radu Gheorghe erau oamenii de încredere ai It. col. Creangă.

După ce am ieșit la pensie, în anul 1990, m-am întîlnit la Piața Unirii cu Radu Gheorghe; precizez că acesta era țigan; acum, cînd l-am întâlnit, Radu Gheorghe avea barbă. Acesta mi-a spus că are chemare de la fratele lui, din SUA, și că are de gînd să plece, că aici „moare de foame". Altă discuție nu am mai avut cu Radu Gheorghe. Pe Clită Marian nu l-am mai văzut.

In duminica în care Ursu Gheorghe Emil a fost dus la spital, spre seară (între orele 17-19), a sunat telefonul la cabinetul medical - ușa fiind deschisă, pentru aerisire, am auzit acest lucru. La telefon a răspuns lt.col. Damian (sau, poate, It. col. Danciu - care era și el prezent în zonă nu mai reținexact care); acesta (cel care răspunsese la telefon) a ieșit din birou și a venit la camera șefului de schimb, unde eu mă aflam. Era agitat; a spus că Ursu Gh. Emil a murit și că a avut intestinele „zobite" în el. Auzind aceasta, m-am gîndit că Ursu Gh. Emil fusese bătut în cameră de cei doi arestați.

Cele relatate de mine sînt reale. Dacă este cazul, pot fi confruntat cu oricare din cei la care m-am referit.

Am afirmat că Radu Gh. și Clită Marian erau oamenii de încredere ai It. col. Creangă. Am făcut această afirmație deoarece știam (și știu) că It. col. Creangă îi repartiza în camerele în care erau arestați cu probleme mai complexe.

Mi s-a citit declarația.

•

CONSTANTIN ODINĂ

DECLARAȚIE DE MARTOR
24 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurământul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară

următoarele:

Subsemnatul: numele ODINA prenumele CONSTANTIN de 18.07.1927, fiul lui ION și al GHEORGHITA studii LIC. ECONOMIC ocupația SUBOFIȚER MI, domiciliat în București str. GHIMPATI, nr. 23 bloc 2 scara 4 etajul 6, apart. 121 județul (sectorul) 4.

In anul 1985 am desfășurat activități de pază și supraveghere a arestaților din camere. Referitor la arestatul URSU GHEORGHE-EMIL nu-mi aduc aminte cum arăta și nici comportamentul lui în camera de arest.

Nu am văzut pe nimeni să-l fi bătut și nici arestații din cameră să-l fi bătut pe timpul turei mele de 8 ore.

întrucît a stat o „perioadă'[1] scurtă arestat nu mi-a rămas fizionomia întipărită în memorie dat fiind faptul volumului mare de muncă.

Atribuțiunile mele de servici se limitau la acordarea presei, hranei, focului celor fumători și paza și supravegherea permanentă pentru prevenirea evadării sau tulburării ordinei în arest.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau susțin și semnez.

FLORINEL PALAMARIN

Declarație
7 februarie 1994

Subsemnatul It. Palamarin Florinei, fiul lui Mihai și Iliana, născut la 17 aprilie 1962 în Vatra Dornei, domiciliat în București - str. Izvorul Rece nr. 1 sc. 9 et. 4 ap. 375 sect. 4, în prezent încadrat la Poliția Capitalei,

declar următoarele:

In anul 1985 am funcționat la Direcția Cercetări Penale - comaprtimentul arest - transfer, ca subofițer de pază și supraveghere; din cîte știu îndeplineam funcția de șef de tură.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc de vreun arestat cu acest nume; nu reține deci nimic legat de persoana acestuia. In timp i-am reținut pe acei arestați care mi-au creat (și ne creau) probleme, dar despre Ursu Gh., așa cum

 am arătat, nu îmi amintesc nimic.

După Revoluție am discutat cu un coleg, care mi-a spus că în ziar scrie despre faptul că un arestat a murit în urma unor rele tratamente aplicate la arestul Direcției Cercetări Penale (în timpul anchetei) - acest arestat fiind Ursu Gh. Emil. Deși am stat și m-am gîndit nu mi-am amintit nimic de Ursu Gh., nici cînd am avut discuția respectivă.

La întrebările puse de procurorul militar, arăt:

De arestatul Radu Gh. îmi amintesc, parcă era un țigan mic de statură, vînjos, îmi amintesc că fusese implicat în trecerea de frontieră cu Cristina Țopescu.

îmi amintesc și de Clită Marian, care era arestat, din cîte știu, ptentru furturi sau excrocherii.

Nu cunosc cu cine au stat cei doi în camere; mutările din camere erau destul de dese. Nu asociez în nici un fel numele celor doi de numele Ursu Gheorghe.

Deși îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente de ajutor - faptul că Ursu Gh. avea înclinații literare, că era inginer, că fusese anterior cercetat de securitate - nu îmi amintesc de acesta.

Am citit declarația.

•

DAN POPA

DECLARAȚIE DE MARTOR
1 februarie 1994

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art.

80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele serg. maj. rez. Popa prenumele Dan, născut la 18 martie 1964, fiul lui Ilie și al Eleonora studii liceul ocupația șomer, domiciliat în București str. Aleea Arutela, nr. 2 bloc M 18 scara 1, etajul 3, apart. 18 județul (sectorul) 6.

Am fost încadrat la Arestul Direcției Cercetări Penale în

234 septembrie 1985, la terminarea școlii de subofițeri și am funcționat aici pînă în decembrie 1985.

îmi amintesc că în una din zile, fiind de serviciu - din cîte reținam în schimbul de noapte - am auzit gălăgie la una din camerele de arest cel le aveam în responsabilitate. Eram de serviciu pe zona numită „Catanga".

Am deschis vizeta și am văzut că în camera respectivă se aflau trei arestați; unul din aceștia - cel mai în vîrstă - era ținut de ceilalți doi arestați, astfel: unul din ei îl ținea cu mîinile la spate și celălalt îl ținea cu mîinile de gît.

Le-am cerut să înceteze imediat; cei doi arestați au încetat, dar unul din ei mi-a spus să nu mă bag pentru că știu ei ce fac și cine i-a pus.

Intrucît, așa cum am arătat, pe moment au încetat, am închis vizeta și mi-am continuat supravegherea pe întreg sectorul de competență.

îmi amintesc că în camera respectivă a mai fost gălăgie, mai precis că după prima mea intervenție am mai auzit țipete din acea cameră - ceea ce a determinat din nou intervenția mea, încă o dată sau de două ori (nu mai reținexact). De asemenea, nu mai reținexact dacă toate aceste intervenții ale mele au avut loc în aceeași tură sau în două, dar am impresia că totuși este vorba de aceeași zi de serviciu (mai exact, aceeași tură).

Ceea ce pot afirma cu certitudine este că aceste intervenții ale mele au fost determinate de țipete din camera respectivă și că în camera aceea, de fiecare dată

cînd am intervenit, se aflau cei trei arestați despre care am pomenit mai sus. Alți arestați nu s-au aflat în camera respectivă.

La fiecare din intervențiile mele, cei doi arestați au încetat; îmi amintesc că la ultima intervenție i-am amenințat că dacă nu au o conduită corespunzătoare o să îi raportez, indiferent cine i-a introdus în acea cameră.

îmi amintesc că la intervențiile mele, unul din arestați mi-a spus că ei au fost introduși acolo cu arestatul mai în vîrstă pentru a afla de la acesta ceea ce nu au reușit să afle anchetatorii. De asemenea, a mai afirmat că dacă va fi cazul, îl vor lovi peste testicule.

După ce le-am zis că îi voi raporta, în camera respectivă nu au mai avut loc incidente.

Arăt că nu îmi amintesc numele celor trei arestați; nu reține nici dacă le știam la vremea respectivă. Despre arestatul mai în vîrstă reține că avea aproximativ 60 de ani, că era inginer și că fusese plecat de mai multe ori în străinătate, parcă în SUA, și că ar fi urmat să plece din nou, dacă nu ar fi fost arestat. Aceste date le știam din ceea ce se discuta în arest; de asemenea, se mai discuta că ar fi avut legături cu Postul de radio „Europa Liberă". Nu îmi mai amintesc de la cine anume și în ce context am aflat aceste elemente.

Despre ceilalți doi arestați nu îmi amintesc elemente care să ajute la identificarea lor.

In perioada în care eu am lucrat la Arestul Direcției Cercetări Penale șef de arest era It.col. Creangă.

Arăt că eu nu am raportat șefului de arest - și nici altei persoane - situațiile menționate mai sus. Nu am raportat deoarece eram convins că cei dci arestați au fost introduși în aceeași cameră cu cel mai în vîrstă din dispoziția sau cel puțin cu acordul șefului de arest. Eram convins - și sînt convins - că ceea ce mi-a spus unul din arestați, în sensul că li s-a cerut să afle de la cel mai în vîrstă ceea ce acesta nu a spus la anchetă, era adevărat. Precizez că, deși am lucrat puțin la arest, am constatat că exista practica de a fi introduși în anumite camere, cu anumiți arestați, persoane (arestate) care colaborau cu șeful de arest sau cu anchetatorii.

Nu îmi amintesc ca arestații cei doi, la intervențiile mele, să fie spus cine le-a cerut să afle de la cel de al treilea (cel în vîrstă) date necesare anchetei.

Despre arestatul în vîrstă care s-a aflat în camera unde am intervenit nu cunosc alte aspecte. Nu știu ce s-a mai întîmplat cu el; nu cunsoc dacă mai trăiește ori nu.

Așa cum am arătat, camera respectivă era în zona denumită „Catanga"; pot să mai precizez că, privind spre capătul culuarului, camera era - din cîte reținn - pe partea stîngă.

Am citit declarația.

256

MARIAN POPA

Declarație
8 decembrie 1993

Subsemnatul Popa Marian, fiul lui Mihalache și Safta, născut la 20 mai 1962 în corn. Movileni, jud. Galați, domiciliat în București, str. Oteșani nr. 10 bl. T-2 sc. A et. 7 ap. 45 sect. 2, declar următoarele:

Am fost încadrat la IGM - Direcția Cercetări Penale, pe funcție de subofițer pază-supraveghere arest, la 16 septembrie 1983, după terminarea școlii militare de pregătire subofițeri - Slatina. Am funcționat aici pînă în 1986.

Doresc să subliniez că deși eram încadrat pe schema arestului, în cea mai mare parte a timpului eu eram folosit la punctul de control acces în sediul direcției. In arest eram folosit de regulă cînd unii colegi aveau liber și efectivul rămînea descompletat.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic; nu îmi amintesc de vreun arestat cu acest nume; de altfel, datorită situației sus-arătate, nu îmi amintesc nici

de alți arestați.

îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare (faptul că Ursu Gh. Emil a fost arestat în septembrie 1985 și că a murit în spitalul penitenciar, că acesta fusese anterior cercetat de securitate, că era inginer și avea înclinații literare), dar și în aceste împrejurări nu îmi amintesc de cel în cauză.

Nu cunosc deci aspecte referitoare la arestarea și cercetarea respectivului.

Am citit declarația.

•

CONSTANTIN POPESCU

DECLARAȚIE DE MARTOR
24 februarie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul

257 săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Popescu prenumele Constantin de 29 ani, fiul lui Dumitru și al Elena studii liceul ocupația lucrător MI, domiciliat în București str. B-dul 1 Mai, nr. 341 bloc F scara B etajul VII, apart. 26 județul (sectorul) 1.

Lucrez în arestul IGP din anul 1982, și îmi desfășor activitatea ca subofițer pază și supraveghere. Referitor la arestatul URSU GHEORGHE, care a fost în arestul I.G.P. menționez că lucram în schimburi de 8 ore, iar în acea perioadă nu cunosc că aspra lui s- a exercitat violență - nici din partea personalului de pază - și nici din partea arestaților din cameră. Nu cunosc, nici cînd a fost transferat la spital și cu ce faptă a fost.

Menționez deasemenea că atribuțiile mele se limitau la strict administrativ - acordarea hranei, pazei, focului pentru aprinderea țigărilor, și prevenirea evadărilor.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau o susțin și semnez.

•

VIOREL ROMAN

Declarație
24 ianuarie 1994

Subsemnatul plut. Roman Viorel, fiul lui Ilie și Victoria, născut 1 16 septembrie 1965, domiciliat în București - Șos. Giurgiului nr. 104-116 bl. A sc. 2 et. 7 ap. 65 sect. 4, declar următoarele:

Am absolvit școala de subofițeri a MI în anul 1986; în septembrie 1986 mi-am început activitatea ca subofițer pază arest la Direcția Cercetări Penale. Pînă în anul 1986 nu mi-am desfășurat activitatea la Direcția Cercetări Penale.

Numele de Ursu Gh. Emil nu îmi spune nimic. Despre acesta nu am auzit vorbind pînă după Revoluție.

Nu am auzit nici de Radu Gh. Nu cunosc să fi existat vreun arestat cu acest nume. Nici numele de Radu Vasile și Clită Marian nu îmi spune nimic.

Nu am auzit să se vorbească despre faptul că unul sau mai mulți arestați ar fi fost bătuți de cadre de miliție ori de alți arestați. Nu cunosc nimic în acest sens.

MANDA SANDU

Declarație
6 decembrie 1993

Subsemnata plut. adj. Sandu Manda, fiica lui Grigore și Floarea, născută la 8 noiembrie 1947 în Cioflinceni, S.A.I., domiciliată în București - Aleea I.O.R. nr. 1 sc. 1 ap. 56 (bl. 1 - 10) sect. 3, declar următoarele:

In anul 1985 mi-am desfășurat activitatea la Direcția Cercetări Penale, ca subofițer pază-supraveghere arest. Atribuțiile mele de serviciu, referitoare la pază, supraveghere și escortare, vizau sectorul de arestați

femei. Nu am avut tangență cu problemele de pază-supraveghere-escortare la arestații bărbați.

Numele de Ursu Gheorghe Emil nu îmi spune nimic. Nu îmi amintesc să fi auzit de vreun arestat cu acest nume. îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare - în sensul că Ursu Gh. Emil ar fi fost inginer, că avea înclinații literare, că fusese cercetat de securitate -, dar tot nu îmi amintesc să fi auzit de el. Nu cunosc deci aspecte referitoare la arestarea și cercetarea acestuia.

Am citit declarația.

•

FLORICA TOADER

Declarație
22 noiembrie 1993

Subsemnata plt.maj. Toader Florica, fiica lui Petre și Aica, născută la 19 august 1945 în București, domiciliată în București, str. Malcoci nr. 2 bl. 36 sc. A et. 8 ap. 53 sect. 5, declar următoarele:

Sînt încadrată la IGP - Direcția Cercetări Penale din 1975. In 1983 mi-am desfășurat activitatea în arest, ca subofițer pază- supraveghere. In 1984-1985 am funcționat la punctul de control nr. 2 din unitate. Din 1985, din nou am funcționat la arest, ca subofițer pază arest.

Precizez că la arest am avut atribuții pe linie de pază și transfer, dar numai pentru arestații femei. Nu am avut atribuții în ceea ce privește paza, supravegherea și transferul bărbaților.

La vremea respectivă am auzit despre faptul că era un arestat cu numele de Ursu Gh. Emil. Precizez însă că nu cunosc nimic în legătură cu anchetarea sa. Nu am văzut și nu am auzit să G fost bătut în arest. Nu cunosc deci nimic referitor la arestarea, cercetarea și decesul acestuia.

Am citit

•

MARIAN UDREA

Declarație
17 februarie 1994

Subsemnatul serg. maj. rez. Udrea Marian, Gul lui Valerian și Rada, născut la 9 noiembrie 1964 în corn. Sîrbeni jud. Dîmbovița, domiciliat în București - str. Mihai Viteazu nr. 41 sect. 1 și fără forme în str. Mitropolit Varlaam nr. 172, sect. 1, declar următoarele:

în 1985, 12 septembrie, la terminarea școlii de suboGțeri, am fost repartizat la Direcția Cercetări Penale - compartimentul Arest. De fapt, pe 12 septembrie am început activitatea. Mi-am desfășurat activitatea aici timp de un an, după care am fost mutat la Secția 5 - Sectorul 1 Poliție.

Numele de Ursu Gh. Emil nu îmi spune nimic. îmi sînt prezentate de procurorul militar unele elemente ajutătoare, în sensul că persoana cu privire la care sînt întrebat era inginer, avea în jur de 60 ani și fusese anchetat anterior de securitate pentru faptul că i se găsise un jurnal „compromițător[11]. Pe baza acestor elemente, îmi amintesc de cel în cauză - fără să știu, și să G știut la vremea respectivă, că se numește Ursu Gh.

îmi amintesc că respectivul fusese introdus într-o cameră cu doi arestați, în zona de arest numită „Catanga"; nu mai rețin numărul camerei.

Arăt că nouă ne era interzis să discutăm despre arestați și cu arestații. Totuși, între colegi se mai vorbea despre arestați, mai 260

ales atunci cînd erau cazuri mai ieșite din comun.

Și despre Ursu Gh. s-a vorbit; personal am discutat cu unii colegi, dar nu mai rețin cu cine anume.

In acest fel am aflat că respectivul - precizez că în discuții nu era indicat cu numele, ci se făcea referire la cameră - fusese plecat în străinătate de mai multe ori și că ar fi avut legături cu postul de radio „Europa Liberă[14]

sau cu postul „Vocea Americii[11] (nu mai reţin cu care).

Tot din discuţii cu colegii, am înţeles că Ursu Gh. Emil nu a recunoscut la anchetă ceea ce interesa şi pentru acest motiv a fost băgat în cameră cu cei doi arestaţi care erau informatori de cameră.

Deci, precizez că aceste aspecte le-am înţeles din ceea ce se discuta în arest, dar nu îmi mai amintesc cu care coleg am purtat discuţiile respective.

Nu îmi amintesc dacă în perioada respecitvă eu am avut ori nu în zona de responsabilitate camera în care s-a aflat persoana în discuţie. îmi amintesc însă că într-o zi (nu mai reţin ce tură) trecînd pe la uşa camerei în care se găseau cei trei (arestatul în vîrstă şi cei doi despre care se vorbea că ar fi fost informatori de cameră), am auzit discuţii în interior. M-am oprit şi am ascultat; am auzit cum unul din cei doi arestaţi îl întreba pe cel în vîrstă în ce ţări a fost plecat; respectivul a enumerat mai multe - parcă Franţa, SUA, Germania; celălalt i-a reproşat că în timp ce el nu a ajuns nici pînă la Timişoara, alţii au văzut atîtea ţări; apoi, l-a întrebat ce meserie are; arestatul în vîrstă a spus că este inginer constructor (din cîte reţin); atunci, cel care îl întrebase i-a reproşat că din cauza lui au căzut atîtea blocuri la cutremur; după acest răspuns au urmat cîteva înjurături de mamă adresate arestatului în vîrstă.

Eu, după ce am auzit cele relatate, am plecat; nu am privit pe vizetă. Nu am raportat nimănui despre această discuţie. Precizez că ne era interzis să procedăm aşa cum am făcut eu şi mi-a fost teamă să discut cu cineva ceea ce am auzit.

Aşa cum am arătat, din discuţiile cu colegii am înţeles că arestatul în vîrstă fusese introdus cu cei doi informatori deoarece trebuiau obţinute date ptentru anchetă.

Subliniez că personal nu cunosc dacă respectivii erau

261 informatori - eu nu am avut legătură cu ei - dar aşa se vorbea. De asemenea, se vorbea că la camera în care se aflau cei trei este bine să nu ne „băgăm“.

îmi amintesc că pe cei doi arestaţi care au fost

introduși în cameră cu cel mai în vîrstă îi chema Radu Gheorghe și Clită Marian. Alte date despre aceștia nu cunosc. Numele acestora mi le amintesc deoarece ei au fost și în camera din zona mea de responsabilitate - și aici aveam un tabel cu numerele lor și numele în dreptul numerelor. Alte aspecte în legătură cu arestatul în discuție și cei doi nu cunosc. Ulterior am auzit vorbindu-se între colegi că arestatul în vîrstă a fost dus la spital și că ar fi murit; nu cunosc - nu am auzit să se vorbească despre - motivul transportării la spital și nici cauza morții. Nu îmi amintesc în ce tură a fost cel în discuție dus la spital.

Nu am discutat cu Radu Gheorghe și Clită Marian, nici despre acest caz și nici alte aspecte.

Așa cum am arătat, nu îmi amintesc numele colegilor cu care am discutat despre situațiile relatate.

Am citit declarația.

•

Declarația avocatei DOINA ULMEANU

15 martie 1990

Subsemnata avocat Ulmeanu Petruța Doina, domiciliată în București, B-dul Dinicu Golescu nr. 35, Bl. 3, sc. 3, et. 2, ap. 11, sect. 1, fiinca lui Nicolae și Constanța, născută în orașul Beiuș, jud. Bihor, la data de 22 oct. 1951, declar următoarele:

In luna noiembrie 1985 am fost chemată la IGM pentru prezentarea materialului de urmărire penală a inc. Ursu Gheorghe. Pentru prezentarea materialului, avea delegație și dl. avocat Pora Ioan, care a fost solicitat de familia inculpatului, eu necunoscînd pe nimeni din familie.

Prezentarea materialului s-a făcut cu participarea mr. Popescu în ziua de 15 noiembrie 1985, după orele 14 și 15 minute. Am solicitat să mi se prezinte dosarul de urmărire penală, dar mi-au fost date doar cîteva declarații scrise" de mînă ale inculpatului.

După ce am citit aceste declarații, a fost adus inculpatul Ursu, și în discuțiile cu acesta, am dorit să văd și restul dosarului.

Mr. Popescu s-a oferit să-mi rezume conținutul dosarului, dar am insistat să-l văd eu, aceasta fiind și dorința inculpatului. După puțin timp mi-a dat și dosarul.

Discuțiile cu inculpatul s-au rezumat la aspecte strict profesionale, iar după verificarea dosarului mi-a spus c< nu mai are alte probe de solicitat.

Inculpatul m-a întrebat cine a luat legătura cu mine pent, u a-1 apăra. I-am spus că eu colaborez cu dl. avocat Pora, care a "ost solicitat de familie.

Personal, am făcut unele remarci în privința stării de sănătate a inculpatului Ursu; inițial l-am întrebat dacă are probleme de sănătate, la care mi-a răspuns că are „ceva probleme cu inima“. Am observat că era într-o stare generală de epuizare fizică și de deprimare. L-am și solicitat la un moment dat să vorbească mai tare.

Cînd a semnat procesul verbal de prezentarea materialelor de urmărire penală am văzut că încheieturile mîinilor aveau pronunțate urme de cătușe. Cînd a fost adus în birou eu nu l-am văzut cu cătușe la mîini.

Nu mi-a comunicat nimic în legătură cu rele tratamente la care să fi fost supus.

Fiind îmbrăcat, eu nu am constatat ui me de lovituri pe față.

Discuțiile cu inculpatul au durat aproxnoativ o eră, după care neavînd obiecții a semnat procesul verbal aiîti. ■ de mine.

Mr. Popescu a stat în permanență în birou alături de noi, a lipsit cîteva minute (3), dar a lăsat ușa deschisă

Declarația este scrisă de mine, o suțin și o st anez.

CAPITOLUL 4

OPERAȚIA

Notă de trimitere la spitalul penitenciar

Inspectoratul General al Miliției
Direcția Cercetări Penale nr. 101892 din 17.11.1985
Dosar nr....

Către,
Spitalul Penitenciar București

Vă trimitem prin delegații noștri, împreună cu dosarul de penitenciar și obiectele ce-i aparțin pe URSU GH. EMIL pentru a fi internat în spitalul dv. la dispoziția acestei unități.

Șeful Direcției,

Foaia de observație medicală

FOAIE DE OBSERVAȚIE CLINICĂ TIP SPITAL NR.5047

Numele de familie - Ursu
Prenumele - Emil-Gheorghe
Vîrsta - 01.07.1926 Profesia - fiul lui Vasile - Margareta

Locul de muncă (Direcția - Unitatea) -
Adresa: localitatea.str.....nr. ... sectorul ... județul
Trimis la spital de . l.M.B.....
Diagnosticul ambulatoriu la intrenare - Ulcer gastric perforat

Diagnosticul spitalului

- la internare: peritonită generalizată prin perforație intestinală
- la ieșire .

Diagnosticul anatomo patologic

Bolnavul se internează pentru:

1 .Pirozis, dureri cu punct de plecare în regiunea epigastrică iradiate în tot etajul abdominal

2 .Vărsături bilioase

3 .Constipație

Istoricul bolii:

bolnavul afirmă că de vineri prezintă dureri puternice cu punct de plecare regiunea epigastrică iradiate în tot abdomenul, vărsături bilioase, constipație.

Condiții de viață și de muncă: arest preventiv, deținere valută

Antecedente personale:

a) Fiziologice

b) Patologice herniotomie stânga, apendicectomie

Antecedente heredo colaterale

Starea prezentă: -tegumente și mucoase normal colorate

- sistem osteoarticular integru
- sistem ganglionar limfatic nepalpabil
- aparat respirator: torace normal conformat, nimic stetacustic supraadaugăt
- aparat cardiovascular: zgomote cardiace ritmice, tensiunea arterială =80/60, puls=160
- aparat digestiv: abdomen cu apărare musculară generalizată, matitate hepatică prezentă, semnul Blumberg pozitiv, hematemeză
- aparat urogenital: loji renale libere, nedureroase, micțiuni fiziologice

Examen local: cicatrice postoperatorie, regiunea

inghinală stânga, fosa iliacă dreaptă. Echimoze de diverse mărimi în hipogastru și flancuri. Tușeu Douglas, sensibilitate marcată.

Concluzii: se internează de urgență la Serviciul Chirurgie, ATI, se mobilizează echipa chirurgicală, dr.Hristenco - chirurg, dr.

lonetec - medic ATI
Se intervine de urgență, ora 10,30.

(de aici devine ilizibil chiar și pentru doctorița care a întocmit foaia de observație. Singura sursă alternativă este Protocolul operator, care trebuie să se afle la Arhiva Spitalului Penitenciar Jilava. Are nr. 461/17.11.1985)

Operator: dr.Hristenco, col. dr. Ghiță, dr. Costandache
Anestezie generală ML tip2, dr.lonetec Gheorghe
Diagnostic: peritonită generalizată în evoluție, prin perforație de ansă ileală. Hemoragie digestivă superioară.
RX abdominal pe gol
9,45 consult chirurgical - peritonită în evoluție, probabil prin perforație organ cavitar pneumoperitoneu

Indicație - intervenție de urgență
Buletin Radiologie 24/ 17.11.1985 , întocmit de dr. Mihaly

(referat medical ilizibil; a fost realizat de dr. Hristenco și lonetec; probabil că originalul se găsește tot în Protocolul operator de la arhiva spitalului penitenciar Jilava).

Evoluție postoperatorie:

7,30 tens.art. 80/50, puls 160
10,30 este operat

13,10 tens.art. 9,5/5, puls 160
13,30 tens.art. 10,5/140, puls (ilizibil)
13,50 tens.art.11/5,5, puls 100
14,45 tens.art.7,5/5, puls 100
14,50 tens.art. 0

Epicriza ATT

La ora 13,15 se iese din sală, tensiunea arterială 9,5/5, puls 160. Pe sonda de aspirație continuă să dreneze staza gastrică

(aspect în zaț de cafea). Se colaborează cu bolnavul la 13. Tensiunea ajunge la 11/5,5 , puls 140. După o oră de la operație, tensiunea scade la 7,5/5, pulsul urcă la 160. Sonda endonazală, hemisuccinat de hidrocortizon, 100 miligrame în 5 minute. Puls foarte slab, pupile midriatice. Se mai adaugă încă 100 miligrame de hidrocortizon.

La ora 14,50 pulsul la carotidă absent. Se trece la manevrele de resuscitare cardiorespiratorii care rămân ineficiente. După o oră se abandoneaza manevrele de resuscitare.

Deces prin insuficiență cardiorespiratorie consecutivă sindromului toxico-septic (peritonită generalizată cu hemoragie difuză în zaț de cafea). Medic reanimator lonetec

Medicația ATT

1. algocalmin - 2 fiole
2. papaverină - 1 fiola
3. diazepam - 1 fiola
4. scobutil - 1 fiola
5. perfuzie ser fiziologic - 2 flacoane, 1000 ml.
6. glucoză - 5% 3 flacoane
7. glucoză - 5%, 2000 cm.
8. ser fiziologic 2000

9. vitamina K - 4 fiole
10. venosat - 2 fiole
11. ampicilina - 4 gr.
12. kanamicină - 1 gr.
13. algocalmin - 4 fiole
14. miostin - 6 fiole
15. sânge - 750 ml.
16. hemisuscinat de hidrocortizon - 4 fiole.

Evoluție

ora 13, 15 se iese din sală. Bolnavul răspunde la întrebări. Tensiune arterială 9,5/5, puls 160.

ora 13,30 tensiunea arterială 10/5

ora 13,45 tensiunea arterială scade la 7,5/5

ora 14,50 bolnavul Iară activitate cardiacă.

Se introduc 100 ml. hemisuccinat de hidrocortizon. Se începe resuscitarea cardiorespiratorie. Pupile midriatice. Puls carotidă absent. Se continuă manevrele de resuscitare cardiorespiratorie.

Glosar

pirozis = usturimi pe esofag, senzații de arsură

vărsături biliare = varsă verde

hematenjează = varsă sânge

ansă ileală = ansă de intestin subțire

drenă stoză gastrică = hemoragie

semnul Blumberg pozitiv = abdomen acut

perforație de organ cavitar pneumoperitoneu = aer în cavitatea peritoneală

hemisuccinatul de hidrocortizon = este administrat pentru ridicarea tensiunii

pupilele midriatice = apar înaintea morții

Foaia de observație a fost refăcută după original și

comentată de Irina Stănescu

Cerere de autopsiere din partea spitalului penitenciar Jilava

Ministerul de Interne
Direcția Generală a Penitenciarelor
Spitalul Penitenciar Jilava Nr. ... din

Către,
Institutul de Medicină Legală București

Vă rugăm a efectua autopsierea cadavrului numitului URSU GHEORGHE EMIL, născut la 01 iulie 1926, în URSS, la Soroca,

269 fiul lui Vasile și Margareta, cu domiciliul în Municipiul București, str. Ho și Min nr. 8, bl. B2, sc.B, ap. 24, sectorul 6, care a decedat în spitalul nostru la data de 17 noiembrie 1985, ora 14,50.

Vă rugăm a ne elibera și două copii de pe buletinul de autopsiere.

Comandant spital,

Ordin de autopsiere din partea procuraturii

Procuratura Municipiului București
Nr.…din.……1985

Către,
Institutul de Medicină Legală
București
Prof. dr. Mina Minovici

Vă facem cunoscut că în temeiul dispoz. art. 118.111 c.pr. penală, am dispus autopsierea cadavrului lui URSU GHEORGHE EMIL fiul lui Vasile și al Margareta,

născut la 01 iulie 1926 în localitatea Soroca, URSS, cu domiciliul în str. Ho și MIN nr. 8, bl. B2, sc.B, ap.24, sector 6 a decedat la data de 17.XI. 1985.

Vă rugăm să efectuați constatările medico-legale în scopul lămuririi următoarelor probleme:

- Cauza medicală *a* morții și data cînd a survenit.
- Felul morții.
- Dacă pe corp, membre sînt leziuni și explicațiile acestora.

Raportul de constatare medico-legală vă rugăm a-1 trimite la Procuratura Municipiului București în termen de 5 zile.

Procuror

270

Rezultatul autopsiei

Către: Spitalul Penitenciar
București

La adresa Dvs. nr. 631/18.XI.1985 vă redăm diagnosticul anatomo patologic și concluziile cu privire la decesul numitului URSU GHEORGHE EMIL.

Diagnostic anatomo patologic:

- bronhopneumonie;
- peritonită purulentă;
- ateroscleroză sistemică;
- hipertrofie de cord;
- artero-arteriolo-scleroză renală.

Concluzii:

Moartea lui URSU GHEORGHE EMIL a fost neviolentă.

Ea s-a datorat stării toxico-septice consecutive unei peritonite purulente prin perforație ileală.

Intervenția chirurgicală efectuată în spital a fost corect indicată și bine efectuată, însă față de alterarea

gravă a stării generale nu a mai putut avea rezultatul scontat.

Medic primar legist
Dr. A. Cavaliotti

Spitalul penitenciar Jilava anunță decesul procuraturii

Ministerul de Interne
Direcția Generală a Penitenciarelor
Penitenciar Spital Jilava
Nr.16191 din 28.XI.1985

Către Procuratura Locală sect.6 București D. nr. 1830/85

Vă comunicăm că în ziua de 17.11.85 a decedat în spitalul nostru numitul URSU GHEORGHE EMIL, fiul lui Vasile- Margareta, născut la 01.07.26 prev. pentru operații interzise cu

271 mijloace de plată străine, mand. nr. 261 la 21.09.85, al Proc. Loc. sect 6 Buc.

Vă comunicăm toate acestea pentru a opera în evidențele dvs.

Decesul este înregistrat la Cons. Pop. al Corn. Jilava cu nr. 119.

Comandant Evidență

Spitalul penitenciar Jilava anunță Ministerului de Interne decesul

Ministerul de Interne
Direcția Generală a Penitenciarelor
Penitenciarul Spital Jilava
Nr. ..63 din 27.XI.85

Către,
Inspectoratul Județean al Ministerului de Interne
NI IMB Circa 12 Miliție

1. Vă comunicăm că în ziua de 17.11.85 a decedat numele URSU GHEORGHE EMIL, numele avut anterior URSU ..... porecle și nume false fiul lui Vasile și al Margareta născut în anul 1926 luna 07 ziua 01 a locuit în București strada Ho și Min nr. 8 bloc B.2 etaj ... ap. 24 sect. 6 București și a lucrat la ISLGC în calitate de ing. constr. profesia ing. constr. starea civilă căsătorit grupa sanguină

2. A decedat, înrg. Cons. Pop. al Corn. Jilava cu nr. 119/85

3. A fost arestat la data de 21.09.85 în baza mand. prev. nr. 261/85 din emis de Proc. Loc. a sect. 6 Buc.

4. a) Prin sentința penală nr. .../... a - s-a hotărît internarea la prev pentru operații interzise cu mijloace străine.

b) Mandatul de arestare nr..... emis de a fost înlocuit cu mandatul de arestare nr. emis de .... fiind condamnat ..... pentru.…art.....prin …… penală nr.…a.....

c) A mai executat:

Mandat de arestare nr. .../... emi» de fiind condamnat

..... pentru.… art.…….prin ……penală nr. .../... a.…

d) Prin sentința penală nr../……. a …… s-au contopit pedepsele date prin sentința penală nr.…/..... a și sentința penală nr……/.… a.…

5. A fost deținut în perioada 21.09.85 - 17.11.85 . în penitenciarele Spit. Jilava

6. A declarat că se va stabili în ..... sect/jud str.....nr.

.....bloc..... scara..... etaj....

7. Antecedente penale nu.....are

8. Aprecierea comportamentului în penitenciar corespunzătoare

9. Informații obținute despre intențiile manifeste privind activitatea sa de viață

10. Relații de prietenie în penitenciar a avut cu

11. In perioada detenției a fost vizitat și a primit pachete de la:

12. Semnalmentele deținutului: talia ...178... fruntea ... lată... nasul.....ochii căprui
gura ...potrivită... bărbia ...mică
... urechile ...pătrate... fața ... ovală... părul ...cărunt... sprîncenele ...arcuite... barba .... mustața ..... semne particulare . .

Se anexează ..

Comandant Șeful

Spitalul penitenciar Jilava cere secției de miliție din teritoriu să anunțe familia despre decese ' lui Gh. Ursu

Ministerul de Interne
Direcția Generală a Penitenciarelor
Spitalul Penitenciar JilavaNotă telefonică
Nr....63 din 19.X1.1985

Către 1MB Circa 21 Miliție

Vă rugăm să anunțați familia deținutului URSU GHEORGHE EMIL, născut la 01.07.1926, fiul lui Vasile și al Margareta, cu

273 domiciliul în București, str. Ho și Min, nr.8, ap.24, bl. B2, sc.B, sectorul 6, că a decedat în spitalul nostru în ziua de 17.XI. 1985.

In termen de 3 zile se pot prezenta cu mijloace

proprii la Morga Institutului de Medicină Legală București, din șos. Pantelimon nr. 27, sector 2, pentru a ridica pe sus numit. In caz contrar, vă rugăm să ne anunțați pentru a lua măsuri de înhumare prin grija administrației spitalului nostru. Pentru eventualele sume de bani și bagajul personal se pot prezenta la Spitalul Penitenciar Jilava.

Comandant Spital, Transmite Serg. maj
Primește . .

Spitalul penitenciar Jilava anunță procuratura locală despre decesul lui Gh. Ursu

Ministerul de Interne
Direcția Generală a Penitenciarelor
Penitenciar Spital Jilava
Nr.16191 din 28.XI.1985

Către,

Procuratura Locală sect. 6 București D. nr. 1830/85

Vă comunicăm că în ziua de 17.11.85 a decedat în spitalul nostru numitul URSU GHEORGHE EMIL, fiul lui Vasile- Margareta, născut la 01.07.26 prev. pentru operații interzise cu mijloace de plată străine, mand. nr.261 la 21.09.85, al Proc. Loc. sect 6 Buc.

Vă comunicăm toate acestea pentru a opera în evidențele dvs.

Decesul este înregistrat la Cons. Pop. al Corn. Jilava cu nr. 119.

Comandant Evidență.

DECLARAȚII DE MARTOR

DR. IOAN COSTANDACHE

DECLARAȚIE DE MARTOR 5 martie 1990

Subsemnatul: numele dr. Costandache, prenumele loan, de 63 de ani, fiul lui Ioan și al Victoria, studii Facultatea de Medicină, ocupația medic primar chirurg la spitalul ..... domiciliat în Constanța, str. Banu Mihalcea, nr.76, județul Constanța, nu sînt soț sau rudă al vreuneia din părți și nu sînt în raporturi de dușmănie cu acestea și nu am suferit vreo pagubă de pe urma infracțiunii.

După depunerea jurămîntului, conform articolului 85 c. pr. pen. și după ce i s-a pus în vedere că dacă nu spune adevărul, săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, declară următoarele:

L-am cunoscut pe Ursu Gheorghe Emil din copilărie și am fost prieteni, noi fiind din comuna Soroca din Basarabia. După 1940 cînd Basarabia a fost cedată URSS-ului, noi ne-am despărțit eu avînd atunci 13 ani, iar Ursu Gheorghe 14 ani. Părinții lui Ursu au fost medici chirurgi la spitalul județean din Soroca pînă în anul 1941 cînd s-au mutat la Galați. De atunci și pînă în data de 17 noiembrie 1985 eu nu l-am mai văzut pe Ursu Gheorghe și nici nu am corespondat cu acesta. In anul 1985, fiind deținut la spitalul penitenciar Jilava , am fost solicitat , pe 17 noiembrie, orele 17 la sala de pansamente a spitalului — secția de chirurgie, unde a fost adus un deținut care mergea și care examinîndu-1 am constatat că suferă de peritonită acută prin perforație de organ cavitar abdominal, probabil de intestin subțire. Am putut raționa diagnosticul din anamneză și din examenul fizic al bolnavului care prezenta echimoze pe flancuri și fosa iliacă dreaptă iar bolnavul mi-a relatat că în detenție a fost bătut cu vîrful pantofilor, cu „șpițul“ cum s-a exprimat el, în abdomen. Starea generală a

275 bolnavului era modificată și prezenta vărsături de culoare neagră, urît mirositoare, cu diagnosticul de peritonită generalizată acută prin perforație intestinală. S-a decis intervenția chirurgicală și au fost solicitați de la domiciliu medicii penitenciarului respectiv Hristenco Vladimir și lonatec Gheorghe. Intervenția chirurgicală s-a executat după o prealabilă pregătire. La intervenție, după deschiderea cavității peritoneale, s-a descoperit o perforație cît un bob de porumb pe intestinul subțire care a fost suturată iar abdomenul s-a închis fără drenaj.

După o jumătate de oră cînd am intrat în salonulde reanimare l-am găsit pe deținut fără respirație și fără puls cu pipa „Guedel „ în cavitatea bucală și nu reacționa la stimuli fiind mort. Cadavrul lui Ursu a fost dus la morga spitalului iar a doua zi de dimineață a fost dus la morgă.

In legătură cu decesul lui Ursu Gheorghe, am fost interogat de ofițerii de contrainformații din spitalul Jilava cărora le-am relatat și în scris aceleași lucruri.

Atît declar, susțin și semnez.

DECLARAȚIE DE MARTOR
30 noiembrie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art.80 și 84 din C.pr.pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C.pr.pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Costandache, prenumele Ioan, fiul lui loan și al Victoria, studii Facultatea de medicină, ocupația medic primar chirurg , domiciliat în Constanța str. Banu Mihalcea.

Pe Ursu Gheorghe Emil l-am cunoscut din copilărie. Am copilărit împreună pînă la vârsta de 14-15 ani, cînd evenimentele celui de-al doilea război mondial ne-au

despărțit, în perioada cînd ne cunoșteam locuind în Basarabia, orașul Soroca. L-am reîntîlnit pe Ursu Gheorghe în anul 1985, luna noiembrie, la Spitalul Penitenciar Jilava unde mă aflam în executarea unei pedepse 276

privative de libertate și unde lucram în echipa de chirurgie a acestui spital.

într-una din zilele lunii noiembrie 1985, după orele 17, afară era deja întuneric, la sala de pansamente a serviciului de chirurgie din spital a fost adus un deținut în haine de zeghe de la arestul Inspectoratului General al Miliției situat în Rahova. Eram și eu la sala de pansamnete cînd a fost adus deținutul în vîrstă de 60 de ani pe care nu l-am recunoscut la prima vedere. Medic de gardă pe spital era dr. oftalmolog Marinescu Sorana. Deținutul se plîngea de dureri abdominale și primul medic care l-a văzut am fost eu. Am dezbrăcat bolavul, l-am examinat constatînd că avea în zona abdominală, zona fosei iliace drepte și flancuri, echimoze de culoare galbene-verzui. După examinarea externă a bolnavului, am procedat la întocmirea primei părți a foii de observație, adică motivele internării, istoricul bolii, antecedente, starea prezentă.

Cînd și-a declinat identitatea am realizat că bolnavul este Ursu Gheorghe Emil, cel cu care copilărisem. I-am spus cine sînt, m-a recunoscut și el. Din discuțiile purtate cu acesta am înțeles că în urmă cu cîteva zile fusese lovit în camera de arest de deținuții cu care era în cameră. A specificat că a fost lovit cu șpițul în zona abdominală. Mi-a spus că i se căuta gîlceavă și că a fost lovit fără motiv. Deținutul avea o stare de boală pronunțată, însă se putea ține pe picioare. La discuția purtată de noi au fost prezenți medicul Marinescu Sorana, deținutul Mititelu, arestat pentru o infracțiune de violență. Aceștia ar putea să confirme cele declarate de mine.

Echimozele depistate pe abdomenul bolnavului și relatarea acestuia cu privire la mecanismul de producere m-a făcut să pun diagnosticul de peritonită prin perforație intestinală. îmi aduc aminte că doctorița

Sorana Marinescu m-a întrebat cu surprindere despre modul rapid în care am diagnosticat boala deținutului Ursu Gheorghe. Față de anameza (interogatoriul bolnavului) punerea diagnosticului a fost relativ sigură. Mai precizez că la un moment dat am discutat în limba franceză cu Ursu Gheorghe Emil pentru ca ceilalți să nu sesizeze conținutul dialogului. El m-a întrebat dacă sînt deținut din motive politice, lucru pe care eu l-am confirmat. Atunci el mi-a povestit tot în limba franceză că este deținut din motive politice, respectiv ținerea unui jurnal intim în

 care exprimase dezaprobarea pentru de regimul existent la acea dată în România. Referitor la modul cum se desfășura ancheta, Ursu Gheorghe Emil mi-a relatat că a fost maltratat de către anchetatori. Mi-a spus că i se băgase pe gît o chestiune de valută și că astfel a fost arestat. Disuția purtată în limba franceză s-a făcut în salonul bolnavilor operați dintre care îmi amintesc de un anume Tănăsescu care știa și el limba franceză și care avea de executat 20 de ani pentru delapidare. După examinarea bolnavului și punerea diagnosticului cu completarea foii de observație în care am specificat inclusiv leziunile traumatice din zona abdominală, am considerat necesară prezența radiologului și intervenția chirurgicală. La timpul respectiv, în spital era prezent și comandantul spitalului, col. dr. Ghiță Gheorghe - ginecolog. S-a hotărît întrunirea unei echipe operatorii și chemarea de acasă a radiologului Mihaly Zoltan, a chirurgului Hristenco Vladimir și a anestezistului lonetec Gheorghe. La circa o oră, echipa operatorie a fost adusă de salvare și după examinarea de către chirurgul Hristenco Vladimir a fost hotărîtă intervenția chirurgicală de urgență. Doctorul lonetec Gheorghe a procedat la anestezierea generală prin inrubare orotraheală, adică prin introducerea unui tub pînă în zona pulmonară, tub prin care este introdus dispozitivul și prin care respiră bolnavul, după anestezie s-a trecut la tratamentul operatoriu propriu-zis prin deschiderea cavității abdominale de către dr. Hristenco Vladimir, pe care eu îl asistam. La operație era prezent și dr. Ghiță Gheorghe împreună cu lonatec

Gheorghe.

Precizez că anterior hotărîrii de intervenție chirurgicală, bolnavul Ursu Gheorghe a fost supus unui examen radiologie de către dr. Mihaly Zoltan fiind confirmat diagnosticul pus de mine, adică acela de perforație intestinală în zona ileală. După deschiderea cavității abdominale, am observat procesul de reacție peritonială (infecție) ce se manifesta, false membrane în curs de formare și lichid inber în cavitatea peritonială care scurgea din intestin printr-o spărtură cu forme neregulate de circa 2 cm. diametru pe marginea liberă a intestinului în regiunea ileală. Starea organelor din cavitatea abdominală respectiv a intestinului și conținutul lichid septic (infecțios) demonstrau că leziunea nu era de dată recentă, durînd de zile și nu ore. S-a practicat sutura intestinului care nu a pus probleme deosebite, incizia fiind de dimensiuni mici. După ... marginilor spărturii intestinale, porțiunea 278 respectivă nu s-a dat pentru examen anatomo-patologic, pentru că natura bolii era evidentă, respectiv mecanismul generator al perforației era de natură mecanică. Astfel că era redusă posibilitatea generării ei de natură patologică. După terminarea suturii și drenarea cavității abdominale, bolnavul a fost închis, cusut și dus la salonul de reanimare - terapie intensivă. Mai precizez că în intestinul perforat am putut să observ în timpul operației subfuziuni sanguine (vînătăi). Este încă un indiciu că perforația era de natură mecanică. După trimiterea la terapie intensivă, în mod normal, bolnavul trebuia asistat de de anestezistul lonatec, care prin introducerea în organismul bolnavului a substanței numită miostin trebuia să procedeze la decurarizare, adică la anihilarea efectului relaxant al anesteziculuiu. Acest procedeu are în principiu menirea de a scoate de sub anestezie bolnavul aflat în starea de realxare și dobîndirea respirației normale.

Eu nu l-am mai văzut pe bolnav decît peste circa 40 de minute, la finalizarea operației cînd am revenit în sala de terapie intensivă de la apelul de seară care era obligatoriu. Ursu Emil Gheorghe era asistat atunci de

doctorul lonetec Gheorghe. Am examinat și eu starea bolnavului și am constatat decesul, eveniment confirmat și de doctorul lonetec care mi-a spus că i-a cedat inima. lonetec mi-a spus că l-a decuralizat pe bolnav. A doua zi am discutat despre decesul lui Ursu Emil Gheorghe cu doctorul Hristenco Vladimir care a avut îndoieli cu privire la împrejurarea dacă Ursu Gheorghe Emil a fost decuralizat corect după operație. Cu ceilalți doctori din echipa operatorie nu am mai purtat discuții cu privire la decesul lui Ursu Gheorghe Emil. Nu am mai fost întrebat despre împrejurările acestui deces pînă în luna martie 1990 cînd am fost audiat de procuratura militară. La cîteva zile după decesul lui Ursu Gheorghe am fost întrebat de deținutul Pîrvu care dormea lîngă mine, care era tîmplar și care avea o condamnrae de 20 de ani, el fiind și cel care confecționa coșciuge despre împrejurările decesului subit al lui Ursu Gheorghe. Nu i-am făcut relatări privitoare la decesul lui Ursu Gheorghe. Mi-era teamă să nu divulge eventuala discuție referitoare la acest caz maiorului Tudorache care era șeful Serviciului contrainformații din penitenciar. Mi se prezintă astăzi declarația anterioară din luna martie, în care nu este făcută precizarea împrejurării că Ursu Emil Gheorghe mi-a relatat faptul

279 că a fost lovit cu piciorul în abdomen de către deținuții din cameră. Probabil că această omisiune se datorează neatenției sau grabei cu care a fost luată atunci declarația, pentru că eu am furnizat informația și atunci. întrebat în mod expres acum dacă declarația mea referitoare la persoanele despre care Ursu Gheorghe Emil mi-a relatat că l-au violentat nu se datorează unor influențe din partea unor persoane care ar avea interes în deturnarea adevărului, declar că nu s-a încercat a se discuta sau a se exercita presiuni de către astfel de eventuale persoane asupra mea. De altfel, eu însumi efectuînd o pedeapsă în penitenciar am cunoștință că astfel de bătăi între deținuți se petreceau frecvent, victimelor dintre deținuți punîndu-li-se pătura în cap și fiind bătuți de ceilalți deținuți din dormitoare cu pumnii și picioarele. Totodată mai precizez faptul că în discuția pe care o avusesem cu Ursu Gheorghe Emil

acesta mi-a spus că în timpul anchetei a fost maltratat de anchetatori. Referitor însă la cauza leziunilor depistate în zona abdomenului, așa cum am arătat Ursu Gheorghe mi-a declarat că au fost cauzate prin lovituri de către deținuții din cameiă. Ursu Gheorghe Emil îmi mai spusese că s-a plîns celor însărcinați cu paza arestului Rahova, de faptul că a fost bătut și se află într-o stare de boală, dar că nu a fost luat în serios decît în momentul în care starea bolii a devenit gravă, vomă, refuzul mîncării etc. Ursu Gheorghe Emil nu a purtat discuții cu mine referitoare la numele acelor persoane care l-au maltratat și care au determinat starea bolii sale. Aceasta este declarația care o dau și semnez, după ce am citit-o.

280

DR. GHEORGHE IONETEC:

Scrisoare adresată din proprie inițiativă Procuraturii Militare

Către Procuratura Generală Militară

Domnule Procuror General,

Subsemnatul lonetec Gheorghe, medic primar din anul 1987, născut în anul 1927 luna ianuarie ziua 28 în corn. Pufești jud. VRANCEA. In prezent necăsătorit. Am absolvit Institutul Medico- Militar în anul 1954. Am

lucrat 2 ani la o unitate militară în Brașov, apoi 3 ani în garnizoana Fetești fiind și medic șef de garnizoană; am fost apoi mutat un an la garnizoana București la o unitate de transmisiuni și am fost scos din armată în 1960 odată cu reducerea forțelor armate. Am lucrat apoi la Clinica de Chirurgie Toracică ca medic specialist anestezisl-reanimator pînă în luna Noembrie 1969 cînd am fost mutat la spital Nr 3 din Brăila unde am deținut funcția de medic șef secția anestezie- reanimare pînă în 1971 cînd m-am mutat ca anestezist la spitalul Văcărești unde am lucrat pînă în 1973 cînd spitalul a fost mutat la Jilava. La spitalul Jilava am lucrat ca medic șef de secție pînă la data de pensionare 1987. Am domiciliul stabil fiind și proprietar al apt. nr. 97 Bloc 4 Sc. C Et. 4 str. Bulevardul Păcii Nr. 52-54 Sector 6 București.

în prezent vin cu următoarele probleme spre a fi analizate și rezolvate prin intermediul procurorului g-ral următoarele probleme:

La data de 30 Ianuarie 1990 cu ocazia unei vizite făcută la mine în casă mi s-a pus într-un pahar de bere un toxic pe care l-am ingerat. Persoanele respective n-am putut să le acționez în justiție pentru că nu am avut nici un martor. A urmat internarea mea în spital, din cauza tulburărilor apărute după ingestie. Nu s-a putut determina felul toxicului deoarece m-am internat după 5 zile. După externarea din spital am fost îngrijit de către o fostă prietenă a mea: D-na BM, domiciliată în ....., căreia în ultimele zile au început să
i se dea gaze toxice și unele au pătruns în apt. și i s-a stropit cu lichidul toxic: lenjeria, încălțămintea mobilierul de 2 ori.

In perioada cînd eu am locuit la dumneaei s-a pătruns la mine în apt. și am găsit stropit cu lichid toxic tot apartamentul inclusiv alimentele de către persoane străine. Bănuiesc dar nu le pot preciza. Am alarmat la timpul respectiv poliția, care a venit a constatat ac.

lucru și mi-a spus să nu mă ating de ele pentrucă va veni cineva dela criminalistică, care nu a venit nici pînă astăzi. Incepînd cu luna Aprilie 1991 a început să mi se dea gaze toxice prin spațiul lăsat liber de către țevile de la rețeaua termică; am mai găsit găuri prin marginea de la podea și pe la rețeaua electrică (pe lîngă firele electrice de la lustră). In luna Mai 1991 m-am adresat cu o cerere Comandantului poliției de sector care la început a spus să aștept 15 zile. După 20 zile m-am adresat din nou și mi-a spus că este sarcina sectoristului respectiv. L-am căutat la poliție, am dat telefon și mi-a spus că o să vină; nu a venit nici pînă astăzi cînd în continuare mi se dau gaze.

2 proprietari ai apartamentelor de la etajele 3 și 5 mi s-a spus că sînt nebun și că să mă ducă la balamuc.

Cauzele acestor necazuri cred că pot fi următoarele:

1) In timp ce lucram în anul 1985 luna Noiembrie a fost operat de urgență un deținut într-o duminică dimineața adică după trei zile de debut cu diagnosticul de peritonită generalizată și ruptură de jejun căruia chirurgul i-a făcut rezecție și anastomoză de ... și drenajul cavității peritoneale. Sub anestezia generală administrată de către mine. Bolnavul după ce s-a trezit în sala de operație a fost dus în secția de reanimare unde l-am găsit cu asistentul în salon care monta o perfuzie la alt bolnav dar care bolnav (URSU GHEORGHE) era în stop cardio-respirator și cu midriază fixă (asta după 1 1/2 h după operație). Menționez cum de fapt a fost menționat și de către chirurg în foaia de observație și existența unor pete echimotice pe partea latero-colică dreaptă provocate prin tortură.

In cursul anului 1990 au fost anchetați următorii: chirurgul, radiologul, comandantul și asistentul de serviciu din zona aceea. Nu știu ce au declarat dar eu nu am fost chemat cum ar fi fost normal.

Cauza pentru care mi se dorește dispariția mea e scoaterea din culpă a organelor anchetatoare care au folosit tortura asupra lui și aruncarea vinei asupra mea (că eu l-aș fi omorît; mai mult că se vehiculează și

faptul că eu aș fi fost și securist. Eu precizez că nu am fost nici membru PCR).

2) Toxina care mi s-a dat în paharul de bere de către fica mea și soțul ei este moștenirea întregii situații materiale (casă, mașină) prin decesul meu.

Toate aceste declarații și mărturisiri le fac pe propria-mi răspundere.

30 ianuarie 1992

Comentarii medicale

Doctorul legist Florin Alexandru Stănescu

- In foaia de observație clinică scrie că în timpul operației au fost descoperite în abdomenul pacientului false membrane, ceea ce dovedește că peritonita se instalase de cel puțin trei zile. In momentul în care intestinul se perforează, și deci lichidele respective și materiile fecale se varsă în cavitatea abdominală, situația este foarte gravă. Ar fi putut fi salvat dacă la primele simptome ar fi fost transportat la spital și s-ar fi făcut intervenția chirurgicală. Insă aceste false membrane dovedesc că nu s-a întîmplat așa. în această situație, doctorii care l-au operat nu mai aveau ce face. Exista într-adevăr o șansă foarte mică să supraviețuiască.

- Credeți că după operație era necesară o injecție care să-i reactiveze funcțiile vitale?

- Nu. Depinde într-adevăr de ce anestezie s-a făcut, de ce substanță s-a folosit. Dar, în cazul de față, cu anestezia lui, nu era cazul. Gheorghe Ursu nu a murit din cauza operației sau din cauza tratamentului postoperatoriu; el a fost lăsat să moară. Cei din arestul în care se afla au știut în fiecare moment că refuzul de a-1 duce la spital echivalează cu o condamnare la moarte.

Este interesant care este doctorul care, în ziua de 15

noiembrie, deci cu două zile înainte să moară, a vizat și a aprobat pedeapsa de trei zile de arest sever. Doctorul respectiv nu avea voie să accepte pedeapsa respectivă decît dacă starea sănătății arestatului permitea acest lucru. Or, e clar că Ursu avea deja peritonită în momentul în care a primit această pedeapsă.

DOCTORUL LEGIST CAVALIOTTI

- Au trecut aproape 11 ani de atunci și nu-mi mai aduc bine aminte ce s-a întîmplat... Peritonita este o rupere a intestinului care nu se poate produce decît în două cazuri. Fie din motive patologice, adică fără nici un motiv exterior, intestinul se fisurează, ceea ce este extrem de improbabil (eu nu m-am confruntat niciodată cu un astfel de caz), fie în urma unor lovituri foarte puternice. Echimozele de pe corpul lui dovedesc că în cazul Ursu peritonita nu a avut cauze patologice. în plus, aceste false membrane și dimensiunile rupturii intestinului arată că, de cel puțin cîteva zile, fusese lovit suficient de puternic cît să i se perforeze intestinul.

- De ce? Ce legătură are dimensiunea rupturii?

- Intestinul nu se rupe de la bun început! El se fisurează mai întîi și, din cauză că se scurg tot felul de materii prin acele fisuri, situația se agravează.

- Cînd a ajuns la dumneavoastră, ce ați constatat?

- Nu-mi aduc bine aminte. Au trecut atîția ani. Știu însă că l-au adus destul de tîrziu, pentru că deja corpul intrase în putrefacție.

- La cîteva zile după moarte intră corpul în putrefacție?

- Cam la două, trei zile. Bineînțeles că nu veți putea găsi nici un vinovat pentru întîrzierea aceasta. Vor pretexta că n-au avut cu ce să-l transporte, sau cine știe ce. Ce țin minte e că avea multiple echimoze pe trup, dar n-am putut vedea cine știe ce în interiorul lui pentru că era cam tîrziu pentru un examen medico-legal. Oricum, abdomenul lui era brăzdat de cicatrice, deci nici măcar echimozele nu mai erau foarte clare. Dacă aș

avea fișa medico- legală mi-aș aminti mai multe, dar Iară ea sînt foarte vagi amintirile mele.

- S-au făcut presiuni asupra dumneavoastră, 'să consemnați anumite leziuni și altele nu?

- Nu. Noi eram obligați să scriem absolut tot ce vedem. N- aveam voie să omitem ceva. Poate că, dacă s-ar fi făcut presiuni, aș fi evitat unele aspecte, dar în cazul Gh. Ursu nu țin minte să se fi întîmplat așa ceva.

Interviuri de ***Irina Stănescu***

CAPITOLUL 5

IMPLICAREA AUTORITĂȚILOR AMERICANE ÎN CAZUL URSU

Ministerul de Interne informează Ministerul de Externe despre cazul Ursu

Ministerul de Interne

Către Tovarășul Ștefan Andrei
Ministrul Afacerilor Externe

In referire la telegrama 074009 din 8 octombrie 1985 a ambasadei române la Washington, vă comunicăm:

La 21 septembrie 1985, numitul URSU GHEORGHE EMIL, fiul lui Vasile și Margareta, născut la 1 iulie 1926 în localitatea Soroca - URSS, având ca studii Facultatea de construcții civile și industriale, de profesie inginer proiectant al Institutul de Cercetare și Proiectare pentru .Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală, neîncadrat politic, fără antecedente penale, căsătorit, domiciliat în București, str. HO Șl MIN nr. 8, ap. 24, sectorul VI, a fost arestat de organele procuraturii în baza mandatului nr. 261/1985 pentru

săvârșirea infracțiunilor de deținere și operații interzise cu mijloace de plată străine, fapte prevăzute și pedepsite de art. 37 alin. 1 și 3 din Decretul nr. 210/1960, republicat.

în fapt, se reține că URSU GHEORGHE EMIL în scopul acoperirii cheltuielilor de călătorie, în unele țări europene, a procurat ilegal valută. In anul 1974 a călătorit ca turist în Austria, R.D.Germania, Franța, Italia, Iugoslavia folosind franci elvețieni procurați ilegal la prețul de 7 lei francul de la turiști străini, aflați în România.

A mai vizitat împreună cu soția, în anul 1978, țările menționate mai sus plus Marea Britanie, cheltuind franci elvețieni și dolari pe care, de asemenea, i-a dobândit pe căi ilicite. In anul

1980, URSU GHEORGHE EMIL a vizitat singur Turcia și Grecia, iar pentru acoperirea cheltuielilor aferente excursiei, a cumpărat drahme grecești și dolari SUA de la persoane de origine română stabilite în aceste țări.

Activitatea ilicită a continuat-o și în anul 1981 când, în lunile septembrie - octombrie a vizitat unele țări scandinave, printre care Norvegia, Suedia și Finlanda, procurând în acest scop, mărci vest-germane, valută, ce a cheltuit-o, iar o parte a deținut-o ilegal la domiciliu, fiind găsită cu ocazia percheziției domiciliare efectuate în ianuarie 1985.

După definitivarea cercetărilor, cel în cauză urmează să fie trimis în judecată în stare de arest.

Ministru de interne,
GEORGE HOMOȘTEAN

Ministerul de Interne
Cabinet
Nr. / 22 X 85

Către Tovarășul ȘTEFAN ANDREI
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

In referire la telegrama 074009 din 8 octombrie 1985 a ambasadei române la Washington, vă comunicăm:

La 21 septembrie 1985, numitul URSU GHEORGHE EMIL, fiul lui Vasile și Margareta, născut la 1 iulie 1926 în localitatea Soroca - URSS, având ca studii Facultatea de construcții civile și industriale, de profesie inginer proiectant al Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Sistematizare, Locuințe și Gospodărie Comunală, neîncadrat politic, fără antecedente penale, căsătorit, domiciliat în București, str. HO ȘI MIN nr. 8, ap. 24, sectorul VI, a fost arestat de organele procuraturii în baza mandatului nr. 261/1985, pentru că în perioada 1974 - 1985 a comis infracțiunile de deținere și operații interzise cu mijloace de plată străine, atât în țară cât și cu prilejul unor excursii efectuate în străinătate, fapte prevăzute și pedepsite de art. 37 alin. 1 și 3 din Decretul nr. 210/1960, republicat.

După definitivarea cercetărilor, cel în cauză urmează să fie trimis în judecată în stare de arest.

Ministru de interne,

GEORGE HOMOȘTEAN

CORESPONDENȚA AUTORITĂȚILOR AMERICANE ÎN CAZUL URSU

17 octombrie 1985

Excelenței Sale domnul Nicolae Gavrilescu
Ambasada Republicii Socialiste România
1607- 23rd Street, NW, Washington, DC 20008

Stimate d-le Ambasador,

Scopul acestei scrisori este de a-mi exprima interesul și rugămintea pentru obținerea unor informații despre sănătatea, locul unde se află și acuzațiile împotriva d-lui Gheorghe Emil Ursu, în vîrstă de 59 de ani, domiciliat în România, str. Ho și Min, ap. 24, sector 6, inginer proiectant la Institutul de Proiectări ISLGC de pe str. Snagov din București.

Din cîte am înțeles, el a dispărut de la biroul său pe 21 septembrie 1985 și se află acum în detenția organelor de securitate române.

Vă rog să comunicați guvernului dv. îngrijorarea mea pentru d-1 Gheorghe Emil Ursu.

Aș dori totodată să vă rog ca autoritățile române în cauză să reanalizeze cazul său și să urgenteze eliberarea sa. Aștept vești de la dv. în această problemă.

Cele mai bune urări,
Cu stimă,

Lee. H. Hamilton
Președinte
Subcomitetul pentru Europa și Orientul Mijlociu

Cabinetul Vicepreședintelui

25 octombrie 1985

D-nei Olga Ștefan
510 West Belmont #410, Chicago, Illinois 60657

Dragă Doamnă Ștefan,

Vă mulțumesc pentru scrisoarea pe care i-ați trimis-o lui Don Gregg, asistent al Vicepreședintelui pentru probleme de securitate națională, în legătură cu tatăl Dvs., aflat în România.

D-l Gregg a apreciat faptul că v-ați făcut timp pentru a-i aduce această problemă în atenție. îngrijorarea pe care o simțiți pentru starea tatălui Dvs. este de înțeles. I-am cerut să trimită scrisoarea Dvs. acelor funcționari ai Departamentului de Stat care se găsesc în poziția cea mai potrivită pentru a interveni în această chestiune. Am cerut ca ei să corespondeze direct cu Dvs. și să trimită o copie a corespondenței respective la acest cabinet.

Cu urările cele mai bune, al Dvs. sincer

E. Douglas Menarchik
Locotenent colonel, USAF
Asistent militar, ajutor al Vicepreședintelui

Congresul Statelor Unite
Comitetul pentru Relații Externe
Camera Reprezentanților
Washington, DC 20515

6 noiembrie 1985

D-nei Olga Ștefan
510 West Belmont, #410, Chicago, Illinois 60657

Sumată doamnă Ștefan,

Vă mulțumim pentru scrisorile din 12 și 30 octombrie. înțeleg că este o perioadă foarte dificilă pentru dv. și că urgența situației tatălui dv. vă determină să apelați la toate căile posibile în vederea garantării eliberării lui.

Pe baza scrisorii dv. din 12 octombrie, am trimis scrisoarea alăturată ambasadorului român la Washington. Nu am primit nici un răspuns de la ambasador, însă intenționez să urmăresc cu atenție acest caz și sînt în strînsă legătură cu Departamentul de Stat în ce privește cazul tatălui dv.

Voi lua legătura cu dv. imediat ce vor exista evenimente legate de cazul tatălui dv.

Cele mai bune urări,
Cu stimă,

Lee H. Hamilton
Președinte
Subcomitetul pentru Europa și Orientul Mijlociu

Fax al Ambasadei SUA la București adresat congresmenului Yates

De la: Ambasada americană București
Către: Secretar de stat Washington, DC prioritate 5414

Subiect: detenția unui cetățean român.

Către: Onorabilul
- Sidney R. Yates
- Camera Reprezentanților SUA
- Camera 2234
- Rayburn House Office Building
- Washington, DC 20515

Stimate d-le congresman Yates:

- Vă mulțumim pentru scrisoarea adresată fostului ambasador Funderburk privind locul unde se află ing. Gheorghe-Emil Ursu, cetățean din România.

- Ambasada a aflat că avocatul d-lui Ursu a ținut legătura cu clientul său și că, după spusele acestuia, d-1 Ursu este bine. Noi înțelegem că d-1 Ursu este în detenție în timp ce are loc ancheta. Avocatul se vaîntîlni cu d-1 Ursu, probabil miercuri 13 noiembrie, pentru a analiza din nou cazul său.

- Deoarece d-1 Ursu nu este cetățeam american, posibilitatea ca Ambasada să acționeze oficial în numele său este limitată. Vom continua să urmărim acest caz cît mai îndeaproape posibil și să vă ținem la curent cu orice eveniment în privința sa.

Cu stimă,

Henry L. Clarke
Charge d'Affaires A.I.

Senatul Statelor Unite
Comitetul pentru Buget
Washington, DC 20510

15 noiembrie 1985

Olga și Miron Ștefan
ap. 410, 510 West Belmont
Chicago, Illinois 60657

Dragă Olga și Miron:

Vă trimit alăturat răspunsul primit de la Comisia pentru Securitate și Cooperare în Europa.

Am făcut de asemenea cercetări la ambasada română și aștept răspunsul lor. De îndată ce voi primi ceva de la această instituție, vă voi contacta din nou.

E o plăcere să poți fi de folos.

Cu stimă,

Rudy Boschwitz
Senator SUA

Mark D. Siljander - Comitetul pentru Relații Externe

Congresul Statelor Unite
Camera Reprezentanților, Washington, DC 20515

15 noiembrie 1985

D-lui Ambasador Gavrilescu
Ambasada României
1607 23 rd Street, Washington, DC 20008

Stimate domnule Ambasador,

în calitate de mebru al Comitetului pentru Relații Externe, aș dori să vă aduc la cunoștință o problemă foarte importantă. Cazul se referă la arestarea, la 21 septembrie 1985, a lui George Emil Ursu.

Din informațiile pe care le-am adunat reiese că d-1 Ursu a fost concediat de la locul său de muncă, unde a lucrat timp de 35 de ani, ca bun inginer proiectant; el a fost arestat în același timp. Din ziua arestării sale, membrii familiei d-lui Ursu, întorși în România, au fost împiedicați să se întîlnească sau să discute cu autoritățile în privința cazului său, în ciuda eforturilor lor continue, zilnice. Din cîte am înțeles, d-1 Ursu este reținut fără nici o acuzație și nu i se permite să fie vizitat de familia sa și avocatul său. Familia sa mi-a transmis îngrijorarea sa în legătură cu faptul că el este ținut în „arest sever în totală izolare[11].

D-le Ambasador, după ce am contactat Departamentul de Stat, am aflat că ei au luat legătura deja cu guvernul român în privința lui Gheorghe Emil Ursu, și știu de asemenea că guvernul dv. nu a dat nici un răpuns. Acesta este un fapt pe care nu pot să-l trec cu vederea! Fiți sigur că nu voi înceta să insist pînă ce această problemă nu va fi lămurită.

Aștept un răspuns de la guvernul dv. Eficacitatea dv în această situație va fi apreciată. Vă mulțumesc pentru eforturile pe care le depuneți.

Cu stimă,

Benjamin A. Gilman
Comitetul pentru Relații Externe

Congresul Statelor Unite
Camera Reprezentanților, Washington, DC 20515

25 noiembrie 1985

D-nei Olga Ștefan:

Vă mulțumesc pentru faptul că ați luat legătura cu mine în ceea ce privește locul unde se află tatăl dv. Deoarece împărtășesc dorința dv. de a-1 localiza pe tatăl dv., aș dori să vă informez despre măsurile luate la Washington în vederea urgentării eliberării sale.

Mi-am permis să adresez cazul dv. Departamentului de Stat și vă voi transmite răspunsul lor imediat ce va' fi primit. Vă rog să mă contactați în cazul în care pot să vă ajut în vreun fel în această perioadă, sau dacă aveți alte probleme pe care ați dori să le transmiteți.

Cele mai bune urări,
Cu stimă,

Benjamin A. Gilman
Membru al Congresului

16 decembrie 1985

D-nei Olga Ursu Ștefan
510 West Belmon, Chicago, Illinois 60657

Dragă D-nă Ștefan,

Mi s-a cerut să răspund scrisorii Dvs. din 15 noiembrie adresată Președintelui, în legătură cu tatăl Dvs., Gheorghe-Emil Ursu.

Nu găsesec cuvinte pentru a exprima regretul nostru adânc în

294 legătură cu moartea tatălui Dvs., survenită în ziua de 17 noiembrie în spitalul închisorii Jilava, lângă București. Nu îmi fac iluzia că, expunându-vă versiunea noastră asupra împrejurărilor morții tatălui Dvs., v-am aduce o consolare reală, dar consider că sunteți îndreptățită să primiți cea mai completă explicare a faptelor pe care o posedăm.

în ziua de 29 octombrie, am prezentat unui reprezentant oficial al Ministerului român al Afacerilor Externe, aflat atenei în vizită la Washington, o scrisoare către ambasadorul României la Washington, din partea senatorului Alan Dixon, căreia îi era atașată o scrisoare din partea Dvs., care descria împrejurările dispariției tatălui Dvs. în ziua de 21 septembrie. Am exprimat puternica noastră îngrijorare în legătură cu situația tatălui Dvs. reprezentantului oficial al Ministerului de Externe și am cerut în mod ferm ca autoritățile române să dea cu promptitudine un răspuns despre locul și starea în care se află. La 31 octombrie, Departamentul de Stat a trimis o telegramă Ambasadei Americane din București, cerând Ambasadei să raporteze asupra împrejurărilor dispariției tatălui Dvs.

In ziua de 12 noiembrie, Ambasada a informat Departamentul că deja lucra la cazul tatălui Dvs. de câtva timp, aflând mai întâi de dispariția tatălui Dvs. dintr-o scrisoare trimisă Ambasadorului nostru de congresmanul Yates, care avea atașată o copie a scrisorii Dvs. despre dispariția d-lui Ursu. Âmbasada ne-a informat că a contactat-o pe mama Dvs., care a fost reținută în a vorbi, și pe avocatul tatălui Dvs., care a spus < 1 a fost în legătură cu tatăl Dvs. de la dispariția sa și l-a desen , ca fiind ,,bine“. Avocatul a spus că investigația Procurorului de tat în legătură cu cazul tatălui Dvs. *a* fost încheiată și că tatăl Dvs. a rămas în detenție. Pe 13 noiembrie, Ambasada a .uat legătura cu Ministerul român al Afacerilor Externe, exprimând îngrijorarea profundă a Departamentului și a unui număr de congresmeni, cerând din nou cooperarea autorităților în legătură cu starea tatălui Dvs.

Pe 21 noiembrie, Departamentul a primit sesizări

(calls) din partea lui Janet Fleischman din Helsinki Watch, informând că mama Dvs. fusese anunțată pe 20 noiembrie de către autoritățile române despre decesul tatălui Dvs. în urma unui infarct, în detenție, la începutul săptămânii. Departamentul a anunțat imediat

Ambasada din București; Ambasada a raportat pe 25 noiembrie că avocatul tatălui Dvs. i-a confirmat moartea lui Gh. Ursu. survenită la 17 noiembrie datorită unui clivaj intestinal. Ambasada a continuat să facă presiuni pentru obținerea de informații în legătură cu împrejurările morții tatălui Dvs.

Pe 4 decembrie, Ambasada a anunțat Departamentul că avocatul tatălui Dvs. a vorbit ultima oară cu el mai pe larg pe 15 noiembrie. Cu acea ocazie, tatăl Dvs. părea a fi sănătos și într-o dispoziție relativ bună. Ambasada a confirmat că tatăl Dvs. a decedat pe 17 noiembrie în spitalul închisorii Jilava, în urma unui blocaj intestinal. Ambasada a înțeles că tatăl Dvs. fusese acuzat de tranzacții ilegale cu valută în perioada 1980-1982, în legătură cu niște excursii în Vest; jurnalele tatălului Dvs. au oferit dovezi incontestabile ale acestor tranzacții. Sumele implicate erau relativ mici (25 000 de lei, pe care mama Dvs. i-a restituit imediat). Practica tranzacțiilor ilegale cu valută este desigur foarte răspândită. Ambasada a înțeles că tatăl Dvs. a recunoscut de bunăvoie în fața avocatului său că a comis faptele pentru care era acuzat. Date fiind sumele relativ mici care sunt în joc și apartenența tatălui Dvs. la partidul comunist timp de 35 de ani, avocatul l-a asigurat că este foarte probabil să primească o pedeapsă ușoară.

Funcționari ai ambasadei noastre au vizitat-o acasă pe mama Dvs. la 27 noiembrie. Dânsa a afirmat că fusese chemată la închisoarea Jilava imediat după moartea tatălui Dvs. și putuse să vorbească doar cu un asistent medical, care îi spusese că tatăl Dvs. murise de „pneumonie și alimentație proastă'[1], și din cauza unei probleme cu ficatul, despre care nu a spus nimic precis. Mama Dvs. a afirmat că în jur de 29 noiembrie fusese chemată la morgă pentru a identifica corpul tatălui Dvs.; dânsa i-a văzut doar fața, restul corpului a rămas

acoperit. Mama Dvs. a afirmat că la morgă i s-a spus că moartea a fost cauzată de pneumonie bronhică, blocaj intestinal și probleme hepatice, și că se făcuse o autopsie. Mama Dvs. a declarat funcționarilor ambasadei că nu are nici o idee despre cauza reală a morții: Gh. Ursu era bine sănătos și nu avusese nici una dintre afecțiunile indicate drept cauză a morții.

Avocatul tatălui Dvs. a declarat funcționarilor ambasadei că nu vede nici un motiv pentru care ar suspecta că moartea s-ar fi produs ca o consecință a relelor tratamente sau a brutalităților suferite în închisoare. Nu ar fi existat nici un motiv pentru ca

autoritățile penitenciarului să exercite rele tratamente - a subliniat dânsul - deoarece concluziile cauzei fuseseră puse. Ambasada nu are nici o probă pentru a sugera că tatăl Dvs. a fost supus unor rele tratamente în timpul investigațiilor de către Departamentul Securității Statului, în timpul verii, între descoperirea jurnalului și înaintea dispariției sale. Mama Dvs. ne-a confirmat că tatăl Dvs. fusese exclus din Partidul Comunist Român la începutul acestui an, poate din cauza emigrării Dvs. în SUA, dar poate din cauza tranzacțiilor ilegale cu valută, despre care mama Dvs. a confirmat că au avut loc. Ambasada crede că nu se poate trage nici o concluzie fermă în legătură cu cauza morții tatălui Dvs. și că va continua să suspecteze faptul că aceasta nu s-a datorat unor cauze naturale. Ambasada exercită în continuare presiuni asupra Miniserului Afacerilor Externe român, pentru a obține copii după certificatul de autopsie și de deces.

La 27 noiembrie, mama Dvs. a declarat funcționarilor Ambasadei noastre că dorește să vină la Dvs. la Chicago. Ambasada i-a dat mamei Dvs. o scrisoare consulară de invitație, astfel că dânsa poate vizita oricând Ambasada, pentru a putea discuta posibilitatea emigrării ei în Statele Unite.

Vă rog să fiți încredințată de adânca noastră compasiune în legătură cu moartea tatălui Dvs. - a mea personal, a Departamentului și a personalului

Ambasadei Americane la București.

Al Dvs. sincer,

Thomas A. Lynch, Jr.
Funcționar pentru relația cu România

Departamentul de Stat al Statelor Unite
Washington, DC 20520

31 decembrie 1985

Onorabilului
Tony P. Hali
Camera Reprezentanților

Stimate d-le Hali,

Avînd în vedere interesul dv. pentru cazul lui Gheorghe Emil Ursu, inginer proiectant din București, care a fost arestat de autoritățile române la 21 septembrie, vă anunț cu regret moartea d-lui Ursu în spitalul penitenciarului Jilava de lîngă București, pe data de 17 noiembrie.

Departamentul și ambasada noastră din București au luat cunoștință de acest caz în octombrie prin scrisorile adresate de senatorul Dixon și congresmanul Yates, care au transmis corespondența de la d-na Olga Ursu Ștefan, fiica d-lui Ursu, care locuiește în Chicago. Pe 29 octombrie, Departamentul a prezentat unei oficialități a

Ministerului de Externe român, aflat pe atunci într-o vizită la Washington, o scrisoare adresată de către senatorul Dixon ambasadorului român la Washington, însoțită de o scrisoare a d-nei Ștefan despre dispariția tatălui său. Noi ne-am exprimat foarte clar îngrijorarea și l-am rugat pe reprezentantul oficial de la Ministerul de Externe să cerceteze starea și locul unde se află d-1 Ursu. Pe 31 octombrie, Departamentul a trimis instrucțiuni ambasadei noastre din București să trimită informații despre starea d-lui Ursu.

Pe 12 noiembrie, ambasada a răspuns că se lucra la acest caz de cîtva timp la cererea Congresului. Ambasada a spus că luase legătura cu o persoană particulară care-1 văzuse recent pe d-1 Ursu la închisoare; persoana a declarat că d-1 Ursu era bine. Contactele ambasadei dezvăluiau că d-1 Ursu fusese în mod repetat anchetat în timpul verii, ca urmare a excluderii sale din Partidul Comunist Român, al cărui membru fusese timp de 35 de ani. D-1 Ursu a fost arestat sub acuzația aparentă de operații ilegale cu valută făcute în timpul vizitelor sale în Occident. Practica schimburilor ilegale

298 de valută este răspînditâ în România, iar suma în cauză nu era mare (25.000 lei, sau aprox. 2.200 dolari). Ambasada a înțeles că d-1 Ursu a recunoscut de bunăvoie că a comis infracțiunile pentru care a fost acuzat și că era de așteptat ca el să fie condamnat și să primească o sentință ușoară, avînd în vedere că fusese mult timp membru de partid. Persoana care l-a vizitat ultima oară pe d-1 Ursu la închisoare pe 15 noiembrie a spus ambasadei noastre că d-1 Ursu părea să fie bine și tu moralul bun la acea vreme.

Pe 21 noiembrie, Helsinki Watch a transmis Departamentului că a auzit de la familia d-lui Ursu din SUA că el murise cu cîteva zile mai înainte. Ambasada noastră a confirmat, pe 25 noiembrie, că d-1 Ursu a murit la spitalul penitenciarului Jilava, pe 17 noiembrie, conform declarațiilor, datorită unui blocaj intestinal. Pe 27 noiembrie, funcționari ai ambasadei noastre au vizitat-o pe d-na Ursu acasă; ea a spus că a identificat cadavrul, că i s-a spus că s-a făcut autopsia, iar

cadavrul a fost incinerat.

Ambasada noastră nu are nici o dovadă care să sugereze că d-1 Ursu a fost tratat necorespunzător în timpul anchetării sale de către autoritățile române în vara trecută și nu există nici o dovadă care să demonstreze că moartea sa nu ar fi avut cauze naturale. Cu toate acestea, există îndoieli. Potrivit soției sale și prietenilor, el era sănătos și nu prezentase înainte simptomele bolilor cărora li s-a atribuit moartea. Este de asemenea dificil de înțeles de ce d- 1 Ursu a fost supus unor condiții proaste în închisoare; acuzația împotriva lui era relativ minoră; el recunoscuse, iar familia plătise sumele în cauză. Ambasada continuă să exercite presiuni asupra autorităților române pentru a obține copii după certificatele de deces și de autopsie ale d-lui Ursu.

Anexez o copie a scrisorii pe care Departamentul a trimis-o direct d-nei Ștefan.

Cele mai bune urări,

Cu stimă,

William L. Ball, III
Secretar asistent
Probleme legislative și interguvemamentale

CAPITOLUL 6

INVESTIGAȚIILE FĂCUTE DUPĂ DECEMBRIE 1989

MEMORIUL GEORGETEI BERDAN, SORA LUI GHEORGHE URSU, ADRESAT AUTORITĂȚILOR POST-DECEMBRISTE, PENTRU DESCHIDEREA UNEI ANCHETE ÎN CAZUL URSU

Subsemnata Berdan Georgeta Micaela, născută Ursu, de profesie inginer, în prezent pensionară, cu domiciliul în București, șos. Cățelu nr. 3, bl.21, sc.6, ap.212, tel. 47.64.96, vă aduc la cunoștință cazul fratelui meu, inginer Gheorghe Ursu care a fost victima opresiunii fostului regim dictatorial ceaușist.

Gheorghe Ursu, născut la 1 iulie 1926, de profesie inginer constructor, de la absolvirea, în anul 1950, a Institutului Politehnic București, a lucrat ca inginer proiectant și șef atelier proiectare pentru rezistența materialelor în cadrul I.S.L.G.C. (fost I.P.C., C.A.S.) din str. Snagov, București, pînă la 21 septembrie 1985, a fost ridicat de la birou de organele securității statutului. In ziua de 19 noiembrie 1985, familia fratelui meu a fost anunțată că Gheorghe Ursu a decedat în detenție și este depus la Morga din șos. Pantelimon, București.

Doresc să vă prezint unele aspecte din activitatea și viața lui Gheorghe Ursu, căci despre moartea lui nu cunoaștem nimic.

De-a lungul a 35 de ani de proiectare la același institut și același atelier, Gheorghe Ursu a proiectat și îndrumat proiectarea unui număr important de construcții civile, social-culturale din țara noastră, ca: refacerea orașelor Galați, Iași, Onești, Tulcea, Sulina, Opera română din București, Spitalul din Tg. Mureș, construcții de pe litoral (despre care a publicat și un

album și a scris scenariul unui film documentai).

încă din adolescență, fratele meu a simțit necesitatea implicării cetățenești în tot ceea ce înseamnă fapt semnificativ pe tărîm

301 cultural, politic, social. In Liceul V. Alecsandri din Galați a inițiat și condus ședințori literare în care îi lacea cunoscuți pe Tudor Arghezi, Ion Barbu, iar în timpul studenției a fost redactor la „Studentul român", a lucrat în redacția „Știință și tehnică[11], publicînd reportaje, poezii, recenzii literare și muzicale.

între anii 1943-1984, a ținut permanent un jurnal intim din care niciodată nimeni, din familie sau prieteni, nu a citit un rînd. în paralel, a trimis sesizări, critici vehemente la Scînteia, la Săptămîna, demascînd lichelismul, oportunismul, antisemitismul, demagogia. Pe aceeași linie, le-a scris lui Adrian Păunescu, Eugen Barbu, Vadim Tudor, ori de cîte ori producțiile lor literare îl indignau; a trimis la Geneva propuneri de dezarmare, la Comitetul Olimpic Internațional, probleme legate de amatorism și profesionalism în sport; a trimis două scrisori la radio „Europa Liberă", sesizări după ședința din iulie 1977 cu inginerii și arhitecții cu „Indicațiile[11] asupra modului în care să se desfășoare refacerea urmărilor cutremurului, prelegeri asupra unor aspecte din cadrul Uniunii scriitorilor, eronat comentate într-o emisiune a acestui radio; a scris poezii satirice, incendiare, cu ocazia unor acte normative, legi etc., care vizau adevărul, cinstea, buna- credință. Unele din acestea le-a citit familiei, prietenilor.

In ultimele zile ale anului 1984, jurnalul său intim, pe care îl ținea, temporar, la birou, pentru a-și nota în momente de pauză impresii, gînduri asupra presei cotidiene sau probleme profesionale ce-1 frămîntau, a fost sustras de două salariate curioase să citească ce își nota șeful lor, inginerul Ursu, care le și admonesta din cînd in cînd pentru indisciplină. Pe aceste „colege[11] zeloase le cheam Croitoru Pîrguța și Petre Elena și mai sînt salariate la același institut. Caietul, frunzărit cu aviditate, le-a provocat probabil indignare... ca uteciste și poate informatoare, doar inginerul Ursu scria despre Congresul al 13-lea al PCR, care bătea la ușă, scria

despre „paranoicul[11] și „academiciana[11] și cîte alte gînduri „trădătoare[11].

Caietul depus de cele două secretarului UTC, apoi conducerii, a ajuns imediat în mîna ofițerului de securitate Dumitraciuc din instituție și depus organelor de securitate din Calea Rahovei.

Fratele meu a remarcat lipsa jurnalului peste cîteva zile după ce, invitat pe N. lorga, i s-a cerut depunerea pașaportului său obținut pentru o vizită proiectată pentru aprilie 1985 la fiica sa, 302
stabilită din 1983 în SUA - Chicago, împreună cu soțul și fiica lor.

In luna ianuarie 1985, organele de securitate au procedat la două sau trei percheziții la domiciliul său, ridicîndu-i tot ce insemna hârtie scrisă de mîna fratelui (jurnalele dintre anii 1949- 1984, corespondență de familie și cu prieteni, dosare cu evidență sportivă, sesizări, caiete de poezie, caiete de cinefil șpeste 2.000, teatre, concerte, recitaluri, expoziții, meciuri mari de fotbalț, manuscrise ale volumului de poezie „Mereu doi“, apărut în 1971, și volumului „Europa mea“ pentru care semnase contractul de editare cu „Albatros“ pentru 1985 și multe alte însemnări însumînd două valize mari pline. De asemenea, i s-au găsit 3-4 scrieri compromițătoare.

Au urmat lunile de anchetă din Calea Rahovei, Gheorghe Ursu fiind chemat de la birou, zilnic, sau de 2-3 ori pe săptămînă, uneori o dată la 2 săptămîni, probabil după cum reușeau să citească maiorul Pîrvulescu, colegii și superiorii săi sutele de pagini scrise.

Ședințele de anchetă durau 3-4 ore, de regulă după ora 15, și după fiecare problemă „discutată[11] i se cerea o declarație. In total au fost vreo douăzeci. Menționez că atît soția, Sorana Ursu, fiul, Andrei Ursu, cît și subsemnata am aflat de conținutul jurnalelor abia cu ocazia anchetei, fratele sfătuindu-se cu noi (cu mine doar [x]de 2-3 ori în acele luni fiindcă telefonul și noi eram sub urmărire), asupra declarațiilor ce se impuneau. Temele abordate erau în totalitate de ordin politic, de exemplu: să recunoască faptul că de aceea ia masa la

cantină pentru a organiza acolo un grup reacționar, antistatal, să dea explicații despre atitudinea lui asupra „contra-revoluției[11] din Ungaria -1956 (pe care el o numise Revoluție), a alegerilor „trucate[11] din 1946 de la noi, să dea referințe despre prietenii săi cunoscuți cu care se întîlnea la zile onomastice, la mare la 2 Mai (Nina Cassian, Geo Bogza, Radu Albala, Iordan Chimet, Radu Cosașu, regizorul Mirel Iliești), ce se discuta, ce se citea cu glas tare, ce se punea la cale. Să dea explicații asupra listei sale intime cu propuneri de un guvern nou după căderea dictaturii, din care făceau parte Iliescu, Corneliu Mănescu, Barbu Popescu, Mihai Botez și alții care l-au înfruntat pe Ceaușescu. In timpul anchetei nu s-a folosit violența, doar presiuni morale, amenințări, iar în declarațiile scrise toată

303 vehemența din jurnale era „îndulcită".

Din luna aprilie 1985, ancheta a luat și un caracter apolitic (trebuiau să deturneze fondul anchetei) și anume: probleme legate de cei circa 16 dolari depuși de fratele meu, cu ocazia percheziției, pe care-i ținea în casă, rămași de la ultima excursie pe cont propriu în occident. în toate cazurile în care a făcut excursii în vest (cu mari privațiuni materiale, avînd un salariu și fiind o familie de 4 persoane), valuta i-a fost depusă de rude ale soției sale sau acei colegi, prieteni plecați în vest sau un unchi din Elveția.

Aceste ședințe de anchetă au durat pînă în iunie cînd fratele a spus răspicat că nu mai dă absolut nici o declarație (simțea că totul urma să se transforme în „turnătorie", calomnie pentru a li se face „dosare" unor oameni din elita culturii țării noastre, extrași de securitate pe o „listă neagră").

La 1-2 august 1985, fratele meu a fost chemat din partea biroului său (își lăsase adresa) telegrafic de la 2 Mai unde-și făcea concediul. A doua zi la institut a avut loc o ședință de „prelucrare a cazului inginerului Gh. Ursu" în prezența conducerii tehnico- administrative, organizației de partid, sindicat, a securistului din institut. Recitirea de către un ofițer securist de la „centru" a vinovăției lui Gh. Ursu: „injurii, critici asupra regimului" (menționez că niciodată, nici în cursul

anchetei, nu s-a pronunțat numele celor incriminați pe mii de pagini în jurnal, „el" și „ea" și acoliții lor), scrisorile către „Europa liberă, deținerea ilegală de valută", înfierînd jurnalul ca antistatal, antipatriotic, i s-a declarat că în „clemența lor cunoscută" Gheorghe Ursu este iertat și să dea o declarație că nu va mai scrie, nu va mai comenta, își va vedea de treaba lui de inginer „și-i va da dracului pe scriitori". După luările de cuvînt ale fiecăruia din membrii ședinței și a lui Ursu, ședința s-a încheiat cu declarația solicitată „pîritului". Și colegii din conducere au răsuflat ușurați și fratele primul, continuîndu-și apoi concediul la mare împreună cu nepoțica venită din SUA, prieteni etc. O lună și jumătate a mai durat „fericirea". După august 1985 pînă la 21 septembrie 1985 fratele și-a continuat munca la institut. L-am întîlnit în două rînduri în luna septembrie. Pe 15 septembrie mi-a declarat că La abordat pe securistul institutului întrebîndu-1 cînd i se vor jnapoia materialele scrise luate la percheziție. Acesta i-a spus că i se vor înapoia, dar că ceea

 a fost în „prima parte“ a fost ușor, abia acum, după ce se va înainta dosarul la Tribunalul Militar va începe „partea cea grea și cea lungă“.

Cu ingenuitatea, buna-credință care-i erau caracteristice, ne-a declarat că securistul este „un dobitoc, un analfabv*. care n-a înțeles bine despre ce este vorba“.

Pe data de 21 septembrie 1985, într-o dimineață de . îmbătă, inginerul Ursu a fost chemat din birou „pînă jos“ la instil it și a dispărut. Familia a fost a doua zi anunțată că se află la „org< nele de securitate[11] din Calea Rahovei, că poate primi niște schimb >ri de rufe, iar fiului său care s-a prezentat acolo i s-a spus pe un toi violent că știm „cine sînteți voi, și voi știți cine sîntem noi[1]", că motivul deținerii lui este „deținere ilegală de valută care înseamnă pînă la urmă detenție[11].

Au urmat zile de îngrijorare, disperare, telefoane cu fiica lui care știa că „e bolnav dar nu-1 putem vizita[11] (adevărul i s-a transmis printr-o prietenă care pleca în SUA). Cuvîntul de ordine era să fie pregătiți pentru o campanie de salvare a lui - a și luat legătura cu senatori

americani - dar să nu acționeze pînă nu îi spunem noi, familia, sperînd de la o zi la alta, de la o săptămînă la alta să i se dea drumul. Ne era frică de represalii asupra noastră, fiul fratelui, soțul subsemnatei fiind în producție, fiica începînd să dea admiterea la medici.*ă, telefonul interceptat, locuința fratelui supravegheată prin „lehf ca[1]’ știi; ă.

La 29 octombrie 1985, fiul fratelui, A drei Ursu, a fost chemat la securitate în Calea Rahovei pentru . i se înapoia parte din materialul confiscat - conținutul unei valiz- și al unui sac de sport fiind reținute caietele din ultimii 20 dr ani, iar din ceh. restituite lipsind paginile „compromițătoare[11], r conforme legi’.. I s-a arătat și o foaie sub semnătura tatălui său, G i. Ursu, data’ă 27 octombrie 1985 în care acesta declara și semna că a luat cunoștință de înapoierea doar a unei părți din manuscrise. Soția fratelui a obținut o singură audiență în Calea Rahovei, la maiorul Popescu Florea, din clădirea adiacentă securității, cea a miliției, care se ocupa de caz, neobținînd nici un fel de informație. Și a venit luna noiembrie 1985. Pachetele cu alimente i-au fost refuzate, doar ceva rufarie, pulovere, o dată sau de două ori.

Menționez că în luna aprilie 1985 am fost și subsemnata chemată la securitate, fiind anchetată de maiorul Pîrvulescu în

 legătură cu învinuirea că fratele meu, care a făcut o excursie pe cont propriu în Grecia, în vara lui 1980, să schimbe, printr-un coleg al meu de serviciu, cu rude în Grecia, o sumă minimă (se pare 4.000 de drahme) pentru a-și completa puțina valută pe care-o avea.

Pe data de 14 noiembrie am fost chemată la biroul maiorului Popescu Florea care mi-a cerut o noua declarație (față de cea din aprilie 1985) pe formular de proces asupra cazului cu schimbarea leilor pe drahme în 1980. La plecare mi-a declarat că fratelui i se face proces pentru deținere de valută și care va avea loc pe la începutul lui decembrie, voi fi citată. In aceeași zi, soția fratelui a fost chemată tot de acesta, la telefon, solicitind a i se aduce de urgență o chitanță CEC de depunere a sumei de 25.000 de lei în contul numit al

dosarului de proces. Suma a fost depusă, chitanța adusă la Miliție, noi credeam că urma eliberarea fratelui. Dar răspunsul lui Popescu Florea a fost „noi am propus conform- concluziilor anchetei, pedeapsa de 7 ani, procesul va fi peste 2-3 săptămini“ și „o să-i tot puteți aduce pachete aici sau pe Calea Rahovei la numărul 200 și ceva“.

Pe 19 noiembrie, familia a fost anunțată prin sectoristul de la circa de miliție de care aparțineau că „Gheorghe Ursu a decedat, îl puteți ridica de*la Morga din șos. Pantelimon“.

A doua zi, pe 20 noiembrie, familia a fost la Morgă, nu l-au văzut, nu au avut dreptul să-l vadă nici pe medicul legist. Au fost informați că Gh. Ursu a decedat la spitalul închisorii Jilava.

In ziua următoare, familia s-a deplasat acolo, de unde nu a putut obține nici o informație clară, demnă de crezare asupra sfirșitului său, doar o hîrtie pe care scria ICRA (infecția căilor respiratorii, acută (?), insuficiență cardio-respiratorie acută (?)). Efectele ridicate de la magazie constau din pantaloni, pantofi fără șirete, placa dentară în buzunarul pantalonilor, un prosop pătat, o cămașă zdrențuită, alta pătată cu pete negre, la fel, o pijama și 2 pulovere cu pete negre, țigări, săpun, pieptene.

La a doua vizită la Morgă, fiul său, Andrei Ursu, a primit de la infirmieri informația că Gh. Ursu a murit de: bronho- pneumonie, stop cardiac, ficatul „făcut praf“, iar altul: peritonită, septicemie în urma unei ocluzii intestinale tîrziu operată (!?!). După spusele fiului său, cadavrul văzut purta semne de cătușe la mîini, contuzie pe obraz, zgîrieturi pe gît, autopsie la cap și 306
vertical de stern.... Nu s-a eliberat certificat medico-legal.

Pe data de 22 noiembrie 1985, a fost depus de familie la Crematoriu, iar pe 23 noiembrie 1985 a fost incinerat, urna sa fiind depusă lîngă cele ale părinților noștri, medicii chirurgi Vasile și Margareta, decedați în 1975 și 1976.

Anunțul de deces s-a dat numai de familie și prieteni.

Colegii de la institutul unde a lucrat 35 de ani au fost atenționați să nu meargă la incinerarea de a doua zi, totuși un număr mare de oameni au avut curajul să-l conducă pe ultimul drum.

Pe 26 noiembrie, l-am însoțit pe fiul fratelui, Andrei Ursu, la consiliul popular al comunei Jilava de unde i s-a eliberat certificatul de deces. In registrul de evidență de la Spitalul Jilava era scris diagnosticul „peritonită generalizată[11].

Din seara de 19 noiembrie 1985, urmare a unor telefoane alarmate... de la prietenul fratelui, Camil Baciu, care se interesa de „starea sănătății[11] lui, și a telefoanelor familiei, de la fiica sa din SUA, posturile de radio Paris, Europa liberă, BBC, Vocea Americii au anunțat timp de cîteva zile la buletinele de știri vestea morții în detenție a ing. Ursu Gh.. De asemenea, ziare franceze ca „Le Monde", „Liberation" și altele, precum și ziare din SUA, Canada, Anglia au dat date despre dispariția sa. Organizația Amnesty International încă din decembrie 1985 a pus în raportul său anual privind drepturile omului acest caz, cerînd oficial statului român să dea explicații privind dispariția sa. Congresul Pen Clubului din SUA a trimis în 1986 (?) un memoriu semnat de zeci de membri ai săi, către guvernul român, cerînd o anchetă din partea unei delegații din occident pentru elucidarea cauzelor dispariției sale.

Și noi, familia, vrem să știm cum a fost posibil, cine a ordonat arestarea sa, ce s-a petrecut în cele 57 de zile și nopți ale detenției sale în celulele securității din Calea Rahovei. Cine este răspunzător de moartea sa, cine a dispus lichidarea sa.

Amintesc că în perioada de după decesul fratelui meu, locuința familiei sale, ei înșiși au fost permanent supravegheați, așteptați, urmăriți. Inginerul Andrei Ursu venea de multe ori acasă însoțit de 1-2 prieteni. Era șocat, a făcut o hipocalcemie pe bază nervoasă, știindu-se auzit în casă (o mașină „veghea" seară de seară pe trotoarul de peste drum, avînd farurile aprinse), comunica cu maică-sa în scris. Prietenii, au fost permanent alături 307 de el, ajutîndu-1 cu alimente,

medicamente cînd avea nevoie.

Singura alternativă a soției și fiului fratelui meu de a se salva de această viață de amenințare și umilință a fost plecarea din țară la familia din SUA, Olga (Ursu) Ștefan, soția și fiica lor, care a cerut reunificarea familiei. In luna august 1986, familia a obținut pașapoartele de emigrare, în continuare au obținut viza de intrare în SUA (au fost cuprinși pe lista de priorități condiționate de acordarea clauzei), iar pe 9 noiembrie 1986 au plecat în SUA, la Chicago, unde Andrei Ursu s-a încadrat în specialitatea sa de inginer automatică, unde funcționează și în prezent.

Menționez că în cursul anchetei în stare de libertate, fratele meu l-a consultat în 2-3 rînduri (la recomandarea unor cunoscuți) pe avocatul Pora, președinte de onoare al avocaților din București, pentru sfaturi cum să „țină piept[14] anchetatorilor. A fost sfătuit să meargă pe linia de cedare, recunoaștere. După arestarea lui, fiul și soția fratelui l-au angajat oficial pe avocatul Pora să-l apere, achitînd taxa de 2.000 lei oficială.

Avocatul Pora pretindea că a luat legătura cu maiorul Popescu, că va face apărarea, că l-a putut vedea pe clientul său („arată sănătos, doar cu moralul scăzut[44]), că va încerca să obțină reducerea la minimum a pedepsei propuse de anchetă, de 7 ani pentru „deținere de valută[44]. După moartea lui Gh. Ursu, avocatul a declarat familiei că el i-a avertizat pe anchetatori (a dat și nume de ofițeri superiori din Tribunalul militar) să nu facă din Ursu un „caz[44] că vor fi reacții din afara țării etc.

La 2 decembrie 1985, la peste două săptămîni de la decesul fratelui meu, am participat, prin citație, la procesul său, la Tribunalul sectorului 6 din str. Știrbei Vodă, fiind afișat numele său pe rol, alături de alte circa 20 de procese, din care 6-7 fiind aduși în sală din închisoare cu cătușe la mîini. Toate cazurile erau de drept comun. La rostirea numelui „Ursu Gheorghe-Emil[44] de către președintele completului de judecată, nefiind nimeni care să răspundă la acest nume, apoi al subsemnatei ca martor, am mers din sală pe podium

arătînd citația, declărînd că inculpatul a murit în detenție de la 17 noiembrie 1985. Președintele a părut surprins și a cerut să se consemneze că se vor face investigații la Spitalul Jilava, a cerut prezentarea actului de deces și a dat „un nou termen pe 9 dec. 1985[44]. Cred că acest proces, demn de literatura absurdului a lui Kafka, în care inculpatul era mort,

 avocatul nu și-a făcut apariția, încununează cinismul teroarei, cruzimea forțelor de represiune și vestește ceea ce la scară imensă s-a petrecut de la 16 decembrie 1989 în țară. Poetul Dan Deșliu, care a scris primul tiranului în 1988 „am avut un prieten, ing. Gh. Ursu, pe care l-a ucis securitatea dv.“, mi-a spus la telefon că cei care l-au ucis pe Gh. Ursu astăzi trag în popor.

Vrem să aflăm totul, vrem să afle toți totul, vrem să fie judecați și pedepsiți cei care au concurat și cei care l-au ucis pe inginerul Gh. Ursu. Datorăm acest răspuns memoriei lui, aspirațiilor lui cu care și-a confundat existența, lupta împotriva totalitarismului, a dictaturii. După aflarea adevărului, propun ca acesta să fie adus la cunoștința ISLGC, care va trebui să-și demaște public vinovății proprii.

Georgeta Berdan
17.01.1990

DECLANȘAREA ANCHETEI DE CĂTRE D-L MAGISTRAT DAN VOINEA

PROCES VERBAL
Anul 1990, luna februarie, ziua 17, București

Lt. col. Voinea Dan și It. col. Carașcă Gheorghe, ambii din Ministerul Ap. Naționale - UM 05083 București;

Azi, data de mai sus, fiind în continuarea cercetărilor privind împrejurările în care a decedat numitul URSU GHEORGHE- EMIL în anul 1985, ne-am deplasat la Spitalul Penitenciar Jilava, unde, în prezența It. col. PATRINICHI CONSTANTIN, locțiitor al comandantului, am stabilit următoarele:

Conform dosarului de penitenciar, URSU GHEORGHE-EMIL a fost arestat de către Inspectoratul General al Miliției, în baza mandatului de arestare nr. 261 al Procuraturii Locale Sector 6 la 21.09.1985, pentru săvîrșirea infracțiunii de operații interzise cu mijloace de plată străine, prev. de fostul art. 37 alin. 1 din Decretul 210/1960.

La data de 17.11.1985, URSU GHEORGHE-EMIL a fost internat la Spitalul Penitenciar Jilava, cu diagnosticul „peritonită generalizată prin perforație de ansă ileală". Din foaia de observație 5047/1985, rezultă că, cu toate eforturile depuse de medicul reanimator, după operație, la ora 14,50, intervine decesul prin stop cardiac.

Din studierea dosarului penitenciar, rezultă că în ziua de 15.11.1985, numitul URSU GHEORGHE-EMIL, aflîndu-se în arestul Direcției Cercetări Penale - IGM, a fost pedepsit cu trei zile izolare severă.

Intervenția chirurgicală s-a efectuat la Spitalul Penitenciar Jilava, de către medicul HRISTENCO VLADIMIR, în prezent acesta fiind plecat din spitalul sus-menționat.

Despre decesul lui URSU GHEORGHE-EMIL a fost încunoștiințată familia acestuia, prin intermediul Circumscripției 310

nr. 21 Miliție, unde acesta a avut ultimul domiciliu.

Pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Lt. colonel Voinea Dan
Lt. colonel Carașcă Gheorghe

Procuratura României
Direcția Procuraturilor Militare
Nr. 536/199020 februarie 1990

Către Inspectoratul General al Poliției - Direcția Cercetări Penale

In interesul soluționării cauzei privind pe URSU GHEORGHE- EMIL, vă rugăm să ne comunicați de urgență următoarele:

1. - Evidența persoanelor reținute în arestul dvs., în perioada 1 oct. - 17 noiembrie 1985, în camera în care a fost ținut susnumitul.
2. - Numele subofițerilor care au asigurat paza arestului, în aceeași perioadă, și ale anchetatorilor care l-au scos pe cel în cauză din arest pentru cercetări.
3. - Numele persoanelor care au asigurat în aceeași perioadă asistența medicală a arestaților.
4. - Dosarul de arestare preventivă a numitului Ursu Gheorghe Emil.
5. - Urma dosarului trimis la Procuratura Locală sector 6, în cauza privind pe aceeași persoană.
6. - Materialele informative și TO referitoare la cel în cauză, obținute în perioada de arest preventiv.

Vă rugăm totodată ca pentru problemele de la pct. 1-3 să ne înaintați copii ale documentelor din care rezultă informația și să luați măsuri pentru prezentarea la data

de 24.02.1990, ora 8.30, la sediul Procuraturii Militare București, a persoanelor menționate la respectivele puncte, pentru a fi audiate.

Procuror Militar Șef Adjunct al Direcției Procuraturilor Militare General-maior de justiție, Dan Ioan

311

Ministerul de Interne
Inspectoratul General al Poliției
Direcția Cercetări Penale
Nr. 25588 din 22.11.1990

Către,
Procuratura României - Direcția Procuraturilor Militare

La adresa Dvs. nr. 536 din 20.02.1990, comunicăm următoarele:

- Numitul URSU GHEORGHE-EMIL a fost adus de la Direcția a Vl-a din fostul Departament al Securității Statului și încarcerat în arestul Direcției cercetări penale la data de 21 septembrie 1985. La 17 noiembrie 1985 a fost transferat la Spitalul Penitenciar București.

- De la data de 1 octombrie 1985 și pînă la transferarea în spitalul menționat, URSU GHEORGHE-EMIL a stat în camerele 1, 30 și 34 împreună cu următoarele persoane:

1. - MIHAI GHEORGHE, fiul lui Alexa și Elena, născut la 26 octombrie 1957 în comuna Bălteni, județul Dîmbovița, cu același domiciliu, cercetat pentru complicitate la furt din avutul obștesc.

2. - CARACOSTEA STERE, fiul lui Hristu și Ecaterina, născut la 12 decembrie 1949, domiciliat în Constanța, B-dul Hașdeu nr. 5, cercetat pentru mită, pus în libertate la expirarea mandatului de arestare preventivă la data de 26 octombrie 1985.

3. - MANDA GHEORGHE, fiul lui Gheorghe și Paraschiva, născut la 4 mai 1931, domiciliat în

București, a fost pus în libertate la 5 iunie 1985.

4. - CASATU MITRUS-LAURENTIU, fiul lui Barbu și Aurelia, născut la 26 octombrie 1958, cercetat pentru furt particular, a fost depus în penitenciar la 29 noiembrie 1985. Acesta a stat în aceeași cameră cu URSU GHEORGHE-EMIL numai două zile.

5. - RADU GHEORGHE, fiul lui Gheorghe și Maria, născut la 22 octombrie 1954 în Bucureștf, domiciliat în str. Eliza Moroiu nr. 5, sectorul 4, cercetat pentru furt particular. A fost pus în libertate la 17 decembrie 1985 prin sentința penală nr. 7572 a Judecătoriei Sectorului 5 București.

6. - CLITĂ MARIAN, fiul lui Nicolae și Elena, născut la 14

 septembrie 1951 în București, domiciliat în str. Chilia Veche nr. 6, cercetat și condamnat pentru furt avut particular, a fost pus în libertate la data de 4 iulie 1987 prin sentința penală nr. 1468 a Judecătoriei sectorului 5 București.

- în perioada cît URSU GHEORGHE-EMIL s-a aflat în camerele 1, 30 și 34, paza a fost asigurată pe 3 schimburi de următorii subofițeri: pint. adj. BURCEA STEFAN, plut. rnaj. CUZ1C 10AN și pint. PALAMARIN FLORINEL, șefi de schimb, plut. ODINA CONSTANTIN, plut. POPESCU CONSTANTIN, serg. maj. D0CH1A GHEORGHE, serg. maj. DINU ION, plut. DINU DUMITRU, serg. maj. COJOCARU GHEORGHE, serg. maj. ANDREI ION, serg. maj. COC1UBA FLORIN.

- Asistența medicală în perioada la care se referă adresa dvs. a fost asigurată de It. col. dr. în rezervă RADU FANEL și It. col. în rezervă DAMIAN CONSTANTIN - asistent medical.

- URSU GHEORGHE-EMIL a fost cercetat pentru infracțiunea de operațiuni interzise cu mijloace de plată străine, de către It. col. în rezervă POPESCU FLOREA, care l-a scos la anchetă în biroul său de lucru în zilele de 21, 24, 26 octombrie 1985 și 5, 6, 11, 13, 14 noiembrie 1985. In ziua de 15 octombrie 1985 a fost scos la anchetă pentru o oră de colonel STIR MIHAI - șeful serviciului III din unitatea noastră.

- Dosarul de arestare preventivă al celui în cauză a

fost depus la Spitalul penitenciar București odată cu acesta.

- In legătură cu punctul 6 din adresa dvs., vă comunicăm că în unitatea noastră nu se află materiale informative sau de TO cu privire la URSU GHEORGHE-EMIL.

- Trimitem alăturat urma dosarului înaintat la Procuratura locală a sectorului 6 București (51 file).

- In legătură cu ultimul alineat din adresa Dvs., vă comunicăm că am luat măsuri pentru prezentarea la Procuratura Militară București în ziua de 24.02.1990 a următorilor:

1. - colonel STIR MIHAI;
2. - plut. CUZIC IOAN;
3. - plut. ODINA CONSTANTIN;
4. - plut. DINU DUMITRU;
5. - plut. POPESCU CONSTANTIN.

întrucît celelalte cadre militare active își desfășoară serviciul în ture, prezentarea acestora se poate realiza astfel:

- Plut. adj. BURCEA ȘTEFAN, serg. maj. COJOCARU GHEORGHE și serg. maj. DOCHIA GHEORGHE în săptămîna 26.11. - 3.III.1990, iar plut. PALAMARIU FLORINEL, serg. maj. ANDREI ION, serg. maj. COCIUBA FLORIN și serg. maj. DINU ION în perioada 5.II.I. - 10.III.1990.

Vă rugăm să ne comunicați data prezentării acestora.

Șeful Direcției,
General maior Gh. Scarlet

Proces Verbal
- de constatare -

București, 22.02.1990

Lt. colonel de justiție Voinea Dan;

Azi, data de mai sus, am procedat la studierea următoarelor documente:

- „Dosar și evidență arestați pe anul 1985“;
- Dosar „Procese Verbale de percheziție corporală la introducerea în arest, cereri pachete și vorbitor[14];
- Registru „Evidență alfabetică deținuți[44] nr. S/l 19/1988 - perioada 1974-1989.

Din verificările efectuate a rezultat că numitul URSU GHEORGHE-EMIL, fiul lui Vasile și Margareta, domiciliat în strada Ho și Min nr. 8, bloc B-2, ap. 24, sector 6, posesor al B.I. seria BC nr. 001647, nu a fost introdus în arestul Direcției Cercetări Penale.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal într-un singur exemplar.

Lt. colonel de justiție
Voinea Dan

314

Proces Verbal
- de constatare -

Lt. colonel de justiție Voinea Dan;

Azi, data de mai sus, am procedat la verificarea registrului „Evidență invitați[11] din anul 1985, rezultînd că în anul respectiv, numitul URSU GHEORGHE-EMIL, fiul lui Vasile și Margareta, domiciliat în București, str. Ho și Min nr. 8, bloc B-2, sc.B, ap.24, sector 6, a fost prezent în sediul Direcției Cercetări Penale în perioada:-

- 07.01.1985 - ora 9,50 - 13,00;
- 10.01.1985 - ora 11,00 - 16,40;
- 15.01.1985 - ora 13,00 - 19,10;
- 16.01.1985 - ora 8,45 - 9,00 și 18,00 - 22,15;
- 21.01.1985 - ora 18,00 - 20,20;
- 22.01.1985 - ora 18,00 - 19,00;
- 26.02.1985 - ora 11,00 - 13,00;
- 28.02.1985 - ora 17,30 - 20,25;
- 01.03.1985 - ora 9,55 - 14,40 și 15,00 - 19,00;
- 6.03.1985 - ora 14,15 - 19,15;

- 18.04.1985 - ora 18,10 - 20,00;
- 19.04.1985 - ora 17,25 - 19,45;
- 22.05.1985 - ora 17,20 - 19,50;
- 24.05.1985 - ora 16,45 - 20,30;
- 27.05.1985 - ora 16,50 - 17,00;
- 29.05.1985 - ora 16,40 - 20,00.

Pentru care am încheiat prezentul proces verbal într-un singur exemplar.

Lt. colonel de justiție
Voinea Dan

315

Ministerul Apărării Naționale UM 05083 - București
Secret de serviciu

Aprob,
Lt. col. de justiție
Levanovici Mircea

Plan de anchetă
- în cazul privind pe URSU GHEORGHE-EMIL

La data de 17.01.1990, BERDAN GEORGETA MIHAELA a prezentat organelor în drept un memoriu în legătură cu fratele său, URSU GHEORGHE-EMIL, decedat la 17.11.1985 în Spitalul Penitenciar Jilava.

Obiectul reclamației îl constituie:
- stabilirea motivelor arestării;
- modul cum s-a desfășurat anchetarea cazului;
- elucidarea împrejurărilor inorții lui URSU GHEORGHE- EMIL și stabilirea persoanelor vinovate.

In scopul rezolvării aspectelor sesizate, se impun a fi efectuate următoarele activități:

a) Obținerea de la Centrul de Informatică și Documentare a dosarului de urmărire informativă privind pe URSU GHEORGHE- EMIL.

Termen: 20.02.1990

Răspund: lt. col. Levanovici Mircea
cpt. Alexe Ion

b) Se va ridica de la ICPSLGC adresa nr. 040/22.12.1984, prin care au fost sesizate organele MI în legătură cu activitatea lui URSU GHEORGHE EMIL. De la aceeași întreprindere, vor fi audiate următoarele persoane:

- ing. A. ALEXANDRESCU - director; DRAGOMIR P. - șef birou personal; POPESCU VIOREL MIRCEA ; ing. ANASTASIU DAN - fost secretar BOB; ing. GHEORGHIU GHIȚĂ; PETRE ELENA; ȘERBAN LIVIU; STĂNCIULESCU MARJA; MIHAI VIRGINIA; CROITORU PÎRGUȚA.

Persoanele menționate, în parte menționate în memoriu, au fost colegi de serviciu cu URSU GHEORGHE EMIL și pot da relații cu privire la natura comentariilor pe care le lacea acesta pe marginea informațiilor din presă referitoare la activitatea politică și de stat, conținutul jurnalului în care cel în cauză își consemna opiniile, precum și a lozincilor pe care le afișa. Vor fi individualizate persoanele care l-au denunțat pe URSU GHEORGHE-EMIL conducerii întreprinderii și persoanele din conducere care au trimis sesizarea Ministerului de Interne.

Termen: 10.03.1990

Răspund: lt. col. Voinea Dan
cpl. Crișan Nicu

c) Stabilirea tuturor ofițerilor din Direcția Cercetări Penale a fostului DSS și din unitățile informativ-operative de securitate, care au fost implicați în cercetarea lui URSU GHEORGHE EMIL ori au participat la efectuarea unor percheziții, ridicarea de obiecte și înscrisuri etc.

Ofițerii care l-au cercetat pe URSU GHEORGHE

EMIL vor fi audiați cu precădere despre motivul pentru care l-au anchetat, modul cum s-a desfășurat ancheta - în stare de libertate sau de arest - , iar în situația că a fost reținut, se vor stabili actele în baza cărora s-a luat această măsură, dacă în timpul anchetei l-au cercetat abuziv (amenințări, loviri etc.).

Totodată, vor fi identificate documentele ridicate de la URSU GHEORGHE EMIL și, în funcție de situația lor actuală, se vor lua măsuri pentru recuperarea acestora.

Termen: 28.02.1990
Răspund: lt. col. Voinea Dan
cpt. Crișan Nicu

d) Obținerea dosarului penal nr. 6362/1985, întocmit de IGP - Direcția Cercetări Penale privind pe URSU GHEORGHE EMIL, a dosarului urmă și a dosarului de arest. Vor fi identificați și audiați ofițerii care l-au anchetat pe URSU GHEORGHE EMIL ori au efectuat alte acte pe parcursul urmăririi penale, pentru a stabili motivele și modul cum s-a desfășurat ancheta.

De asemenea, vor fi identificate și audiate persoanele ce s-au aflat în aceeași cameră cu URSU GHEORGHE EMIL, pe timpul

317 cît a stat în arestul IGP, subofițerii din pază, precum și medicul arestului IGP (cu privire la starea sănătății celui în cauză și motivele transferării lui la Spitalul Penitenciar Jilava).

Termen: 09.03.1990
Răspund: Lt. col. Voinea Dan
cpt. Crișan Nicu

e) Obținerea dosarului de penitenciar privind pe URSU GHEORGHE EMIL și a unei copii de pe foaia de observare clinică. Vor fi identificați și audiați medicii care au efectuat intervenția chirurgicală.

Termen: 18.02.1990
Răspund: Lt. col. Voinea Dan
cpt. Alexe Ion

I) Ridicarea raportului medico-legal întocmit în cazul numitului URSU GHEORGHE EMIL și audierea

medicului legist din cadrul Institutului Medico-Eegal București care a examinat cadavrul.

Termen: 01.03.1990

Răspund: Lt. col. Voinea Dan

cpt. Crișan Nicu

g) Ridicarea dosarului nr. 10.679/1985, privind pe URSU GHEORGHE EMIL de la Judecătoria Sectorului 6 București.

Termen: 01.03.1990

Răspunde: Lt. col. Voinea Dan

h) Identificarea și ridicarea de la Procuratura sectorului 2 a dosarului privind pe URSU GHEORGHE EMIL;

- audierea avocaților PORA ION și ULMEANU DOINA, care au participat la prezentarea materialului de urmărire penală în cazul privind pe URSU GHEORGHE EMIL.

Termen: 05.03.1990

Răspund: Lt. col. Voinea Dan

cpt. Crișan Nicu

COMISIA DE AVIZARE ȘI CONTROL A INSTITUTULUI MEDICO-LEGAL CĂTRE DIRECȚIA DE CERCETĂRI PENALE A MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE

29 martie 1990

La adresa Dvs. nr. 705509 din 6.03.1990 vă înaintăm următorul

AVIZ

Comisia de Avizare și Control de pe lângă Institutul de Medicină Legală București, întrunită în ședința din 16 martie 1990, examinând documentația medicală și medico-legală privind pe Ursu Emil Gheorghe, apreciază că moartea numitului Emil Gheorghe Ursu a fost violentă și s-a datorat peritonitei purulente, generalizată prin perforație post-traumatică de ansă ileală.

Din coroborarea leziunilor traumatice consemnate în F.O., cu constatările (acute intra-operator și la autopsie, rezultă că leziunile externe și interne s-au putut produce prin loviri repetate cu corpuri dure în regiunea abdominală, cu circa 3-4 zile anterior.

Intre leziunile suferite și moarte există legătură directă de cauzalitate.

Președinte,Membrii, Dr. V. Dragomirescu Dr. Natalia Drugescu

Conf. dr. Șt.

Direcția de Cercetări Penale din cadrul Serviciului Român de Informații Nr. 700070/31.03.1990

Referat
31.03.1990

Lt. col. de justiție Dan Voinea, din cadrul Direcției de Cercetări Penale a Serviciului Român de Informații;
Examinînd plîngerea numitei BERDAN GEORGETA-MIHAELA

Constat următoarele:

BERDAN GEORGETA-MIHAELA a reclamat că în anul 1985 fratele ei, URSU GHEORGHE, a fost arestat și dus în arestul din București - Calea Raliovei. Pe data de 19 noiembrie 1985, sus- numita arată că a fost anunțată de organele de miliție că fratele ei a decedat și cadavrul lui se află la Institutul Medico-Legal. La preluarea cadavrului de la morgă, familia a observat că acesta purta semne de violență la mîini, pe față, gîl și abdomen.

Din actele premergătoare efectuate în cauză, rezultă că URSU GHEORGHE EMIL a fost cercetat în stare de libertate la Direcția a Vl-a din DSS în legătură cu conținutul critic la adresa regimului Ceaușescu al unui jurnal intim, precum și cu privire la anumite atitudini antitotalitare ale acestuia. In cauză s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de URSU GHEORGHE pentru infracțiunea prev. de art. 166 alin. 2 Cod penal, soluție confirmată de Direcția Procuraturilor Militare, dosarul declinîndu- se la Direcția Cercetări Penale a IGM, pentru continuarea anchetei față de sus-numit în legătură cu infracțiunea de operații interzise cu mijloace de plată străine. Pentru această infracțiune, URSU GHEORGHE a fost arestat pe data de 21 septembrie 1985 și a fost depus în arestul Direcției de Cercetări Penale a IGM, unde a stat pînă la data de 17 noiembrie 1985, cînd a fost transportat, în stare gravă, peritonită generalizată, la Spitalul

Penitenciar Jilava. In aceeași zi, URSU GHEORGHE a decedat la scurt timp după operație.

320

Din actul medico-legal rezultă că moartea numitului URSII GHEORGHE-EMIL a fost violentă și s-a datorat peritonilei generalizate prin perforație post-traumatică de ansă ileală.

Din coroborarea leziunilor traumatice consemnate în foaia de observație clinică cu constatările făcute intra-operalor și la autopsie, precum și cu declarațiile martorilor audiați în cauză, rezultă că leziunile externe și interne s-au putut produce prin loviri repetate cu corpuri dure în regiunea abdominală cu circa 3-4 zile anterior datei de 17.11.1985. Intre leziunile suferite și moarte există legătură de cauzalitate.

Avînd în vedere calitatea persoanelor care se fac vinovate de moartea deținutului URSU GHEORGHE, respectiv ofițerul anchetator, șeful arestului și șeful direcției cercetări penale din IGM din anul 1985, propun comisiei sesizarea Direcției Procuraturilor Militare pentru definitivarea cercetărilor în cauză.

Lt. colonel de justiție
Dan Voinea

Ministerul Apărării Naționale
UM 05083 - BucureștiSecret de serviciu
Nr. S/705509 din 9.III.1990Ex. nr. 1

Domnului general colonel GHEORGHE LOGOFĂTU
Adjunct al ministrului apărării naționale

Am onoarea să vă informez următoarele:

Unitatea noastră cercetează, la sesizarea unei

comisii guvernamentale, împrejurările în care a decedat inculpatul URSU GHEORGHE EMIL în Spitalul Penitenciar Jilava, la 17.11.1985.

In scopul soluționării cazului, ne sînt necesare înscrisurile ce au fost trimise pentru conservare la Unitatea Specială „S“, cu adresa nr. 62/D/HV/S/294.302/12.08.1987, cuprinzînd un jurnal intim al sus-numitului și alte însemnări personale.

Sora lui URSU GHEORGHE EMIL a solicitat ca după soluționarea cauzei aceste înscrisuri să-i fie remise, cerere care nu contravine dispozițiilor legale, fapta pentru care a fost cercetat cel în cauză, respectiv propagandă împotriva orînduirii socialiste (incriminată de art. 166 alin, 2 Cod penal), nemaifiind prevăzută de legea penală.

Cu deosebit respect,

Lt. colonel de justiție
Levanovici Mircea

Ministerul Apărării Naționale
UM 05083 - BucureștiSecret de serviciu
Nr. S/705509/13 martie 1990Ex. nr. 2

Către,
UM 05135 - București

In interesul cercetărilor pe care unitatea noastră le efectuează la sesizarea unei comisii guvernamentale, în cazul privind pe URSU GHEORGHE EMIL, rugăm se ne trimiteți înscrisurile ce v-au fost înaintate pentru conservare, cu adresa nr. 62/HV/S/294302/ /12.08.1987.

Cel în cauză a fost cercetat pentru infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste, faptă care nu mai este prevăzută de legea penală, și pentru operații interzise cu mijloace de plată străine, iar la 17.11.1985 a decedat în Spitalul Penitenciar Jilava.

Vă comunicăm că dl. general-colonel Gheorghe

Logofătu, adjunct al ministrului apărării naționale, a avizat favorabil solicitarea noastră referitoare la înscrisurile sus-menționate.

Șeful Unității,
Lt. col. de justiție
Levanovici Mircea

322

DECLARAȚII DE MARTOR

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA DECLARAȚIE DE MARTOR
1 martie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C.pr.pen., după ce a depus jurămîntul prev. de art. 85 din C. pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnata: numele CROITORU prenumele PÎRGUȚA, 29 ani fiica lui JEAN și al IOANA, studii LICEUL, ocupația TEHN1C1AN-PROIECTANT, domiciliată în BUCUREȘTI, str.GIURGIULUI, nr.l22A, etajul 2, apart. 9, sectorul 4,

Am fost colegă de birou cu Ursu Gheorghe.Mențin declarația dată în fața organelor de securitate. Îmi amintesc că registrul lui Ursu Gheorghe a fost găsit de Petre Elena, care l-a arătat colectivului din care faceam și eu parte și întrucît conținea înscrisuri cu privire la noi și la organele de stat am hotărît să-l predăm directorului. Eu personal am predat registrul directorului, respectiv secretarei acestuia. Prin aceasta noi intenționam să-l schimbăm din funcție pe Ursu Gheorghe. Am regretat și regret fapta întrucît s-a ajuns la anchetarea și distrugerea fizică a lui Ursu Gheorghe.

Atît declar, susțin și semnez.

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

DECLARAȚIE DE MARTOR

1 martie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art.80 și 84 din C.pr.pen., după ce a depus jurământul prev. de art.85 din C.pr.pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară

următoarele:

Subsemnata: numele PETRE prenumele ELENA , 25 ani, fiica lui CONSTANTIN și al CONSTANȚA, domiciliată în BUCUREȘTI-CHILIA, str.MIHAI EMINESCU, nr.30, Județul Agricol Ilfov,

Am fost colegă de birou cu Ursu Gheorghe și în vara anului 1984, căutînd un registru cu statistici sportive, am găsit un alt registru cu însemnări intime, pe care l-am arătat colegilor. Citind însemnările făcute de Ursu Gheorghe, am rîs întrucît nu ne-a afectat personal, iar în ce mă privește, în afară de faptul că îmi închidea difuzorul din birou, în rest nu m-a deranjat cu nimic.

Totuși, Croitoru Pârguța a predat caietul respectiv conducerii institutului, în ideea de a-1 da în judecată pentru act de calomnie.

Mi-a părut rău cînd am auzit de decesul lui Ursu Gheorghe și într-un fel îl am pe conștiință, și i-am spus acesta și colegei mele, Pârguța, care însă, la această veste mi-a zis: ,,Dă-I dracu'!"

Atît declar, susțin și semnez.

DECLARAȚIE DE MARTOR

1 martie 1990

După ce au fost aduse la îndeplinire prevederile art. 80 și 84 din C. pr. pen., după ce a depus jurământul prev. de art. 85 din C pr. pen. și după ce i s-a atras atenția că dacă nu spune adevărul săvîrșește

infracțiunea de mărturie mincinoasă, martorul declară următoarele:

Subsemnatul: numele Șerban prenumele Liviu de 29 ani, fiul lui Iacob și al Grigorița studii... ocupația tehnician-proiectant, domiciliat în București str. B-dul D. Cantemir, nr. 15 bloc ... scara... etajul 6, apart. 26 județul (sectorul) 4.

In legătură cu Ursu Gheorghe precizez că am fost coleg de birou cu acesta pînă la începutul anului 1985.

îmi mențin declarația dată în 21 ianuarie 1985 în fața organelor de securitate cu precizarea că această declarație nu o consider ca un act acuzator.

îmi amintesc că în luna decembrie 1984 s-a găsit în biroul lui Ursu Gheorghe un registru cu însemnări referitoare la colegi

precum și la aspecte din politica internă a statului pe care inițial eu nu le-am cunoscut. împreună cu colegii Bobei Romulus, Croitoriu Pîrguța, Petre Elena, Stănciulescu Mioara și Mihai Virginia am hotărit să predăm registrul respectiv conducerii unității. Ulterior am aflat că registrul a ajuns la organele de securitate unde am fost și eu chemat și audiat ca martor, ocazie cu care eu am declarat anchetatorului ce știam despre Ursu Gheorghe și am consemnat totul în declarația respectivă.

Atît declar susțin și semnez.

DESFĂȘURAREA ANCHETEI SUB CONDUCEREA D-LUI MAGISTRAT SAMOILĂ JOARZĂ

Ministerul Public
Parchetul General
Secția Parchetelor Militare
Nr. 542/1993

Către,

Institutul de Medicină Legală București
- Sos. Vitan-Bîrzești nr. 9 sector 4 -

In interesul cercetărilor ce se efectuează în dosarul nostru nr. 542/1993, privind decesul lui URSU GHEORGHE EMIL, produs la Spitalul Penintenciar Jilava, în ziua de 17 noiembrie 1985, vă rugăm să procedați la completarea raportului de autopsie nr.A 3/250/1985, urmînd a fi stabilite următoarele:

1. Cum se explică faptul că echimozele înscrise în foaia de observație clinică nr. 5047/1985 (localizate la nivelul hipogastrului și flancurilor) nu au fost consemnate în raportul de autopsie la capitolul „constatări la autopsie - examen extern".

2. Mecanismul de producere al echimozelor în discuție, respectiv dacă acestea au fost sau nu de natură traumatică; de cît timp puteau ele data, în raport cu momentul constatării lor.

3. Dacă autopsia a pus sau nu în evidență un tablou lezional intern corespunzător echimozelor menționate la punctele 1 și 2.

4. Dacă infiltratele sanguine de la nivelul mezenterului au fost rezultatul unui traumatism abdominal produs prin lovirea cu corp dur sau al intervenției chirurgicale efectuată la 17 noiembrie 1985.

5. Dacă leziunile consemnate în foaia de observație clinică sînt, sau, nu, în raport de cauzalitate cu moartea și, în caz că nu, care ar fi fost numărul zilelor de îngrijiri medicale necesare vindecării lor.

6. Dacă perforația ileală (reținută în concluzia-referitoare la producerea decesului) a fost de natură patologică sau traumatică 326

și, respectiv, dacă moartea a fost violentă sau neviolentă; în caz că este vorba de o moarte violentă, să se precizeze zona (localizarea) traumatismului și corespondența lui cu echimozele înscrise în foaia de observație.

7. Care sînt elementele de fapt ce rezultă din foaia de observație clinică nr. 5047/1985 și raportul de autopsie nr. A. 3/2507/1985 care argumentează concluzia de moarte violentă sau neviolentă.

8. Dacă intervenția chirurgicală la Spitalul Penitenciar București a fost, sau nu, corect efectuată. In cazul că se reține elemente de culpă medicală, care sînt acestea, cărui cadru medical sînt imputabile și dacă sînt în legătură de cauzalitate cu decesul.

9. Dacă în sarcina personalului medico-sanitar de la Cabinetul medical al Arestului IGP - Direcția Cercetări Penale, care l-a consultat pe Ursu Gheorghe Emil (și i-a indicat tratament) în perioada de la arestare pînă la trimiterea la spital (21 sept. - 17 nov. 1985) se reține, ori nu, elemente de culpă medicală. In caz afirmativ, care sînt acestea, cui sînt imputabile și dacă sînt în legătură de cauzalitate cu decesul.

în vederea efectuării lucrării, trimitem alăturat (în co ne) foaia de observație clinică nr. 5047/1985 a Spitalului Penitenciar Jilava, raportul de autopsie nr. A 3/2507/1935, adresa nr. 566672/08.11.1993 a Direcției Cercetări Penale (referitoare la evidențele medico-sanitare ale arestului aceste' unități) precum și declarațiile date de Marinescu Sorana, Ghiță G/eorghe, Hristenco Vladimir, Mihaly Zoltan, lonetec Gheorghe, Ce standache Ioan și lt.c.rez. Damian C-tin.

Procuror Militar Șef Adjunct
al Secției Parchetelor Militare
General-maior magistrat,
Ioan Dan

OPINII DESPRE DESFĂȘURAREA ANCHETEI

GEORGETA BERDAN:

STADIUL CERCETĂRILOR ÎN 1993

Ultimele știri pe care le am în legătură cu stadiul cercetărilor sînt din octombrie anul trecut, 1993, cînd împreună cu Andrei, băiatul lui Gheorghe Ursu, am fost la procurorul Dan Voinea, care se ocupă de acest caz, și dînsul mi-a spus că stagnează cercetările, că merg greu, are diferite piste pe care merge să obțină niște date suplimentare, și, practic, de atunci au mai trecut, din octombrie și pînă acum, atîtea luni și nu mi s-a mai comunicat nimic.

... Fratele meu era inginer constructor proiectant la un institut mare de proiectări din București, unde lucra de 35 de ani la același atelier de rezistență a materialelor, în care se proiectau clădiri, locuințe din toată țara. Concomitent, el și-a ținut un jurnal, din 1948 pînă în 1984, un jurnal intim, la care nimeni nu a avut acces, în care-și nota toate evenimentele deosebite ale vieții de familie, vieții sociale, politice, din jur. Era o fire împotriva represiunii, a extremismului, fie de stînga, fie de dreapta, și-a notat acolo, în ultimii 20 de ani, mai ales tot ce-au însemnat anomaliile regimului Ceaușescu la noi.

In toamna lui 1984, cînd era Congresul 13 al partidului, și-a notat cu precădere și cu foarte multă decepție, văzînd că nimic nu se poate schimba, tot ce însemnau evenimentele din perioada aceea.

Ultimul jurnal al lui l-a ținut la birou, nu era acasă, iar, în decembrie, colegele de birou, curioase ce notează șeful, îl vedeau că notează din cînd în cînd ceva acolo, i-au sustras pur și simplu jurnalul din birou, nu știm dacă l-a lăsat deschis sau au avut o cheie, și-au citit acolo, pe lîngă unele critici la adresa lor și a altora din birou, întrebări ca acestea: „Oare cît va mai dura

acest regim?“, „Oare o să mai fie un Constantin Pîrvulescu?[11], și niște versuri despre congres, toate, și cu bătaie de joc, și cu ironie. Și-atunci s-au hotărît și au predat acest jurnal la securistul 328

institutului, acesta l-a predat directorului general, care a făcut o scrisoare către Ministerul de Interne în care a sesizai că la ei în institut e cineva care a notat niște lucruri grave despre situația de la noi, și, pe 30 decembrie, fratele meu, care avea pașaport de plecare în vizită la fiica lui în Statele Unite, a fost chemat la miliție, i s-a luat pașaportul fără explicații. Abia întors la birou, căutîn- du-și jurnalul, a văzut că dispăruse. Tot n-a făcut legătura între una și alta, a fost luat de la birou, dus acasă și făcută percheziție în prezența lui, a soției lui și a 3 securiști. Ore întregi au răscolit casa, deci ei aveau un exemplar din ultimul jurnal și deduceau de acolo că acesta era o continuare a unor jurnale mult mai vechi, ținute de ani de zile. Și i-au spus: „dacă nu ne vei spune unde sînt ținute celelalte, o să-ți scoatem tot parchetul din casă, și tot o să-l găsim“. Iar el a spus: „Nu-i nevoie, sînt toate acolo, într-o valiză în debara, acolo le țin“. l-au luat jurnalele, toate manuscrisele de poezie, de literatură, scrisori cu familia, scrisori cu prietenii. Au revenit la percheziție și cu un specialist, așa-zis în literatură, și i-au luat carte cu carte, avea 3.000 de volume, din care cîteva „compromițătoare[11], i le-au și luat, de filosofie, de politică, niște reviste pe care Virgil Ierunca i le dăduse la Paris odată, dar reviste de artă, nu aveau tentă politică, și tot atunci el le-a spus că avea ascunse în una din cărți niște resturi de monezi străine, 2 mărci, 3 guldeni, 0,5 lire, și nu-mai-știu-ce. Care în total făceau vreo 16 dolari, rămase din diferite călătorii pe care le făcuse în Europa, făcute pe contul lui, o dată la 2-3 ani, făcute cu mari sacrificii. El avea o singură leafă, din care-și întreținea întreaga familie, fată, băiat, nevastă, și mînca la cantină de 15 ani, mînca la cantină să facă economie, să poată strînge cîteva mii de lei să plece să vadă marile muzee ale lumii și să poată să scrie despre asta, că asta era pasiunea

lui.

...Anchetele toate, pînă în luna aprilie, au fost cu caracter politic, vrind să afle ce pune el la cale, au găsit o listă cu un eventual guvern, propus de el, care ar fi după căderea lui Ceaușescu, formal mai mult din oameni care s-au opus lui Ceaușescu. L-au anchetat despre revista „Săptâmîna[11], a lui Eugen Barbu, în care totdeauna erau calomniați adevărații scriitori, și l-au întrebat și despre prietenii lui, despre fiecare. El a spus că mai mult decît a fost scris în jurnal nu se putea scrie. Dar din acele relatări ale lui reieșea că la Nina Cassian, la

 aniversări, acasă, sau la Radu Albala, sau la alții, se vorbeau lucruri necurate, se mai citeau poezii de bătaie de joc despre guvern, și nu-știu-ce. In luna aprilie-mai, văzînd că el nu cedează și nu-și trădează prietenii mai mult decît trebuie, securitatea a ajuns să folosească metoda clasică de a transforma un proces politic în niște fapte penale, adică s-au legat de chestia cu dolarii pe care i-au găsit acasă.

•

ANDREI URSU:

STADIUL ANCHETEI, SEPTEMBRIE 1994

Pe data de 2 septembrie, am vorbit cu dr. Costandache din Constanța (Str. Banu Mihalcea 76). Mi-a relatat că, după ancheta din 1990, a mai fost interogat de două ori, de alți procurori, în legătură cu cazul tatălui meu. Cel mai recent, a fost interogat la Constanța, în primăvara lui 1994, și în timpul acestei interogații a fost supus la presiuni spre a-și schimba depoziția inițală. I s-a cerul să declare că s-a făcut o greșeală operatorie care a cauzat moartea tatălui meu; de asemenea, i s-a cerut să-și schimbe declarațiile privitoare la starea tatălui meu la venirea în spitalul Jilava, spre a pune la îndoială timpul care trecuse de la administrarea loviturilor. Mi-a declarat că nu și-a schimbat depoziția, că operația a fost condusă corect,

dar că singurul dubiu îl are cu doctorul anestezist, lonetec, pe care îl bănuie că, la un ordin „de sus“, nu i-a administrat tatălui meu o injecție esențială pentru revenirea din anestezie, drept pentru care ar fi putut surveni moartea. Mi-a spus că e convins că tatăl meu a fost ucis premeditat prin ordin de la Ceaușescu, pentru injuriile din jurnalul său la adresa familiei dictatorului.

Dr. Costandache mi-a spus că mai multe detalii care să confirme cele ce mi-a spus pot să obțin de la dr. Hristenco Vladimir (care lucrează în prezent cu dr. Ciulcu la spitalul Budimex și a fost mîna întîi la operația asupra tatălui meu) și de la dr. Ghiță Gheorghe, care a fost mîna a doua. Mi-au spus că, deși de obicei opera el însuși, și în acest caz a cerut să-l opereze pe tatăl meu (pe care întâmplător îl cunoștea din copilărie), nu a

 fost lăsat, fiind un caz „foarte special[14], pentru care au fost chemați de acasă chirurgii spitalului mai sus amintiți.

Pe data de 16 septembrie 1994, am obținut o audiență la procurorul colonel Joarză, care în prezent se ocupă de cazul tatălui meu, lucru pe care îl știam de la procurorul colonel Dan Voinea, care se ocupase inițial de acest caz. Procurorul Joarză m- a primit cu răceală și după o zi de amînare, deși întrevederea pe care i-o ceream nu era decît de cinci minute și era strict informativă.

Mi-a relatat că a preluat dosarul tatălui meu în urmă cu cîteva luni (posibil noiembrie 1993, sau începutul lui 1994, după datele unor declarații pe care le-am văzut în dosarul pe care mi l-a arătat fugitiv).

Mi-a spus că dosarul inițial (început în 1990 de către colonelul Voinea) era incomplet: doar 8 martori audiați, din cei 30 de ofițeri și subofițeri din personalul arestului miliției din Rahovei 39, și că el i-a audiat pe toți. Mi-a relatat că în urma unor noi „elemente[44] (pe care nu mi le-a specificat, chiar la insistența mea) a reanalizat și supus concluziile comisiei din 1990 către „comisia supremă medico-legală[44]. Mi-a arătat fugitiv un dosar voluminos pe care am văzut semnăturile președintelui acestei comisii, Vladimir Beliș, cît și ale altor 5 sau 6 membri.

Am putut vedea în fugă, pe prima pagină a dosarului,

că noua comisie infirmă concluziile comisiei din 1990 și susține raportul medico-legal din 1985, întocmit de medicul legist Cavaliotti.

In explicațiile sale, procurorul Joarză a repetat că nu îmi poate spune nimic sigur, dar că nu se poate baza decît „pe lege[44] și pe „documente scrise[44]. Mi-a spus că „se spune[44] că tatăl meu a fost bătut de un deținut, coleg de celulă. Acest fost deținut ar fi fost plecat în SUA pentru o vreme, după care a revenit în țară. Că nu îmi poate spune motivele bătăii, dar că în orice caz vinovății au intrat probabil în amnistie. Că ofițerii „polițiști[44] nu se pot face vinovați decît de „neglijență[44] pentru faptul că nu l-au dus pe tata la spital „pentru o perioadă de timp[44]. Chiar și perioada de timp este acum pusă sub semnul întrebării („în 1990 s-a spus că au fost parcă 4 zile, dar noua comisie spune că nu se poate ști sigur: pot fi 12 zile, sau 4, sau chiar una.[44]) De aceea, nu se poate spune cu precizie cine l-a anchetat în ziua cînd a suferit loviturile („cîteva - două-trei lovituri[44]). Că unii martori, printre care dr.

Costandache, au dat declarații noi prin care tatăl meu ar fi spus că a fost bătut de un coleg de celulă.

I-am spus că, din cunoștințele mele, încă din 1990 se dovediseră clar cauza morții și implicațiile politice ale acestei crime, iar între timp au apărut încă mai multe informații prin care se putea dovedi asasinatul politic prin ordin de sus. La insistențele mele, a spus că și el presupune că acest caz a avut implicații politice de la vîrf, dar că nu poate spune nimic acum. Că știe și de dosarul și ancheta Securității asupra tatălui meu, dar că din partea lor nu a obținut nimic și că nu se poate baza decît pe „faț>te“.

In final, mi-a spus că „într-o lună, o lună și jumătate[11] va finaliza cercetarea și-mi va da de știre asupra rezultatelor. Că domnul procuror general Drăgulin e la curent cu mersul anchetei și că în final va superviza concluziile și măsurile care se vor lua.

ANDREI URSU:

ANCHETA ÎN CAZUL „GHEORGHE URSU“ A DEVENIT O FARSĂ JURIDICĂ

Noua variantă a anchetei, alcătuită cu mare efort pentru a-i disculpa pe adevărații criminali, este o adevărată farsă juridică. Deși confecționată cu o migală demnă de o cauză mai dreaptă, rezultatul *- în momentul de față - nu este numai absurd din punctul de vedere logic, medical și juridic, dar este o înscenare scandaloasă care va face rușine întregii justiții românești.

Pe scurt, concluziile — categorice — ale anchetei din 1990

„Din actul medico-legal rezultă că moartea numitului URSU GHEORGHE EMIL a fost violentă și s-a datorat peritonitei generalizate prin perforarea post-traumatică de ansă ileală.

Prin coroborarea leziunilor traumatice consemnate în foaia de observație clinică cu constatările făcute intra-operator și la autopsie, precum și cu declarațiile martorilor audiați în cauză, rezultă că leziunile externe și interne s-au putut produce prin loviri repetate cu corpuri dure în regiunea abdominală, cu circa 3-4 zile anterior datei de 17.11.1985. Intre leziunile suferite și moarte există o legătură de cauzalitate.

Avînd în vedere calitatea persoanelor care se fac vinovate de moartea deținutului URSU GHEORGHE EMIL, respectiv ofițerul anchetator, șeful arestului și șeful direcției cercetări penale din IGM din anul 1985, propun comisiei sesizarea Direcției Procuraturilor Militare pentru definitivarea cercetărilor în cauză.“

Alte probe

La acestea adaug rănile adînci, recente, de pe

abdomen, spate, gît, față, și urmele de cătușe pînă la os pe care eu însumi, alături de alți membri ai familiei și prieteni, le-am văzut pe

 cadavrul tatălui meu.

Și hainele pline de sînge închegat - pulover, pantaloni, o cămașă făcută zdrențe - date înapoi la Jilava. Și mărturisirile pe care ni le-au lacut infirmierii Cristian și Fuiorea de la IML, precum că „toate organele, splina, ficatul erau făcute praf".

Și foaia de observație a doctoriței Sorana Marinescu, care era de gardă în acea zi și care consemnează „echimoze de diverse mărimi pe hipogastru și pe flancuri, abdomen acul, cu peritonită generalizată. “

Și depozițiile singurului martor ocular care nu facea parte din sistemul torționar, un medic deținut la Jilava, dr. Costandache.

Vizita la dr. Costandache

Pe 2 septembrie 1994, l-am vizitat pe dr. Costandache la Constanța (str. Banu Mihalcea 76). Mi-a relatat că, după ancheta din 1990, a mai fost interogat de două ori, de alți procurori, în legătură cu cazul Ursu. Cel mai recent fusese interogat la Constanța, în primăvara lui 1994, cînd a fost supus la presiuni spre a-și schimba depoziția inițială dală procurorului Dan V oinea. 1 s-a cerut să declare că s-a lacut o greșeală operatorie. De asemenea, noul procuror i-a cerut să-și schimbe declarațiile privitoare la starea pacientului la venirea în spitalul Jilava, spre a pune la îndoială timpul care trecuse de la administrarea loviturilor (vezi noua comisie medico-legală în frunte cu dr. Vladimir Beliș).

Dr. Costandache mi-a spus că nu și-a schimbat depoziția și nu și-o va schimba. Mi-a spus că nu.e nici o îndoială că tata a fost ucis de securiști. Mi-a reprodus cuvintele lui - că fusese „lovit sălbatic, în urmă cu cîteva zile, cu șpițul în burtă, de anchetatori". Mi-a spus că, atunci cînd a fosl dus la Jilava, era într-o stare „îngrozitoare", ca urmare a acestor bătăi, și că datorită lor a murit. (Dr. Costandache a fosl ultimul care a vorbit cu lata, în timp ce-1 pregătea pentru intervenție.)

Mi-a mai spus că are dubii în legătură și cu doctorul anestezist, lonatec, pe care îl bănuie că, la „ordin de sus", nu i-a administrat tatei, după operație, o injecție esențială pentru revenirea din anestezie, astfel ca moartea să survină cu siguranță.

334

Vizitele la procurorul Joarză

Intr-o primă întrevedere cu procurorul Joarză, din octombrie 1994, aflasem de existența unei noi „concluzii[1]'' medico-legale semnată de Vladimir Beliș, directorul Institutului de Medicină Legală, acum, ca și sub Ceaușescu. Aceasta anula avizul comisiei din 1990. Procurorul Joarză mi-a spus că „au apărut elemente noi“ (nespecificate; aceleași cuvinte folosite și de Clită, ulterior), care au necesitat noua expertiză. Aceasta „stabilea[11] că „nu se mai poate stabili cu precizie[11] (!) cînd fusese bătut - „în urmă cu poate 12 zile, poate 4, poate doar una“. Că „a trecut mult timp și că nu se mai poate ști cu exactitate[11] (!).

Evident, una din căile de mușamalizare era să pună sub semnul întrebării întîrzierea premeditată a ducerii la spital. De asemenea, anulînd certitudinea datei, nu mai putea rezulta care anchetator administrase loviturile fatale, în cazul în care auto- învinuirea lui Clită va cădea. (Metoda apare și în noua variantă: textul învățat de Clită, care „ține minte[11] multe detalii, doar ziua „loviturii[11] este vagă.)

Procurorul Joarză tergiversa, poate, în speranța ca martorii incomozi vor „dispare[11]. Sora mea și cu mine l-am întrebat în ultimul an de mai multe ori despre mersul anchetei, și de fiecare dată ne spunea că „e gata într-o săptămînă[11]. Nici pînă în ziua de azi nu a început procesul.

Și nici dosarul de la securitate al tatălui nu ni l-a înapoiat.

Farsa cu Clită

Conform amnistiilor din 1988 și 1990, singura vină din timpul regimului Ceaușescu pentru care cineva poate să fie trimis în instanță este crima cu premeditare.

Procurorul Joarză a decis deci să „creadă[11] o crimă „prin imprudență[11], convenabil pusă pe seama unui aparent co-celular, Marian Clită, care ca prin minune se „confesează[11] ca la comandă (după ce, de cinci ani, dădea cu totul alte declarații). El îi absolva astfel pe Pîrvulescu și ceilalți de crima cu premeditare, știind că nici lui nu i se va întîmpla nimic, așa cum singur o declară. Și asta tocmai cînd fostul deținut tocmai intrase din nou în închisoare

 pe termen lung. Nu cred să vă mire faptul că acest Clită a fost eliberai la scurt timp după acest tîrg.

Cît privește textul învățat de Clită, deși întocmit cu mare osteneală și presărat cu elemente „credibile[11], conform tehnicilor de dezinformare știute, și în care, în nenumărate locuri, se recunosc chiar cuvintele procurorului Joarză, este o mostră de inadvertență și aberații. Ca să citez doar cîteva exemple:

Pretinde că lovitura fatală (una singură!) i-a dal-o el, „cu piciorul gol[11], cauzînd o ruptură de 10 cm intestinului subțire! Contrazicînd deci flagrant concluziile anchetei din 1990, avizul comisiei medico-legale, depozițiile martorilor etc., din care rezulta clar că leziunile și moartea au fost urmarea unor „loviri repetate cu corpuri dure[11], acest scenariu mai este și o imposibilitate fizică, și medicală.

Ca să motiveze de unde știe toate detaliile recente ale cazului, Clită pretinde că, aflat în închisoare, asculta pe viu - înlîinplător?! - emisiunea de la BBC de jumătate de oră despre cazul Ursu. Că tot în închisoare „i s-a dat să citească interviul lui Andrei Ursu din Cotidianul[11] - despre care își aduce aminte și data exactă. L-au pregătit ce l-au pregătit, dar nu și cum să ascundă pregătirea. In timp ce în alte părți i-au lăsat adevărate „lacune de memorie[11], de pildă:

își „amintește[11] că „Gheorghe Ursu avea cam la lin

85[11]. Tata avea lin 70.

In schimb, uită numele celui de-al patrulea co-celular (posibil Stere Caracostea), un martor totuși la crima lui!

Pretinde că întîrzierea deliberată a trimiterii la spital, o altă dovadă clară a intenției de ucidere, a fost dictată de doctorul arestului, un anume Anghel. Și nu întîmplător, căci acesta a decedat între timp!

Iar în cuvintele procurorului Joarză, întrebat cine poartă această vină: „Nu știu cine-o fi fost de vină, cel mult doctorul arestului[11]. De parcă, în 1985, în arestul Securității, medicul putea să ordone executarea unui deținut, mai ales a unuia despre care se interesau cel puțin doi miniștri autohtoni, șeful securității statului român și departamentul de stat american!

Clită chiar pretinde că i-ar fi spus lui Anghel: „De ce nu l-ați dus la timp? Eu am bătut la ușă, v-am spus cum l-am lovit, voi i-ați făcut papaverină și scobutil compus. Voi sînteți competenți, sînteți 336
doctori, și sînteți și organul represiv la vremea asta“(!). Iar Anghel i-ar fi răspuns, spășit: „Bine, eu sînt nevoit să mă pensionez sau să trec în rezervă fiindcă neglijența mea vizavi de ce am administrat eu ăstuia a făcut ca omul să moară" (!!). Cîtă precizie în autoincriminarea pusă în gura unui mort! Fie și numai acest ridicol dialog face întreaga țesătură a minciunii limpede ca bună- ziua.

Și totuși procurorul Joarză mi-a spus clar că domnia sa „crede" această depoziție elucubrantă, concluzionînd :“Păi, ce să fac, domnu’ Ursu, să trimit în instanță morții?! „ - referindu-se tot la doctorul Anghel.

Deci nimeni nu poate fi trimis în judecată. In cuvintele domnului procuror Joarză, care din nou, pe alocuri, sînt identice cu cele ale lui Clilă, „ofițerii polițiști nu se pot face vinovați decît, cel mult, de neglijență, omor prin imprudență sau LCM" (lovituri cauzatoare de moarte), sau „sînt vinovați doar moral" etc. Iar toate aceste „vini" au fost amnistiate de două ori (atîl de Ceaușescu, cît și de actualul președinte Iliescu). Iar securiștii parcă nici n-ar fi existat. Cînd am insistat în legătură cu rolul Securității: „Păi, nu știți cum e, de la ăștia n-am obținui nimic!" . Mă-ntreb dacă

le-a trimis întrebările în plic, așa cum pretindea zilele trecute de la reportera BBC, sau le-a lăsat ri lesaj prin telefon.

Clită însuși nu e vinovat decît de „LCM", chiar dacă tot el recunoaște că a aplicat tortura sistematică ș muitor alți deținuți. Deci, în România post-decembristă, asasini și orționari periculoși, recunoscuți, se plimbă liberi și fac afaceri.

Cît despre Tudor Stănică și Vasile Gheo',;he, pe care Clita aparent îi „demască" doar ca posibili torționaj , cîtă vreme sînt la adăpost de „articolul 174" (omor), de fapt a< eștia dorm liniștiți: nu au funcții actuale, și nici nu pot fi judecați, chiar dacă au ordonat tortura, această vină fiind de asemenea amnistiată. Toate celelalte nume implicate de Clită cu atîta pompă fac parte din aceeași categorie - nu le pasă ce zice lumea, regula (și legea) este că oricum nu pot fi pedepsiți, deci de ce să nu accepte cacialmaua, cînd se joacă pe scobitori? Iată deci cum funcțione în România deceniului zece conspirația tăcerii: toate rnî .me murdare se spală una pe alta. Pentru că, dacă unul ar fi într-adevăr condamnat pentru un omor săvîrșit sub Ceaușescu,

 mulți alții ar putea urma.

Lovituri cauzatoare de moarte? Omor prin imprudență? Neglijență în serviciu? Toate aceste eufemisme, care ar părea ridicole dacă n-ar fi criminale, de fapt echivalează cu o nouă amnistie. O amnistie pentru crimele premeditate ale foștilor securiști, enunțată de puterea judiciară actuală, și care se auto-învestește astfel cu o putere executivă.

I-am spus în iulie domnului procuror Joarză că o lume întreagă - în România și afară - știe că a fost un asasinat politic și că va fi scandalizată de un asemenea deznodămînt. „A, păi, nu știam că pe dumneavoastră vă interesează să-i dăm, așa, o culoare politică... Ei, pentru asta va trebui să mai lucrez puțin, dar pînă în august sînt gata..."

Adevărul uciderii tatălui meu de către ofițerii de Securitate și Miliție, pentru convingerile sale politice, este știut de o țară întreagă și de nenumărate organizații și oficialități din lume, și va rămîne în istorie

ca un simbol al crimelor regimului totalitar din România. Iar dacă e lăsată în forma sa ascunsă, ,,soluția“-farsă judiciară va rămîne și ea, în istoria acestor ani, ca un simbol al stagnării politice și restaurării puterii, în funcții sau în umbra acestora, a fostei oligarhii roșii.

Oricîte înscenări ar face actuala procuratură, oricîte depoziții ar culege, chiar mai bine ticluite decît spectacolul de bîlci montat pînă acum, nu vor putea schimba adevărul istoric. Adevăr știut de opinia publică și cu care toți cei implicați vor trebui să se confrunte, fie că sînt ,,amnistiați“, sau nu.

Justiția din România a fost și ea pînă acum părtașă, într-un fel, la asasinarea tatălui meu, prin faptul că i-a ascuns pe adevărații criminali.

GEORGETA BERDAN:

DREPTUL LA REPLICĂ

Am întîlnit, cu stupoare, numele meu și al fratelui meu, Gheorghe Ursu, într-o corespondență semnată Sanda Rădulescu - București, publicată la „Curier[11] în revista „22“ nr. 17/ 6- 12/05/1993.

In primul moment m-am gîndit să las scrisoarea fără răspuns, eu nefiind o persoană publică, numele meu neavînd vreo relevanță pentru cititori. Nu putea răspunde nici fratele meu, care, după cum se știe în întreaga țară și străinătate, a fost asasinat, în tortură, de către securitate în noiembrie 1985. Ulterior, mi-am dat seama că tăcerea rnea ar fi condamnabilă față de

memoria tuturor celor care au fost torturați în închisorile comuniste, de asemenea, față de oamenii de bună-credință care sînt datori să cunoască adevărul.

Ceea ce mi se pare a fi o premieră în domeniul ororii este că, pentru prima dată în acești ani, de cînd țara noastră a ieșit din sumbra noapte, imens prelungită, a regimului totalitar, se face de fapt apologia asasinatului politic. Corespondența încriminează revista „22“ (ca și cotidianul România liberă) și implicit forurile internaționale care au demascat și au cerut aflarea adevărului în cazul fratelui meu „Pentru încercarea de a fi făcut un erou din Gheorghe Ursu, Iară a se fi interesat cine a fost Gheorghe Ursu“. Acest lucru i se pare exagerat și de neînțeles.

Trebuie să spun că revista „22“ a prezentat de trei ori în acești 3 ani cazul Gheorghe Ursu ca pe un caz de asasinat politic care trebuie cunoscut, și cei ce se fac vinovați, demascați. Aceeași poziție au avut-o și alte ziare și forurile internaționale față de acest caz. Nu este vorba în nici una din relatările din presă de vreo campanie de confecționare a unui mit, a unui statut de erou, ci, pur și simplu, de intrare în legalitate, de aflare a adevărului despre o crimă abominabilă. Corespondența pledoariei implicite pentru Securitate justifică asasinatul, considerîndu-1 pe Gheorghe Ursu vinovat de următoarele:

- „a luptat pentru introducerea comunismului la noi în țară.“

în 1944, fratele meu era elev în ultima clasă de liceu și în 1945 a devenit student la Politehnică - Facultatea de Construcții, pe care a absolvit-o în 1949, după care, timp de 35 de ani, a lucrat ca inginer proiectant la același institut de proiectare în construcții. S-a înscris în UTC alături de destui tineri care își exprimaseră simpatia și credința față de forțele antinaziste, aliate, care reprezentau în acel moment speranța lumii. în timpul facultății a devenit membru de partid, din care a fost exclus în anul 1950. Spiritul său liber, punînd

întrebări eretice și dușmănoase pentru acea vreme la adresa măsurilor pe care PCR le luase deja în țară, l-a transformat foarte devreme, în anii marii represiuni, în opozant al partidului din care făcuse și el parte. Toată istoria acestor adeziuni și destrămări sufletești, interogări despre ceea ce se petrecea în lumea noastră de atunci, a fost consemnată zi de zi, timp de aproape 40 de ani, în jurnalul său personal, devenind în esență o sursă de documentare despre istoria distrugerii unui popor de către barbaria superorganizală a comunismului.

- „Gheorghe Ursu a făcut gașcă cu Lica Gheorghiu și a beneficiat de toate avantajele care decurgeau de aici.[1]'

Această acuzație nu corespunde realității deoarece nici fratele meu, și nici eu, și nici unul din prietenii noștri nu au cunoscut-o personal pe Lica Gheorghiu, care evolua pe o altă orbită socială. Despre avantajele rezultate în urma acestei relații nu poate fi vorba.

- „Ați stat de vorbă cu cineva care știe cine a fost Gheorghe Ursu?“, se întreabă doamna (?) Sanda Rădulescu.

Pot afirma că, datorită gesturilor minunate ale ziariștilor, ale celor care au luptat și luptă pentru drepturile omului în condiții, uneori, de mare risc, s-a putut afla din primele momente cine a fost Gheorghe Ursu: un intelectual român care a fost denunțat de cîțiva colegi de birou că deține un jurnal compromițător, periculos, a fost anchetat, arestat, torturat și asasinat de securitate în anul 1985. Tot el a fost autorul unui volum de poezii, al unui album despre Litoralul românesc, la care participase el însuși ca proiectant, și al unui alt manuscris depus în 1981 la Editura Albatros, care face elogiul ideii de civilizație și cultură a Europei și care a apărut abia în 1991 sub titlul „Europa mea“.

Cine a fost Gheorghe Ursu? Să se gîndească cititorul. Eu pot

 să-i ofer următoarea amintire, ca să-și poată fixa un răspuns drept: m-am întîlnit în vara lui 1985 cu fratele

meu - printre ultimele întîlniri - în Cișmigiu, pentru a fi la adăpost de orice ureche electronică. Ancheta privind analizarea jurnalelor confiscate și a numeroase manuscrise (poezie, proză, fișe de cinefil și spectacole) fusese terminată. Securitatea îi oferea șansa de a închide cazul lui în schimbul unor declarații care ar fi putut să pună sub acuzare pe câțiva oameni de cultură pe care el îi cunoștea bine și pe care îi pomenise des în paginile jurnalului. Era vorba de Geo Bogza, Nina Cassian, Iordan Chimet, Radu Albala și alții. In acea convorbire, fratele meu mi-a declarat că, deși fusese amenințat de către anchetatorul securist, refuzase colaborarea și se întreba ce urmări ar putea avea acest refuz. Ceea ce a urmat, știm cu toții.

București
17.05.1993

INTERVIU CU DOMNUL MAGISTRAT DAN VOINEA

Rep: Cum ați ajuns la cazul Ursu?
Dan Voinea: în ianuarie 1990 mă ocupam din partea Procuraturii Militare de rezolvarea unor plângeri în legătură cu fosta Securitate, în special fosta Direcție VI. In această calitate am primit plângerea doamnei Berdan , sora lui Gheorghe Ursu . A venit însoțită de Radu Filipescu, Gabriel Andreescu , Silviu Brucan , Alexandru Stark care doreau să viziteze beciurile Direcției de Cercetări Penale. Eu i-am primit, i-am condus peste tot; s-a filmat și s-a transmis pe postul național.

Doamna Berdan a depus un memoriu în care cerea să se facă o anchetă legată de moartea fratelui ei.O cauza dificil de cercetat fiindcă majoritatea anchetatorilor lui Gheorghe Ursu se aflau chiar acolo, în Direcția VI și erau destul de bine văzuți. Noua putere nu renunțase la serviciile lor. De fapt, mai sunt folosiți și astăzi. Rep: Puteți exemplifica?
Dan Voinea: Sigur că da. Toți ofițerii de la Direcția VI , mai puțin unul judecat pentru furt , au rămas în structurile SRI. S-a schimbat doar numele: au devenit Direcția Juridică.
Cum am început această anchetă delicată? Am vrut să aflu mai multe despre viața lui Gheorghe Ursu înainte de a fi arestat. In timpul primelor cercetări am fost însoțit și de un ziarist de la Grupul pentru Dialog Social.

Am încSput cu audierea foștilor colegi de la Institut (locul de muncă al lui Gh. Ursu, n.ed.), inclusiv a celor care l-au denunțat. Așa am ajuns la Pîrguța care este autoarea denunțului, deși denunțul oficial a fost făcut de directorul Institutului. Pîrguța a fost cea care i-a predat o parte din jurnalul lui Ursu în care acesta descria, cu mult aplomb și umor, principalele momente din viața politică a țării, de atunci. Am spus umor pentru că societatea' condusă de Ceaușescu era un fel de comedie umană, o bătaie de joc la adresa tuturor. Gheorghe Ursu a sesizat acest aspect, pe care lumea nu-1 observa, poate și datorita educației primite. Noi eram mutilați psihic, nu gândeam prea mult. Inginerul

Ursu era un gânditor solitar și cred că acest jurnal era prietenul lui, acolo se regăsea pe el. Acest jurnal este foarte important și trebuie făcut 342 • totul pentru recuperarea lui.

Eu îl văd pe Ursu ca un fel de Socrate, un înțelept care judeca societatea în care trăia. El a fost victima acestei libertăți de gândire. A deranjat modul în care gândea și reținea în scris acele observații zilnice. A deranjat-o pe Pârguța, pe directorul general, Securitatea, statul comunist de atunci. Cred că în baza acestor jurnale am putea analiza foarte bine acel stat socialist pe care toată lumea dorea să-l construiască cu atâta ardoare; lumea aceea formată din ființe donate psihic, unde toate persoanele trebuiau aduse la un numitor comun. Celui care gândea prea mult i se dadea în cap ca să gândească mai puțin , iar cel ce gândea prea puțin era ajutat cu un minimum de cunoștințe. Se urmărea crearea unei lipse de personalitate, ceea ce înseamnă și lipsa unor calități umane. A vorbi și a te mișca așa cum îți spune cineva înseamnă că ești ca un robot și nu ajuți cu nimic specia umană. Adevarata gândire creativă se dezvoltă numai în libertate. Această libertate de a gândi a fost exersată de Ursu în aed jurnal.

In stalul democratic pe care vrem să-l construim legea trebuie să apere aceste idei pentru care au murit oameni; instituțiile care protejează libertatea de gândire și de expresie să devină coloana vertebrală a viitorului nostru drept.

Dar să ne întoarcem în timp. Am vrut să fac o anchetă de maximă transparență, dai- am greșit teribil. Urmarea a fost că am devenit eu ținta criticilor de tot felul.

Rep: Vă referiți și la episodul în care Dan Pavel a sciis (în numărul din revista 22 dedicat lui Gh. Ursu, din aprilie 1990) că aveați pistol?

Dan Voinea: Da. Deranja că purtam pistol. II aveam ca să mă apăr. Anchetam o crimă și era conform regulamentului. Iar atunci a fost o perioada în care fiecare ofițer era obligat să-și poarte arma la el.

Astfel , am ajuns la concluzia că nu e bine să știe toată lumea ce fac eu.

După primele verificări de la Institut, m-am dus, neanunțat, la Spitalul Jilava. Mi-am făcut singur o adresă oficială și am cerut dosarul. N-am cerut aprobarea Procurorului General și foarte bine am făcut, căci nu au avut timp să-l ascundă.

Astfel am găsit primele probe obiective: actele medicale. Era descrisă starea în care a fost dus Ursu la Spitalul Jilava. Examenul extern: multiple echimoze la nivelul torac'elui și pe brațe. Echi-

 moze ce aveau corespondent și la examenul intern ce i s-a lacul la operație. Am ridicat dosarul care devenise proba de bază în a demostra că Gh. Ursu a avut parte de o moarte violentă, și nu de una patologică, cum se spunea.

Aveam acum dovada obiectivă că fusese victima unor torturi, deci trebuia să-i găsesc pe cei care îl torturaseră. Pentru a demonstra că nu a fost moarte patologică am cerut o expertiză IML. Actele medicale menționau clar că Ursu nu suferise cu nimic și nu fusese tratat de nici o boală a intestinului subțire.

Concluzia medicilor a fost: moarte violentă. Datorită unor multiple și foarte puternice lovituri în zona abdomenului, intestinul subțire s-a spart, iar conținutul acestuia s-a vărsat în sânge provocând o septicemie.

Se cerea o anchetă, cu toți ofițerii care l-au cercetat. Căci Ursu a fost victima întregului sistem represiv de atunci, el trecând prin furcile caudine ale miliției și securității. Anchetele s-au succedat la intervale mici de timp. El nu era niciodată uitat în celulă; la 2-3 zile era scos și bătut de cadre militare, ofițeri superiori din miliție și securitate.

Ren: Vă amintiți să fi văzut un bilet care certifica o scoatere la anchetă pe 15 noiembrie 1985, bilet care apoi a dispărut?

Dan Voinea: Eu răspund de tot ce am scris în acel dosar. Am procedat tot timpul conform regulamentului. Când am ridicat biletele de la arestul IGP-ului , am trecut totul într-un document de ridicare. Nu pot să

mint pentru că acel proces verbal poartă și semnătura celui de la care am ridicat documentele.
Rep: Deci l-ați văzut?
Dan Voinea: Sigur că da. E vorba de ziua de vineri, când a fost scos la anchetă și bătut. Eu am ținut acel bilet în mână. Mai mult, în baza lui l-am audiat pe Tudor Stanică, a cărui semnătură era pe biletul de scoatere din arest, din data de 15 noembrie. Acesta a recunoscut că era semnătura lui. L-am chemat special pentru această notă, căci eu îl culpabilizam pentru scoaterea lui Ursu la anchetă.
Rep: Tot vineri, în jurul orei 14, avocata sa, doamna Ulmeanu, i-a făcut o vizită și a constatat că era într-o stare nu foarte proastă. După aceea a urmat bătaia finală.
Dan Voinea: Nu știu câtă încredere putem avea în această avocată. Tot ea este cea care i-a spus doamnei Berdan că fratele 344

dânsei prezenta urme clare de violență. Dar poate nu era vorba de acea bătaie finală.

Gh. Ursu a fost dus la spital duminică dimineață, când Stănică nu se afla acolo. Deci, a fost scos în baza unei note care era deja semnată, pentru asemenea urgențe.
La o săptămână după ce am început anchetarea lui Stănică mi-a fost luat dosarul.
Rep: Deci acest document important, biletul scoaterii la anchetă în ziua de vineri 15 noiembrie, a dispărut?
Dan Voinea: Eu vă spun atât: în 1990 acest document exista. Dacă acum nu mai se află la dosar... Eu l-am audiat pe Stănică pentru biletul cu data de 15 noiembrie, nu 15 octombrie, cum scrie aici, legat de raportul de pedepsire. Ce interes putea să prezinte data de 15 octombrie?

In linii mari Stănică a negat totul. A fost nevoit să-și recunoască semnătura, dar a declarat: „Am semnat-o pentru că mi-a fost prezentată de șeful serviciului arest la propunera șefului de schimb, a subofițerului care a constatat abaterea și cu avizul medicului."'

In planul de anchetă trebuia să ajung și la bătăuși.

Faptul că a fost scos la anchetă era și proba că a fost bătut. Tudor Stănică avea apărarea pregătită: aveam de verificat 4 oameni. Urma să-i cercetez și apoi să mă întorc la Stanică să-i cer documentele în baza cărora a semnat aprobarea. De fapt, demolarea apărării sale, căci dacă ceilalți îl susțineau, le ceream documentele. Dacă nu le aveau, rezulta că Stănică l-a scos pe Ursu fiindcă l-a rugat Pârvulescu. Vinovatul trebuia să apară.

Dar.... într-o sâmbătă am fost chemat de acasă. Mă așteptau Manea Drăgulin, Cherecheanu, M. Levanovici, procurorul Vasiliu, Joarză care mi-au spus: „Tu ai un dosar cu Ursu. Adu-1 aici să vedem și noi ce putem face să-l terminăm." Eu le-am dat dosarul și de atunci nu l-am mai văzut. Dacă aș fi știut mai dinainte, aș fi făcut niște copii. Eu am rămas în momentul acela fără nimic.

Ceea ce este important în acel dosar este faptul că s-a demonstrat cu acte că moartea lui Ursu a fost urmarea torturilor la care a fost supus. Și totuși adevărul juridic cu privire la moartea lui Gh. Ursu nu e suficient pentru elucidarea acestui mister. Cazul a avut un mare impact social. Inginerul nu era un ins oarecare, era o valoare, un simbol al luptei împotriva comunismului.

Trebuie demonstrat faptul că Ursu a fost victima unui fenomen politic. Căci Joarză, după ce a analizat dosarul, îl transformă pe Ursu într-un infractor de drept comun. Vrea să-l omoare pentru a doua oara, să-i omoare spiritul. Căci deranjează în continuare anumite structuri ale aparatului represiv. Deranjează și crează teama de răspundere pentru ceea ce s-a întâmplat atunci. Deranjează și structurile politice care par a fi de acord cu acceptarea unui comportament violent (vezi decembrie 1989, mineriadele). Ori, un stat de drept nu poate admite crima ca mod de a acționa.

Rep: Dar de cele trei dosare din martie 1990, întocmite de fosta Securitate, cu file din jurnal, pe care le procurașerăți în prima parte a anchetei, ce știți? Se pare că au dispărut Iară urmă.

Dan Voinea: La începutul anchetei am solicitat SRI-ului

dosarele de urmărire informațională și penală ale lui Ursu și au venit foarte multe. Le-a văzut și Radu Filipescu.

Rep: Sunt descrise cu talent de prozator în articolul Gabriclei Adameșleanu, în numărul din aprilie 1990 al revistei 22.

Dan Voinea: Da. Am lacul niște copii, dar fără să mă gândesc că asemenea acte aveau să dispară. N-am crezut necesar să le țin sub cheie. Eu am restituit absolut toate documentele SRI-ului.

Rep: Se menționează într-o notă din mai 1985 că, în paralel cu dosarul Ursu, se întocmește și dosarul Udrea, care sună a nume de cod. Știți ceva de asta?

Dan Voinea: Nu, dar putem cere dosarul Udrea. Există posibilitatea ca aceste jurnale să se afle în alt dosar. Am înțeles de la Andrei Ursu că Joarză a promis că va înapoia dosarul, dar nu a lacut-o nici în ziua de azi. Și totuși jurnalul exista. L-am văzul și eu, cu țoale că n-am avut timp să-l citesc.

Rep: 11 știți pe Hodiș? Se pai e că acum e colonel în SRL

Dan Voinea: Da. Lucrează la Direcția Juridică a SRI-ului. Pe același post pe care era și înainte. îmi amintesc că în timpul cercetărilor din 1990 un ofițer de la Direcția VI, Iosif Jenică, mă tot amenința în stilul „Vezi că Stănică are prieteni. Or să te aștepte și or să-ți dea una în cap.“ Așa se justifică și faptul că aveam pistol.

Acel ofițer este astăzi comandant adjunct la Jilava.

Rep: Credeți că Ceaușescu a intervenit direct în condamnarea lui Ursu? ■*

Dan Voinea: Sistemul represiv s-a confundat cu Ceaușescu. Dar nu putem să dăm toată vina pe el, doar pentru că e mort. De vină sunt și ofițerii Securității care reacționau represiv fiindcă așa erau ei, așa gândeau.

Dar nu cumva și Ceaușecu era o creație a acestui sistem? Toate deciziile luate de el erau urmarea informațiilor primite. Probabil că cineva i-a spus: „Trebuie să scăpăm de el; am încercat toate metodele.“

Rep: Să nu uităm că era implicat și Departamentul de

Stat american. Deci nu putea fi doar decizia lui Pîrvulescu.

Dan Voinea: Evident. Și, oricum, când Ursu era scos la anchetă se știa claf că nu e vorba de nici o infracțiune. Când era vorba de valută, se confisca ce se găsea și gata.

Din documentele pe care le avem reiese că era scos la anchetă pentru jurnal. Era spionat și în cameră, de colegi. Nu l-a întrebat nimeni de valută, ci de jurnal, de anturajul său, de diverși prieteni scriitori.

Discuție consemnată de ***Victor Bârsan***

H.-R. PATAPIEV1CI

ASASINII PRINTRE NOI

Istorie contemporană

In decembrie 1984, două colege de birou răsfoiesc

un jurnal intim care aparține șefului lor. Toamna fusese Congresul al XIII- lea al PCR și cele două dau peste pagini virulent critice la adresa Congresului și Conducătorului. Chicotesc, se amuză. Dar se și tem. Mai sunt și alte însemnări, probabil caustice la adresa lor sau a colectivului de muncă. Se decid să predea manuscrisul securistului oficial al locului de muncă. Acesta îl predă la rindul lui directorului, care, conștiincios, face o adresă de sesizare a cazului către Ministerul de Interne. Pe 30 decembrie, cel denunțat este chemat la miliție, unde i se retrage fără explicații pașaportul care tocmai îi fusese acordat (pentru a-și vizita fiica, în Statele Unite). întors după sărbători la serviciu, constată dispariția jurnalului. Pe 7 ianuarie 1985, Securitatea îi percheziționează casa și îi confiscă cele 61 de volume ale jurnalului său intim, ținut fără întrerupere din 1944. Prin casă au mai fost găsite 2 mărci, 3 guldeni, 0,5 lire. Imediat au început anchetele la sediul Securității din str. Rahova nr.37-39, pentru infracțiunea de „propagandă împotriva orînduirii socialiste". Anchetele au durat, zilnic, pînă în luna aprilie, cînd încadrarea i-a fost schimbată în „operațiuni interzise cu valută". In tot acest timp i se cerea să-și toarne prietenii care apăreau în jurnale (și care erau, majoritatea, personalități ale vieții culturale). A refuzat. In iulie 1985, ancheta a fost sistată, deoarece începuse Conferința Helsinki pentru Drepturile Omului, în care guvernul comunist al României juca mica sa partitură mincinoasă. Pe 2 august, un ofițer de securitate prelucrează în fața colectivului „cazul", arătînd caracterul dușmănos al jurnalelor confiscate. Oare colegele care l-au denunțat jubilau? Pe 21 septembrie este arestat direct de la serviciu (Conferința de la Helsinki se terminase). E bătut sistematic în timpul anchetelor, care devin din ce în ce mai

 personale. Anchetatorii îl urăsc, căci ancheta progresează în ritmul parcurgerii jurnalelor, care sunt un rechizitoriu persiflant și lipsit de indulgență exact al celor care îl torturează. Torționarii caută să spargă această oglindă snopindu-1 în bătaie pe autor. E torturat la anchetă, de securiști, și apoi e torturat în celulă, de deținuți-torționari, care își reduc pedeapsa

turnînd și torturîndu-și colegii de detenție. Pe 13 sau 14 noiembrie este bătut atît de sălbatic cu un corp dur în burtă încît loviturile îi perforează intestinul subțire. Din acel moment fecalele încep să i se verse direct în abdomen, infectîndu-1. Se declanșează septicemia. Are dureri atroce de abdomen. Vomită sînge și are melenă. In celulă tortura continuă. Doborît de febră și durere, cere să fie dus la infirmerie și este, firește, refuzat. Pe data de 17 noiembrie 1985 moare.

Două zile mai tîrziu cadavrul este depus la Morga Panlelimon, iar fiul lui este înștiințat de un sectorist că îl poate vedea. încheieturile mîinilor au carnea roasă pînă la os. fața este lovită, iar corpul tumefiat. De la închisoare Jilava, unde a fost asasinat, sunt primite „efectele[1]" mortului: toate hainele sunt mînjile de sînge negru, întărit. Funcționarul de acolo refuză să declare cauza morții. Abia pe 23 noiembrie este eliberat un certificat de deces, cu diagnosticul *peritonită generalizată.* Dar pe 14, familia celui ucis este obligată să plătească echivalentul a zece salarii medii drept daune pentru infracțiunea de deținere de valută. In fine, cel asasinat este citat la 2 decembrie 1985 în fața instanței (Judecătoria sectorului 6) pentru deținere ilegală de valută. Procurorul, în rechizitoriu, propune pentru cel mort 7 ani de închisoare.

Cine a fost cel ales

Omul care a fost ucis în bătaie de Securitate în noiembrie 1985 se numea Gheorghe Ursu, iar prietenii îi spuneau Babu. Dar *cine* era Gheorghe Ursu? Gheorghe Ursu era un inginer care își cîștiga pîinea proiectînd blocuri. Avea o conștiință atît de vie a meseriei sale încît la cutremurul din 1977 a refuzat să părăsească blocul în care se afla, întrucît, a spus, dacă acesta cade, toate blocurile proiectate de el vor cădea și atunci merită să moară odată cu ele. Ceea ce proiectase Gheorghe Ursu s-a dovedit însă trainic, pentru că nici unul din blocurile făcute de el nu a căzut.

Și, din acest motiv, *din cauza lui nu a murit nimeni.* Spiritualmente, el a semănat multora dintre noi, cei care am trăit sub Ceaușescu, degradarea ultimă și comicul cel mai mizerabil. Firește, de vreme ce a fost ales, forma în care el își trăia reprezentativitatea era exemplară. Ca noi toți, se menținea în viață printr-o vie și neastîmpărată sete de cultură. Ca și el, noi toți am avut două vieți sub comuniști: una în care ne cîștigam supraviețuirea fizică, ca sclavi salariați la stat, și o alta, prin care ne recâștigam demnitatea, în care puteam visa și fi liberi, cultura. Cine nu a făcut coadă pentru cărți, pentru bilete la Ateneu sau la Cinematecă, cine nu a traficat xeroxurile cărților interzise, cine nu era cu ochii ațintiți pe vorbele, articolele și mișcările scriitorilor, acela nu știe ce însemna dragostea de cultură sub Ceaușescu. In egală măsură, cine nu a așteptat ore în șir pentru a-și ridica rația alimentară, cine nu a înghețat făcînd coadă la pîine, la lapte, la salam de soia, la orice aliment imaginabil, acela, deopotrivă, nu știe ce a însemnat Ceaușescu. Mizeria cea mai nerușinată trăia la rnulți dintre noi, aproape fără legătură, alături de setea cea mai dezinteresată de cultură, rafinament, artă. Așa era Gheorghe Ursu. Citea enorm, se pasiona după artele plastice, nu pierdea nici un film bun, era nelipsit la concertele Ateneului, voia să știe lot, era mîndru de soliditatea ingineriei sale, scria poezie așa cum respira, continuu, ținea jurnal de la 18 ani, era mai interesat de Conferința națională a scriitorilor decît de mîncarea pe care o mînca (și anume, la o cantină), era, ca mulți dintre noi, un doimaist convins. Și, firește, ca noi toți, Gheorghe Ursu își bătea un joc nebun de Ceaușescu, de prostia, vanitatea, fanfaronada, falimentul și nebunia regimului său, deopotrivă hilar și atroce. Prin urmare, aș spune că Gheorghe Ursu a fost întocmai ca fiecare dintre noi.

Mi-e limpede însă că *alegerea* lui Gheorghe Ursu a fost dublă. A fost ales de Securitate atît pentru că semăna cu noi toți, cît și pentru că, prin cîteva trăsături, Gheorghe Ursu diferea profund de noi toți. Cînd Gheorghe Ursu spunea bancuri despre Ceaușescu, el nu mai rămînea la băşcălie; la el, băşcălia devenise batjocură, iar batjocura se transformase în respingere

categorică; umorul lui era necruțător, pentru că, în privința regimului comunist, Gheorghe Ursu nu mai avea nici o iluzie: socialismul era inuman, mincinos și mizerabil. 0 altă trăsătură care îl lacea să nu semene cu noi era încăpățînarea. Noica spunea că ideile sunt o formă de

 încăpățînare. Ideea lui Gheorghe Ursu era libertatea: libertatea de a călători, de a contempla originalele operelor de artă, de a citi cărți bune, de a face amor, de a trăi cultural *totul.* Din această afirmare incondiționată a libertății, într-un regim care era al servituților de orice fel, a rezidtat și trăsătura care îl deosebea cel mai mult de noi. Gheorghe Ursu se lua în serios. Lua în serios prietenia, de aceea și-a avertizat prietenii de posibila lor implicare în ancheta care avea să-l transforme în cadavru și, tot de aceea, nu a turnat pe nimeni. Nicu Steinhardt spunea că valoarea pe care se bizuie practicarea dreptului este *curajul fizic în fața rrwrții.* De noi toți ceilalți, Gheorghe Ursu diferea prin acest lucru esențial, pe care se bizuie exercitarea oricărui drept: curajul fizic în fața morții. Odată denunțat, Gheorghe Ursu a intrat în logica propriei sale libertăți: s-a pus pe sine însuși garant al cuvintelor și faptelor sale. Adică a răspuns cu trupul său viu și irepetabil la agresiunea celor care voiau să îi suprime felul liber și nonconformist de a fi. Și a fost ucis, datorită acestei libertăți care nu se lăsa înjosită, și datorită memoriei sale excepționale, de instituția care s-a ocupat cel mai științific de strivirea și lobotoinizarea noastră: Securitatea.

Românii între ei

Morala sfirșitului lui Gheorghe Ursu e cutremurătoare. Pe 17 ianuarie 1990, pornind de la inițiativa sorei lui Gheorghe Ursu, s-a declanșat o anchetă în vederea descoperirii celor responsabili de asasinarea lui Gheorghe Ursu. Referatul final al anchetei, semnat de It. col. Dan Voinea la data de 3.1 martie 1990, propunea trimiterea în instanță a ofițerului anchetator (care s-a evidențiat prin brutalitate și în

represiunea din Decembrie 1989), a șefului arestului și a șefului direcției cercetări penale din IGM. Procuratura Militară nu a întreprins nimic timp de doi ani, iar cînd a începui să întreprindă a recalificat asasinatul ca „omor prin imprudență" (pentru a putea fi încadrat într-una din amnistiile date de Ceașescu și Iliescu) și a confecționat un vinovat benevol care îi inocentează pe securiștii anchetatori. Prima lecție a procesului asasinilor lui Gheorghe Ursu este că nu va fi nici un proces: asasinii lui slujesc în continuare în structurile prin care și puterea actuală domină societatea. Prin urmare, *acest tip de servicii* nu vor

 putea fi niciodată chemate în fața vreunei instanțe românești. In România, Justiția apără, prin orice abuz, pe stăpînii legii și ai țării. De aceea, dacă cineva care nu aparține Puterii vrea dreptate, nu va trebui să apeleze la o instanță din țară, pentru că nu va obține decît amînări (în chestiunea ridicată) și persecuții (împotriva persoanei sale).

A doua lecție se referă la cele două colege de serviciu care l-au denunțat. Astăzi, una dintre ele se căiește; cealaltă, însă, cînd își amintește de omul la a cărui asasinare a contribuit, obișnuiește să spună: „Ia mai dă-1 dracului și pe ăsta!“. Lucrul atroce este acesta: noi trăim printre oameni care par normali, dar care, confruntați cu responsabilitatea lor evidentă față de niște acte *îngrozitoare,* sunt incapabili de sentimente morale. Această observație se aplică în egală măsură și asasinilor și torționarilor lui Gheorghe Ursu. Aberația morală merge pînă acolo încît acești oameni sunt convinși că vina inorții lui Gheorghe Ursu îi aparține lui Gheorghe Ursu, deoarece, dacă acesta ar fi fost „cuminte", azi el n-ar mai fi avut nici o bătaie de cap.

Mai trebuie reamintit încă un lucru. Modul în care a decurs ancheta sugerează o implicare din ce în ce mai personală a anchetatorilor în torturarea lui Gheorghe Ursu. Gheorghe Ursu ajunsese să fie torturat cu ură. Era ca și cum, pe măsură ce i se citeau cele 61 de caiete confiscate ale jurnalului său, ura anchetatorilor sporea. De ce îl urau? Singurul răspuns plauzibil este că Gheorghe Ursu le pusese în fața ochilor, prin jurnalul său, o oglindă în care adevărul despre hidoșenia lor

absolută era spus net, pe șleau, așa cum face numai oglinda. Astfel, *din ură,* s-a luat decizia uciderii lui. Nu trebuie să uităm nici o clipă că Gheorghe Ursu a fost ucis în bătaie, după săptămîni de tortură dublă, atîl la anchetă, cît și în celulă. Lucrul care șochează cel mai tare, după indiferența Justiției și după lipsa de simț moral a torționarilor, este sadismul, ura, îndîrjirea, bestialitatea celor care l-au torturat. *Acești oameni continuă să trăiască printre noi,* protejați de o justiție aflată în slujba unei puteri care speră să se mai folosească, în același fel, cîndva, de serviciile lor.

In fine, ar mai trebui poate adăugat că unul din procurorii care, sub Ceaușescu, au spălat dosarul lui Gheorghe Ursu de orice urmă de asasinat politic, calificîndu-1 penal, este actualul procuror general al republicii, Manea Drăgulin.

352

COMUNICAT DE PRESĂ AL GDS ȘI AL FUNDAȚIEI „GHEORGHE URSU“

După cum s-a relatat recent în presă, folosind surse ce provin de la Secția Parchetelor Militare din Parchetul General, generalul de brigadă, magistrat Samoilă Joarză a definitivat rechizitoriul în cazul Gheorghe Ursu, inginer și scriitor, om de cultură, conlestatar al regimului Ceaușescu, victimă a represiunii comuniste. Rechizitoriul decide trimitera în judecată a lui Marian Clită, fost coleg de celulă cu Gh. Ursu, pentru omor și dispune neînceperea urmăririi penale pentru colonelul Tudor Stănică și pentru alți foști ofițeri de miliție și securitate implicați în anchetarea lui Gh. Ursu.

Reamintim că Gh. Ursu a decedat la 17 noiembrie 1985 în urma unei operații efectuate tardiv la spitalul penitenciar Jilava. Gh. Ursu fusese adus în stare gravă, cu diagnosticul de peritonită acută, provocată de fisurarea intestinului subțire în urma lovirii în abdomen cu vârful pantofului (cu șpițul, după cum a declarat însuși Gh. Ursu puțin înainte de a intra în operație) de către anchetator. Conform unui act anexat la dosar, Gh. Ursu fusese scos la anchetă cu câteva zile în urmă de

către It. col. Tudor Stănică, în acel moment locțiitorul col. Scarlet, șeful direcției de cercetări penale din IGM.

Cercetările în cazul Ursu au început la cererea familiei, imediat după Revoluție, și au fost stopate de îndată ce lt. col. Dan Voinea, procuror militai', a cerut sesizarea Direcției Procuraturilor Militare, pentru anchetarea colonelului Tudor Stănică și a fostului colonel, actualmente general (reactivat și avansat după Revoluție) Scarlet. Cercetările au arătat că nu au existat incidente între Gh. Ursu și foștii săi colegi de celulă, de exemplu Marian Clită.

In urmă cu aproximativ doi ani, dosarul Ursu a fost trecut din sarcina lt. col. Dan Voinea în sarcina gen. Samoilă Joarză. Prin această trecere, dosarul Ursu a cunoscut o evoluție neașteptată. Marian Clită, fost coleg de celulă, infractor de drept comun, a declarat că, la cererea It. col. Tudor Stănică, l-a supus pe Gh. Ursu la violențe fizice și, în cele din urmă, l-a lovit cu piciorul (neîncălțat) în abdomen, ceea ce a provocat perforarea

353 intestinului, peritonita și, prin întârzierea tratării acesteia, moartea victimei.

Declarația lui Marian Clită ridică mai multe semne de întrebare. .Mai întâi, este straniu că Marian Clită își modifică declarațiile, din 1990 până în 1994, și încă într-un mod defavorabil pentru sine. De asemenea, este absolut imposibil, din punct de vedere medical, să se producă o fisurare a intestinului printr-o lovire în abdomen cu piciorul gol. De asemenea, este absolut imposibil ca simptomele de abdomen acut să se instaleze în câteva secunde, cum rezultă din declarația lui Clită.

Este interesant de menționat că Marian Clită, spărgător de case și autor al mai multe acte de violență, este un deținut cu statut aparte. In loc să fie ținut în penitenciar, după cum cere legea, Clită este ținut și acum în arestul Direcției de Cercetări Penale a IGP din Calea Rahovei, de unde i se permite, iarăși ilegal, să iasă în oraș, să meargă acasă etc. Intr-una din aceste plimbări-cadou oferite ilegal, Clită a provocat un scandal, în care a bălul mai mulți cetățeni străini.

Incidentul a fost relatat în presă. Clită se recomandă colonel de poliție, specialist în probleme penitenciare; el și-a comandat și o caile de vizită în acest sens, în care, drept loc de muncă, este indicat: Penitenciarul Jilava, cam. 4'3. Ne putem întreba care este prețul plătit de Clită pentru aceste ciudate cadouri pe care le primește, ilegal, de la gardienii săi.

Surprinde iarăși, în evoluția cazului Ursu, disculparea ofițerului anchetator Tudor Stănică și a șefului acestuia, col. Scarlet. In momentul Revoluției, col. Scarlet era trecut în rezervă, pentru ca, ulterior, să fie reîncadrat în poliție și avansat general. La rândul său, Tudor Stănică s-a remarcat prin cruzimea cu care s-a implicat în reprimarea Revoluției; el a fost șeful grupului de milițieni detașați la Timișoara, unde a condus ancheta „huliganilor[1]", în zilele de 17-20 decembrie. Acum, Tudor Stănică este director al Credit Bank.

Disculparea acestor persoane, direct responsabile de uciderea lui Gh. Ursu, în baza unui decret de amnistiere dat de Ceaușescu în 1988, este inacceptabilă.

De asemenea, surprinde faptul că rechizitoriul nu spune nimic despre rolul jucat de Vasile Manea Drăgulin, în acel moment (1985) șeful secției urmăriri penale al Procuraturii Municipiului București, care a cercetat în mod ilegal dosarul (acesta era de 354 competența procuraturii militare) și care a trecut cu vederea violențele exercitate asupra lui Gh. Ursu, facându-se astfel vinovat cel puțin de infracțiunea de tăinuire. în acest moment, Vasile Manea Drăgulin este ambasadorul României la Praga.

Astfel, Rechizitoriul recent întocmit pare preocupat mai curând de acoperirea vinovaților reali decât de pedepsirea lor.

Grupul pentru Dialog Social și Fundația „Gh. Ursu" își exprimă decepția față de modul în care evoluează dosarul Gh. Ursu și speră că, în acest caz-simbol, justiția nu și-a spus încă ultimul cuvânt.

Din partea GDS,

Victor Bârsan
Radu Filipescu, președintele CA al GDS

Din partea Fundației „Gh. Ursu“,
Prof. univ. dr. Sorin Vierii, Președintele Fundației

București, 14.11.96

CAPITOLUL 7

MOȘTENIREA LITERARĂ ȘI MORALĂ A LUI GHEORGHE URSU

GABRIELA ADAMEȘTEANU:

DOSARELE SECURITĂȚII

Sînt doar trei dosare, două cu coperți de carton,

groase, legate cu sfoară, colțurile și cotorul învelite în pînză; sus, cu litere de tipar: MINISTERUL DE INTERNE. Apoi DOSAR nr. ..., referitor la (cu carioca verde și scris de rnînă) URSU GHEORGHE EMIL, înăuntru, foile unor caiete xerografiate, desfăcute, legate de-a valma împreună cu declarații cerute de securitate (autorul paginilor pus să spună cînd, de ce a scris ce-a scris, cu ce intenție, declarații sfîșietoare prin demnitatea lor, mai ales atunci cînd ai apucat să citești și restul actelor, și știi care va fi, și cum va fi sfîrșitul), invitații la concerte, la biblioteca franceză, liste de poeți, adrese, desene chiar, poezii, alte încercări literare... Un haos care e chiar viața (chiar viața noastră, le recunoști pe tine în notații de o sinceritate tipică artiștilor, în ironia și autoironia anumitor pagini, în ritmul trenant al existenței ce ne-a fost dată la toți - ore de serviciu, o ieșire la un 23 august obligatoru, o vacanță la 2 Mai, o speranță, o așteptare, o dezamăgire, siluetele colegilor de birou, priviți cu luciditate, dar și compasiune, făpturi banale, cu păcate banale: personaje ieșite din filmele lui Forman, măsurate de un ochi de adevărat cinefil; tineri abia ieșiți din adolescență, dar îmbătrîniți de obtuzitate și meschinărie; ei i-au și pregătit plasa care se va strînge în jurul lui, în fiecare din aceste zile banale de birou; ei i-au și semnat condamnarea la moarte prin tortură; el e singurul care nu știe; el, cel mai tînăr personaj al acestui tulburător roman care se întrezărește în foile amestecate, șterse, indescifrabile în mare măsură, ale jurnalului lui Gheorghe Emil Ursu; și cînd scrii asta îți dai seama că e un păcat să spui că 356

e un roman, e chiar viața, o viață a cărei aspirație (acesta e cuvîntul) permanentă spre adevăr și artă a fost plătită cu moartea prin tortură. Un exercițiu al sincerității (față de alții, față de sine) pe care îl au doar artiștii adevărați; o deschidere spre cultură, spre lume pe care numai adolescența o menține.,Paginile pe care le ofer ca exemplificare le-am ales unele doar pentru că sînt singurele care au suită (amintirea electorală) și mi

s-au părut a avea o stranie coincidență cu preocupările acestor zile, celelalte pentru că pot explica furia și cruzimea cu care a fost pedepsit, dacă sînt puse alături de orice pagină de ziar a acelor zile. Și totuși sînt mostre ale conversațiilor noastre zilnice, pentru care doar Gheorghe Emil Ursu a plătii cu viața. Am ales dintre cele cu „scriitori[11] pentru că desigur ar fi urmărit împreună cu noi evenimentul săptămînii.

Aș vrea să-i cer iertare pentru că a murit în locul nostru. Și pentru că încă o privire străină i-a pîngărit aceste pagini, scrise doar pentru sine - și încă în Săplăinîna Patimilor. (Deși, sînt convinsă că doar modestia l-a oprit să mai facă un pas înainte și să intre în spațiul prozei. Fragmentele date, repet, nu țin să demonstreze așa ceva. Eu, care am citit jurnalul, pot depune mărturie. Numai că nu despre asta este vorba.)

(text, apărut în revista „22“, an I, nr. 14, 20 aprilie 1990, p. 10)

BLOCUL DE TIMP ÎNGHEȚAT

„Am fost prins într-un mare bloc de timp înghețat[11], scria Gheorghe Ursu în poezia *Traiectorii.*

La 17 noiembrie se împlinesc zece ani de la asasinarea de către securitatea ceaușistă a bărbatului de 59 de ani (se născuse la 1 iulie 1926 la Soroca), inginer de profesie, poet, scenarist, prozator, iubitor de film, muzică și pictură, și care, lucru mai puțin obișnuit de la Maiorescu încoace, a ținut, cu începere de la 18 ani și pînă cînd a fost arestat, în septembrie 1985, un jurnal intim, cuprins în 61 de caiete (peste 6.000 de pagini). Motivul real al al acestei crime politice nu se cunoaște. Denunțat de două colege de birou de la ISLGC, Petre Elena și Pîrguța Croitoru (oare unde vor fi fiind ele?), pentru motivul de a ține un jurnal, este anchetat vreme de cîteva luni, solicitat să colaboreze cu securitatea și, în cele din urmă, arestat, torturat bestial și oinorît. Gheorghe Ursu nu era o persoană care să primejduiască regimul. Puțini știau de jurnalul său, în care consemna mai ales filmele văzute. Avea cîțiva prieteni, printre care scriitori și artiști. Șt. Aug. Doinaș îi prefațase singura cărte publicată în timpul vieții, placheta de versuri *Mereu doi* (Editura Litera, 1971).

Dan Deșliu, care se număra printre apropiații lui Gheorghe Ursu, credea că securitatea voise să ofere disidenților un exemplu. Să-i sperie, cu alte cuvinte, pe aceia pe care, din pricina reputației lor, nu îi putea trata cu destulă duritate. Trebuie să admit că, la acest nivel trivial, caracteristic securității, nu văd o explicație mai bună. I-a fost dat Iui Gheorghe Ursu să moară în locul unor confrați, aflați oarecum la adăpostul celebrității lor în țară și peste hotare. Ancheta deschisă după 1989 s-a împotmolit. Cele 61 de caiete, confiscate la 1 ianuarie 1985, n-au fost înapoiate familiei nici pînă astăzi, cu toată vîlva din jurul cazului în presa de după decembrie 1989.

Este uimitor cum viața repetă uneori literatura. In romanul lui Constantin Țoiu, *Galeria cu viță sălbatică,*

tipărit în 1976, este 358

relatată anchetarea de către securitate a unui tînăr intelectual pentru „vina“ de a ține un jurnal intim. Cînd am comentat romanul, la apariție, am remarcat tocmai grozăvia ca un jurnal, nedestinat publicării, să fie considerat corp delict într-un proces intentat în fond intimității ființei umane. Gheorghe Ursu a avut în realitate soarta personajului din roman. Mai puțin noiocos decît personajul, Gheorghe Ursu a făcut experiența umdinței și suferinței absurde pînă la capăt. Pînă la moarte, adică.

Blocul de timp înghețat în care am fost cu toții prinși, per: oane reale ori fictive, este comunismul. Procesul Iui Gheorghe Ursu este, în multe privințe, kafkian. Milan Kundera scrie într-o cari'' recentă: „...Tribunalul îl acuză pe K. fără să indice crima[1]’. Și: „K. este vinovat nu pentru că a comis o greșeală, ci pentru că a fost acuzat. Și, deoarece a fost acuzat, trebuie să moară[1]’. Iată răsturnarea de sens pe care comunismul a operat-o în materie de justiție. Ar mai fi de adăugat doar că nu o anumită faptă a omului este incriminată în procesele comuniste, ci omul însuși, cu toate rădăcinile lui, cu părinții, moșii și strămoșii lui, omul ca atare, și întrucît există ca ființă în lume. Tragedia lui Gheorghe Ursu este cea mai oribilă ilustrare ontologică a acestei aberații semantice, prin care comunismul și-a revelat esența kafkiană. Și în a :est plan, literatura a luat-o înaintea vieții.

(publicai. în. „România Iiterară“, nr.45 15-21 noiembrie 1995)

ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ:

POETUL GHEORGHE URSU

Fără îndoială, Gheorghe Ursu a fost un poet autentic, care, în cursul vieții sale, nu s-a bucurat de notorietatea cuvenită. Atîl volumașul „Mereu doi“, tipărit la editura „Litera[11], în 1971, cîl și poemele postume permit acum o apreciere dintre cele mai categorice.

Titlul primei plachete sugera, în general, natura lirismului lui Gheorghe Ursu: e vorba de o poezie pe eterna temă a iubirii, care - atunci cînd își alege forma tradițională, de obicei forma fixă a sonetului - devine un tipic lirism madrigalesc, așa cum o arată sonetul fără titlu care începe cu versul: „Cum ai făcut de-ai amăgit hazardul[11]. Specificul ei constă în perspectiva amplă, de dimensiune cosmică, în care se săvîrșește aventura erotică: cuplul, în poeziile lui Gheorghe Ursu, nu este nici arhetipal, nici individualizat, ci oarecum stihial, în sensul în care Erosul ar fi o dramă jucată de două dintre elementele primordiale - de pildă, pămîntul și apa. Intr-un poem intitulat „Dușmanul dragostei[11], poetul, enumerînd adversarii inexorabilei sale porniri, rostește peste ere: „dragostea mea fără șir/ pe care n-au putut-o contesta nici uriașele reptile terțiare/ nici vîntul plin de vești contrare/ nici mafia oglinzilor sperjure/ nici zorii care pradă zeii din pădure[11]. Altădată, în „atacul[11] său pasional, autorul, pentru a „sparge[11] reduta „streină[11], invocă un termen biblic: „Veniți, voi, trîmbiți de la lerihon...[11] Dezmărginire în spațiu și timp, de tip expresionist, stimulată tocmai de întîlnirea cu un corp femeiesc limitat de propriile-i fragede contururi, pasiunea amoroasă amalgamează regnurile și amestecă realul tern cu sublimul imaginar: „ești atît de tînăr și fără margini,/ de aceea cîmpul tău magnetic prinde plantele carnivore și porumbeii heraldici/ orice moarte începe în dragoste/ și moare-n moara domnului Quijote...[11] Veșnic pendul între „triumf și disperare[11] (poemul „Iți sărut[11]), sufletul îndrăgostit e asemenea unui ceva căruia „I s-a stins puzderia de stele[11], care urcă „Golgota zilelor[11], iar iubita îi apare ca o

„întunecată amiază[11]. Oximoronul nu apare ca gratuit, căci extazul amoros se configurează adesea ca un act

 nimicitor de ceea ce adoră: voluptatea nu poate să nu se însoțească de o delectatio morosa, suprema împlinire fiind ucigașă: „chipul din vis l-am ars cu apă tare/ Și - crunt unde acidul nu intrase/ Pe stînci, pe ochi, între sprîncene groase/ Am dat cu cenușiu peste culoare[11].

Nu lipsesc desigur din acest interminabil epitalam expresiile manieriste, în care forța cedează pasul nuanței și rafinamentului, caligrafiei grațioase: mă gîndesc la un alt sonet fără titlu, care începe cu strofa: „0 ploaie lină parcă-ți stă pe față/ Minusculă ca- n mîna lui Cellini/ E ploaie doar, sau chiar aciun feline/ Mișcări de curbe generează viață?“ Primul volum manifesta un acuzat suprarealism, de bună calitate, vădind lecturi poetice moderne, și o propensiune spre lucid, mergînd pînă la jocuri verbale subtile, la efecte de intertextualitate, surprinzătoare pentru anii respectivi. Acum, Gheorghe Ursu apare mai calm, mai echilibrat, mai „clasic[11]: cu acel - amintit - rafinament dezabuzat („cu acele întoarse, ceasul coase/ Un ceas - al nostru zilnic. Și-o țigare[11]) care constituie indubitabilul semn al modernității, care-1 salvează de la orice sentimentalism. Căci Gheorghe Ursu este, în fond, un sentimental generos, pe care cultura și gustul îl ocrotesc de banalitatea expresiei. Modelul rafinamentului său se află în sonetul „Piața Navona[11], o mică bijuterie lirică, nu fără grațioase inserții baroce; după cum modernismul său, reîntâlnind nenumărate mostre din „Mereu doi[11] îl ilustrează poemul „După călătorie[11], singurul care aduce, într-o anumită măsură, cu scriitura unui Constant Tonegaru.

Martir al neamului românesc, căzut în lupta cu cea mai rușinoasă tiranie a istoriei noastre, Gheorghe Ursu - fermecătorul și spiritualul Babu, pentru prietenii săi - n-a fost numai un intelectual de un caracter neînduplecat, de o exemplară fidelitate față de normele morale în care credea, ci, iată, și un poet remarcabil, căruia posteritatea nu mai poate să-i refuze cununa pe care o merită.

DAN DEȘLIU:

IN MEMORIAM

Vestea dispariției lui Babu, alias Gheorghe Ursu, mi-a ajuns în jalnicul amurg al anului 1985. Niște torționari în serviciul neoamenilor l-au executat mișelește, nu de alta, dar ca să vadă anumite persoane din anturaj ce li se poate întîrnpla, la o adică... Și ce făcuse Babu, ce pericol reprezenta? Alcătuise, pur și simplu, o cronică personală, un jurnal intim în care consemna, zi de zi, scene din tragedia acestei ocne în care ne-a fost dat să viețuim, decenii de-a rîndul. N-avea intenția să le publice, să le difuzeze. Rămăsese, în fond, același copil mare, pur ca o lacrimă, încrezător în justiția imanentă a istoriei - copil deghizat înlr-un om plin de viață, de talent și de dor de mai bine.

După știința mea, Babu - Gheorghe Ursu - a publicat o singură carte, o plachetă de versuri, în 1971 - anul revenirii ,,oficiale“ la dogmatismul de partid - în editura ,,Litera“, cu titlul „Mereu doi“. Un lirism de flori de pelin străbate această mărturie zguduitoare - mai ales în retrospecție. Nu voi cita decît un fragment din scurtul poem „Intîmplări[11]:

„Uneori asiști la declinul frumuseții -
Uneori filmul cel mai frumos
e fluierat de public
Uneori nu mai poți
Uneori cărțile mint și amintirile mint
Uneori dragostea moare
Uneori un poet e tăiat de tramvai, labe murdare
apasă pe trăgaci perfid, o țară-și prohodește visul
Uneori dragostea moare.“

Dragostea infinită a lui Babu, dragul meu prieten și tovarăș de idealuri batjocorite, acea dragoste de adevăr și frumusețe care ne-a unit din adolescență, a murit, ca și el, călcată de roțile monstruoasei mașinării ceaușiste. Labe murdare au hăcuit un suflet de excepție, un visător, un om autentic.

Reprimîndu-mi freamătul de durere, nu mă pot opri să mă întreb, cu legitimă stupoare: cum e cu putință ca pînă azi, în miezul verii anului 1990, autorul (autorii) asasinatului să nu fi fost trași la răspundere, divulgați public și pedepsiți, după lege? Mi-e cu desăvîrșire imposibil să murmur măcar - de strigăt, nici vorbă - cu gîndul la Babu, și la alții, știuți sau nu, poate, uitați - „Trăiască libertatea![11].

București, iulie 1990

LIDIA ILIEȘIU:

REMINISCENȚE DESPRE BABU

Eram mulți și eram tineri, apoi maturi, și chiar atinsesem vîrstă senectuții.

Amici sau prieteni, interlocutori necesari ai „mesajului[41] ai cărui purtători eram, ziariști, eseiști, cineaști, artiști, profesori, doar el era inginer.

Obstinați de a nu omite lot ce pasagerul Terrei a închinat frumosului, ne încrucișam la spectacole de teatru, film sau dans, în lectura buchiei din vremi uitate pînă-n zilele ce le trăiam, ca la întîlnirile de sîmbăta seara, cum spunea Babu, „să ne batem în săbii“. El era o enciclopedie ambulantă.

Se muncea pe brînci, mulți, dedicați cu trup și suflet, ochind perenitatea.

Familiști, devotați, după măsura fiecăruia, copii la casa omului, unul sau doi.

Intre noi toți - și eram mulți -, cum spun americanii, „he was a little different[14]. Ca nici unul dintre noi, răspundea „Prezent[11] la orice semnal care chema conștiința să puie umărul sau să-și spună cuvîntul.

Fiul celor doi medici, Vasile și Margareta Ursu, stabiliți la Soroca, unde doctorul chirurg, Papă Vasile, voia să se dedice apostolatului, Mama Margareta ginecologiei, din cea mai fragedă copilărie, Babu a înțeles că munca și cartea, precum și grija pentru semeni constituiau bucuria cotidianului, bucurie care l-a însoțit în toată existența lui. Detnocrați prin formație, desigur orientare de stînga.

Soția lui, Sorana - totalmente opusă temperamentului său -, prietena lui ce-i oferea accesul la un gust artistic rafinat, era și confidenta lui, pe umerii căreia își mărturisea succesele și insuccesele așa-ziselor aventuri amoroase - pe care ce mult și le- ar fi dorit!-, ca, de zeci și sute de ori, s-o uluiască cu relatarea unei noi încercări de a schimba fața lumii.

Trăiam anii comunismului în România, unde, după spusele lui Poincarre, „nous sommes iți aux portes de V

pris ă la legere", cînd oportunismul funcționa frizînd perfecțiunea, supralicitând modelul sovietic. Dar el, inginerul, care cu un singur salariu asigura existența zilnică a familiei unde creșteau cei doi copii, Olga și Andrei, nu pierdea un concert, un film sau un spectacol, o carte nou apărută, concediul în neuitatul 2 Mai; ca un arc sărea, implicîndu-se împotriva atîtor și atîlor porcării care ajungeau la urechea noastră. Astfel, exaltatul, fost utecist al anilor *44-*45, căruia îi era familiar imnul Marseillesei, „Allons enfants de la patrie“, credea că pe cel nou, „Internaționala prin noi s-o făurim", îl va trăi aievea.

Cum îl caracteriza tipologia individului care se află în competiție'permanentă cu el însuși, își dorea să facă față oricărei încercări. Vremea trecea, o realitate potrivnică lovea, pișcă, zdruncina crezul lui, năruind visuri împletite cu atît de multă iubire.

Trimitea scrisori la ,,Scînteia“, la „Contemporanul*', la Comitetul Central, cerînd să se intervină în domeniul X, Y, Z, unde abuzurile erau evidente. Care dintre noi a făcut-o? Fără a-1 considera marele disident al timpului nostru, dar noi ceilalți băgăm capul în nisip și ne vedeam de treburile noastre.

Nu-mi aduc aminte anul cînd a trimis la Geneva, la ONU, un proiect de dezarmare. După cîteva săptămîni, avea să se mîndrească că cel oficial, apărut între timp, avea aceeași schemă.

Bun profesionist, a proiectat sute de blocuri la același birou, timp de peste 30 de ani, cu modestia care-1 caracteriza și lipsa totală de pragmatism. Colegii și șefii îl etichetau „un aiurit, lipsit de simțul realității, care nu-și cunoaște interesele", dar nu puteau face abstracție de evidența, eficiența și conștiinciozitatea lui.

II puneau întotdeauna pe lista cerută de la raion sau sector ca să facă parte din grămada de oameni de ordine la defilar ea de 1 Mai și 23 August, așa că, pentru a doua oară, Babu trebuia să-și întrerupă concediul la mare - ca să se întoarcă a doua zi de la

București, bineînțeles batjocorindu-i. Dorea ca nimic să nu-i fie străin...

înotător foarte bun, delectîndu-se cu curse în largul mării, nu concepea să nu fie la curent cu TOATE categoriile sportive, înregistrînd și memorînd rezultate, performanțe. Juca șah, folosea închideri clasice, într-un joc neagresiv, dar bine gîndit. Juca de multe ori poker, dar neavînd aptitudinea unui „gambler", jucătorii

365 experimentați aveau ultimul cuvînt, ca el să rămînâ uimit că șansa e mai tare ca gîndul; dar se distra de fiecare dată, și iar încerca.

Dar vehemența lui, la care nu a renunțat pînă în ultima clipă, o recunoșteai în timpul marilor evenimente ale anilor ce i-am traversai. In zilele revoluției din Ungaria, în toamna lui '56, nu avea astîmpăr să stea de unul singur și să nu facă nimic. A venit la ribi să ascultăm posturile de radio împreună, visa că-i începutul schimbărilor, se înflăcăra de parcă tot sistemul se năruise. Sfinta naivitate!

In vara lui '68, cînd trupele sovietice au intrai în Cehoslovacia, a plecat din 2 Mai ca viitor om de ordine, dar pașii l-au dus în fața ambasadei sovietice ca să protesteze împotriva noii încercări a colosului de a pune călușul în gură. A revenit la 2 Mai cu relatări detaliate. Cine dintre noi a facut-o? Lipsa lui de pragmatism îl ducea înlr-un univers ideatic care nu avea nimic în comun cu realitatea, încă mai visa victoria adevărului, a cinstei și a omeniei. Helas!

A insuflat copiilor lui ceea ce-1 mîna zi de zi. Relațiile lor, după cîte am sesizat eu, nu erau ca între tata și fiică, sau fiu, ci mai mult o inițiere despre tot ce se întîmpla în lume, în viața literară, aitistică, socială.

Nu îmi dau seama cît ținea la noi, la familia Ilieșiu, dar era încîntat să fie între noi, de atmosfera care domnea în casa noastră. A și scris-o în versurile știute, „Inscripție pe o casă părăsită[11]. Nu știu cît ținea la Nina Cassian, dar era fermecat de atmosfera care se crea, în fiecare seară, în casa lui Babușca de pe strada principală a 2 Mai-ului, unde aceasta locuia, dar ținea și „salon[1]'.

Prietenii lui din tinerețe, gălățenii lui, Camillo, Valea, Fredi etc., aveau comun anii de școală, unele lecturi,

înotul în Dunăre, dar nici unul nu era purtătorul unui mesaj. Poale Iordan Chimel era un interlocutor pe măsura lui, dai' un oblomovist care nu era în stare să făcă ceva.

Calculat pînă la bănuț, nu exista să nu ajute la nevoie, și nu numai cu bani, ci și cu aportul lui fizic. El mi-a împrumutat banii pentru locul de veci al lui Mirel; el mi-a pus toate tablourile în ultima casă în care am locuit, în București, iar pe ziua de 21 septembrie 1985, în zori de zi, a venit pe bicicletă ca să mă ajute la mutat, ca întorcîndu-se la servici, la ora 2, să dispară dintre noi în spatele zidurilor din clădirea de pe Calea Rahovei...

366

Cîteva cuvinte despre începutul sfirșitului:

Era în preajma Anului Nou 1985, cînd discutam unde vom petrece reveillonul, ca, pe ziua de 30 decembrie 1984, Sorana să primească un telefon ca să-l găsească pe Babu, de unde-o fi, să aducă pașaportul pentru SUA înapoi la Serviciul de Pașapoarte. A urmat percheziția, cu ridicarea Jurnalului și a așa-zisei valute, iar după 1 ianuarie interogatoriile zilnice:

In fiecare seară, Babu venea să ne relateze cum a decurs ancheta, erau uneori joviali, ca a doua zi să devină foarte brutali, amenințîndu-1 că-1 dau cu capul de pereți, o dală, se parc, că-1 aruncă de la etaj, punînd întrebări de analfabeți.

Unul din cei mai suspecți le-a apărut individul cu numele de Bernini. Și tot îl întrebau, cine-i, ce-a lacul, de ce lot are de-a face cu el? Nu înțelegeau de unde să-l ia. Cînd au cerut numele prietenilor, începînd cu Radu Albala, a venit și ne-a spus că, orice s-ar înlîmpla, aici el se va opri. Apoi, perioada de vară, i s-a permis să plece la 2 Mai, de unde a fost chemat la București pentru ședința cunoscută.

Inlorcîndu-se la 2 Mai, ne-a relatat ședința și ne-a citit cele scrise despre ea, încheind cu visul de a împușca securișli, din zece în zece.

Pe 21 septembrie, cînd l-au arestat, cred că paginile astea erau în geanta lui.

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Volumul de față reunește fragmente din opera lui Gheorghe Ursu care au supraviețuit confiscării de către Securitate, documente redactate de cadre ale Securității, declarații de martor, acte medicale, eseuri despre inginerul-disident apărute după 1989. Marea diversitate a textelor, diferențele de nivel cultural ale autorilor lor, dorința de a păstra anumite specificități — inclusiv agramatisme - fac ca textele să nu fie redactate intr-un mod unitar. De exemplu, coexistă pasaje în care aceleași cuvinte au fost scrise cu „î“, respectiv cu „â“. Anumite carențe de exprimare au fost conservate, pentru a se putea deduce calitatea intelectuală a unora dintre călăii lui Gh. Ursu.

Lista celor care au contribuit, într-un fel sau altul, la realizarea volumului este considerabilă.

Georgeta Berdan, sora lui Babu, trecută de câțiva ani în lumea umbrelor, este cea care a inițiat ancheta împotriva asasinilor poetului-inginer. Gestul său a fost decisiv pentru evoluția „cazului Ursu“.

Trebuie subliniată, la fel de apăsat, contribuția lui Andrei Ursu, fiul lui Babu. Fără excepționala sa dăruire pentru recuperarea operei părintelui său, existența însăși a Fundației Gheorghe Ursu, cu atât mai mult activitățile acesteia, ar fi de neconceput.

Dintre persoanele din staff-ul Fundației Gheorghe Ursu, Doina Lazăr, secretara Fundației, a avut un rol esențial în arhivarea și ordonarea documentelor, în urmărirea procesului juridic, în dinamizarea activităților curente.

Manuela Gheorghiu a arătat o capacitate uimitoare de descifrare a unor manuscrise ce păreau absolut ilizibile. Prezența în carte a mai multor mărturii importante i se datorează integral. Adriana Bobeica a tradus mai multe documente din limba

engleză și a pus în ordine o parte din arhiva Fundației. Nicolae Bulgaru a trecut pe Internet o parte din documentele Fundației.

Acestor persoane trebuie să le mulțumim pentru a fi făcut posibilă apariția cărții.

Editura

CUPRINS

In loc de introducere
Victor Bârsan: Cazul Gheorghe Ursu 7

Capitolul lt Repere în traiectoria lui Gheorghe Ursu

Camil Baciu: Amintiri din adolescență 27
Gh. Ursu: Pagini de jurnal. Prima și ultimea mea campanie electorală 30
Gh. Ursu: Sărbătorirea lui Tudor Arghezi 37
Gh. Ursu: Salut adresat Congresului Uniunii Scriitorilor din RSR 43
Gh. Ursu: Ceaușescu este singurul computer 45
Gh. Ursu: Cutremurul din 1977 47
N. Ceaușescu: Ce-i asta profesorii? 49
Gh. Ursu: Pagini de jurnal. 1 Mai 51
Gh. Ursu: Pagini de jurnal. Eu și Conferința Scriitorilor 68
Gh. Ursu: Simfonia 39 în mi bemol major de Mozart 75
Gh. Ursu: Poezii 80
Gh. Ursu: Mesaje către Fănuș Neagu și Adrian Păunescu 86
Gh. Ursu: Scrisori către Olga 94

Florea Popescu:Proces verbal al percheziției corporale (21 septembrie 1985) 131
Ion Alexa: Raport de pedepsire 132
Certificat constatator al morții 133
Sorin Vieru: In memoriam 134

Capitolul 2. Ancheta

Denunțul 137
Perchezițiile 138
Raport al Securității 146
Declarație a lui Gh. Ursu 149

Documente ale Securității și Procuraturii 154

371

Capitolul 3. Detenția

Notă de introducere în arest 167
Notă de verificare a cazierului 167
Ordin de prelungire a arestării preventive 168
Declarații ale lui Gh. Ursu 169

Declarații de martor: colegi de celulă
Marian Clită (171),Gheorghe Radu (178), Stere Caracostea (181),
Vasile Cimpoieru (183), Gheorghe Popescu (184), Ștefan Ivan (186), Vasile Radu (187), Gheorghe Manda (189),
Motruș Laure nțiu Casapu (190), Gheorghe Mihai (192)

Declarații de martor: cadre de conducere și ofițeri din miliție și securitate
Ioan Alecu (194), Mihai Creangă (195), Florin Danciu (201),
Vasile Hodiș (201), Marin Pîrvulescu (204),
Florea Popescu (208), Gheorghe Scarlet (215),
Tudor Stănică (217), Mihai Știr (220), Marin Ungureanu (223)

Declarații de martor: cadre din arestul IGM
Ion Alexa (225), Ion Andrei (226), Vasile Anghel (227),
Traian Doru Barabancea (229), Ștefan Burcea (231),
Florin-Teodor Căciuba (233), Gheorghe Chircu (234),
Anton Chirlacopschi (235), Gheorghe Cojocaru (235),
Ioan Cuzic (236), Constantin Damian (237),
Dumitru Dincă (242), Dumitru Dinu (242), Ioan Dinu (243),
Ion Dinu (244), Ioan Dobre (245), Gheorghe Dochia

(246),
Nicolae Enache (247), Radu Ghebac (247),
Gheorghe Ghelmez (248), Ion Munteanu (249),
Constantin Odină (252), Florinei Palamarin (253),
Dan Popa (254), Marian Popa (257), Constantin Popescu (257),
Viorel Roman (258), Manda Sandu (259), Florica Toader (259), Marian Udrea (260)

Declarația avocatei Doina Ulmeanu 262

Capitolul 4. Operația

Notă de trimitere la Spitalul penitenciar Jilava 265
Foaie de observație medicală 265
Cerere de autopsiere din partea Spitalului penitenciar Jilava 269
Ordin de autopsiere dinpartea procuraturii 270
Rezultatul autopsiei 271
Spitalul penitenciar Jilava anunță decesul procuraturii 271
Spitalul penitenciar Jilava anunță Ministerului de Interne decesul 272
Spitalul penitenciar Jilava cere secției de miliție din teritoriu să anunțe familia despre decesul lui Gh. Ursu 273
Spitalul penitenciar Jilava anunță procuratura locală despre decesul lui Gh. Ursu 274
Dr. Ioan Costandache: declarație de martor 275
Dr. Gh. lonetec: scrisoare adresată procuraturii militare 281
Comentarii medicale 283

Capitolul 5. Implicarea autorităților americane în cazul Gh. Ursu

Ministerul de Interne informează Ministerul de Externe despre cazul Ursu 285
Corespondența autorităților americane încazul Ursu 288

Capitolul 6. Investigațiile făcute după decembrie 1989

Memoriul Georgetei Berdan 301
Declanșarea anchetei de către d-1 magistrat Dan Voinea 310
Declarații de martor:
Pîrguța Croitoru (323), Elena Petre (323), Liviu Șerban (324)

Desfășurarea anchetei sub conducerea d-lui magistrat Samoilă Joarză 326

Opinii despre desfășurarea anchetei
Georgeta Berdan: Stadiul cercetărilor în 1993 328
373

Andrei Ursu: Stadiul anchetei în septembrie 1994 330
Andrei Ursu: Ancheta în cazul Gh. Ursu a devenit o farsă juridică 333
Georgeta Berdan: Dreptul la replică 339
Interviu cu d-1 magistrat Dan Voinea 342

H.-R. Patapievici: Asasinii printre noi 348
Comunicat de presă al Grupului pentru Dialog Social și al Fundației „Gh. Ursu“ 353

Capitolul 7. Moștenirea literară și morală a lui Gheorghe Ursu

Gabriela Adameșteanu: Dosarele Securității 356
Nicolae Manolescu: Blocul de timp înghețat 358
Ștefan Augustin Doinaș: Poetul Gheorghe Ursu360
Dan Deșliu: In memoriam 362
Lidia Ilieșiu: Reminiscențe despre Babu 364

Notă asupra ediției **369**

374

Gheorghe Ursu, inginer, poet și eseist, a plătit cu viața curajul de a-1 fi persiflat pe Ceaușescu și de a fi criticat modul iresponsabil în care s-au consolidat clădirile Bucureștilor după cutremurul din 1977.

El și-a dublat existența printr-un *alter ego* - jurnalul personal, elaborat în taină, vreme de patru decenii. Creație subversivă, jurnalul, confiscat de Securitate, a oferit acesteia cheia lichidării fizice a autorului său.

Jumalul[v]i-a supraviețuit lui Ursu, dar el se află încă în captivitate - la instituția succesoare Securității, SRI.

Fragmente „evadate" din jurnal, rapoarte ale Securității, rezultate ale anchetei făcute din 1990 încoace sunt reunite în acest volum ce permite cititorului să înțeleagă alchimia crimei a cărei victimă a fost Gheorghe Ursu și să reconstituie dimensiunea fascinantă a personalității sale.

Carte apărută cu sprijinul financiar al Fundației pentru Dezvoltarea

ISBN 973-98258-2-6